

POBUDA MEDOBCINSKEGA SVETA ZK V KMETIJSTVU

Vsi se strinjajo, a kdo bo začel?

Poslovni odbor kmetijskih organizacij na Dolenjskem naj bi usklajeval njihovo delo in težnje tistih, ki se ukvarjajo s prometom in predelavo kmetijskih proizvodov

»Zakaj ni še nihče začel?« so se vpraševali na nedavni seji medobčinskega sveta ZK Novo mesto, ko so med drugim razpravljali tudi o kmetijstvu. Stališča o nadaljnjem razvoju in odpravljanju znanih težav v tej pomembni panogi so bila na seji medobčinskega sveta namreč sprejeta že pred meseci. Vse prizadete kmetijske organizacije se z njimi strinjajo, toda z delovanjem v novi smeri ni še nihče začel. Kaj je torej vmes?

Majhne kmetijske površine na Dolenjskem in tudi to, da so raztresene po vsemu območju, že samo po sebi zahteva večjo povezanost kmetijskih organizacij. Vsa ka zase kmetijske organizacije ne bodo naredile kaj

prida, zlasti ne v dolgoročnem razvoju. Prav zato bi morale usklajevati svoje razvojne težnje in združevati sile pri ustvarjanju skupnih programov in potreb, kot so skladišni prostori, predelava kmetijskih pridelkov, nastopanje na trgu, izobraževanje in pospeševalna služba.

Za ostvartev tega bi bil potreben poslovni odbor, ki bi kmetijske organizacije povezoval v teh kategorijah. V odboru bi bili predstavniki proizvodnje in predelave ter prometa s kmetijskimi proizvodi. Takšno je bilo pred meseci sprejeto stališče medobčinskega sveta ZK. (Nadaljevanje na 5. str.)

Milijon za pogorelce

5-letni otrok je povzročil hud požar na Orehovem pri Sevnici, kjer je zgorelo 5 kozolcev

Na predlog predsednika Marjana Gabriča je občinska skupščina Sevnica 25. novembra dodelila iz rezervnega sklada občine milijon starih dinarjev kot pomoč last-

nikom 5 kozolcev — dvojnjkov, ki so 20. novembra zgoreli na Orehovem. Ogenj je povzročil okoli 9 milijonov Sdin Skode. Da bi pomagali prizadetim, so odobrili nabirano akcijo, odborniki pa so se odrekli tudi sejnini v korist prizadetim na Orehovem.

Ogenj je povzročil 5-letni otrok, ki se je pod kozolcem igral z vžgalicami. Goreti je začelo malo pred 13. uro, hud veter pa je povzročil, da se je požar naglo širil. Če ne bi tako hitro prišli na pomoč gasilci sevniskega gasilskega društva in gasilci iz Kovičarje, bi zgorele tudi bližnje stanovanjske hiše, katerih strehe so polivali z vodo, da se niso vžgale. Zgoreli so kozolci, last Angele Zagore, Pavla Kuleta, Terezije Jančič, Jerneja Klinca, in kozolec, last Papeževih. Skupaj s kozolci sta zgorela tudi seno in inventar. Požar so dokončno pogasili šele proti večeru. M. L.

Kdo je skočil?

Grozljivi stoni ob mostu ograj in strmi v vodo. Najpriaznejši so že stekli k bregu reke. Radovednežev je vedno več. Drug drugega sprašujejo: Kdo je skočil? Kako je stara? Kakšno obleko je imela? Kakšna lase? Zakaj je skočila?

Vest se z bliskovito naglico širi od ust do ust. Hitreje kot valovi. Siro se in maliči, saj ji vsakdo dodaja kaj svojega (nerazničenega!). Vodna gladina se je medtem umirila. Le dan se ali dva bo vznemirjala novica (s kopico lažnih podatkov), nato pa bomo pozabili.

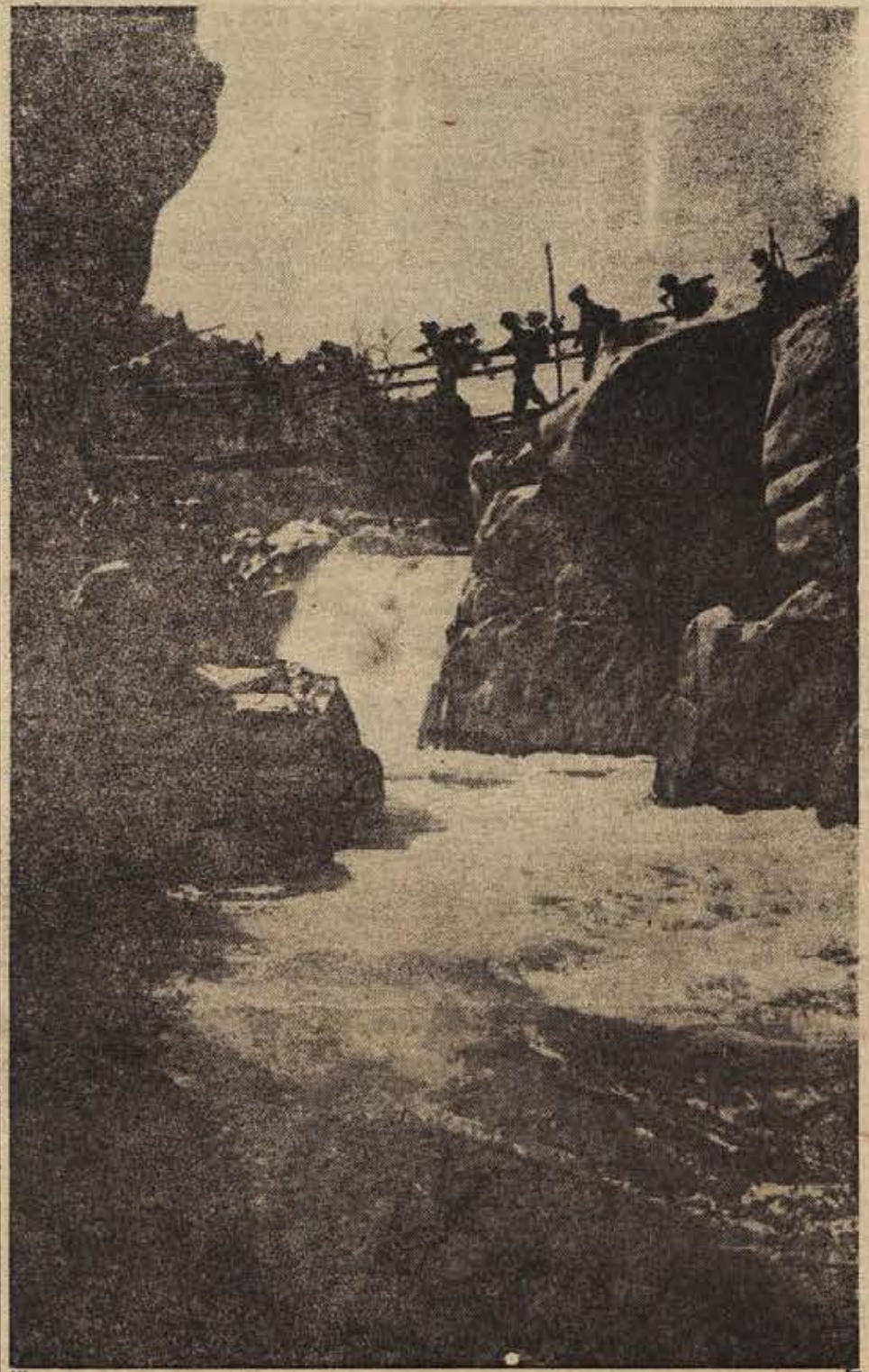
Namesto odgovora na vprašanje: »Zakaj ne poročate o tem?« bomo povedali nekaj drugega. Tudi tuljenje in premetavanje psa, ki ga je povozil avto in odbil na pločnik, nas presune. Zinal daje s tuljenjem duška svoji bolečini. Človek včasih ne zna

jokati, ne zna potarnati, ne najde nikogar, da bi mu potožil svoje gorje. Za pre se nase in skočil!

Nismo mu namenili tople besede, ko jo je potreboval, in tudi pogleda in stiska roke mu nismo privoščili. Bil je človek. Čeprav morda ne tako zelo pomemben, merjeno z velikostjo avtomobila, plače, vikenda ali hiše. Toda — bil je človek in pozabili smo nanj! V krogu njegovih domačih je ostala zevajoča rana, zato smo dolžni zdaj spoštovati vsaj to rano! Zato ne pišemo o tem in ne homo pisali!

V tem, da si nekdo vzame življenje, namreč ni samo dogodek ali novica, pač pa je tragika naše človečnosti: nekomu ni, smo pomagali, ko je bil pomoči potreben. Zato ne vprašujemo, kdo je skočil, ampak raje pomagajmo, preden bo skočil.

M. JAKOPEC

Njim, ki se še borijo...

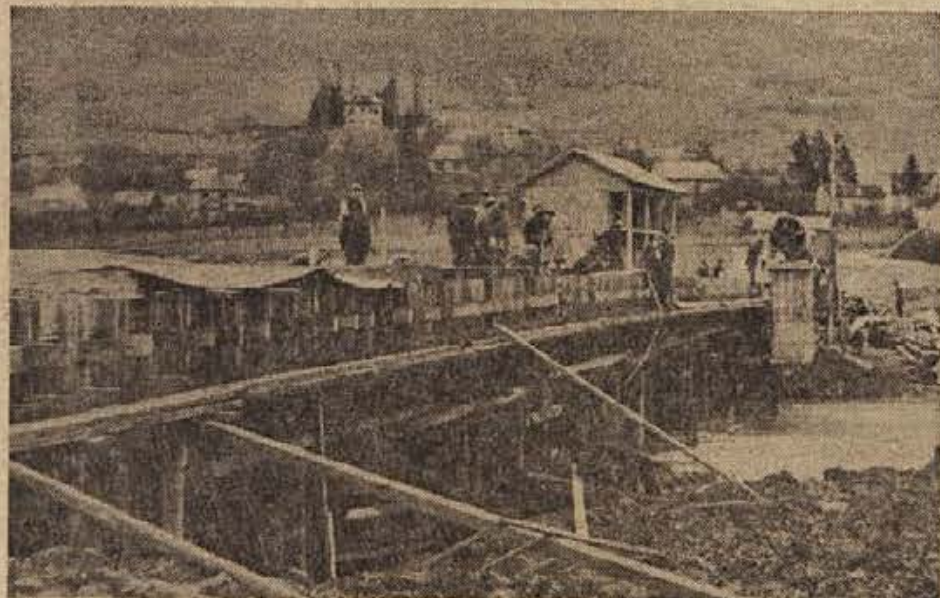
Kako draga, kako ljubo znana nam je gornja fotografija: na stezah svobode v vseh naših pokrajinah in deželah Titove Jugoslavije je ljudstvo v letih revolucije dajalo vse svoje moči boju za svobodo, kasneje obnovi porušene domovine in še pozneje načrtni izgradnji vsega, kar je bilo med vojno uničeno ali česar prej sploh nikoli nismo imeli ne poznali. Srečni in ponosni spet slavimo dan republike, praznik vseh jugoslovanskih narodov, bolj izkušeni kot leto dni prej, polni spodbud in zamisli, kako usmeriti današnji in jutrišnji korak, da bi bila naša samoupravljavska socialistična družba še čvrstejša in bogatejša, vsakomur izmed nas še dražja in še bolj njegova.

Ko pa letos nazdravljamo REPUBLIKI, nam spomin hiti k junaškemu ljudstvu daljnega Vietnama, od koder je tudi gornja fotografija: skupina njihovih partizanov gre čez skalno sotesko v nov boj proti osvraženi okupatorjem. Ves svet je že štiri leta priča neenakopravnega boja in herojskega odpora malega naroda eni izmed najbolj oboroženih sil sveta, ki hoče Vietnamu vsiliti režim, ki bi ustrezal ciljem svetovnega imperializma. Ameriške okupatorske čete uničujejo vietnamske domove, naselja, šole, bolnišnice, požigajo riževa polja in uničujejo drovje, da bi z nasiljem fizično, materialno in moralno uničile narod, ki noče biti suženj. Toda že peto leto teče, ko so najboljšje ameriške čete brez moči pred ljudstvom, kateremu nobena žrtev za svobodo ni pretežka. Prav zato Jugoslavlani najbolje razumemo Vietnamce, saj smo — to lahko povemo mirno in brez pretiravanja — imeli prav tako junaško preteklost. Zato tudi moramo pomati in pomagamo temu pogumnemu ljudstvu, da bo vztrajalo v svojem pravičnem boju.

Sredi veselja nad doseženimi novimi uspehi in razcvetom socialistične Jugoslavije se spomnimo te dni tudi junaškim partizanov in vsega ljudstva v Vietnamu: pomagajmo jim z denarjem, z dajanjem krvi za vietnamske borce in nedolžne žrtve agresorjev, z našim stališčem in z moralno pomočjo pravičnemu boju tega ljudstva za svobodo in mir.

Za zgodovinski 29. november iskreno čestitamo vsem naročnikom, bralecem in sodelavcem doma in po svetu, hkrati pa vsem delovnim ljudem želimo prijeten oddih za praznike!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
DOLENJSKEGA LISTA

Slovenijo in Hrvaško bo v kratkem povezoval nov most čez reko Sotlo na cesti Bizeljsko-Klanjec. Gradnjo je prevzelo podjetje TEMPO iz Zagreba. Betonsko ploščo za cestnišče so dokončali pred tednom dni. Na obeh straneh mostu že delajo nasip do ceste in tudi ograjo so začeli montirati. Stroške za novi most si delita mejni republiki na polovico. Cestno podjetje Novo mesto je prispevalo kot soudeležbo Slovenije 420.000 din. (Foto: Jožica Teppey)

Kmetje: „previdnost še ni špekulacija!“

Cena pitanih prašičev je visoka, pujski pa so še veliko dražji - Kako dolgo bodo cene rastle in kdaj bodo začele padati? - V preteklih štirih letih smo imeli že dve taki obdobji

»Razumem, da kmetje niso hoteli pitati prašičev lani, ko so jih morali prodajati po nizki ceni... Ampak letos - to je špekulacija... Tako se je razjezil mož, ki je bil sicer rojen ona kmetih, pozneje pa je odšel v mesto in zdaj živi tam. Sumi, da kmetje špekulirajo, le zato je lahko meso tako drago, še bolj pa mesni izdelki.

Mnogi kmetje bi mu bili hvaležni, če bi jim prav svetloval, kdaj naj pitajo več prašičev in kdaj manj. Toda naš kritik - in njemu podobni - se ne zameji za to, temveč želi le poceni meso.

Tudi nekaterim gospodarstvenikom se zdi skorajda nerazumljivo, da ob sedanjih visokih cenah prašičev tudi v jeseni ni dovolj pitancev. Čudijo se tudi mnogi kmetovalci. Kje torej iskati odgovor?

»Spomladi so cene pitanih prašičev hitro rastle. A kako dolgo bodo še rastle?« sprašujejo že vse leto resni kmečki gospodarji. Tudi v ve-

likih družbenih pitališčih so previdni. To gotovo kaže dovolj jasno, o čem bi bilo treba razmišljati.

Hkrati s ceno pitanih prašičev so začele rasti cene pujskov. Razmerje med tema cenama je preveliko, da bi kmetje brez skrbi zvečali število pitancev v svojih hlevih. Poročilo s sejma, ki je bil 8. novembra v Brežicah, pravi, da so do tri mesece stare pujske prodali po 11 din kilogram, starejše pa po sedem dinarjev. Odkupne cene pitanih prašičev so približno enake cenam za kilogram starejših pujskov. Kdor kupi manjšega pujska, mora računati, da bo dobil za kilogram prirastka, če ga bo spital, le okrog šest dinarjev ali še manj. Toliko pri sedanjih cenah. A koliko bo dobil, če se bodo cene znižale?

V tem je glavni vzrok, da kmetovalci valje visoki ceni niso spitali več prašičev.

Na blagovni borzi v Novem Sadu so ene prvovrstnih mesnih prašičev že dosegle osem dinarjev za kilogram žive teže. Resni živinorejci pa dvomijo, da bi se taka cena lahko dolgo obdržala. V kratkem obdobju štirih let so doživeli veliko izkušenj, kako nepričakovano cene prašičev rastejo in padajo. Zato ne marajo kupiti prašičev po visoki ceni niti ne marajo sami rediti veliko plemenskih svinj. Ko pridejo letvane, jim ne pomagajo nihče.

Mnogi kmetovalci pravijo, da bi bili bolj zadovoljni s trdno odkupno ceno pitanih prašičev, čeprav bi bila nižja od sedanje, za katero nihče ne ve, kako dolgo se bo obdržala. To pa ni nobena špekulacija, temveč le previdnost! Kako naj prodajo pitane prašiče po šest ali pet dinarjev kilogram ali po še nižji ceni, če morajo kupiti pujska po 11 din?

Kdor želi izboljšati preskrbo prebivalstva z mesom se mora najprej lotiti teh vprašanj. Kmetovalci niso navdušeni za trenutno visoke cene. Bolj so zadovoljni s stalnimi ali trdnimi cenami, čeprav so nižje. Glavno je, da krijejo njihove stroške. Le tako lah-

KAMEN Z LUNE V MOSKVI - Moskovičani se gnetejo okrog steklenega zvona, pod katerim je eden izmed kamnov, ki so jih prinesli ameriški astronomi Apolla 11 z Luninge površine. Kamen se počasi obrača na podstavku, medtem ko komentatorjev glas, posnet na trak, opisuje v ruščini polet Apolla 11 in lastnosti kamna.

ko načrtujejo za daljše obdobje. Pri zmernih in stalnih odkupnih cenah pitanih prašičev bodo namreč cenejši tudi pujski. Če bo uskladena tudi cena dodatnih krmil, bo vedno dovolj pitanih prašičev in ne tako kot doslej, ko jih je eno leto preveč, naslednje leto pa premalo.

Jože Petek

Hranilne vloge avgusta

Skupni znesek hranilnih vlog v SRS je bil po podatkih SDK in republiškega zavoda za statistiko konec avgusta za 36 odst. večji kot lani v takem času. Dosegel je 2.280 milijonov din, od česar je vlog na vpogled za 31 odst. več kot lani, medtem ko je vezanih vlog več za 4,7 odst. Na več so varčevalci vložili januarja letos, precej manj v februarju, nato pa so iz meseca v mesec vloge spet naraščale. Vplačila so po 8 mesecih za 13 odst. večja od lanskih v enakem obdobju. Sorazmerno enako narašča število varčevalcev, saj je letos število vlog za 11 odst. večje kot lani v 8 mesecih.

Nekaj manj kot lani pa so dobili letos prebivalci vročinskih sredstev za stanovanjsko izgradnjo: za 11 odst. oziroma za 10 milijonov din manj kot lani v tem času oziroma v številkah: lani so dobili občani od bank 93 milijonov din stanovanjskih kreditov, letos pa 83 milijonov din.

tedenski zunanjepolitični pregled

Indija preživlja te dni eno najhujših političnih kriz, odkar je leta 1947 postala neodvisna. Kriza je sprožila huj v največji indijski stranki, ki že dobrih dvajset let vodi Indijo. Stranka je izšla iz vseljudskega gibanja pod Gandhijevim in Nehrujevim vodstvom, ki je zahtevalo od Britancev neodvisnost. Zato je razumljivo, da je to gibanje združevalo in še vedno združuje ljudi vseh mogočih nazorov, a tudi najrazličnejših interesov - od veleposelstnikov in bogatih industrialcev do revnih kmetov.

V zadnjih letih je stranka začela izgubljati vpliv. Iz vlad nekaterih zveznih držav so se morali predstavniki kongresne stranke sploh posloviti, medtem ko so se ponekod obdržali v koaliciji z drugimi strankami. Toda stranka je še vedno tako močna, da drži v rokah zvezno vlado v Delhiju.

Sedanja kriza v kongresni stranki se je začela letos poleti na konferenci v Bangaloru. Šef stranke Nigalindžapa je skupaj z veljaki iz takoj imenovanega delovnega odbora stranke nemarno opozarjal ministro kot predsednico Indiro Gandhi, naj se ukloni smericam stranke (to je, smericam delovnega odbora, v katerem sedijo znani konservativci) in jo obtoževal nediscipline in celo odklatorskih nagajen.

Ogenj je bil v strelji, ko je »sindikata« - konservativci v delovnem odboru - imenoval svojega kandidata za predsednika republike po smrti dr. Zaktra Huseloa, »levice« z Indiro Gandhi pa svojega. »Indirine« delegat je zmagal.

Potem je Indira Gandhi nacionalizirala indijske banke, hkrati pa odstavila vplivnega finančnega ministra Desaja, ki je nasprotoval temu ukrepu. Iz vlade je šlo še nekaj ministrov. Boj se je zostril in z obeh strani so letle obtožbe. Na obtožbe sindikata, da ji gre za osebnostni interes, je Indira v dolgem pismu, ki ga je 4. novembra poslala Nidžalngapl, vprašala člane »sindikata«, kaj je njihov aparat naredil, da bi podprl vlado med verskimi neredi v Ahmedabadu, med nasiljem v Andhra Pradešu in Telenaganu, med krizami, ki so pretresale Pendžab, Harjano in Assam. Dolžnost stranke je - je poudarila Indira Gandhi - prizadevati si, da bi ljudstvo čimbolj podpiralo vlado.

Toda Indira Gandhi se je lotila svojih nasprotnikov tudi s ideološke strani. Letos se je napolnile čutila dovolj

močno - dobila je podporo od množic - da je odkrito prešla v ofenzivo s socialističnim programom in obtožila »sindikata«, da je metal polena pod noge tudi njemu očetu, kadar je hotel uresničiti kak program, ki konservativnim veljakom ni bil pogodu.

Ko so vsi poskusi za pomiritev med Indiro in Nidžalngapo propadli, je »sindikata« izključil Indiro iz stranke in pozval poslance kongresne stranke v parlamentu, naj se ji izneverijo. Zgodilo se je prav nasprotno. Poslanci so v prepričljivem

Indira zmaga

število podprli ministrsko predsednico. Kmalu je sledila nova Indirina zmaga. Na sestanku vseindijskega odbora stranke v soboto in nedeljo je spet dohla močno podporo. Če bodo člani »sindikata« poraženi tudi na sestanku sredi decembra, ki so ga sami sklicali, bo njihov poraz dokončen.

Trije ameriški astronomi Conrad, Bean in Gordon so uspešno izpolnili svojo nalogo. Prva dva sta srečno pristala v oceanu viharjev komaj dvesto metrov od kraja, kjer je pred dvema letoma in pol pristal vesoljski robot »Surveyor 3«, medtem ko je Gordon v vesoljski ladji krožil okrog Lune. Televizijska kamera, ki je nekaj časa oddajala barvne posnetke, se je sicer kmalu pokvarila in tudi pajek z nabejem eksplozija ni padel natančno na določeno mesto na Lunini površini. Sicer pa je šlo vse gladko in Conrad in Bean sta odnesla nazaj na Zemljo tudi dele Surveyorja 3 in vzorce kamenin.

Na Zemlji v organizaciji NASA pa se položaj zapleta. V naslednjih treh letih bo poletelo na Luno še osem »Apollov«, toda številni ameriški znanstveniki zapuščajo NASA, češ da posveča premalo pozornosti znanstveni pravi poletov na Luno. Ta odgovarja, da mora nekaj nuditi tudi ameriški javnosti, »človeku na ulici«, če hoče dobiti še več denarja od ameriškega kongresa. Tako kaže, da ni povsem zadovoljna ne ena ne druga stran. Toda vesolje je strateško preveč pomembno, da bi ga Američani po folklihi uspehih zdaj resno zanemarili.

TELEGRAMI

VARSAVA - Zahodnonemški kancler Brandt je v intervjuju z dopisnikom »Zyelo« Warzawy izjavil, da bo vlada ZR Nemčije kmalu predlagala Poljski politično pogajanja. Dejal je, da je nemško ljudstvo pripravljeno skleniti casten sporazum s poljskim ljudstvom.

PRAGA - Vlada CSSR je pripravila dva zakonska osnutka, ki smelna namen utrditi dolovno disciplino in zavesti gospodariki kriminal.

STRASBOURG - Predsednik francoske vlade Jacques Chaban-Debras je v govoru v Strasbourgu napovedal, da se Francija načelno ne bo več upirala sprejetju Britanije v EGS.

WASHINGTON - Predsednik ZDA Nixon je doživel svoj prvi veliki politični poraz v kongresu, ko senat ni hotel potrditi njegovega sklepa o imenovanju konservativnega sodnika z rasističnega juga Clementa Haynswortha za novega člana vrhovnega sodišča ZDA.

NAIROBI - V Keniji so spet izvolili Jona Keoynta kot edinega kandidata za predsednika republike. Splošne parlamentarne volitve bodo 6. decembra, toda opozicijska stranka, ki jo vodi Odinga Odinga, ne bo smela postaviti svojih kandidatov.

PARIZ - Potniško letalo »Concordia« je med poskusnim poletom nad južno Francijo doseglo enonajstkratno hitrost zvoška. Letalo je dolele poskusno skupno letelo 116 ur in 13 minut.

»Soproga britanske kraljice se je pritožila zaradi »revščine« prav v trenutku, ko mora na tisoče britanskih delavcev stavkati za nekaj več šilingov mesečno.« je zapisala moskovska »Pravda« in potem našla vse, kar ima britanski dvor. Tuji dopisniki v Moskvi so se v sovjetskemu zunanjemu ministertvu zanimali za dogodke sovjetskih voditeljev. Dobili so odgovor: »O tem pa nimamo nobenih podatkov.«

... Grška vojaška vlada brani »svobodo tiska« z novim zakonom o tisku, ki bo temeljito držal novinarje in urednike za vrat. »Zakon ima namen varovati narod pred elementi, ki kvarijo duše in slorablajo svobodo tiska.« je dejal minister Agathangelus.

... Nekli vnet moštvi na severu Kitajske je sklenil, da bo njegova delovna brigada zgradila jez. S strokovnjakom se ni posvetoval. Jez ni vzdržal, ker je politični strokovnjake pozabil zgraditi odločni prekop. Koga je pohvalila agencija Hsinhua? Političnega strokovnjaka, ker se je iz svoje napake lahko nekaj naučil. Kanonov je bil - strokovnjak, ker je hotel s svojimi nasveti naprtiti ljudem še več dela. Za kazen so ga poslali delat na nov jez. Zdal gotovo premiklja, da je najbolje molčati, četudi je človek - strokovnjak.

... »Rusi niso prišli, verjve ne gurijo, hišnim lastnikom ne jemljejo hiš. Kaj je še ostalo krščanskim demokratom za prihodnje volilno kampanjo?« se je vprašal predsednik socialistnih demokratov za Bavarsko Volkmar Gabert. ... Sovjetskega pisatelja Solženicina, ki se je proslavil po vsem svetu, so izključili iz zveze sovjetskih književnikov. Nekaj sovjetskih pisateljev je zahtevalo od predsednika zveze, naj skliče občni zbor zveze. Ni verjetno, da bodo sklicali občni zbor, dosti bolj verjetno pa je, da bodo izključili tudi pisatelje, ki so se potegnili za izključene.

... Znan britanski laburistični voditelj Brown je priporočil ameriški vladi, naj si preveč ne bel las zaradi pokolov v vietnamskih vaseh, ki so zdaj prišli na dan, in naj mirno nadaljuje vojno. Brown je dejal, da so tudi Britanci marsikaj počeli na Malaji, pa se ni nihče preveč razburjal zaradi tega. Kaže, da so Britanci postali odsej bolj občutljivi, ker se zaradi najnovejše Brownove »duhovnosti« hudo razburjajo. ...

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

OKVIRI EKONOMSKE POLITIKE SLOVENIJE 1970 - Republiški zbor in enotni zbor delovnih skupnosti skupščine SR Slovenije sta prejšnjo sredo obravnavala osnutek resolucije o ekonomski politiki SR Slovenije v prihodnjem letu. Predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič je s svoji uvodni obrazložitvi poudaril naslednje tri poglavitne ekonomskopolitične cilje, h katerim stremi vsebina osnutka: Prvič, nadaljnja intenzifikacija in racionalizacija gospodarstva; na tej podlagi optimalna možna rast ob čimbolj stabilnih pogojih. Drugič, nadaljnje utrjevanje in razvoj samoupravnih odnosov. Tretjič, maksimalno možno obvladovanje tistih socialnih razlik in nasprotij, s katerimi se srečujemo zaradi značaja blagovne proizvodnje, zakonov trga in nenakomerne razporeditve proizvodnih zmogljivosti.

Poslanci so načelno podprli to temeljno usmeritev osnutka resolucije.

POSVET EKONOMISTOV - Prejšnji teden je bilo na Bledu dvodnevno posvetovanje okrog 400 vodilnih jugoslovanskih ekonomistov. V razpravi so se pokazale dokajšnje razlike v glediščih. Poudarjeno je bilo, da produktivnost

dela pri nas v zadnjih letih narašča hitreje kot realni osebni dohodki. Zato po nekaterih mnenjih delovnim kolektivom v gospodarstvu sploh ni mogoče očitati, da nesmotrno delijo dohodek na osebne dohodke in sklade. Po teh mnenjih mora biti ekonomska politika še naprej takšna, da bo še nadalje naraščala osebna potrošnja. Drugi

Trije poglavitni cilji ekonomske politike 1970

pa so menili ravno nasprotno, da osebna potrošnja ne sme naraščati, ker je že sedaj prevelika.

FRANC KIMOVEC-ZIGA OD-LIKOVAN - Predsednik republiške skupščine Sergej Kraigher je v navzočnosti številnih uglednih predstavnikov političnega življenja prejšnji petek izročil red republike z zlatim vencem podpredsedniku republiške konference SZDL Francu Kimovcu-Zigi. To odlikovanje je podelil predsednik republike Tito Francu Kimovcu ob njegovi 60-letnici za velike zasluge v predvojni,

medvojni in povojni revolucionarni dejavnosti.

DIVJANJE CEN MESA - Nekateri vrste mesa so zdaj dvakrat dražje kot lani. Podobno velja za svinjsko mast, ki jo marsikje kljub temu ni moč kupiti. Smešno je slišati, da so Avstrijci prej hodili kupovat meso in mast v Maribor, zdaj pa mnogi Mariborčani hodijo kupovat mast v Avstrijo. Potrošniki seveda s temi cenami niso zadovoljni, prav tako pa ne vidijo v tem nič dobrega zase preudarni živinorejci. Mnogi kmetje pravijo, da se jim sicer pri sedanjih cenah splača rediti oziroma pitati živino, toda kdo jim jamči, da cene takrat, ko bo žival spitala, ne bodo spet močno padle? V sedanjih visokih cenah živine in mesa mnogi že vidijo začetek ponovne krize v živinorejji. Živinorejci bolj zaupajo trdnim, zajemnim odkupnim cenam kot sedanjim visokim. Živinorejci je nujno predvsem bolj organizirati.

POPUSTI NA ŽELEZNICI ZA PRAZNIKE - Železniška transportna podjetja so za dan republike odobrila običajni 25 % popust. Potovanja, za katera velja popust, se lahko začne v petek, 29. novembra ob 0,01 uri, končati pa se morajo do torka, 2. decembra

Kako v letu 1970?

Republiška skupščina je razpravljala o osnovah ekonomske politike v prihodnjem letu

Predvsem velja ugotoviti, da še nikdar ni bila tako široka razprava o elementih politike za naslednje leto kot tokrat. O osnutku resolucije, s katero naj bi določili okvire te politike, politiko zbiranja in uporabe sredstev za splošno potrošnjo so letos povedala svoja mnenja vodstva tako Socialistične zveze kot sindikatov, gospodarske zbornice, o njej so razpravljale skupščine samoupravnih skupnosti, in kar je še pomembneje, prvič se je sestel zbor delegatov občin na zasedanju v republiški skupščini, kjer so tudi ti delegati povedali mnenja in stališča, kakršna so se bila izoblikovala v občinah.

Zasedanje delegatov občin je namreč nova institucija, ki je bila oblikovana ob fobrarski spremeni republiške ustave. Prek nje naj bi omogočili občinam, da poverijo svoje mnenje o določenih zadevah, še preden rečejo o njih pristojni skupščinski zbori svojo besedo. Nekaj tako pomembnega je vsekakor ekonomska politika in morda še posebej politika zbiranja ter uporabe sredstev za splošno potrošnjo. Zanimanje za zasedanje je bilo popolno, saj so poslale svoje delegate na prvo zasedanje prav vse slovenske občine in mesto Ljubljana, ki je po spremeni ustavi dobilo položaj družbenopolitične skupnosti.

Seveda je bila kakovost razprave v sami republiški skupščini lahko povsem drugačna. In spet je k temu prispevala tudi spremenjena sestava skupščine, saj so o osnutku resolucije razpravljali v republiškem in v enotnem zboru delovnih skupnosti, vsem ko so prej razpravljali o njej zbori delovnih skupnosti vse države. V enotnem zboru so se soočili interesi gospodarstva in družbenih služb, kar je veliko prispevalo k temu, da ni vsak trdil le svojega, ampak je skušal razumeti tudi drugo stran. Predstavniki gospodarstva niso govorili o družbenih službah kot o nečem, kar povzroča samo bremena gospodarstvu, predstavniki družbenih služb pa niso razgrinjali le svojih težav in terjali samo več denarja, ampak so skušali tudi razumeti položaj gospodarstva. Ton celotni razpravi v skupščini pa je dal predsednik sveta Stane Kavčič, ki je trezno razložil probleme, s katerimi se bomo morali ukvarjati na Slovenskem v prihodnjem letu, ter zahteval tudi v sedanjih razmerah realne rešitve, za kar je doživel aplavz v skupščini.

Poslanci so predlagano politiko ocenili kot realno, morda celo optimistično, zlasti kar se tiče predvidevanj glede sorazmerno še vedno visoke gospodarske rasti v prihodnjem letu. Če bi pripombe strnili, pa bi lahko rekli, da bo potrebna treznejša politika v vseh oblikah potrošnje, torej tako pri osebnih dohodkih v gospodarstvu kot tudi v splošni potrošnji. Prav v tem je lahko naš prispevek k bolj ustaljenim gospodarskim gibanjem v prihodnjem letu, k zmanjševanju inflacijskih pritiskov, k utrditvi dinarja kot realnega merila gospodarnosti na vseh področjih. Izrečenih pa je bilo zelo veliko pripomb in predlogov, ki jih vseh niti ni moč spraviti na skupni imenovalec.

MED BRNIKI IN BERLINOM: ZRAČNI MOST ZA PRASICE! — 19. novembra je z brniškega letališča poletelo prvo lealo Inex-Adrie s tovorom sto plemenskih svinj, ki jih je podjetje Agrokombinat Emona poslalo državnim farmi v mestu Eberswalde v Vzhodni Nemčiji. Po tej poti prepeljujejo te dni nepretrgoma 9500 plemenskih svinj, ki so jih vzre-

dili na farmi Agrokombinata Emona v Ihanu. Z domačimi letali se je Agrokombinat Emona odločil za ta najhitrejši in najcenejši prevoz, ki hkrati izključuje vsako možnost okužbe. Vrednost izvoza 9500 plemenskih svinj znaša milijon in 250 tisoč dolarjev. Na sliki: plemenske svinje pretovarjajo iz kamionov naravnost v trup velikega letala.

POGLOBLJENO IN ŽIVAHNO O KMETIJSTVU IN VASI

Kakšne kmetijske zadruge hočemo?

(Nadaljevanje in konec)

Na posvetovanju v Ljubljani je bilo tako v poročilu tovariša Simoniča, kakor tudi v razpravi udeležencev posveta ponovno poudarjeno, da predlagajo naši kmetje ustanavljanje kmetijskih združenj, v katerih bodo kot člani uresničevali svoje neposredne interese in o teh interesih tudi sami odločali. S tem v zvezi pa ugotavljajo tudi v skupščini SR Slovenije, v predsedstvu in izvršnem odboru republiške konference SZDL Slovenije ter v upravnem odboru Gospodarske zbornice SRS, da je:

- treba dati družbeno in politično podporo samoupravljanju kmetov z ustanavljanjem in delovanjem novih združenj vsod tam, kjer srednje organizacijske oblike in vsebina odnosov v obstoječih kmetijskih delovnih organizacijah ne zagotavljajo dovolj poslovnega in samoupravnega sodelovanja kmetov.

Zvezna konferenca SZDL Jugoslavije je v svojem akcijskem programu o razvoju kmetijstva in vasi prav tako zavzela stališče, da je treba dati popolno družbeno podporo zasebnim proizvajalcem, da se lahko združujejo na docela prostovoljni osnovi v različne oblike združnega življenja.

Na posvetovanju so hkrati opozorili, da zadrug seveda ne smemo idealizirati —

se pravi, da same po sebi s tem, ko jih ustanovimo, seveda še ne bodo reševale kmetijstva v celoti. Kmetijsko vprašanje je predvsem vprašanje ekonomske narave in ga bo zato treba reševati z različnimi ukrepi v različnih oblikah.

Ob upravičenih zahtevah kmetov, da sami sodelujejo o razvoju vasi bo treba presoditi, če ne spremenimo temeljnega zakona o zadrugah. S tem bi omogočili, da bodo kmetje v zadrugah prizadevno sodelovali pri reševanju gospodarske in tudi splošne družbene vloge vasi. Seveda bodo pri tem neposredno nosili tudi odgovornost za ta razvoj. Zadruga, kot jo pojmujemo in kot jo vidijo kmetje, je sicer delovna organizacija, vendar delovna organizacija posebne vrste. V njenem okviru naj bi se kmetje vključevali v razpravljanje in odločanje o najrazličnejših vprašanjih, ne samo o problemih kmetijstva v raznih odsekih, odborih in sektorjih naj bi prišla do izraza splošna družbena aktivnost delovnih ljudi na vasi. Uspešno poslovanje zadrug naj bi predvsem pomenilo splošno grepitev materialne osnove za razvoj vasi.

V kmetijstvu doslej nismo dovolj upoštevali samoupravljanja

Glavna pomanjkljivost sedanjih zakonske ureditve kmetijskega združništva je

v tem, da člani zadrug, ki so njena osnova in po katerih se zadruga bistveno razlikuje od drugih delovnih organizacij, nimajo tistega pomena in poudarka, ki bi ga glede na osnovno misel o združništvu morali imeti. Samoupravljanje, ki je temeljna osnova našega družbeno-političnega sistema, na področju kmetijskega združništva pri sedanjih ureditvah ni dovolj upoštevano. V samoupravnih pravicah združnikov bo moral biti izražen osnovni družbeni odnos v kmetijski zadrugi. Zdržniški ustanovijo zadrugo, s svojim osebnim delom in z drugimi oblikami svoje udeležbe ustvarjajo dohodek zadrug — zato pa bi morali na samoupravni osnovi tudi samj odločati o medsebojnih odnosih in zadrugi, kakor tudi o uspehih svojega dela. Tudi delavci zadrug imajo določene samoupravne pravice, ki izvirajo iz njihovega dela v zadrugi.

V kmetijstvu bomo še vedno razvijali močan in učinkovit družbeni sektor kmetijstva, ki bo še naprej nosilec celotnega družbeno-ekonomskega napredka v kmetijstvu. Doseganje zastavljenih zasebnih kmetov pa nikakor ni bilo upravičeno, saj vemo, da je zasebnih kmetov še vedno zelo veliko, da so močno razdrobljeni in da je prav zato njihovo povezovanje in usmerjanje toliko bolj potrebno.

Kmetje sami čedalje bolj čutijo potrebo, da brez zadrug ne morejo razvijati proizvodnje in odnosov. Brez nje se ne morejo povezovati na ekonomski podlagi z gospodarstvom, prav tako pa se kot blagovni proizvajalci ne morejo uspešno vključevati v domači in mednarodni trg. Zato želimo, da zakon uredi pravni položaj zadrug in da se natančno določi članstvo, delež, jamstvo in uredi odnos do premoženja, ki ga bodo prispevali ali ustvarili z delom člani vsake zadrug.

Kmetijski nasveti

Trikrat namesto dvakrat

Povprašajte kateregakoli poznavalca kmetijstva po notranjih rezervah v tej gospodarski panogi, vsakdo bo najprej govoril o travništvu in pašništvu, ki je bilo stoletja hudo zapostavljeno in za katerega se še sedaj ne zavedamo, kaj lahko daje. Ljubljanski profesor dr. Bogdan Vovk je v svojem dolgoletnem raziskovanju postavil trditve, da je mogoče s pravnimi in pašnimi košnim načinom pridelati pridelke hranilnih snovi.

Medtem ko so znani uspehi v gospodarjenju s travniki in pašniki v kmetijsko razvitih deželah, pri nas še vedno nismo prišli daleč naprej. Večina kmetov še vedno dela tako kot pred desetletji in pozna le dvokosne travnike, enokosne senočetj ter jesensko pašo tam, kjer jo ta dovoljujejo.

Na tem mestu ni namen govoriti o pašnokosnem načinu rabe travinja ter o šredinskih pašnikih, marveč o običajnem spravlju sena s travnikov, kjer ne gre s pašo. Raziskovalci so s poskusji ugotovili, da odlično vpliva čas in število košenj, namen tega sestavka pa je malo več spregovoriti prav o teh ugotovitvah.

Nadse pomembno dejstvo je, da gnojenje z dušičnimi gnojili omogoča in zahteva zgodnjejšo košnjo. Prej kositi pa pomeni: daljši čas za naslednjo košnjo in večji pridelok. Na podlagi poskusov so določili tudi najbolj primerne čase prve košnje in sicer za osrednjo Slovenijo zadnjih 10 dni maja, za vzhodno pa nekaj prej. Ta čas je bistveno drugačen od običajnega.

Merjenje pridelka hranilnih snovi je odlično potrdilo domnevo, da bi bilo koristno povečati število košenj. Po vsestranski preučitvi se je izkazalo, da bi bilo zelo donosno na sedanjih dvokosnih travnikih uvesti tri košnje. Kositi je treba v času od sredine litanja trav do začetka cvetenja. V tistem trenutku je namreč pridelok škrobnih vrednosti in prebavljivih beljakovin največji in zato krma najboljše. Še večje število košenj pa ni gospodarno.

Morda bo kdo pomisljal, češ ena košnja več — eno delo več. Toda takoj je treba dodati, da je s povečanim pridelkom hranilnih snovi to delo bogato poplačano. Pokositi travnik ob današnji mehanizaciji ni nikakršna težava, pa tudi spravilo je mogoče še mnogo olajšati in mehanizirati!

Inž. M. L.

VOJNA POD ZEMLJO

Leto 1969 je proglašeno za leto mednarodne mobilizacije za pomoč pogumnemu, herojskemu ljudstvu Vietnama in za konec brezsmiselnih, krvavih in najbolj umazanih vojn vseh časov, kar so jih Združene države Amerike kdajkoli vodile! – Svobodoljubnega ljudstva, ki se bori za svobodo in pravice, ni mogoče premagati – To vemo Jugoslovani še posebno dobro, saj tudi nas okupatorji niso mogli podjarmiti. Zato so naša srca pri junškem ljudstvu severnega in južnega Vietnama, ki zahtevata združitev, mir in samostojno odločanje v svoji državi.

V času, ko ves napredni svet čedalje glasneje in vedno bolj učinkovito zahteva, da Združene države Amerike končajo najbolj umazano in najbolj krvavo vojno, s katero hočejo vsiliti svobodoljubnemu ljudstvu Vietnama svoj način življenja in sebi naklonjeno vlado, poteka v vseh pokrajinah Južnega Vietnama veliki osvobodilni boj proti tujim okupatorjem in domačim izdajalcem.

V znanih 6 točkah je FNO (Fronta narodne osvoboditve) Južnega Vietnama že 1966 zgoštila svoje izkušnje in načela tega boja:

● Vsakdo se lahko bori proti agresorjem;

● tudi mala partizanska enota in posameznik se lahko bori proti sovražniku;

● borimo se lahko s kakršnikoli orožjem;

● sovražnika lahko bijemo na vsakem kraju, v vsakem trenutku in ob vsaki ugodni priložnosti;

● če je nekdo odločen, bo vedno našel najprimernejši način za uspešno borbo;

● mogoče se je boriti in zmagati nad katerokoli enoto ameriške vojske, posebno pa še v boju iz oči v oči.

Šest partizanskih pravil – koliko življenjske resnice, dragocenih izkušenj in izrednega poguma otrok, mladincev, žena in deklet, starčkov in rodne vojske ter partizanskih enot! Ves Vietnam je ena sama vojna zaseda, bojišče brez prave fronte in zaledja – čeprav se včasih zdi, da borci in simpatizerji FNO nikjer ni...

Kot da bi brali resnične dogodke iz let naše revolucije in bojev jugoslovanskih narodov za svobodo, se nam zdi, ko čujemo:

■ 13letni deček Doan Van Lujen je ob neki ugodni priložnosti zaplenil Amerikancem 3

strojnice, 2 puški, 8000 nabojev, 282 ročnih bomb in 12 malih radijskih postaj. Borec Fam Van Koi je v 50 dneh ubil 90 sovražnikovih vojakov. Borijo se tudi starčki, otroci in žene. S puščicami streljajo celo na helikopterje in jih zbijajo na tla.

■ Deset borcev FNO je uničilo sovražnikovo enoto s 100 vojakov. Borec iz partizanske skupine Di An je s 14 naboji ubil 14 okupatorjevih vojakov. Trije borci pod vodstvom Nguen Viet Thuana so v nekem boju ubili 40 sovražnikov, 6 pripadnikov ljudske milice pa je samo v enem dnevu izločilo iz boja 111 sovražnikovih vojakov.

■ Vietnamci, ki še nimajo puške, jemljejo orožje od sovražnikov; pri tem si pomagajo z nožem, kopjem, palco, lokom ali iglo. Mesta, vasi, džungle in riževa polja se spreminjajo v grobišča ameriških vojakov, ki saati ne vedo, kaj sploh iščejo v daljni, njim tako zelo tuji deželi. Oborožene sile FNO jih napadajo podnevi in ponoči, poleti in med tropskimi nalivi. Iz dneva v dan doživljajo ameriške enote nepričakovane napade pod najbolj čudnimi okoliščinami.

■ Bombardiranje dežele je prisililo ljudstvo in vojsko, da sta se umaknila pod zemljo. Že pod francosko okupacijo so kopali Vietnamci številna zaklonišča, skrivališča in rove globoko pod zemljo. Neki starček je v svojem sadovnjaku izkopal 14 podzemnih zaklonišč, v katerih je več sto metrov rovo. Tu velja načelo: »Vsi za vsakogar in vak za sebe«. V kopanju podzemskih zaklonišč in prebivališč so Vietnamci postali mojstri. Pod zemljo so tovarne in bolnišnice; pod zemljo se rodijo otroci, tam hodijo v šolo. Z rovi se borci FNO približujejo močno utrjenim postojankam okupatorja in mu z miniranjem povzročajo ogromne izgube.

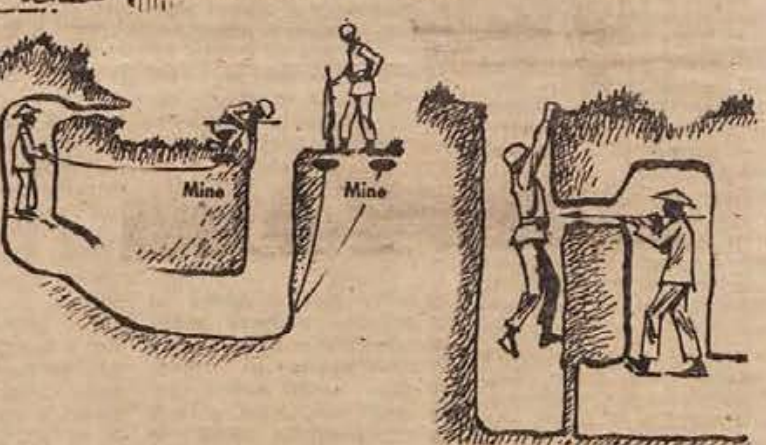
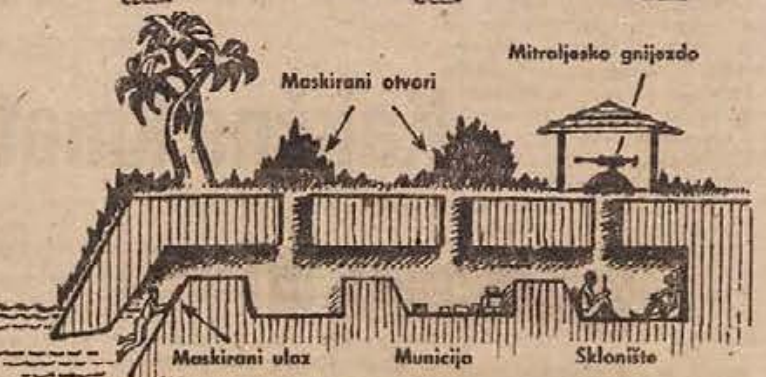
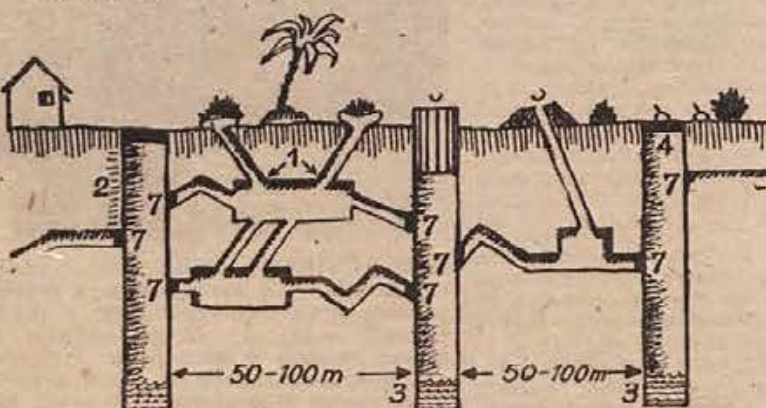
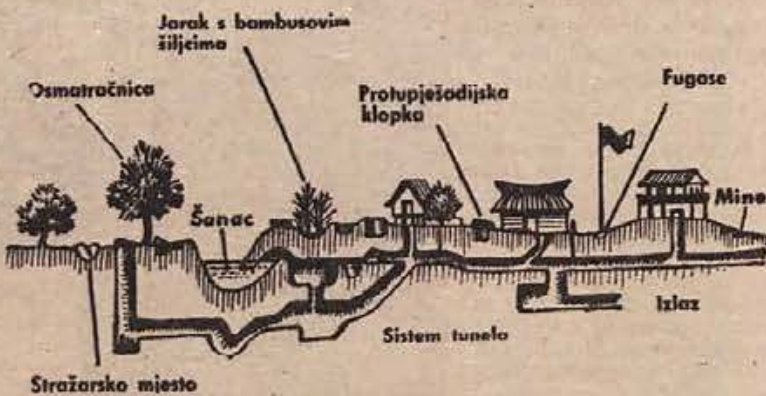
Ameriški vojaki se boje na vsakem koraku presenečenj, s katerimi jih Vietnamci mojstrsko obkrožajo. Vietnamci jih napadajo predvsem z njihovim,

ameriškim orožjem, pa tudi s svojo, najodobnejšo oborožitvijo, ki je posebej prilagojena za borbe v džunglah. Tudi pri največjih »čistkah« na terenu Amerikanci ne morejo uničiti več kot 10 odstotkov vietnamskih podzemskih tunelov, zaklonišč in skladišč borcev FNO.

■ Pa ni samo vojna pod zemljo z vsemi svojimi skrivnostmi to, kar najbolj preseneča tehnično najmodernejšo okupatorjevo vojsko. Vietnamci si pomagajo z nešteti ukanami in zvijačami; v boju proti osvraženim tujcem sodelujejo vsi vietnamski domoljubi, staro in mlado je v boju za svobodo. Nešteto skritih min pomeni stalno navzočnost smrti za tujce; vsi dohodi v podzemlje so večje minirani. Divje čebele, dresirane lišice, ki hitijo s privezanimi zavojčki eksploziva ponoči proti svetlobi, kjer se zadržuje okupator, zasede s košaricami strupenih kač, »zive mine« z velikimi, strupenimi palčkami, ošiljeni bambusovi klini, nenaadni vdori vode, na ozka pota podirajoče se kamenje in še in še – nešteto pravih »ljudskih izumov« deluje in uničuje živo silo okupatorja. Redne vojaške enote FNO pa se borijo z najboljšim orožjem proti okupatorjem tudi po vseh pravih sodobnega vojskovanja.

Zato Vietnam v svoji sveti borbi za svobodo ni osamljen. Ves napredni svet je z ljudstvom, ki ne more biti premagano.

Risbe predstavljajo različna zaklonišča FNO (Fronte narodne osvoboditve) v Vietnamu. Zgoraj: utrjeno naselje FNO, pod njim: sistem večnadstropnih zaklonišč FNO (številke pomenijo: 1 in 5 – ventilacija, 2 – urejen vhod, 3 – voda, 4 – maskirano zaklonišče FNO. – Spodaj: zvijače in izredna domiselnost borcev FNO so strah in trepet okupatorjev. – Slike so povzete iz revije »TRIBINA«, ki jo izdaja SZDL Hrvatske v Zagrebu

V Saigonu so domači izdajci pod ameriško zaščito (kot pri nas belogardisti ali četniki s fašističnim blagoslovom!) leta 1964 ustrelili mladince Troja. Pred ustrelitvijo so mu hoteli zavezati oči, toda odvrgel jim je: »Ne! Pustite me, da odnesem v zenicah svojih oči s seboj košček naše domovine, ki jo tako zelo ljubim!« – Za pogumnim Trojem joče njegova osirotela mama. V Vietnamu so si matere, žene in dekleta že davno izjokale oči. Zdaj sije iz njih samo še sovraštvo do okupatorjev, prezir nad izdajci in svetlo upanje, da je svoboda na pragu (slika desno). – Spodaj: eno izmed nešteti podzemskih prebivališč borcev in vaščanov FNO v Južnem Vietnamu.

THE HANH:

Vest z juga

Vest prišla je z juga

Žalostna nesreča:
50 so jih pobili
15 so vasi spalili.

Vest prišla je z juga

Žalostna nesreča:
Petdesetkrat prestrelili
tudi moje so srce,
in petnajstkrat pogorela
tudi moja duša je.

Spoznanje o potrebi sodelovanja je prodrlo tudi na Dolenjskem

DOMINVEST iz Novega mesta in REGION iz Brežic izdelujeta program za območje Dolenjske

Po dolgih razpravah so končno premagana nasprotja in različna gledišča o tem, da je potrebno izdelati srednjeročni program razvoja za celotno območje širše Dolenjske, s pomočjo mnogih razgovorov in pobud, ki jih je dal medobčinski svet ZK Novo mesto, je le prevladalo spoznanje, da sestavljajo občine Brežice, Črnomelj, Grosuplje, Metlika, Novo mesto, Kočevje, Krško, Sevnica, Ribnica in Trebnje enovito gospodarsko območje, ki se bo lahko v okviru Slovenije uvrstilo le z anotnim nastopom.

Z največjim veseljem lahko pozdravimo spoznanje gospodarskih, političnih in oblastvenih organov v naštetih občinah da to območje potrebuje skupni plan svojega razvoja. K temu je veliko pripomogla močna podpora in dejavnost kluba dolenjskih poslancev, ki se je zavzel za pobudo medobčinskega sveta Zvezde komunistov.

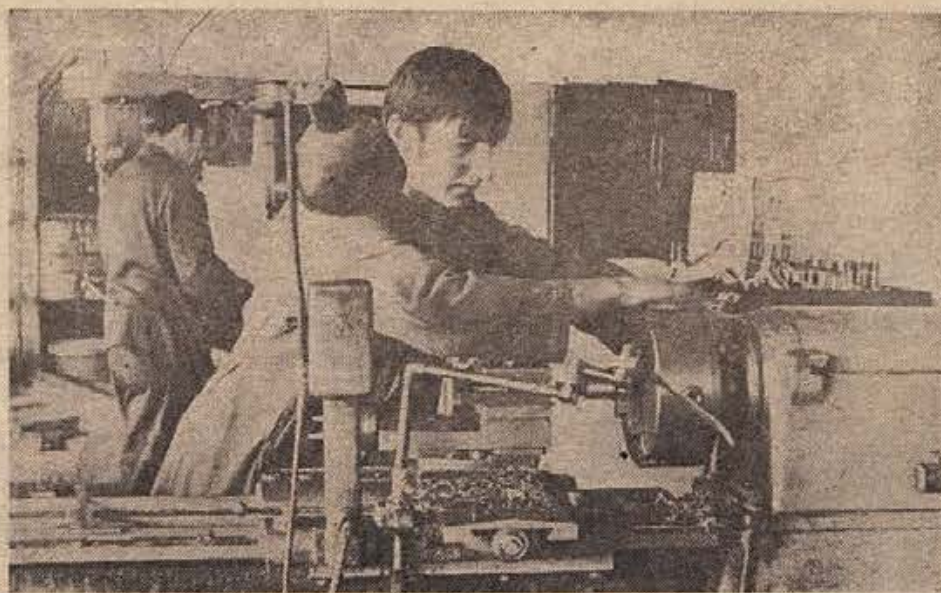
Na osnovi tega so tudi pri-

stojne republiške institucije (med drugimi Republiški zavod za regionalno planiranje in Biro za regionalno planiranje SRS) že ugotovile, da je tako oblikovano širše dolenjsko območje zaokrožena celota, ki potrebuje območnega program srednjeročnega razvoja, in da bo to območje s tem programom vključeno v enak program za celotno Slovenijo.

Po dogovoru sta podjetji DOMINVEST iz Novega mesta in REGION iz Brežic že prevzeli vso dokumentacijo od občinskih skupščin. Skupščine so določile svoje strokovne sodelavce za pomoč obema podjetjema pri izdelavi območnega srednjeročnega programa.

Delo je zdaj steklo in prvi osnutki so že izdelani. Zdaj, v obdobju srednjeročnega planiranja, morajo vse občinske skupščine in delovne organizacije pripraviti svoje srednjeročne programe ki bodo osnova za izdelavo srednjeročnega programa.

M. J.

V DELAVNICI KEMOOPREME. (Foto: Legan)

NACRTI KEMOOPREME, KI JIH VELJA PODPRETI

Novost: tipske montažne dvorane

KEMOOPREMA je ena prvih uvedla avtomatsko točkasto varjenje, kmalu pa bo imela tudi prvi avtomat za varjenje velikih posod, cistern

Podjetje KEMOOPREMA iz Trebnjega je več mesecev pred predvidenim rokom osvojilo proizvodnjo montažnih kovinskih industrijskih dvoran, ki so cenejše, hkrati pa dajejo podjetju, ki jih izdeluje, tudi več zasluzka. Prvo tako dvorano, veliko 140 x 160 m, gradijo za podjetje ALPLES v Zeleznikih.

V varilni tehniki je izreden napredek tako imenovano točkasto varjenje, ki se zaradi svojih prednosti hitro širi v industrijskem svetu. Ta čas ima trebanjsko podjetje, kot zatrjujejo, največji tak aparat v Sloveniji, kupilo pa ga je od ameriške tovarne.

Pri izdelavi montažnih industrijskih dvoran je tudi pomembno, da je vso surovino — železne profile — mogoče kupiti v naši železarnah. V ta namen se namerava KEMOOPREMA povezati z jensko železarno ter se nekaterimi drugimi podjetji v konzorcij (družbo več podjetij), kar bo še izboljšalo medsebojno poslovanje in omogočilo več naročil.

Podjetje, ki bo letos doseglo že blizu milijardo starih dinarjev celotnega dohodka, se namerava v prihodnje razvijati v tri smeri: izdelovanje cistern, za kar bodo v kratkem dobili avtomatski varilni stroj (prvi take vrste pri nas), izdelovanje montažnih industrijskih dvoran ter kemične opreme. Posebnost so še izdelki iz titan materiala.

Velika pridobitev bo tudi industrijski tir, ki zaradi dobre lege podjetja ob železnici ne bo stal veliko. Kot je predvideno v načrtih, bodo že naslednje leto zgradili nove proizvodne prostore, kasneje pa še več, tako da bo

vrednost celotne proizvodnje v nekaj letih dosegla štirikratno vrednost dosedanje.

Da bi uresničilo zamisli, potrebuje podjetje okoli 6 mili-

jonov dinarjev posojila za nove gospodarske naložbe. Odgovorni ljudje v občini in republiški gospodarski zborci so pripravili podpreti spodbudo, da bi uresničili možnosti, ki so se začele z letošnjim letom, ko se je Kemooprema pripojil še trebanjski obrat Litostroja.

M. L.

Združevanje na obzorju?

Proizvodni uspehi zadnjih let, ki so jih dosegli mnogi kolektivi na našem območju, dokazujejo, da je v samoupravnih organih prevladovala dolgoročna usmeritev. Delavski razred se torej ni, kot so se bali nekateri, usmerjal v delitev, pač pa je razumno in gospodarno uporabljal pretežni del ustvarjenega za razvoj in naložbe. Takšno usmeritev lahko samo pohvalimo.

Se bolj razveseljava je ugotovitev, da se tudi pri nas, čeprav pozno, le kažejo resnično zdravje pobude širšega povezovanja proizvodnih podjetij. NOVOLES postaja nosilec načrtov za pokrajinsko, tehnološko in proizvodno združevanje v lesni industriji. Enako pionirsko delo je še zdaj opravljala metliška BETI v svoji stroki, sledita ji LABOD in s svojim široko zasnovanim konceptom v kovinski industriji IMV. Upa-

mo lahko, da bo koristnega povezovanja v proizvodnji, pri iskanju tržišča in pri naložbah vedno več.

Precej slabše je v tako imenovanih terciarnih dejavnostih — v trgovini in gostinstvu, kjer je glede tega storjenega bora malo. Brez povezovanja tudi v teh strokah ne bo napredka, onemogočen pa je tudi njihov širši razvoj in razmah. Konzorcij bi bil tu vsaj kot začetna oblika sprejemljiv. Vse kaže, da so glavna ovira povezovanja vodilni kadri. Ti so vzrok, da ostajamo samo pri besedi.

Posredovati bodo morale občinske skupščine in banke. Preg tako, da bodo s svojimi programi usmerjale terciarne dejavnosti v večje povezovanje in združevanje, druge pa tako, da bodo namenjale kredite le v primerih, ko bo šlo za modernizacijo in združevanje.

Visoki gostje iz Makedonije v Novem mestu

25. novembra so Novo mesto obiskali predsednik kulturno-prosvetnega zbora LS Makedonije Drago Tozija, članica izvršnega sveta skupščine SR Makedonije Slavka Gregorijeva, predsednik odbora za splošne ekonomske odnose kulturno-prosvetnega zbora LS Makedonije Georgij Krlev, predsednik republiške izobraževalne skupnosti in naš zvezni poslanec Luvik Zajc ter sekretar RLS Mirko Tušek. S predstavniki občinske skupščine in člani občinske temeljne izobraževalne skupnosti Novo mesto so izmenjali izkušnje na področju financiranja, organizacije izobraževalne skupnosti in investiranja na področju izobraževanja.

Razen tega so si ogledali Gostinski šolski center v Novem mestu in smarjeških Toplicah ter staro in novo šolo v Smarjeti.

Vsi se strinjajo...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kot že ročono so s tem soglašale vse kmetijske organizacije, kljub temu pa ni nobena izmed njih prevzela pobude za ustanovitev poslovnega odbora, ki ga je predlagal medobčinski svet.

Medobčinski svet ZK Novo mesto je zato na zadnji seji sklenil sklicati aktiv komunistov, delavcev v kmetijstvu. Na aktivu se bodo pogovorili, zakaj stališče do sedaj ni bilo uresničeno in kako to doseči, katera izmed prizadetih organizacij naj bo neposredni pobudnik za ustanovitev poslovnega odbora.

M. J.

Sejmišča

Seiem v Brežicah

22. novembra so na tedenski sejem v Brežicah pripeljali 914 prašičev, prodanih pa je bilo 734. Manjši pujski so večinoma 12 dni kilogram, večji pa 8 dni kilogram žive teže.

Manjši pujski so dražji

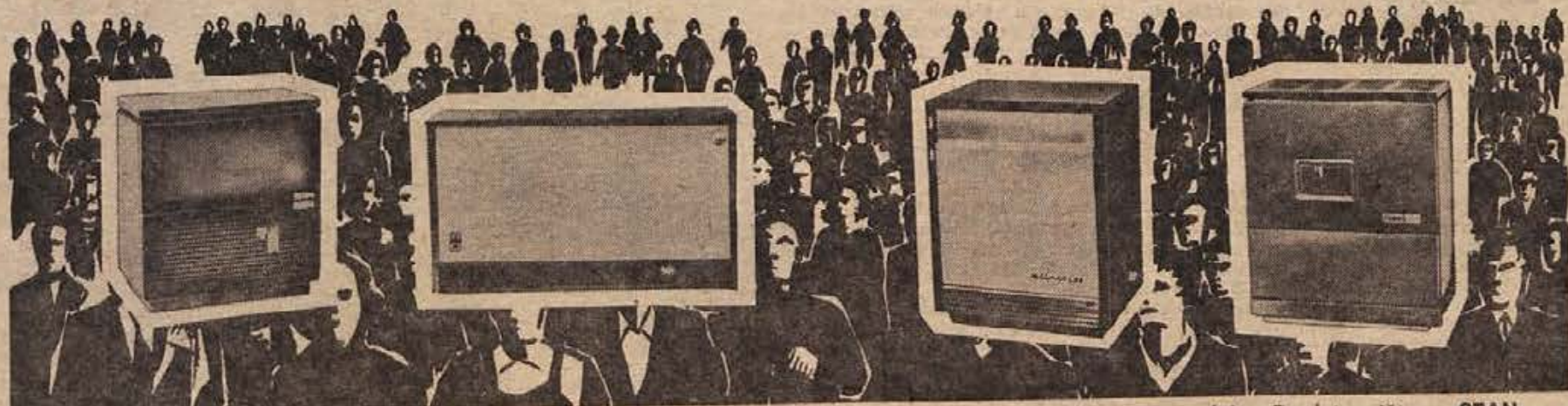
24. novembra je bilo na novomeškem sejmišču na prodaj 853 pujskov, prodani pa so jih 752. Kupci so prišli bolj od daleč in so se zanimali predvsem za mlade prašičke, zato jim je cena močno narasla. Tokrat so 81 manjši pujski v denar po 160 do 220 din, večji pa po 230 do 320.

Sadjar in vinogradnik Cena Degen z Bizeljskega je letos obral blizu 4000 kg zimskih jabolok. V sadovnjaku jih še zdaj leži cele kupe po tleh. Z družino pobira zdaj sadje slabše kvalitete, da ga bo stisnil v jabolčnik. Približno 8000 kg jabolok ima za predelavo. Jabolčnika najbrž ne bodo niti spili niti prodali, zato ga namerava kasneje prekuhati v žganje. (Foto: J. Teppey)

VEČ MILIJONOV ZADOVOLJNIH POTROŠNIKOV

S PEČMI ACEG, POTEZ, FENIX, KI JIH IZDELUJE PO LICENCI »STANDARD«

ZATO V VAŠ DOM PEČI »STANDARD«

Informacije in prodaja: Predstavništvo »STANDARD«, Ljubljana, Poljanska 6, telefon: 313-003

EP »Gospodarski vestnik«

Še na mnoga leta, Rudi Mraz!

Mimo vseh družbeno-političnih, kulturnih in športnih organizacij, v katerih sodeluje vsa leta po vojni, je 17. novembra praznoval 50-letnico življenja Rudi Mraz iz Novega mesta. Naključje je hotelo, da je dal roko Abrahamu med povratkom s Koroškega, med pevci, s katerimi živi in dela že 35 let. Od njih je prejel tudi prve čestitke.

Sam pravi, da je po rodu iz Brezic, po srcu pa pravi Dolenjec. V Novem mestu je obiskoval gimnazijo, v Beogradu pa železničarsko prometno šolo. Ves čas do leta 1965 je bil zaposlen na železnici. Today je bil iz zdravstvenih razlogov upokojen.

Rudi Mraz je velik del svojega življenja posvetil družbeno-političnim organizacijam, zlasti aktivni pa je bil v kulturno-prosvetnih društvih, kjer se je izkazal kot sodelavec in organizator. Ves čas je bil nepogrešljiv tudi v športnih organizacijah, kjer je posebej gojil športni ribolov. Občinski odbornik je že drugo mandatno dobo. Kot odbornik ima posebno častno nalogo: pred njim vsi zreli za ženitev sklepajo zakonske zveze.

Jubilant je bil že večkrat odlikovan: za sodelovanje v NOB (borec od leta 1942), za delo na kulturno-prosvetnem področju, za splošno družbeno-politično delo itd.

Srečanje z Abrahamom mu ne pomeni koraka v zasluzeni oddih. Sam pri

sebi je obljubil, da bo nadaljeval delo na vseh področjih, kjer bo še koristen. Zlasti želi, da bi se pevskega zbora DPD Svoboda »Dušan Jereb«, ki je požel toliško priznanje na nedavnem gostovanju med koroškimi Slovenci, prihodnje leto posrečilo gostovati pri slovenskih rudarjih v Pas de Calaisu, drugi domovini znanega rodoljuba, dolenjskega rojaka Jožeta Martinčiča, v severni Franciji.

Te vrstice ob njegovem jubileju naj ga v njegovih načrtih in željah spodbude! I. Z.

Za 1900-letnico Ptuja — 27. aprila 1969 — so se pevci učiteljskega pevskega zbora srečali s tovarišem Titom in njegovo ženo Jovanko na ptujskem gradu. V počastitev dneva republike prireja ta slovit zbor koncertno turnejo po Dolenjski.

Pevska turneja po Dolenjski

Peovski zbor slovenskih učiteljev je bil ustanovljen 1925 v Julijski krajini. Po drugi svetovni vojni so ga obnovili in sedaj združuje blizu 80 pevcev iz vse Slovenije. Člani zbora vadijo nad 60 otroških, mladinskih in odraslih zborov. Mnogi od teh zborov sodelujejo v vrh jugoslovanske mladinske zborovske glasbe. To je dokazal mladinski festival v Celju. Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« bo prihodnje leto slayl 45-letnico delovanja. Medtem je uspešno nastopil v več kot 10 evropskih deželah, vse pogosteje pa gostuje tudi v domovini. Največji uspehi tega zbora so bili: nastop v Arezzu 1957, 3. mesto za evropski pokal leta 1964 v Belgiji in seveda radijska ter televizijska snemanja od Pariza do Stockholma.

Učiteljski pevski zbor navezuje prijateljske stike z zbori v tujini in tako pogloblja mednarodno sodelovanje. Za turnejo po Dolenjski je pripravil mešani koncertni program s 17 pesmimi raznih domačih in tujih avtorjev. V Krškem je njegov nastop napovedan 28. novembra ob 18. uri. Isti večer ob 20.15 se bo zbor predstavil v Brezicah.

V Novem mestu je napovedan njegov koncert noč ob 20. uri, v Črnomlju pa jutri ob 11. uri. Zboru dirigira Branko Rajster iz Maribora.

Požrtvovalnost na enajsti preizkušnji

»V načrtu je prihodnje leto porabiti za komunalne in negospodarske investicije 3.700.000 din. Spet bomo občane prosili za sodelovanje.« izjavlja Niko Zupanič, šef odseka za gospodarstvo

— Očedelek za gospodarstvo je že sestavil načrt za razna javna dela v letu 1970. Kaj in kaj nameravate graditi?

— V prvi vrsti je treba nadaljevati gradnjo čistilnih naprav za metliški vodovod in dokončati vodovodno napeljavo do Gradca. Predvidevamo še regulacijo potoka Obrh in ureditev bregov ter regulacijo Kolpe na kopalšču, kakor tudi pomoč vaštnom Slamne vasi in Boldraž, kjer bodo vodovod napeljevali sami.

Urejanje cestnega križišča Metlika — Črnomelj — Karlovac je obstala pri načrtih, prihodnje leto pa bo treba nameniti nekaj denarja vsaj za pripravljala dela za gradnjo. Investicij je prevelika, da bi jo občina sama zmogla, bomo pa skušali pridobiti še ostale interese za gradnjo.

V Metliki nameravamo komunalno opremiti nova naselja, kot so Vejar, Cankarjeva cesta, Breg revolucije in naselje med bloki, predvidena so manjša komunalna dela, na primer ograje, oporni zidovi, parki in nasadi, začeti pa bo treba tudi z gradnjo tržnice. Ne mislim, da bi morala biti tržnica v letu 1970 že zgrajena, lahko pa bi

NIKO ZUPANIČ

pripravili načrte in vse drugo, da bi naslednje leto tržnico dobili.

Precej denarja bo šlo še za razne zazidalne načrte, regionalne plane in študije za preskrbo z vodo.

Na željo prebivalstva je v načrtu tudi napeljava trofaznega toka v več vaseh. Pri teh delih bi občina le pomagala s sredstvi vaščanom in podjetju Elektro. Finančno pomoč pa naj bi dobile tudi vasi Primostek, Lovčica in

Otok, kjer ljudje prizadevno sami gradijo gasilske domove.

— Koliko denarja bi bilo potrebno za uresničitev teh želja?

— Izračunali smo, da bo treba zbrati okoli 3.700.000 dinarjev. To je približno 700.000 din več, kot smo za komunalne in negospodarske investicije dali letos.

— Kakšne so možnosti, da bi v resnici zbrali toliko denarja?

— Načrti so v celoti uresničljivi, vendar pod enim pogojem: da bodo občani spet sprejeli krajevni samoprisevek, kakor so ga že desetkrat poprej. Poleg tega računamo na prispevke delovnih kolektivov, na pomoč iz proračuna ter na nekaj posojil.

— Ali je bil predlog javnih del že v javni razpravi?

— Pristojni sveti pri občinski skupščini so načrte že podprli, občani pa bodo o tem razpravljali na bližnjih zborih volivcev.

Tonetu Rupeni v slovo

24. novembra smo se v Mirni peči za vedno poslovili od 57-letnega Tonetu Rupene, znanega borca in enega najboljših sinov iz Mirnopedške doline. Na zadnji polji ga je spremljalo veliko sorodnikov, znancev in sovaščanov. Od njega so se poslovili tudi gasilci, godba in pevci iz Novega mesta ter številni govorniki.

Pokojni Tone Rupena se je že kot mlad fant vključil v delo krajevnega borca in človeka. Leta 1940 je v železniški nesreči pri Ozlju pomagal reševati ranjence, takrat so ga časopisi že prikazali kot neustrašnega in junškega človeka.

Tone je bil že prekaljen borec, ko je začel 1941. delati med partizani. V

NOB je sodeloval vse do konca leta 1942 so ga zaprli, mučili in obsodili, domov se je vrnil šele ob kapitulaciji Italije. Čeprav je bil bolan, je spet pomagal v partizanskem gospodarskem odboru. Bil je izvoljen član zbora slovenskih odposlancev v Kočevju, leta 1942 se je umaknil v Dalmacijo in od tam pomagal pri obnavljanju porušenih krajev. Ko se je vrnil v Mirno peč, ga je močno prizadela vest, da je padla njegova sestra, partizanka Katja.

Tudi po osvoboditvi ni miroval, bil je posod tam, kjer so ga potrebovali. Vsi, ki smo ga poznali, smo ga cenili, zato je bilo slovo od njega še težje. Tonetu Rupene se bodo Mirnopedčani in ostali Dolenjci še dolgo spominjali.

MARJAN TRATAR-UČO

KONFERENCA O REHABILITACIJI INVALIDOV

Odnos do invalidov: zrcalo naše kulture

20. novembra je bila v izvršnem svetu SR Slovenije tiskovna konferenca za novinarje, na kateri so predstavili tiska, radia in televizije seznanili z delom konference o rehabilitaciji invalidov Slovenije, ki je bila 24. in 25. novembra v skupščini SR Slovenije. Konferenca se je udeležilo okrog 300 delegatov iz gospodarskih organizacij, družbenih služb, društev, organizacij, občin, zavodov in drugih, ki se bavijo s proble-

matiko usposabljanja in zaposlovanja invalidov.

Konferenca je obravnavala tri vrste vprašanj:

1. vsebino dela za usposabljanje in zaposlovanje invalidov,

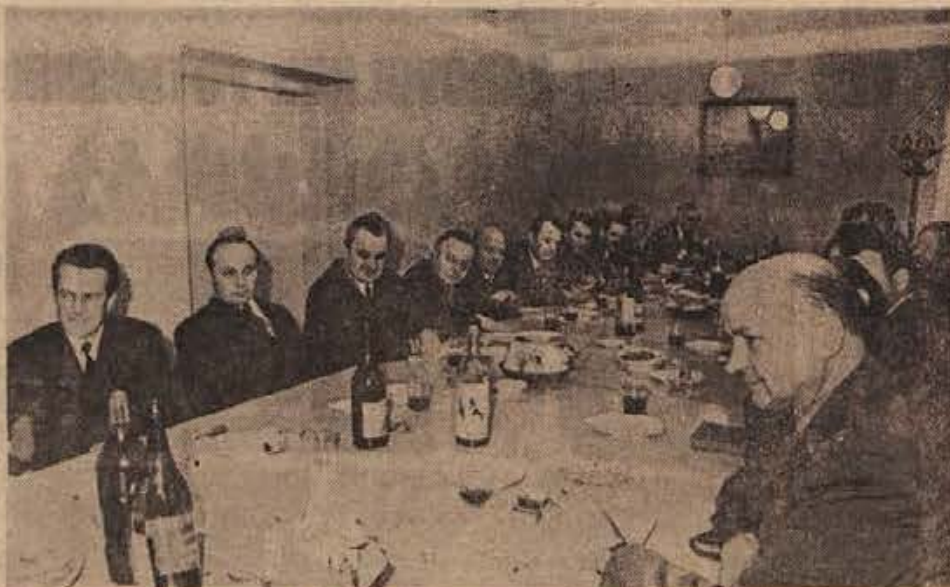
2. materialno stran usposabljanja, ki vključuje tudi zakon,

3. sistem dela konference. Delo je bilo organizirano in razjasnilo so pravice in dolžnosti članov konference.

Program konference je bil določen in že prej sprejet.

Zato je bila konferenca še uspešnejša. Udeleženci so izmenjali praktične izkušnje in se določili naloge za naprej.

Namen konference je bil tudi, da bi skrb za invalide dobila v naši družbi tisto vsebino, kot je potrebna. Vseh problemov konference seveda ni mogla rešiti, je pa velik korak naprej na tem področju. Pričakujemo, da se bodo uspehi kmalu pokazali tudi v praktičnem življenju. A. V.

V petek dopoldne so bili predstavniki novomeških občinskih družbeno-političnih organizacij na obisku pri vodstvu novomeške garnizije. Imeli so skupen razgovor, razen tega pa so si ogledali življenje in delo vojakov v vojašnici Milana Majcna v Bršlinu. Več o tem obisku bomo pisali v prihodnji številki. Na sliki: razgovor v komandi novomeške garnizije.

Toplo pismo v Banjaluko

V kočevskem centru za zbiranje pomoči prizadeti Banjaluki so nam pokazali tudi naslednje pismo, ki ga je LIK — Lesna industrija Kočevje poslala izobraževalni skupnosti občine Banjaluka.

»Pretrseni zaradi težke nesreče, ki je prizadela vaše območje, vam poklanjamo popolno opremo za dve matični učilnici.

Zanima nas, kam in kdaj naj vam to opremo pošljemo. Hkrati vas prosimo, da nam sporočite, kakšne velikosti naj bo. Pošljamo vam tudi katalog naših izdelkov, na osnovi katerega se boste lažje odločili.

Upamo, da vam bo naša pomoč vsaj delno olajšala težki položaj, v katerem se nahajate.

Tovariško vas pozdravljamo in prosimo za čimprejšnji odgovor.

Pozanimali smo se, koliko je ta pomoč vredna, in zvedeli, da nekako od 8000 do 12.000 din.

Doživljaj iz šolskih klopi

Mnogo je lepih in žalostnih trenutkov, ki jih vsakdo preživi v starih, oguljenih klopih. Vsakdo se jih rad spominja. V večinoma samo lepih.

Kot majhno, drobno dekletce sem stopila skozi ogromna šolska vrata... in mojih lepih predšolskih let je bilo konec. A začelo se je morda še lepše obdobje mojega življenja. V prvem razredu me je učila mama. Da! Nastale so velike težave. Pred razredom mamica, doma mamica, v razredu pa tonarjica. No, ta je pa lepa, kajne?

Minicali so meseci, leta. Pršla sem v sedmi razred. Bil je najbolj žalosten razred na vsej šoli. Spoznala sem novo okolje, novo družbo. Zadelala me je »vdajati« puberteta. In šola? Kako naj bi jo v tej dobi pač jemala? Malo za šalo, malo zares.

Težko je bilo to leto. Zaljubljen do ušes prideš v razred, s prazno glavo in polno torbo. Pa se znajdi! A ne gre vse tako lahko. Sediš mirno v klopi, sanjaš, sanjaš! Kar na lepem te iz čudovitih sanj predrami sošolka, ki te sune pod rebra: »Hej, vprašana si. Vstaneš in slišiš svoj priimek. »Pridi bližje! Zajame te strah in oblije te rdečica. Klavno stopiš pred tablo. Slišiš šumenje v razredu, v vsaki klopi gledaš posmehljive obraze, pred tablo pa sedi razburjen tovariš, ti meče kredo v glavo in se penj od

jeze. Mučis se, mučis, pa ne gre. Ne gre in ne gre. Kar naenkrat se oglasi bas izza katedra:

»No, punčka nič ne bo, pa drugič boljše.«

In z nasmehom ti napiše v redovalnico prelepo eno.

Nato se začne pridiga: ena od tovariša, ta je najdaljša, mučna, polna neskončnih fraz, ena od sošolcev — potem pa se začne najhušje.

Prideš pred vrata svojega doma in s strahom pozovniš. Ves si blede, strah te je in se treseš. Na vratih se pokaže mama z veselim obrazom. (Še huje je, če se postavi med vrata oče.) Po kosilu, ki je tako dobro, se oglasi mama.

»Hčerka, je bilo kaj novega v šoli?«

Zlica ti pada iz rok, preblediš, tek je tako in tako že pokvarjen, in komaj izdaviš:

»No ja, nekaj malega, saj ni nič, nekaj posem malega...«

»Mamica, zdi se mi, da imam vročino!«

»Nič ni,« ti odgovori mama.

»No, sedaj pa povej, kaj je novega!«

»Mami,« komaj izdaviš, »sluknjo imam v zobu, treba bo k zobozdravniku!«

»Boš že šla! Sedaj pa povej!«

No, na te limanice se ni ujela. Kar povedati je treba. Komaj izdaviš:

»No, saj ni nič!« Še vedno se obotavljaš. »Bila sem vprašana kemijo in dobila sem eno!«

»Kaj?« veroji mama. In tako naprej in tako naprej. Saj veste, kako je to.

No, upam, da letos ne bo tako.

ALENKA

VRATA OKNA POLKNA NA RIBNICA KREDIT

Peter Vovk iz Kočevja nam je pred dnevi poslal fotografijo prvega slovenskega nogometnega kluba, ki je bil ustanovljen pred 35. leti v Kočevju. Upamo, da jo bodo opazili nekdanji nogometaši Lojze Seljak, Franci Orehek, Viktor Vidovič, Polde Cuk, Julči Koprivšek in Peter Vovk.

Avgust Stanko in njegova harmonika sta dobra znanca Sentjerneječanov in drugih Dolenjcev, saj sta tudi pri nas večkrat gostovala. Stirideset let smo po radiu poslušali zlatne narodne melodije, ki jih je izvajal iz svoje harmonike. Te dni se poslavlja od svojih kolegov in odhaja v pokoj, vendar upamo, da bo še kdaj raztegnil meh in ga bomo tudi po radiu še slišali. (Foto: France Modic)

Gostinski šoli v Novem mestu

Z avtomobilsko cesto se je na Dolenjskem začel razvijati turizem in rasli so sodobni gostinski obrati. Za te pa je bilo treba vzgojiti gostinske delavce.

Pred osmimi leti je pričela poučevati gostinska šola v Novem mestu. Dve leti je bila le dvoletna, potem pa triletna. Svoje učne in poslovne prostore so si uredili v Cvelbarjevi ulici in na Bregu.

Z dovoljenjem tovariša Marka Ivanetiča sem si ogledal učilnice v Jakčevi rojstni hiši ter restavracijo na Brogu. Nekaj učilnic imajo tudi na zdravstveni šoli. Letos obiskuje šolo 182 gojencev. 62 jih je izbralo kuharsko smer, 121 pa natakarsko. To je srednja šola in pouk obsega 14 predmetov. Razen slovenščine se učijo natakariji tudi italijanščino in nemščino, kuharji pa francoščino. Imajo osem rednih predavateljev in 76 honorarnih. Pouk je razdeljen v teoretični in praktični del, ki ga opravljajo gojenci nekaj mesecev na leto v gostiščin na Dolenjskem in v Dolnjem Posavju do Zidanega mosta ter na Hrvaškem do Karlova in na Koprskem.

Gojenci so s starimi posodami in vazami iz gline lepo uredili notranjost šole. V re-

stavraciji Breg nosijo okusno urejeni prostori ime N. cota Hladnika, Dragotina Ketteja, Janeza Trdine in Božidarja Jakca. Tu gojenci sprejemajo praktično znanje.

STANKO SKOCIH

Rada berem »Dolenjski list«

Iz Mirne peči se nam je oglasila Mari Saje, ki dela v »Betii«, in nam napisala:

»Vsak četrtek komaj čakam, da med malico lahko vzamem v roke Dolenjski list. Najprej preberem »Vražje deklet«, potem pa še ostalo. Vseč so mi tudi spisi, ki so jih posamezniki prispevali na razpis »Ste izkoristili svoje znanje?« Če bi jaz delila nagrado, bi dobil nagrado listi, ki je napisal Hrepenenje. Tudi drugi so staki so mi všeč. Zanima me, če honorar pošiljate po pošti in od kod so ti ljudje?«

Na vaše vprašanje smo dolžni odgovoriti:

Honorar pošiljamo — pošti, avtorji sestavljajo, ki so vam tako všeč, pa so iz najrazličnejših krajev. Njihova imena morajo ostati skrivnost, če to sami želijo. Veseli smo, ker vam je »Dolenjski list« všeč, želimo, da bi vam tudi vnaprej ostal dober prijatelj. Uredništvo

Poleg vseh prispevkov še pomoč gasilcem

Tovariš urednik! Pogosti požari so belokranjska gasilska društva spodbudili k razmišljanju o nabavi nove opreme in motornih brizgaln. Gasilci iz Zilj, ki so od julija do novembra uspešno nastopili kar pri treh požarih, ugotavljajo, da je njihova motorna brizgalna slaba. Pred kratkim so že začeli zbirati denar za novo motoriko. Vsak izmed članov je prispeval 50 dinarjev, prispevke pa zbirajo tudi pri drugih vaščanah v Ziljah in okoliških vaseh. Za novo brizgalno, ki bo stala okoli 4000 din, imajo zbrano že več kot 3000 dinarjev.

Za pomoč so prosili tudi občinsko gasilsko zvezo v Črnomlju. Tajnik zveze to-

variš Lumber je to pomoč obljubil, prošnja pa je bila zaurnjena. To je pri žiljskih gasilcih zavrla delovanje. Se bolj pa jih je razočaralo dejstvo, da je občinska gasilska zveza zavrnila tudi izplačilo računov za porabo goriva ob gašenju požarov, kakor tudi za porabo goriva ob prevozu opreme in gasilcev na požarišča.

Ziljski gasilci se sprašujejo, če je to pomoč občinske gasilske zveze pooblaščenemu društvu. Na podlagi tega gasilci menijo, da občinska gasilska zveza ne bi smela zahtevati odstotka od članarine.

Za nakup nove motorke in nujno potrebne kombija se odločajo tudi gasilci na Vinici. Lastnih sredstev nimajo. Letos so pomagali gasilci kar štiri požare, večkrat

pa so imeli sitnosti s svojo staro motoriko, ki ni več zanesljiva.

Gasilci s Preloke imajo steer novo motoriko, vendar jim delata težave prevoz na požarišče in pomanjkanje vode ob suši. Tudi oni so pred dvema letoma večinoma na prostovoljni način zbrali denar za novo motoriko.

Vse te zbiralne akcije večji del bremenijo našega kmeta, ki že tako težko plačuje davčne obveznosti, posebno visoke prispevke za zdravstveno zavarovanje. Prispevajo še za samoprispevek za uredničenje štiriletnega načrta javnih del v občini, razne krajevne samoprispevke, sodelujejo v akcijah za pomoč prizadetim v elementarnih nesrečah, plačujejo članarine družbeno-politič-

nim organizacijam in društvom, zraven pa še pomagajo gasilcem.

Prav bi bilo, da bi pri nabavi gasilske opreme v posameznih društvih odločala širša skupnost in skušala zbiralne akcije tudi podpreti. Nemara pa bi sodelovala tudi zavarovalnica, ki izplačuje škodo prizadetim zavarovancem?

FRANC PAVLAKOVIČ
Vinica

SULCI V MIRNI. Nedoelgo tega je Kari Hren, delavec z Mirne, ujel v Mirni pod Dobom 98 cm dolgega sulca. Mirna kot razmeroma majhna reka doslej ni bila znana po sulcih, vendar so se zadnje čase precej zaredili in so ribiči opazili že tudi večje, kot ga je ujel Hren.

Kdo mi pomaga do zaposlitve?

Tovariš urednik!

Sem mati treh otrok, starih od 4 do 9 let. Pred tremi leti sem morala prekiniti delovno razmerje, ker sem rodila dvojčke. V Novem mestu ni zavetišča oziroma jasi za dojenčke. Otroci so zdaj nekoliko zrastle, jaz pa že dve leti vztrajno iščem zaposlitve, ki bi odgovarjala moji izobrazbi. Na Zavodu za zaposlovanje mi zatrjujejo, da zame ni primerne zaposlitve. Nisem tako neizobražena, imam še 10 let delovne dobe, vendar mi to nič ne pomaga.

Ne mislim prositi miloščine, pač pa hočem samo opozoriti na zgrešen način zaposlovanja, ker namreč samo tisti nekaj velja, ki ima diplomo, pa če zna kaj ali ne. Lahko si mislite, kako naj študira mati s tremi majhnimi otroki. Prepričana sem, da bi že zdavnaj dobila zaposlitev, če bi imela zveze. Veliko se govori o ženah, materah s več otroki, veliko manj pa se zanje naredi.

STEFKA KUMER
Bršlin 59
Novo mesto

Lubi muji brauci!

Taku sm svoj kumej naše šivke že na dam iz kladbežn u rok držim zatu ku muja Tina enpar dni nej ne kuhala pa nesmu kej jest. Furt naprej je pr sosed sedela in ust skupej su po ceu dan televizijo zjal ku so kazal une tri kaku su se po Lun španoiral zatu ku nej hotla ne mu vedel kukr sosedova Pepa katera usak dan televizijo gleda in use vej kaj se po svet godi. Pol je pa domu pršla je pa še use cajinge prebrala da je ja use vedla kaku pa kaj je blu pa kaku so bli oblečen pa kaj so se menil namest deb kej skuhala. Pol ji je pa Pepa rekla de zdej pa še nabo več dougu trajalu ku domo lahko na Luno na dopust hodil. Tu je pa moja Tino tako zagrabilo da je prec zažela denar štet in ga ukup dajat. Jest sem ji pa lepu reku da s tega najbrž ne bo ne zatu ku bo tu dost koštalu jest pa

naše šivke že na dam iz štale zaradi tagca luksuza. Sm ji reku deb blu najbrž buljš deb suje kosti nesla najprej u Taplice pocajtat deb mela tud mn reumatizma kukr pa de taku fantazira. Ona si pa nej dala ne dopovedat. Še kr naprej je pr Pep cepela pa zmerem mn se je zame brigala. Pol se je pa en dan kumej domu prlekla s takim reumatizmom u križ de nej blu va nkamer. No tadrug dan je pa deš padau ji je pa odlegiu. Pol pa sploh nej več ne o Lun govorila ampek se je le začela mau več za kuhno brigat kr je blu pa tudi že tazadn cajit. Zdej ji pa še oment ne smem Lune ona pa tud na pogleda u nabu al je tapru ali tazadn kraje. Iz kuhne še kr fajn dišit pa grem gledat če je že kej skuhala. Pa adijo.

Vas pozdravla vaš
MARTINEK BREZSUL

V elektroniki - tudi na roke!

«Kaj delajo v novomeški ISKRI?» Kar priznajte, da bi vam bilo nerodno ob takšnem vprašanju, ker najbrž res ne veste, kaj tam delajo. In tudi če bi vedeli, da delajo usmerniške naprave, bi bili spet v zadregi, če bi vaš sobesednik radovedil še globlje in želel zvedeti od vas, kaj je to. Sprehod skozi novomeško ISKRO nam bo zato posredoval nekaj več o njenem delu, o njenih težavah in načrtih, da ob priložnostih, ko bomo morali odgovorjati na vprašanja o njej, ne bomo v zadregi.

ISKRA pomeni pri nas sodobno proizvodnjo z avtomati, ki delajo velike serije, v tovarni usmerniških naprav v Novem mestu pa bi ob prvem vtisu ugotovili: »Saj to je komaj kaj več kot delavnica...« - Prepričajmo se, da to vendar ni res

Čeprav delamo z rokami ne zaostajamo za dosežki sodobne znanosti

Sicer je res, da opravijo večino montažnega dela z rokami, vendar je novomeška ISKRA precej več kot samo delavnica. Po delovnih pultih je razstavljenih veliko natančnih merilnih naprav, s katerimi sproti preizkušajo to, kar so naredili.

Svet doživlja pravo tehnično in tehnološko revolucijo in odmev tega je čutili tudi v njihovi proizvodnji: naročniki zahtevajo čim manjše in čim lažje izvedbe. Zato uporabljajo sodobne elektronske elemente in jih vgrajujejo v svoje usmerniške naprave. Velik splet žic, transformatorjev, dušilk in raznih drugih elementov, ki so bili nekdanj težki in obilni, nadomesti danes stokrat manjša krmiljena dioda — tyristor s pripadajočimi elektronskimi elementi.

Tudi zavoljo tega se načrti za razširitev novomeške ISKRE usmerjajo predvsem v dvoje, v povečevanje proizvodnih prostorov in v izboljševanje kadrov. Tržišče zahteva vedno večji izbor usmerniških naprav, zato pa so potrebna večja skladišča. Zgradili jih bodo in s tem omogočili delo v dveh izmenah.

Štirje inženirji in 20 tehnikov med 140 zaposlenimi je premalo, zato izobražujejo in iščejo nove strokovnjake. Sodobna tehnika zahteva dobre strokovnjake, tega se zavedajo. Zato tudi nastopajo v načrtih za razvoj kot glavni postavki prostori in kadri, saj v ISKRI bolj kod drugod že prevladuje spoznanje, da je znanje najboljši kapital. Njeni izdelki pa so prav zaradi narave proizvodnje oplenjeni predvsem z delom.

Tekst in slike:
MILOŠ JAKOPEC

Delo na usmerniški napravi se začne v kovinskem oddelku novomeške ISKRE. Tam po merah izdelajo in zvarijo ohišje in stene zanj, nato pa začno v montažnem oddelku v tako pripravljeno ohišje vstavljati posamezne dele, ki so med seboj povezani z žicami — Med montažo stotin sestavnih delov v ohišje bo nastala usmerniška naprava — S te slike je vsaj malo razvidno, koliko drobnih sestavnih delov in žic je povezanih v usmerniški napravi (slike desno od zgoraj navdol)

na napetost. Med drugim uporabljamo enosmerno napetost za vleke pri vlakih, tudi pri filtrih pri čiščenju saj in v raznih kemičnih procesih.

Končno le odgovor, kaj dela novomeška ISKRA

Novomeška ISKRA dela usmerniške naprave za telefonijo, za polnjenje baterij, za kinotehniko in galvaniko. Njene usmerniške naprave so omejene na priključno moč do 100 kilovolt-amperev in napetost 3 krat 380/220 voltov, torej za običajno industrijsko napetost.

Usmerniška naprava je nepogrešljiva tam, kjer navadna, izmenična napetost ni uporabna v razne posebne namene. Takšnih področij pa je v sodobnem svetu vedno več, ker človek vedno bolj uporablja sodobno tehniko in zahteva pri delovanju te tehnike vedno večjo natančnost in hitrost.

Izdelki te vrste pa imajo pri proizvodnji svojo slabost: delani so navadno za posebne namene, zato morajo biti tudi usmerniške naprave v večini primerov narejene za poseben namen in po posebnih načrtih. To dejstvo povzroča novomeški ISKRI nemalo težav, sprejeli pa so ga kot nekaj nujnega, brez česar se ne da delati in živeti.

»Mi ne poznamo velikih serij, pač pa natančno delo po željah kupca«

Večina usmerniških naprav, ki jih izdelajo, je narejena po posebnih načrtih, ki odgovarjajo zahtevam naročnika. Proizvodnja je zato izrazito maloserijska in nemalokrat delajo celo posamične usmerniške naprave. To povzroča kopico težav zaradi garancij, vzdrževanja, testov, rezervnih delov in podobnega, ter nabave materiala.

Proizvodnja ni proizvodnja v tem smislu, da bi nekaj izdelovali, pač pa sestavljajo posamezne izdelke in tako nastane usmerniška naprava. Večina delov kupijo, izdelujejo pa jih specializirani delavci. Takšni deli so razna stikala, žice, instrumenti, prevodniški elementi in podobno. Vse to vgradijo v ohišje, preizkusijo in usmerniška naprava je končana. Seveda so pri tem precej odvisni od dobaviteljev sestavnih delov, zato so roki za izdelavo včasih daljši. V skladiščih mora biti več prostora za razne dele, nekatere usmerniške naprave pa so tudi zelo velike, zato je potrebno več prostora.

Novomeška ISKRA je bila ustanovljena 1962 kot obrat kranjske ELEKTROMECHANIKE. Ta je začela širiti svojo proizvodnjo in je v ta namen potrebovala več prostora, pa tudi več delavcev. Iz začetkov posameznih vrst proizvodnje v ELEKTROMECHANIKI so zato nastali obrati avtoelektrike v Novi Gorici, električnih merilnih instrumentov v Otočah, tovarne polvodnikov v Trbovljah in tovarne usmerniških naprav v Novem mestu.

Prvega januarja 1964 se je do tedanj obrat ELEKTROMECHANIKE v Novem mestu osamosvojil in postal Tovarna usmerniških naprav Novo mesto v okviru združene ISKRE. Osamosvojitve je razen mnogih dobrih stvari prinesla tudi marsikaj hudega. Začelo se je samostojno poslovanje z vsemi začetnimi težavami, kot so: skrb za kadre, za sodelovanje s prodajo, za nabavo, razvoj, gospodarjenje itd.

Ob ustanovitvi je za novomeški obrat priskrbel občina kredite za prostore in 11 stanovanj, ki jih je obrat v petih letih odplačal, denar za opremo pa je prispevala ISKRA. Ker ni bilo mogoče začeti brez kadrov, so iz Novega mesta odšli nekateri na daljše priučevanje v Kranj.

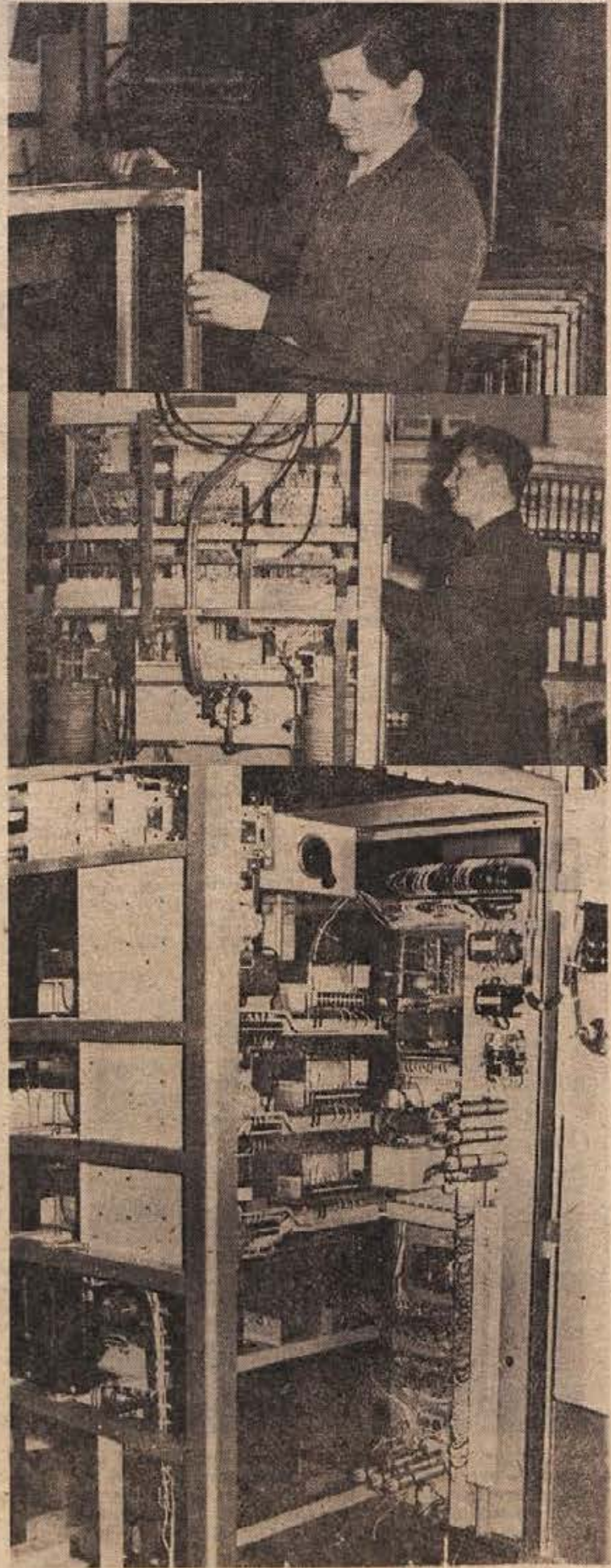
Drobno prisluhnite, ker drugače ne boste vedeli, za kaj gre

Kot pove že sam naziv, dela tovarna usmerniške naprave. Da bi laže razumeli, kaj je to, moramo malce v pomenek okoli elektrike. Usmerniške naprave omogočajo pretvorbo izmenične napetosti v enosmerno.

Zdaj smo pa tam. Pogovoriti se moramo o tem, kaj je izmenična in kaj enosmerna napetost. Izmenična napetost je električna napetost tiste vrste, ki je v običajnem električnem omrežju in jo vsi uporabljamo. Predvsem jo uporabljamo za pogon strojev, za ogrevanje, razsvetljavo itd.

Enosmerno napetost uporabljamo bolj v posebne namene: v telefoniji, radiu, televiziji, kinoprojekciji, galvaniki, kemiji, kemični industriji za elektrolize itd. To so za neko uho čudni, malce učeni izrazi. Da bomo laže razumeli, naj povemo, da so to tiste sodobne priprave in postopki, ki zadnje čase človeku vedno bolj olajšujejo delo in življenje in jih navadno pojmujejo kot elektriko, čeprav to v celoti ne ustreza nazivu.

V sodobnem svetu se vedno bolj povečuje uporaba enosmerne električne energije in danes se uporabi že 30 do 35 odstotkov električne energije kot enosmer-

**KREDITNA
BANKA
CELJE**

S SVOJIMI POSLOVNIMI ENOTAMI:

- OSREDNJA ENOTA CELJE:
Z EKSPOZITURAMI:
ZALEC, MOZIRJE, LASKO, SEVNICA,
BREZICE, ROGASKA SLATINA,
SMARJE PRI JELSAH, SENTJUR
PRI CELJU IN SLOVENSKE KONJICE
 - PODRUŽNICA SLOVENJ GRADEC
Z EKSPOZITURAMI:
DRAVOGRAD, RAVNE NA KOROSKEM,
RADLJE OB DRAVI, PREVALJE
IN MEZICA
 - PODRUŽNICA VELENJE
Z EKSPOZITURO V SOSTANJU
 - PODRUŽNICA SLOVENSKA BISTRICA
 - PODRUŽNICA
CELJSKA MESTNA HRANILNICA
 - PODRUŽNICA ZA KMETIJSTVO V CELJU
- vam daje vse informacije o denarnih zadevah, svetuje, skrbi za najugodnejše poslovno sodelovanje v bančnih poslih in je na voljo s svojimi storitvami gospodarskim organizacijam in občanom.

**DECEMBRSKO NAGRADNO
ŽREBANJE VSEH HRANILNIH VLOG**

NAGRADE:
AVTO ZASTAVA 750, 30 POTOVANJ PO 10 DNI
V PARIZ IN LONDON
IN SE 94 DENARNIH DOBITKOV.

Žrebanje bo
13. decembra 1969 v BREŽICAH

**PIONIR
NOVO MESTO
TEL. 21-243**

SERVIS

- Opravljamo servisne preglede in garancijska popravila na vozilih FIAT-ZASTAVA, RENAULT, TAM in MAN
- splošna in generalna popravila vozil vseh vrst
- zamenjamo motorje na vozilih ZASTAVA in TAM
- opravljamo kleparska, avtoličarska in druga dela

NAJNOVEJŠE:
Vse lastnike vozil FIAT-ZASTAVA 850 in 1100 R obveščamo, da odslej opravljamo vsa garancijska in servisna popravila tudi na teh vozilih.

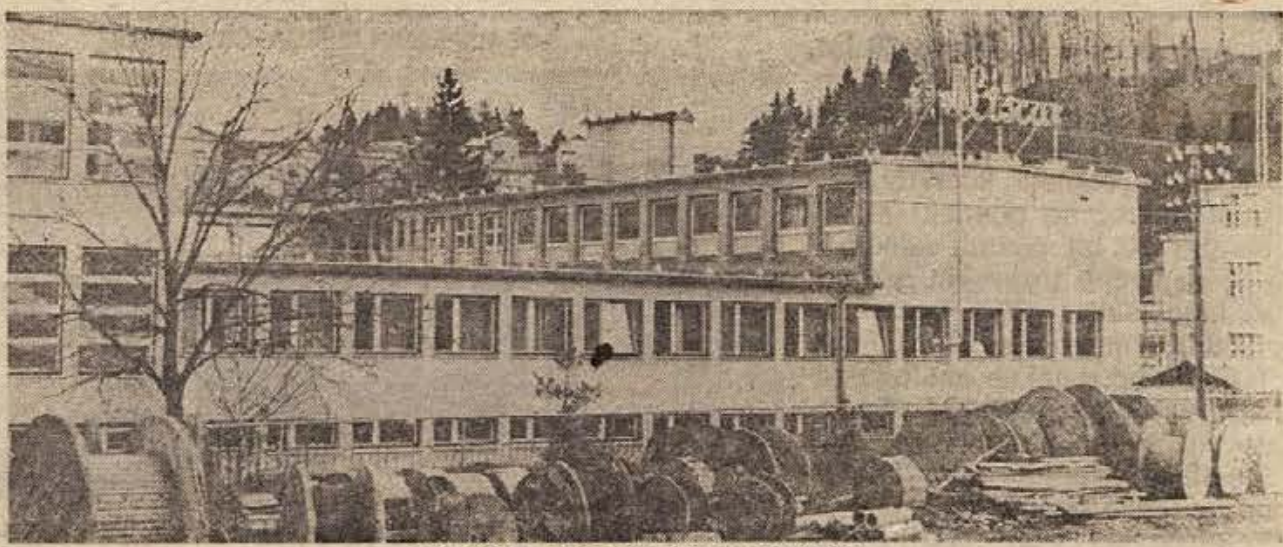
OBIŠČITE NAŠ SERVIS!

**STANOVANJSKO IN KOMUNALNO
PODJETJE BREŽICE**

razpisuje
NATEČAJ
za zbiranje interesentov za oddajo poslovnega prostora v Brežicah, Cesta bratov Milavcev 5 (ulični lokal v velikosti 40 m²)

Poslovni prostor se namenja za gospodarske dejavnosti, adaptirati pa se mora znotraj v skladu s poslovnim predmetom poslovanja in z ustreznimi fasadno ureditvijo po projektu pooblaščenih projektivnih organizacij.

Podrobnejše informacije se dobijo na sedežu podjetja. Ponudbe se vlagajo do 5. 12. 1969.

OSREDNJI OBRAT LISCE V SEVNICI

V PETIH LETIH ŠE TISOČ LJUDI

Danes ni potrebno sevniške konfekcijske tovarne LISCE nikomur več predstavljati. Njen sloves gre po svetu hkrati s 6 milijoni ali še več kvalitetnih izdelkov ženskega perila na leto. V 14 letih obstoja je LISCA postala ne samo eno največjih podjetij Spodnjega Posavja in Dolenjske, temveč tudi eden največjih izdelovalcev konfekcija v državi nasploh.

Rast podjetja najbolj označujejo podatki o številu zaposlenih in celotnem dohodku. Pred 14 leti je prvih pet zaposlenih ustvarilo 62.000 novih dinarjev celotnega dohodka in izdelalo 19.000 izdelkov. Pet let kasneje je LISCA zaposlovala že 129 ljudi, ki so naredili 812.000 izdelkov. To je bil čas izrednega prizadevanja kolektiva, da bi dosegel kar največjo delovno storilnost, ki se je večasih rojevala celo v solzah delavk, ki niso zmogle izredne delovne intenzivnosti.

Leta 1965 je postala LISCA že pravi velikan za naše razmere. V njenih obratih je delalo 630 ljudi, število izdelkov pa je preseglo 3,5 milijona. Skoraj toliko pa je podjetje naredilo že v letošnjem prvem polletju, ko se je število zaposlenih približalo tisočici. S tem je LISCA postala izredno pomembno podjetje ne samo za Sevnico in okolico, temveč tudi za sosednje večje kraje: Zagorje, Senovo in Krmelj, kjer se zaposlujejo ljudje iz okolice, ki je znana po svoji gospodarski zaostalosti.

Brez LISCINIH izdelkov si ni mogoče predstavljati našega tržišča, ki ga podjetje stalno preseneča z go med proizvajalci Lisce, saj

novimi izboljšavami in modeli. LISCA izvaža svoje izdelke tudi v štiri zahodno-evropske države, kjer imajo v tovrstni industriji mnogo večjo tradicijo.

V podjetju pa se ne za dovoljijo z dosedanjimi rezultati. Čeravno so imeli možnost, da bi izredne ekonomske rezultate zaposleni mnogo bolj čutili pri svojih zaslužitih, z osebni dohodki niso pretiravali, marveč so namenili veliko denarja za sklade in s tem za nadaljnje večanje proizvodnje.

Z LISCO na Kanarske otoke

Modna revija tovarne LISCA na Otočcu pomeni zlasti pri kopalkah pravo osvežitev v barvah in krojih – Kupci novih izdelkov bodo nagrajeni

Pettkova modna revija sevniške tovarne Lisca je bila namenjena poslovnim gostom, zvečinoma predstavnikom večjih trgovskih hiš, katerim so v treh delih prikazali standardne izdelke iz proizvodnje, kot so nedrčke, stezniki in hlačke, ter kolekcijo novih dvodelnih in enodelnih kopalnih oblek za leto 1970.

Revija je strokovno izdelal Center za sodobno oblačenje iz Ljubljane, v programu pa je sodeloval tudi pevec Rafko Irgolič. V prvem delu revije smo videli 20 modelov ženskega perila, pri katerih ni toliko novosti v krojih kot v barvah. Precej teh izdelkov ne bo več na prodaj samo v beli in črni barvi, temveč tudi v svetlo modri, roza, rumeni barvi in belge tonih.

Dolg steznik pod imenom Viktorija pomeni pravo znamenje med proizvajalci Lisce, saj

oblikuje telo tudi polnejšim postavam, medtem ko je nedrček s kombinirano ena izmed novosti za tiste, ki še niso čez trideset.

Med dvodelnimi kopalnimi oblekami so pokazali 13 modelov. Imajo nekaj drzno krojenih kopalk, namenjenih postavam brez napeke, niso pa pozabili tudi na žene, ki imajo raje umirjeno modo. Modeli so različni, veljajo pa 72 do 104 dinarjev.

Liscine enodelne kopalne obleke odlikujejo predvsem novi kroji in umirjene, elegantne barve, tako pri enobarvnih kot vzorčastih modelih. Nekateri izmed njih so enostavni, drugi ekskluzivno krojeni, in kot je rekla napovedovalka programa Dušica Erzinova – bodo v njih dobitnice Liscine nagrade brez zadrege lahko nastopale na mondenih kopalniških Kanarskih otokov.

Skupno je predvideno, da bodo v naslednjih petih letih vložili 2,8 milijarde starih dinarjev v osnovna sredstva, mnogo denarja pa tudi v stalna obratna sredstva. Podjetje skrbi tudi za sicer za svoje zaposlene, je povsod tam, kjer je treba prispevati za splošne potrebe, od otroškega varstva pa do gradnje planinskega doma, pravega hotela na Lisci.

Ob štirinajstletnici obstoja podjetja celotnemu kolektivnemu iskreno čestitamo.

RIA BACER

Na modni reviji sevniške LISCE so prikupne manekenke prikazale nedrčke, steznike, hlačke ter dvo in enodelne kopalne obleke za sezono 1970. (Foto: Mirko Vesel)

inilo je dobrih 20 let, kar je bilo v Ljubljani ustanovljeno trgovsko podjetje »ŽIVILA«. 20-članski kolektiv verjetno takrat še pomislil ni, da bo čez 20 let postal velikan – eno največjih trgovskih podjetij v Jugoslaviji. »ŽIVILA« so se 1953 preimenovala v »MERCATOR« in od tedaj se naslov podjetja vse pogosteje sliši. Samorastnik, ki je v 20 letih premagal številne ovire, ima zato 20-letnico še lepše ovenčano.

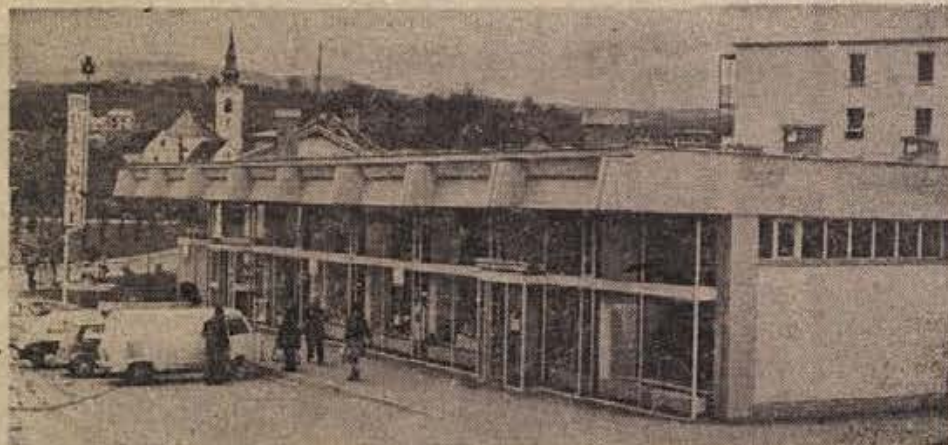
Veletrgovina MERCATOR – import-export, Ljubljana, ima danes v 18 občinah kar 305 prodajaln s skupno 65.000 kvadratnimi metri trgovskih površin. Od leta 1960 so zgradili 60 samopostrežnih trgovin, blagovnic in podobnih velikih prodajaln. Prav z začetkom gradnje teh velikih prodajaln je MERCATOR doživel svoj največji preporod. Velike blagovnice, kjer potrošniki dobijo prav vse, kar potrebujejo, so zamenjale nekdanje občasne sejme. V takih prodajalnah se kupci prijetno počutijo, saj se razstavljenemu blagu kar samo ponuja, prav zato se v njih ustvari velik promet. To pa je bilo najpomembnejše za nadaljnjo rast podjetja.

Pri MERCATORJU je sedaj zaposlenih 2800, od tega 384 vajencev. Podjetje je razdeljeno na 20 obratnih enot: 14 se jih bavi z maloprodajno mrežo, ostale pa so proizvodne enote: Tovarna mesnih izdelkov, EMBA, ki se bavi z embalažo in pakiranjem. Hladilnica, INVESTA – inženiring za izgradnjo in opremo, Gostinska enota kavarna Evropa in MERCATOR – grosist z zunanjetrgovinskim sektorjem. Kolektiv s tako obsežno dejavnostjo bo letos ustvaril 85 milijard Sdin celotnega dohodka.

Pri vsej bitki za večji prodajni prostor pa podjetje ni pozabilo na standard svojih delavcev in na izobraževanje. Od leta 1961 so porabili za stanovanja več kot 800 milijonov Sdin, za izobraževanje pa nad 600 milijonov Sdin.

Delovna skupnost MERCATOR je prispevala nemajhen delež tudi k modernizaciji trgovske mreže na Dolenjskem. – Moderne prodajalne so bile zgrajene v Metliki, Novem mestu, Grosupljem, Litiji, Trebnjem, na Mirni in v drugih krajih. MERCATOR ima na Dolenjskem štiri poslovne enote in skupaj 71 prodajaln. Vsega je na Dolenjskem pri MERCATORJU 343 delavcev in 88 vajencev.

Z zgraditvijo blagovnic in samopostrežb na našem območju je

Mercatorjeva samopostrežba v Metliki je največja trgovina v Beli krajini.

Mercatorjeva samopostrežba na Mirni na Dolenjskem je vedno dobro založena.

Gradnja nove samopostrežbe ob Zagrebški cesti v Novem mestu.

Mercator

Mercator pomeni najkrajšo pot od proizvajalca do potrošnikov: tovarna mesnih izdelkov, obrat za predelavo in embaliranje živil, hladilnica, prodajaln (blagovnic, bifejev, samopostrežb, mesnic) širom po Sloveniji – skupno 65.000 kvadratnih metrov trgovskih površin – 2800 zaposlenih

V blagovnici v Novem mestu je vselej veliko kupcev (Vse fotografije: M. Vesel)

Mercator

Na slavnostnem zasedanju centralnega delavskega sveta delovne skupnosti veletrgovine MERCATOR iz Ljubljane so danes 36 jubilarom, ki delajo pri podjetju že 20 let, podelili posebna priznanja in nagrade. Priznanje je dobilo tudi 115 drugih Mercatorjevih delavcev za dolgoletno vestno in prizadevno delo v kolektivu. Celotni kolektiv, posebno pa še jubilarji, zasluži res iskrene čestitke.

MERCATOR omogočil boljšo preskrbo prebivalstva z vsem blagom. Za primer stopimo samo v MERCATORJEVO blagovnico na novomeškem Glavnem trgu, ki je tako lepo opremljena in bogato založena prodajalna, da pomeni za potrošnika pravo zadovoljstvo. MERCATOR pa namerava to blagovnico še povečati, tako da bo geslo: Pri Mercatorju dobite vse, veljal tudi za Novo mesto.

Letos je podjetje MERCATOR sprejel 5-letni perspektivni program razvoja, ki je plod sodelovanja vseh strokovnih služb in posameznih strokovnjakov v podjetju. Razvojni načrt predvideva najbolj smotrne naložbe v razširjeno reprodukcijo. V tem obdobju bodo porabili za nove trgovine in skladišča 20 milijard Sdin. Prodajne površine bodo povečali za 100 odstotkov, skladiščnih prostorov pa bo več kot za 300 odstotkov. Predvidevajo, da se bo celotni promet povečal od sedanjih 85 milijard Sdin na 180 milijard Sdin. Nove trgovine bodo gradili predvsem v novih stanovanjskih naseljih in v tistih jugoslovanskih mestih, kamor moderna trgovina še ni prišla.

Delovna skupnost MERCATOR ima pred seboj zahteven načrt. Prepričani smo, da bo kolektiv, ki si je v 20 letih pridobil izkušnje, to tudi zmožni in uresničil in da bodo potrošniki res dobili pri MERCATORJU VSE!

Za dan republike bo Novo mesto dobilo moderno industrijsko pekarno, ki jo je zgradil živilski kombinat ŽITO iz Ljubljane. V novi pekarni bodo lahko vsak dan spekli 13.000 kg kruha. Pekarna je moderno opremljena in avtomatizirana.

Živilski kombinat ŽITO je bil ustanovljen 1958. Takrat so se samostojna podjetja mlinarske predelovalne industrije na ljubljanskem, gorenjskem in notranjskem območju združila v enotno veliko podjetje. Kasneje so se kombinatu pridružila še druga manjša pekarska podjetja, med njimi tudi iz Dolenjske.

Z združevanjem sredstev in načrtnimi naložbami je kombinat ob podpori strokovnih služb hitro prerasel iz obrtne v industrijsko proizvodnjo.

Kombinat ŽITO razvija predvsem tri osnovne dejavnosti: mlinarstvo, testeninarstvo in pekarnarstvo s konditorstvom. Sedaj zadovoljuje ŽITO našo republiko s 50 odstotki mlevskih izdelkov, 30 odstotkov potreb s testeninami in prav toliko potreb s kruhom.

Lani je kombinat slavil 10-letnico ustanovitve. Ob tem jubileju je dosegel dve pomembni delovni zmagi: odpril so 120-tonski moderni mlin in 2500-vagonski silos. Ljubljanski del kombinata je s tema objekta postal v tehničnem, tehnološkem in kadrovskem pogledu zaključena celota. Povezava treh osnovnih dejavnosti, mlinarstva, testeninarstva in pekarnarstva, omogoča ekonomično predelavo surovin v končne izdelke in jih tudi neposredno nudi potrošnikom.

Živilski kombinat ŽITO ima sedaj v 13 občinah 17 delovnih enot. Letos sta se ŽITU pridružila še tovarna SUMI iz Ljubljane in »GORENJK« iz Lesc kot samostojni enoti.

Kolektiv dosega iz leta v leto lepše rezultate. Ob ustanovitvi je bilo pri ŽITU 330 ljudi, ki so ustvarili 3,5 milijarde Sdin celotnega dohodka, letos pa bo 1350-članski kolektiv ustvaril že 21 milijard Sdin celotnega dohodka.

Razvojni program Kombinata, ki so ga sprejeli leta 1958, je v celoti uresni-

čen. Prihodnje leto bodo odprli novi pekarni v Trbovljah in Krškem ter rekonstruirali nekaj sedanjih pekarn.

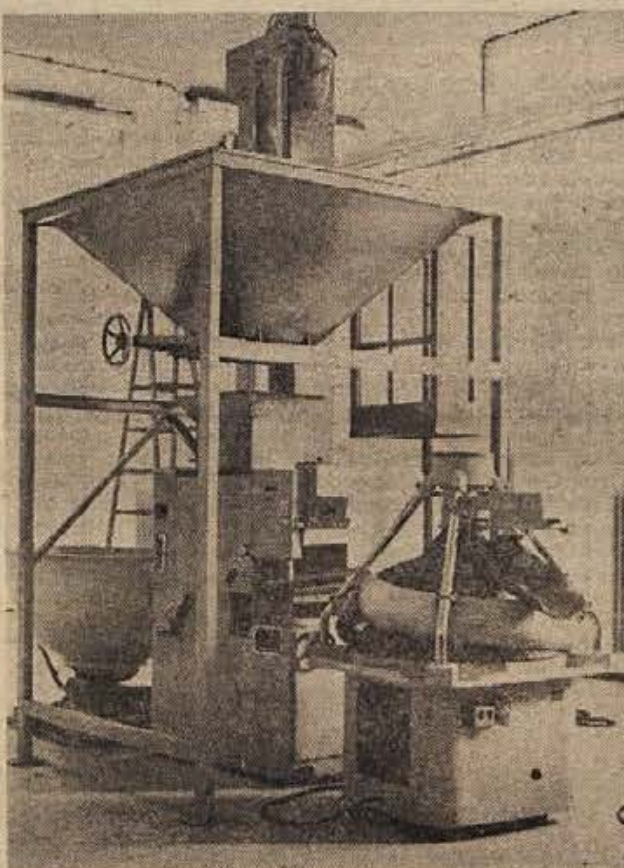
V obdobju do leta 1975 predvideva program razvoja zlasti naslednje dejavnosti:

- razvoj konditorstva z mehkim pecivom
- specialne artikle na bazi testenin
- specialne mlevske izdelke za gospodinjstvo
- otroško prehrano na bazi žitaric

Pri ŽITU računajo, da bodo s tem programom že v letu 1975 povečali celotni dohodek za 60 odstotkov. Z vrsto novih prehranskih izdelkov se bo ŽITO pojavilo na širšem jugoslovanskem tržišču, namen pa imajo prodreti tudi na tuje tržišče.

S pripojitvijo novomeške Pekarije k ŽITU so bile dane možnosti za gradnjo prekarne tudi v Novem mestu. V sporazumu z občino je kombinat dobil ustrezan prostor in v Ločni je letos spomladi stekla gradnja moderne industrijske pekarnice.

Na površini več kot 1000 kvadratnih metrov so plo-

Na sliki je del opreme v novi pekarni. Z leve na desno se vrstijo: ena izmed 23 mešalnih posod, kiper stroj za deljenje testa in stroj za okroglo oblikovanje testa.

nirjevi gradbinci v dogovorjenem roku zgradili pekarno in skladišče. Nova pekarna bo s kruhom in pecivom oskrbovala isto območje kot sedanja, skladišče pa je namenjeno za shrambo surovin DE Dolenjske področje, ki je imelo doslej prostore v skladišču v Brčlinu. Del skladišča pa je namenjen novi pekarni.

Oba objekta sta povezana z nadstrešnico, pod katero bo prevzem kruha in drugih izdelkov, dostava in odprema surovin in garažiranje. V pritličju pekarnice je glavna proizvodna dvorana z vsemi napravami, ohlajevalni prostor, skladišče za kruh, ekspedit, sušilnica za drobtine, ploščad za nalaganje kruha, delavnica, pralnica, kotlarna in sanitarije. V nadstropju so pisarne, laboratorij in soba za odmor.

Nova pekarna je popolnoma avtomatizirana in je prava tovarna za izdelavo kruha.

Moko iz skladišča, kjer je shranjena v vrečah v sosednjem prostoru, sipajo v vsipne koše. Ti so trije: prvi za belo, drugi za črno moko, tretji pa je rezervni. Vsak vsipni koš ima svojo napravo za potisk

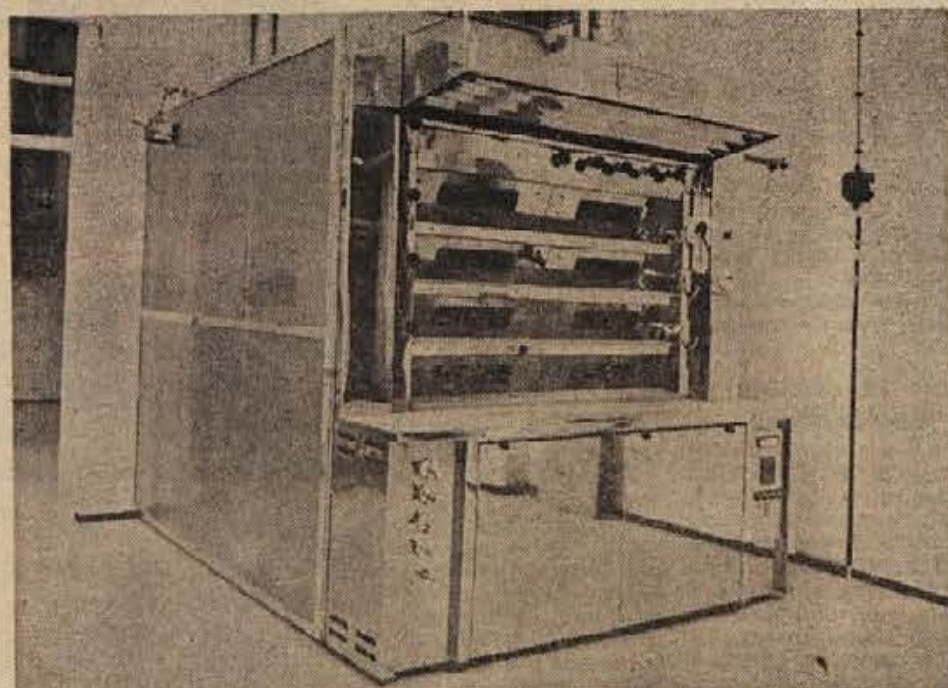
moke. Moka gre s pomočjo vakuma po ceveh do polavtomatske tehtnice v pekarni. Na vsaki tehtnici se upravlja tudi potiskanje moke iz vsipalnih posod. Na tehtnici se nastavi količina in samo pritisne na gumb. Moka se vsuje v mešalno posodo, ki stoji pri mešalnem stroju. Ti so trije. Tu s pomočjo dozatorjev dodajajo še vodo, sol, kvas in ostalo. Ko je količina pripravljena, mešalec pripravi testo. V mešalnih posodah, ki jih imajo 23, ostane testo 90 do 120 minut. Shajano testo ponovno pregnetejo in ga pustijo shajati še 20 minut.

Tako pripravljeno testo vsujejo iz mešalnih posod s pomočjo prekucnika v stroj za deljenje testa. Stroj deli testo na določene kose. To nastavi glede na velikost in težo izdelka. Kosi testa gredo sedaj po transporterju v stroj za okroglo oblikovanje testa. Od tam gredo okrogle gmote po transporterju v intermediarno komoro, kjer se testo pri sobni temperaturi po vsem prestanem gnetenju spočije. Nato potuje v stroj za podoigovato oblikovanje. Izoblikovane štruce vlagajo zatem v fermentacijsko komoro, kjer spet shaja 40 minut. Iz te komore se štruce pomikajo v peč. To je 15 metrov dolga in dva metra široka tračna peč, ki jo ogrevajo s tekočim gorivom. Peč je izdelalo beograjsko podjetje TERMOELEKTRO.

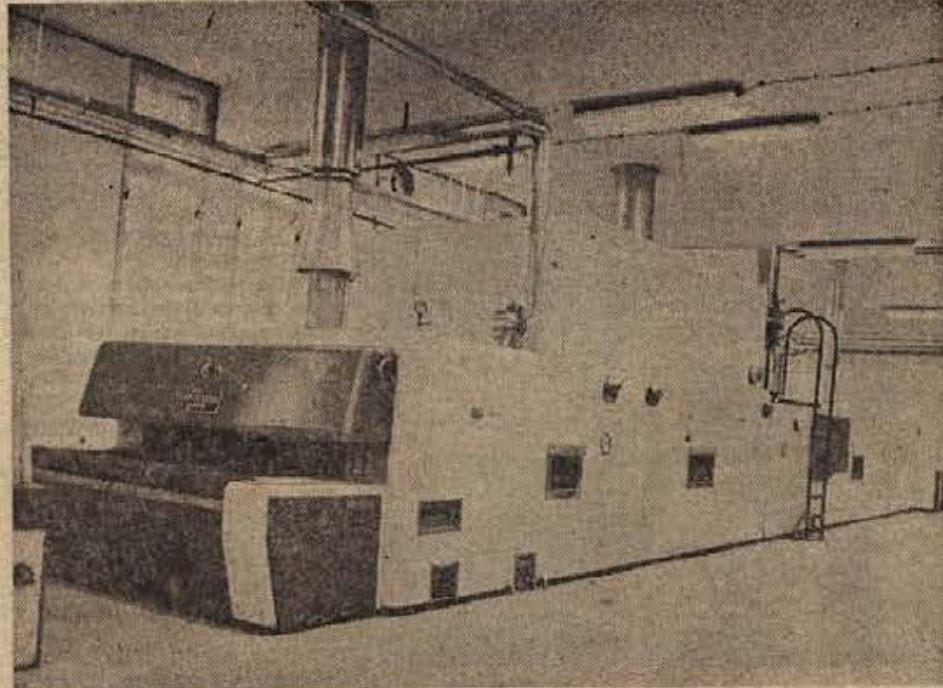
Po 30 minutah pridejo kilogramske štruce na drugem koncu iz peči. Po transporterju se pomikajo v ohlajevalnico, kjer jih delavci ročno vlagajo v premične police. Po ohlajitvi kruh vlagajo v košare in odlagajo v ekspedit.

Poleg omenjenih naprav za pripravo in peko kruha je v pekarni še posebna nemška peč Aquator, ki je štirietažna in bodo v njej pekli pecivo in specialne kruhe. Od ostale opreme in naprav naj omenimo še stroj za žemlje, stroj za kiflice, razne transportne naprave, posebno posode, vozičke za pločevinaste košare in drugo.

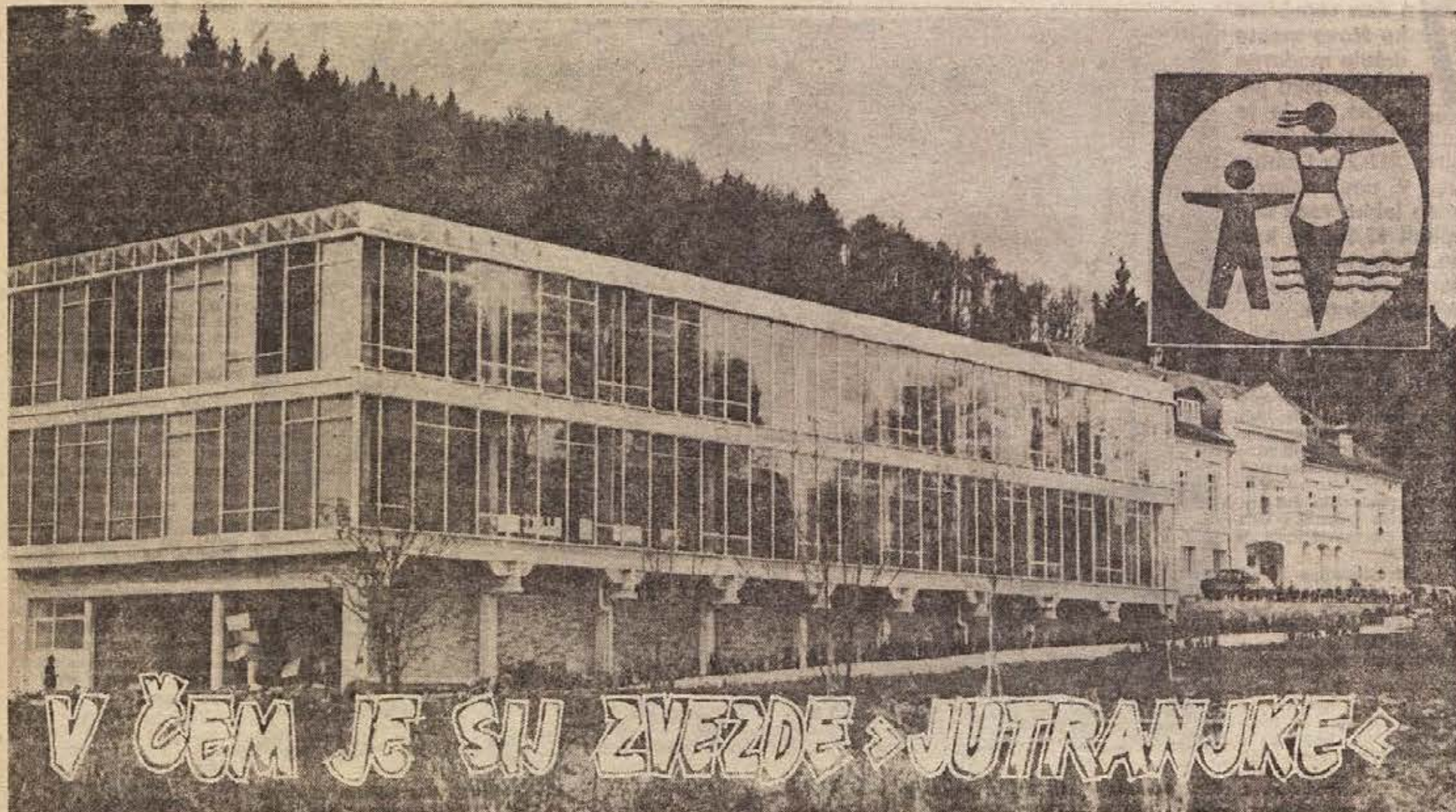
Nova pekarna v Ločni je res prava tovarna za proizvodnjo kruha in drugih pekarskih izdelkov. Celotna investicija je stala preko 8 milijonov dinarjev. Kruh iz nove pekarnice bomo dobili za letošnji dan republike, prav zato je nova delovna zmagica živilskega kombinata ŽITO še toliko pomembnejša.

V štirietažni peči Aquator, ki so jo uvozili iz Zahodne Nemčije bodo pekli pecivo in specialne kruhe.

Največja naprava v novi pekarni je 15 metrov dolga in dva metra široka tračna peč, v kateri bodo v eni uri spekli 920 kg kruha.

V ČEM JE SU ZVEZDE »JUTRANJKE«

Jutri bo v Sevnici v počastitev dneva republike posebna slovesnost. Namenu bodo izročili nove proizvodne prostore že doslej daleč največje jugoslovanske tovarne otroške konfekcije, komaj sedem let starega podjetja, ki bo prihodnje leto zaposlovalo že 800 ljudi in ustvarilo 5 milijard starih dinarjev celotnega dohodka.

Teško bi našli podjetje, ki bi tako naglo preraslo svoje otroštvo, kot ga je sevniska tovarna otroških oblačil. Leta 1962 so ji položili temelj komaj trije delavci nekdanjega trgovskega podjetja »Sloga«, ki so popravljali konfekcijske obleke in jim prilagajali potrebam kupcev.

Tisti čas domače otroške konfekcije pri nas skoraj še ni bilo. Resda so ponekod že poskušali z njo, vendar so morali odnehati, ker niso bili kos težavam, s katerimi se srečujejo izdelovalci otroške konfekcije. Ob sedanjem pisanem izboru otroških oblačil si je kar težko predstavljati nekdanje pomanjkanje, ki je sililo starše, da so hodili nakupovat tudi čez mejo, če so hoteli lepo obleči svoje otroke. Jugoslovanski konfekcionarji takrat še zdaleč niso mogli ustreči potrebam in okusu kupcev.

Na stotine novih modelov

Izdelovanje otroških oblek je posebno težavno iz več razlogov. Tovarna mora računati s štirimi sezonami v letu, ob tem pa upoštevati, da nobena mamica ne želi imeti tako oblečenih otrok, kot so otroci sosedov, prijateljev in znancev. Vse to terjajo, da mora JUTRANJKA narediti v eni sezoni tudi po dvesto in več novih modelov vseh velikosti in barv, izdelanih iz najrazličnejših vrst blaga. Priprava teh modelov zahteva veliko truda in domiselnost ljudi, ki delajo v posebnem konstrukcijskem oddelku.

Druga velika težava, s katero se srečujejo izdelovalci otroške konfekcije, je sorazmerno velika poraba dela. Za majhno otroško oblačilo je potrebno skoraj toliko dela kot za obleko odraslega človeka, razlika je le v tem, da ga je pri prvem mnogo težje vračunati v ceno. Zaradi tega je v mnogih deželah otroška konfekcija oproščena prometnega davka, kar omogoča, da zanjo lahko delno znižajo ceno.

Tudi v sevniski JUTRANJKI vztrajajo pri tem, da cene ne bi obremenjevali prometni davki, saj se zavedajo, da mnogim otrokom še

niso dostopni njihovi lični izdelki. Pravijo, da ne bodo odnehati s to svojo zahtevo, ki jo bodo posredovali tudi našim najvišjim organom.

Podatki o rasti povedo vse

Kljub vsem tem splošnim težavam pri izdelovanju otroških oblek pa je podjetje silno naglo napredovalo. Prostore je dobilo v starem gradu na Radni, ki je bil v tistem času tako potreben obnove, da se ga je vsakdo branil. JUTRANJKA je porabila 140 milijonov starih dinarjev, da ga je primerno preuredila za delo v tovarni, ki je to šele nastajala. Prvo leto je imela 120 milijonov starih dinarjev celotnega dohodka in 31 zaposlenih, leta 1965 je 165 ljudi ustvarilo 820 milijonov dohodka, leta 1968 330 zaposlenih že 2500 milijonov, letos pa bo 450 zaposlenih predvidoma ustvarilo 3700 milijonov, kar je več kot tridesetkrat toliko kot prvo leto.

S tako rastjo se težko pohvali še kako drugo podjetje pri nas. V JUTRANJKI so stalno zvečevali tudi delovno storilnost, ki je pri nekaterih delih že tolikšna, da presega storilnost v zahodnoevropskih deželah, na primer v podjetjih Zahodne Nemčije, s katerimi poslovno sodelujejo.

Kar težko je verjeti, da so to samorastniški vzpon dosegli sami, brez kake zunanje pomoči. Veliko večino vseh delavk, od tistih, ki delajo pri strojih pa do onih, ki krojijo modele, so vzgojili doma, v svojem priučitvenem centru, v katerem štiri stalne sodelavke skrbijo za strokovno znanje zaposlenih.

Delo za dekleta s Kozjanskega

S pomočjo lastnih skladov in posojila bo JUTRANJKA vložila za razširitev proizvodnih zmogljivosti in modernizacijo skupno 600 milijonov starih dinarjev. Nova moderno zgrajena stavba s klimatskimi napravami, ki jo bodo izročili namenu jutri, bo omogočila zaposlitev še 350 dekletom in ženskam. Tudi po tej plati je to izredna pridobitev za prebivalstvo ob Savi, ki se želi

zaposeliti v tovarni in s tem povečevati življenjski prostor za tiste, ki ostajajo na kmetijah.

Zanimiva je tudi zamisel JUTRANJKE, da bi zaposlila več sto deklet s Kozjanskega, ki je eno najbolj zaostalih območij Slovenije, če bi le dobila pomoč pri gradnji stanovanj za ta dekleta. V JUTRANJKI so prepričani, da bi se morali najti denar za stanovanjsko gradnjo, saj gre za konkretno manj razvitemu območju, ki ne more živeti od obljub in javnih priznanj, da obstaja, jo pri nas še zaostali predele, ki so potrebni družbene pomoči.

Odlike: moderno, okusno, praktično

Glas o kakovosti JUTRANJKINIH izdelkov se je tako hitro razširil po vsej deželi, da komaj zmagujejo naročila. Podjetje izvažata tudi v Zahodno Nemčijo, da si pridobi devize, ki so potrebne za uvoz najboljših tkanin, potrebnih za dobre izdelke. Ker pri nas mnogih kvalitetnih surovin še ni mogoče dobiti, so prisiljeni kar 40 odstotkov vseh uvozov iz tujine.

Da ne bi zaostajali za izredno hitrim napredkom konfekcije v svetu, se sodelavci tovarne udeležujejo mnogih sejnov po Evropi, kjer iščejo novih zamisli za svoje izdelke. Letos so prvič razstavljali tudi na znanem sejnu v Kölnu v Zahodni Nemčiji, kjer so prejeli posebno pohvalo za razstavljena oblačila.

Vedno znova preseneča JUTRANJKA tudi na domačih modnih revijah. JUTRANJKA izdeluje predvsem oblačila za deklice, v starosti do 16 let, vse bolj pa se uveljavlja tudi izdelavo kopalke iz čvrstih tkanin, ki so postale vse bolj iskane.

JUTRANJKINE dekliške obleke, krila, bluzice, plaščiče, najrazličnejši izdelki iz balista, diolen lofla, polifana, jerseyja, piket tkanin, plaščiči balonarji, bikiniji, polbikiniji, kroji v domiselnih oblikah in vzorcih, vse to, povezano s praktičnostjo in uporabnostjo, je tista lastnost izdelkov, ki zagotavlja podjetju še veliko prihodnost.

Ob zadnjem obisku v Sevnici si je JUTRANJKO z zanimanjem ogledal tudi Edvard Kardelj z ženo. Z načrti podjetja ga je seznanil direktor Karel Vehovar (drugi z leve).

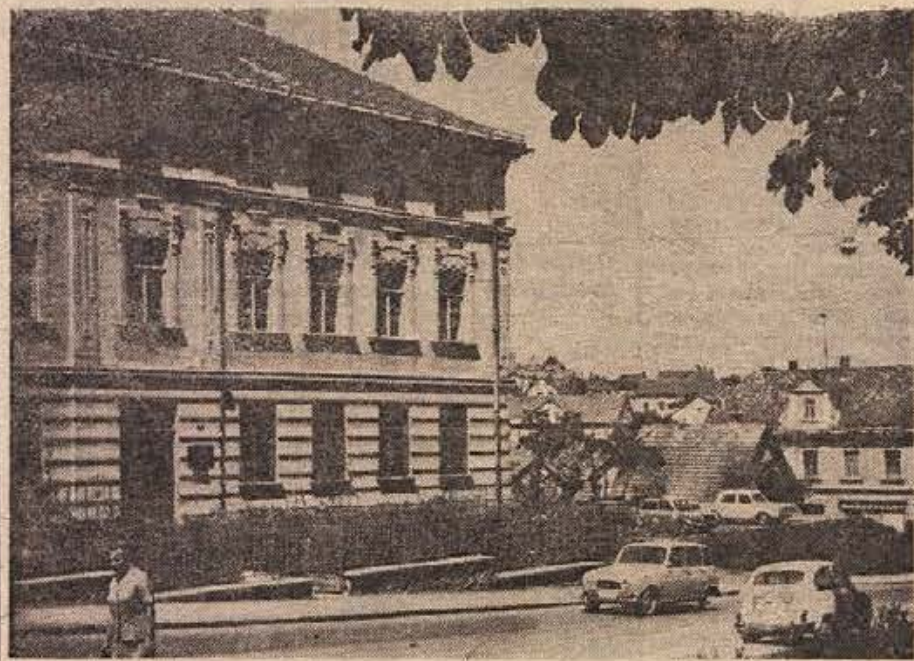

Z USPELE MODNE REVIIJE V ČATESKIH TOPLICAH: sproščen korak mladih manekenov v okusnih in praktičnih oblačilih.

Kopalke iz čvrstih tkanin so draga najvažnejša zvrst izdelkov sevniske tovarne (slika zgoraj) — Tudi mala Mojca je zadovoljna v plaščku, ki so ga izdelali v sevniski JUTRANJKI (spodaj)

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

s svojimi poslovnimi enotami

v KRŠKEM, TREBNJEM IN METLIKI

vam hitro, natančno in zaupno, pod najugodnejšimi pogoji uredi vse denarne posle:

- za hranilne vloge in sredstva na deviznih računih občanov nudimo ugodno obrestno mero od 6 do 7,5 odstotka,
- dajemo kredite za stanovanjsko graditev, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja,
- vodimo žiro račune občanov,
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut,
- odobravamo kratkoročne in dolgoročne kredite,
- opravljamo tudi vse druge bančne posle.

DBH Novo mesto obrestuje navadne hranilne vloge po 6 odstotkov, vezane pa do 7,5 odstotka.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO s svojimi poslovnimi enotami iskreno čestita vsem svojim varčevalcem in poslovnim prijateljem za dan republike — 29. november!

KOPITARNA SEVNICA

- kopita vseh vrst
- pete
- napenjači za čevlje

Za dan republike čestitamo!

MIZARSKA ZADRUGA SEVNICA

Izdelujemo, projektiramo in dobavljamo: **STILNO, LUKSUZNO IN MODERNO POHIŠTVO**

Za praznik republike, 29. november, iskreno čestitamo!

ZDRAVILIŠČE ČATEŠKE TOPLICE

Za praznike obiščite naše gostinske lokale, bazene in mini golf igrišče!

Za dan republike čestitamo vsem našim gostom!

ONPZ „METAL“ JESENICE NA DOLENJSKEM

ki združuje zasebne obrtnike,

čestita za dan republike in želi še veliko delovnih zmag!

HOTEL SREMIČ KRŠKO

Obiščite naše gostinske lokale!

Za praznik republike čestitamo in želimo veselo praznovanje!

OBIŠČITE
prenovljeno
KAVARNO
HOTELA METROPOL
v Novem mestu!

Za praznik čestitamo!

OBČINSKA SKUPŠČINA BREŽICE

Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski odbor ZZB NOV
Občinski sindikalni svet
Občinski komite ZMS

Čestitajo občanom in vsem državljanom naše domovine za dan republike, 29. november!

**SPLOŠNO
KLEPARSTVO
KOSTANJEVICA**

Priporočamo svoje
usluge in hkrati
čestitamo za dan
republike!

GRADBENO PODJETJE

SAVA - Krško

zagotavlja v svojem proizvodnem programu betonske prefabrikacije, ki jih ima vedno na zalogi:
— visoko kvalitetni betonski stebri za elektro gospodarstva »DELSA« 9, 10, 5 in 12 m dolžine
— betonski podstavki »UNIVERSAL« tip I in tip II za sanacijo lesenih drogov elektro omrežja
— betonski zidaki vseh dimenzij — betonski robniki za cestogradnje in parkovne zelenice — gramozne prane agregate po frakcijah.
Vsi izdelki so utestirani, visokokvalitetni in po konkurenčnih cenah.

Cenjenim kupcem se zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost in se še naprej priporočamo.

Za 29. november, dan republike, iskreno čestitamo!

PAPIRKONFEKCIJA Krško

Konfekcija papirja, izdelava ambalaže vseh vrst, tiskanje obrazcev, tiskovin, brošur, knjig in časopisov.

Za dan republike iskreno čestitamo!

kultura in izobra- ževanje

Gostoval bo orkester JLA s pevci

Veliki in mali plesni orkester ljubljanske garnizije bosta v petek, 5. decembra, ob 10. uri nastopila pod vodstvom dirigenta Ladislava Leška v novomeškem Domu kulture. Sodelovali bodo tudi pevci zabavne glasbe: Marjana Deržaj, Irena Kohont, Ninó Robić in Damir Koren, pevec narodnih pesmi Miodrag Stevanović ter instrumentalna solista: ksilofonist Rajko Stojković in klarinetist Edvard Eberl. Ob 16. uri bo enak koncert za vojake novomeške garnizije.

Zapostavljena kultura

21. novembra je bila v Kočevju javna razprava o osnutku zakona o kulturnih skupnostih. Sklicala jo je občinska konferenca SZDL, udeležili pa so se domači kulturni delavci, predstavniki republiških organov in organizacij ter drugi. Med drugim so ugotovili, da je kultura v primerjavi z ostalimi delovnimi področji zapostavljena in da mora v razvojnih programih občin ter republike dobiti mesto, ki ji gre. Več bomo poročali o razpravi v eni prihodnjih števil našega lista.

Drevo bo v novomeškem Domu kulture nastopil v počastitev dneva republike 70-članski pevski zbor Slovenije »Emil Adamič« pod vodstvom Branka Rasterja. Jutri bo imel ta zbor na Dolenjskem še tri koncerte: dopoldne bo nastopil v Črnomlju, popoldne v Krškem, zvečer pa v Brežicah. Vstopnine za obisk koncertov ne bo.

Mali kulturni barometer

■ SREČANJE V GORICI — Na štiriindvajsetem zasedanju v Gorici — bilo je prejšnji teden — so udeleženci, kulturni delavci iz držav srednje Evrope, razpravljali o široko zastavljenih vprašanjih, kot: kaj pomeni danes srednja Evropa, ali so silnice duhovnega opipljanja v tem prostoru toliko močne, da smejo govoriti o tem. Slovenska predstavnica, pisateljica Mira Mihelič in pesnik Ciril Zlobec, sta govorila o tem, od kod črpajo pisatelji snov za literarno ustvarjanje, oziroma katero najjo in spodbujajo imajo pri tem.

■ BITKA NA NERETVI — KATALI NA PLATNU — V Sarajevu tako zadnje priprave za prvo najnovejšo Bufaliove filmske epopeje »Bitka na Neretvi«. Za ta dogodek je veliko zanimanja med domačimi in tujimi gledalci. Med drugim so napovedali obisk premiere tudi člani sovjetske in angleške vojske misije, ki so bili med vojno pri Vrhovnem štahu NOV.

■ ZAPLET V DRAMI — Kaže, da so številna narejena vprašanja v Drami, osrednji slovenski ljubljanski gledališki hiši, križje še povečala, namesto da bi jo, kot so se pred leti želeli, zmanjšala. Nemara je prav to razlog, da je igralce Stano Sever, ki očitno želi, da bi tudi za kulturni natočili čistega vina, odpovedal svoje sodelovanje ne le v Drami, marveč sploh povsod, kjer je še

Da bi se boljše spoznali...

Na posvetu v Karlovcu so sklenili, da bodo kulturno sodelovanje na obeh straneh Kolpe še razširili in vsebinsko obogatili

»Že od nekdaj sodelujemo s kulturnimi delavci in kulturnimi skupinami onstran Kolpe, zdaj pa gre za to, da sodelovanje še razširimo in utrdimo. Mislim, da občinske in republiške meje ne morejo preprečiti hotenja, da se še zblížamo, da se bolj spoznamo — vi našo, mi vašo — omiko.«

Te besede je izrekel Adi Gruden, Slovenec in vnet kulturni delavec v okviru Kulturno-prosvetne skupnosti Karlovca, na posvetu, ki ga je 15. novembra sklicala ta skupnost in povabila nanj kulturne delavce iz več slovenskih občin tostran Kolpe.

Taiste besede pa so nedvomno spodbudile udeležence posveta k sklepu, da je potrebno napraviti dolgoročen načrt nadaljnega sodelovanja med slovenskimi in hrvaškimi kulturniki. Ustali

novili so odbor, ki bo za to poskrbel.

Na posvetu so poudarili, da niso dovolj samo stiki med kulturnimi delavci, marveč je treba proučiti možnost izmenjave kulturnih prireditelj, ker gre namreč za to, da imajo kaj od tega tudi kulture željni prebivalci.

Omenili so, da so za izmenska gostovanja kulturnih skupin velike možnosti. Med drugim imajo samo mesto Karlovac skupine, ki bi jih slovensko občinstvo hva-

ležno sprejelo (folklor, gledališče, pevski zbori itd.). Občine tostran Kolpe (metliška, črnomaljska, novomeška, trebanjska, krška in brežiška), ki bi jih vključili v to sodelovanje, pa bi imele tudi marsikaj zanimivega pokazati hrvaškemu občinstvu.

Za primer dobrega sodelovanja folklornih skupin so navedli folklorni nastop v okviru Dolenjskega poletja 69 pri Miklavžu na Gorjanjih. Udeleženci posveta v Karlovcu so se posebej zavzeli za to, da bi bilo srečanje folklornih skupin ne samo tradicionalno, marveč tudi za zgled in spodbudo drugim oblikam kulturne dejavnosti.

I. Z.

SKUPNA PRIPOMBA Z NOVOMEŠKE RAZPRAVE

Sestavljavci so pozabili na več pomembnih določb

Kaže, da se bodo Novomeščani odločili za medobčinsko kulturno skupnost — Stališče bosta izdelala občinska konferenca Socialistične zveze in občinski sindikalni svet ob koncu vseh razprav

20 ljudi od 50 vabljenih se je minuli četrtek zvečer v Novem mestu udeležilo javne razprave o osnutku zakona o kulturnih skupnostih in financiranju kulturnih dejavnosti, ki sta jo sklicala občinska konferenca Socialistične zveze in občinski sindikalni svet. Iz razprave, v kateri so obdelali oba dela zakonskega osnutka, povzemamo le nekaj predlogov in misli, kakor so jih povedali nekateri udeleženci.

■ Rudi Hrvatin, član ple-numa občinskega sindikalnega sveta, je uvodoma poudaril, da je pomemben predvsem tisti del zakonskega osnutka, kjer je govor o tem, ali naj bodo kulturne skup-

nosti občinske ali medobčinske. Razplet tega vprašanja bo zanimiv predvsem za manjše, gospodarsko manj trdne občine, ki bodo kulturno vezane na občine oziroma kraje z več kulturnimi ustanovami. »Če bomo dobili medobčinsko skupnost, bo dogovarjanje med tako združenimi občinami nujno,« je poudaril.

■ Adolf Sustar, predsednik ObSS, je menil, da zakonski osnutek premalo poudarja odnos med kulturo in gospodarstvom ter drugimi dejavnostmi, kajti ta odnos naj bi pogojeval tudi enakopravnost kulture z drugimi dejavnostmi. »Iz osnutka tudi ni razvidno, kdo bi bil odgovoren v primeru, da kulturne skupnosti ne bi zaživele,« je dejal. Povedal je, da bi moral zakonski osnutek vsaj okvirno določiti najmanjše virov za financiranje kulture.

■ Ivan Grašič, referent pri občinski skupščini, je omenil, da zakonski osnutek premalo nakazuje odnos med kulturno skupnostjo in občinsko skupščino oziroma njenim svetom za kulturo.

■ Jože Suhadolnik, poelonec, se je zavzel za to, naj bi z zakonom predpisali minimum denarja za osnovno dejavnost kulturnih skupnosti.

■ Franci Šali, strokovni sodelavec pri občinskih političnih organizacijah, je povedal, da ga razmišljanje o

Tudi domači orkester za šolsko mladino

Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu bo v sodelovanju z ljubljanskim Festivalom tudi v šolskem letu 1969/70 priredil več komentiranih koncertov za učence popolnih osnovnih in gimnazij. V spored teh koncertov bodo tokrat vključili tudi komorni orkester DPD Svoboda »Dušan Jereb« pod dirigentskim vodstvom Draga Sproca.

snovanju kulturnih skupnosti prepričuje, da bi morala biti novomeška občina vključena v regionalno kulturno skupnost. Poudaril je, da danes tudi na kulturnem področju ne moremo brez medobčinskega sodelovanja in povezovanja, saj take oblike še dalj časa poznamo na gospodarskem področju in drugih področjih.

I. Z.

Prava Prešernova podoba objavljena Športnika Dolenjske 1969

Docent za gledališko zgodovino na Akademiji za gledališče, film, radio in televizijo v Ljubljani, profesor Marko Marin, ki je doma z Mirne na Dolenjskem, studiral pa je tudi v Novem mestu, je prejšnji teden v posebni prilogi Nedeljskega pokazal do zdaj neznan podobo našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna. Tako je dal v javnost plod svojega dolgoletnega raziskovanja Goldsteinove zapuščine: Prešernovo podobo, tot jo je Goldstein (nedokončano) naredil leta 1838 po Korytkovem naročilu za litografsko prilogo pripravljajoči se izdaji slovenskih ljudskih pesmi.

Odkritje nove podobe pesnika Prešerna je za profesorja Marina življenjsko delo, za slovensko kulturno javnost pa veliko presenečenje. Do zdaj smo našega pesnika poznali namreč le po upodobitvah, ki so jih naredili slikarji Justin, Hribar, Černigoj, Gaspari, Koželj, Jakac in drugi po Goldsteinovi oljni podobi iz leta 1850, ki je bila narejena eno leto po pesnikovi smrti po spominu.

Trditvi smemo, da kulturni dogodek tolikšnega pomena ne bo ostal brez odmeva doma in v tujini, saj ima tudi svetovna javnost pravico vedeti, kakšen je bil v resnici poet, ki ji je poklonil šopek nesmrtnih poezij.

I. Z.

Kaj predlagate vi?

Tri posavske občine v eno skupnost!

Danes je gost naše rubrike Alfred Železnik, predsednik občinskega sveta ZKPO v Sevnici

Za kakšno skupnost ste pri vas? Koga bi vi poklicali, da bi o tem odločal? »Že do zdaj se je izkazalo, da je za spodnjesev-

ske občine koristno, če sodelujejo tudi na kulturnem področju. Zato bi bilo prav, da bi za te tri občine ustanovili eno kultur-

no skupnost. Tako menijo tudi drugi. Če bi bile skupnosti prevelike, ne bi bilo dobro, to, da bi bila v Sloveniji samo ena, pa sploh ni sprejemljivo. Za oblikovanje skupnosti bi bilo dobro, da bi raste iz potreb vod spodaj. O tem bomo razpravljali še s sindikalnimi organizacijami, krajevnimi organizacijami in društvi.«

Kaj pričakujete od te reorganizacije?

»Navadno prevec pričakujemo od reorganizacije, saj golo spreminjanje oblik ne more nadomestiti dejavnosti. Prepričan pa sem, da je kulturna skupnost napredek v tem smislu, da je to širša samoupravna skupnost na kulturnem področju. V sevnici občini prav zdaj razpravljajo o ustanovitvi sklada za kulturo, ki bi bil s svojim samoupravnim odborom vsekakor dalj od samouprave, kot je lahko kulturna skupnost. Te reči pa bo potrebno še natančno proučiti.«

Knjižnica na cesti?

Ali je dandanes sploh dopustno razpravljati o ukinitvi ljudskih knjižnic, ko jih je že tako in tako premalo? — Kako bo v Straži?

Ljudski knjižnici v Straži grozi, da bo morala na cesto. Sobo, v kateri je zdaj, zahteva zase dramska skupina. Za knjižnico ponujajo prostor brez dnevne svetlobe. Nekateri se celo zavzemajo, da bi knjižnico zaprli, knjige — okoli 1600 jih je — pa podarili šolski knjižnici v Vavti vasi.

Taka namera, četudi ni zakonita (knjižnico lahko zapre ali ukine le njen ustanovitelj), je hudo razburila bralece, prosvetne delavce in tudi samo knjižničarico Nado Petelinčar. Povedala je: »Za knjižnico v tem kraju že dolgo ni dobro. Vse drugače bi bilo, ko bi se tisti, ki imajo v tem kraju glavno besedo, zanjo malo bolj zanimali. Dolgo sem prosila, da bi kupili pečico in napravili nekaj stopničk visoko

lestev, da bi lažje prišla do knjig na polici, pa nič. Samo obljube so, to pa človeka mine, vzame mu še tisto trohico veselja za brezplačno delo, ki mu je kljub vsemu še ostala. Ne razumem, zakaj je prav knjižnico doletela nesreča, ko je vendar potrebno zelo malo, da ohrani vlogo, ki jo je imela od ustanovitve pred pol stoletja.«

Nada Petelinčar je v knjižnici prebila veliko ur, naredila red v njej in izposoja, ne da bi karkoli dobila za to delo. Vse na ljubo bralecem! Zaživela je s knjigami tako močno, da je malokdaj pomislila na svoj — prosti čas. Bo zdaj tudi ta njen skoraj dveletni trud poplaval s tem, da bodo knjižnico črtali s seznama?

I. Z.

Prvi uspehi se že kažejo

Boljši učni uspeh zaradi podaljšanega bivanja

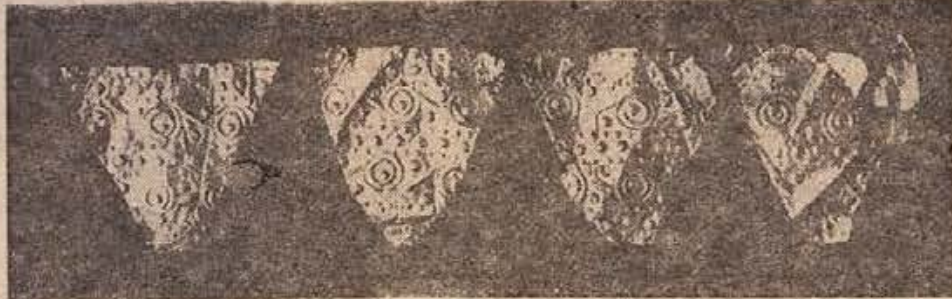
20. novembra je minilo komaj mesec dni, odkar je bil na kočevski usemletki ustanovljen oddelček za podaljšano bivanje šolarjev, a so na zadnji konferenci prosvetni delavci že ugotovili, da so se učni uspehi učencev tega oddelka izboljšali.

Oddelček obiskuje 25 učencev iz petih in šestih razredov, ki so v začetku šolskega leta imeli nekoliko slabši učni uspeh. Podaljšano bivanje so uvedli zato, da z dodatnim poukom učenci osvojijo potrebno znanje. Nekaterim namreč prav v teh razredih dela večje preglavice prehod iz razrednega na predmetni pouk.

Učenci tega oddelka ostajajo po rednem pouku še 5

redih ur (ne šolskih) pri dopolnilnem pouku. Vendar se v teh urah ne samo uče, ampak je poskrbljeno tudi za rekreacijo (sprehod, družabne igre, poslušanje radia, branje itd.). V šoli dobe malico in kosilo, kar jih velja 4 din na dan. Za socialno šibke prispeva denar za malico v celoti ali delno temeljna izobraževalna skupnost. Otroci, ki so se v prvih dneh branili, da bi ostajali ves dan v šoli, zdaj radi obiskujejo ta pouk.

Na šoli je še precej učencev, ki bi jim bilo podaljšano bivanje potrebno, vendar trenutno ni dovolj denarja, da bi tak pouk omogočili tudi njim.

Zlati diadem iz groba halštatske kneginje v Novem mestu

HALŠTATSKO BOGATSTVO NOVEGA MESTA

O stanju in problemih arheološke zbirke v Novem mestu – Kam z arheološkimi dragocenostmi, če ne bo zgrajen novi razstavni paviljon za arheološko zbirko? – Iziemne dragocenosti evropskega pomena terjajo ustrezno muzeološko rešitev – Arheološke najdbe in pregledno urejene galerijske kot muzejske zbirke so sestavni del kulturnega turizma na širšem dolenjskem področju

Senzacionalne arheološke najdbe, ki smo jih v zadnjih dveh letih izkopali v halštatskih gomilah in keltskih grobovih v Novem mestu, so vzbudile upravičeno pozornost slovenske javnosti ter domačih in tujih arheologov. Najdbe so presegle vsa naša pričakovanja, saj po umetniški in historični plati presegajo slovenski in celo jugoslovanski okvir. Za halštatsko kulturo v Sloveniji in celo v zahodno-alpskem prostoru so novomeške najdbe izredna obogatitev, ki dajejo našemu vedenju o halštatski omilki na Dolenjskem nove dimenzije. Novo mesto bo odslej slovelo kot eden vodilnih centrov halštatske kulture v jugovzhodnih Alpah, tiste kulture, ki je doživela svoj razcvet in najvišji domet šredi prvega tisočletja pred našim štetjem. Dolenjski muzej pa bo z novomeškimi izkopaninami dobil najlepšo prahistorično zbirko v Sloveniji.

Odlčno zavarovana prazgodovinska naselbina v Novem mestu, rekli bi Staro mesto, je bila sezidana na vzvišeni prirodni terasi na Marofu, severno nad današnjim mestnim jedrom. To utrjeno prazgodovinsko gradbišče je eliptično-pravokotne oblike in meri približno 250 krat 100 metrov. Se danes so dobro vidni močno utrjeni posamezni odseki obzidja tega močno utrjenega prazgodovinskega selišča. Ker na gradbišču se ni bilo arheoloških izkopavanj, lahko le domnevamo na podlagi ustreznih analogij z drugimi gradbišči iz halštatskega časa, da je bilo novomeško gradbišče naseljeno skozi vse prvo tisočletje pred našim štetjem. Prvi so se na njem naselili Iliri že ob začetku halštatskega časa, kasneje pa tudi Kelti, ki so v naše kra-

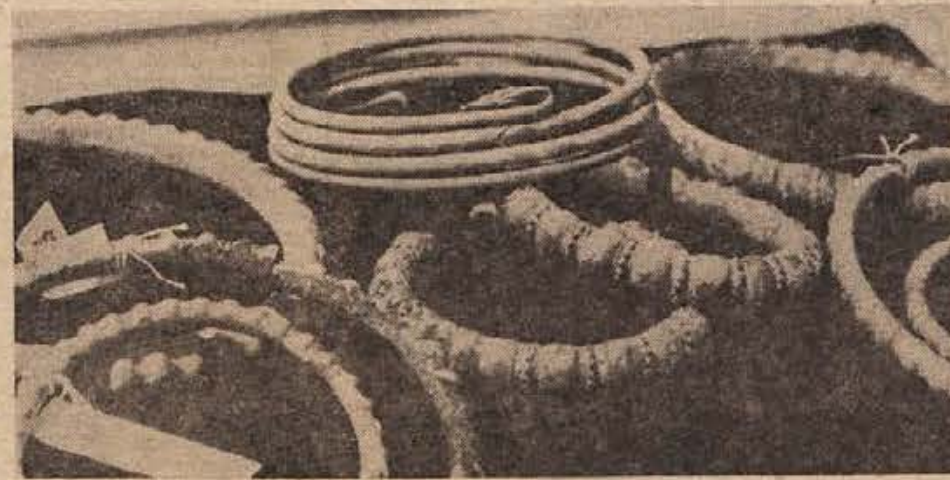
je pridruži nekje sredi 3. stoletja pred našim štetjem. Zdi se celo, da je tudi v rimskem času bila novomeška naselbina še naprej na utrjenem Marofu, dokler ni ugasnilo življenje na njej v viharnih stoletjih preseljevanja narodov.

Na gradbišču, na tej prazgodovinski akropoli, je halštatski knez, prav svojega rodu, prirejal svečane simpozije in gostil sosednje velikaše ob prazničnih, ki jih tako dobro poznamo iz prizorov na bronastih situlah. Tu so se pomerili v rokoborbi, v atletskih tekmah in jahanju, prirejali so svečane spravode in gostije, opravili zalivalne daritve, igrali so in peli. Semkaj, za okope dobro zavarovanega gradbišča, so halštatski pastirji v nevarnosti signal drobnico in govedo, metalurgi pa dobro poskrili svoje kovinsko bogastvo.

Svoje rajne so Iliri v Novem mestu v začetku halštatskega časa pokopavali na Mestnih njivah, še zelo blizu naselbine. Kasneje pa so si uredili veliko nekropolo na desnem bregu Krke, v današnji Kandiji. Tako so morali svoje mrtve prevažati iz mesta živih na Marofu v mesto mrtvih na nasprotni breg

Lepo oblikovana keramična vaza s pokrovom, ki je služila kot obredna posoda

Bronaste zapestnice in nanožnice zelo lepih in domiselnih oblik iz halštatskih grobov v Novem mestu

Arheolog Tone Knez govori na otvoritvi arheološke razstave v Dolenjski galeriji 6. novembra 1969

mirno tekoče Krke. Do pred dvema letoma smo v Kandiji še lahko našli šest močno sploščenih velikih halštatskih gomil, ne vemo pa, koliko jih je bilo v teku tisočletij že uničenih. Neposredno ob gomilah Ilirov so si kasneje v 3. in 2. stoletju pred našim štetjem, uredili svoje pokopališče Kelti, tokrat brez gomil. Vse to nam govori o dolgotrajni uporabi tega prazgodovinskega pokopališkega območja v Novem mestu.

Forsirana izgradnja stanovanjske soseske na Znančevih njivah je sprožila in omogočila sistematično arheološko raziskovanje celotne prazgodovinske nekropole v Kandiji. Poletje 1967 začelo izkopavanje še vedno traja in bo zaključeno prihodnje poletje. Obširno arheološko izkopavanje v zadnjih dveh letih, pri čemer smo odkrili in izkopali že štiri velike halštatske gomile in še precejšnje drugo keltsko grobišče ob njih, je dalo več kot presenetljive rezultate. Stevilne, bogate in izredno lepe najdbe, ki smo jih našli v grobovih, so vzbudile pozornost domače javnosti in med-

narodnih arheoloških krogov, ki se bavijo s problematiko halštatskega časa.

Ob izkopavanju gomil smo prišli do nekaterih temeljnih sklepov in dogmaj o grobni arhitekturi halštatskega časa, ki smo jih prej le domnevali. Tako smo na priliko dognali, da so vse halštatske gomile v Novem mestu rodovne gomile, v katerih je običajno pokopanih okrog 30 grobov. Značilno za te rodovne gomile je, da so vsi grobovi razporejeni v krogu, na obodu gomile, sredina gomile pa je prazna, brez centralnega groba. Na ruanjem obodu gomile včasih omejuje tudi venec zloženega kamena. Obilica jantarja, stekla in bronastih izdelkov v grobovih pa bo najbrž korigiral tudi nekaterim ustaljena mnenja o importu in domačih delavnicah. Zaradi zelo kisle ilovice, ki sestavlja novomeške gomile, so nekateri predmeti in snovi v grobovih hudo poškodovani in celo uničeni. Tak je slučaj na primer s človeškimi kostmi, ki so jih kisline v ilovici popolnoma razkrojile, tako da v grobovih nismo našli niti ene ohranjene kosti.

Med množico v gomilah izkopanih najdb izstopa nekaj izredno bogatih grobov s številnimi in dragocenimi pridatki, ki jih strokovno prištevamo v tako imenovane »knežjeve grobove«. Takih knežjih grobov smo v vseh štirih gomilah našli skupaj osem. V teh grobovih najdemo številne nakitne predmete iz jantarja, stekla in bronu, lepo okrašene in profinjeno oblikovane keramične posode in posebej še bronaste posode (po navadi situle), ki predstavljajo izredno dragocenost v halštatskem času. V zadnjih dveh letih smo v gomilah v Kandiji izkopali kar šest (!) situl, teh dragocenih prazgodovinskih umetniških izdelkov. Najrazkošnejši med vsemi grobovi je bil nedvomno lani odkriti grob halštatskega aristo-

krata-konjenika, ki smo ga zaradi bogatih pridatkov krstili za kneza novomeških Ilirov in njihovega poveljnika. V grobu tega odličnika smo poleg številnih bronastih, jantarnih in steklenih nakitnih predmetov in opreme za konja našli še: bronasto čelado negovskega tipa in kar tri bronaste posode, dve situli in eno cisto.

Kako bogata in dragocena je bila naša dveletna bera, naj pove podatek, da smo med drugim izkopali že: 6 situl, 2 cisti, 2 bronasti skodelici, 2 bronasti čeladi, 5 bronastih opasacov, izredno veliko nakita iz jantarja in

Bronaste zapestnice in ogrlica iz steklenih biserov iz groba bogate Ilirke

stekla, da okrog dvesto keramičnih posod sploh ne omenjam! Med nakitnimi predmeti vzbuja zaradi svoje fine izdelave in lepe ornamentike posebno pozornost iz tankih zlatih lističev izdelani diadem, ki ga je na čelu nosila bogata halštatska kneginja. Vse najdbe sodijo v najmlajši halštatski čas, v 5. in 4. stoletje pred našim štetjem. To je še zadnji blišč halštatske kulture pri nas, v desetletjih, preden vdoro k nam novi, keltski vplivi.

Večina izkopanin še ni restavrirana in čaka na to, da bodo preparirane in sestavljene, ker Dolenjski muzej ne premore ustreznega strokovnjaka. Za to zelo važno in visoko specializirano delo smo si poleg slovenskih muzejskih preparatorjev zagotovili tudi sodelovanje in pomoč slovitih restavratorskih delavnic Centralnega muzeja v Mainz, najboljših te vrste v Evropi. Tja smo prepeljali večji del bronastih najdb, da jih bodo v tamkajšnjih laboratorijih restavriral in preparirali. Če bo šlo po sreči, bodo vse najdbe čez dve leti restavrirane in pripravljene, da bodo razstavljene v novem arheološkem oddelku Dolenjskega muzeja, ker so sada-

nji razstavnih prostori za izkopanine postali že zdavnaj premajhni.

Najnovejše najdbe iz Novoga mesta so zaradi težav z razstavnim prostorom za enkrat dostopne le strokovnjakom v prenatrpanem muzejskem depoju. Da bi javnost kljub težavam s prostorom seznanili z rezultati našega dela in z izredno lepimi najdbami, smo 6. novembra odprli začasno razstavo najnovejših izkopanin v prostorih Dolenjske galerije, ki bo odprta do 14. decembra letos. Svoje trajno mesto pa bo arheološko bogastvo iz Novoga mesta moralo najti edinole v novem razstavnem paviljonu, ki ga bo treba zgraditi za to dragoceno arheološko zbirko evropske pomembnosti, saj nas te najdbe ne samo navdušujejo, temveč tudi obvezujejo!

Izkopavanje v Novem mestu je načelo nekaj problemov, ki jih niti Dolenjski muzej niti skupščina domače občine sama ne bosta mogla rešiti. Prva skrb, pravočasno zaključiti terensko delo, je skoraj že za nami. Precej težji je problem restavriranja najdb, kajti v Sloveniji močno primanjkuje strokovno in tehnično usposobljenih kadrov in delavnic, ki bi lahko sproti reševali hudo ogroženo arheološko gradivo (keramika, predmeti iz različnih kovin, usnje, les, jantar, steklo itd.), ki ga skoraj vsak dan izkopljemo širrom po Sloveniji. Tembolj moramo biti veseli, da so se v delavnicah v Mainz zavzeli za reševanje novomeških izkopanin, ki bi brez te pomoči v doglednem času propadle.

Najtežji problem pa bo izgradnja novega razstavnega paviljona za arheološko zbirko Dolenjskega muzeja. Tam naj bi bilo razstavljeno vse novomeško arheološko bogastvo na sodoben način, ki naj bi zadovoljil tako turista in strokovnjaka, kakor tudi pedagoga in učenca. Te investicije Novo mesto samo gotovo ne bo zmoglo, potrebna bo tudi izdatna pomoč republiških fondov in mecenov ter industrijskih krogov. In ne nazadnje velja razmisliti že sedaj o primernejši monografiji o novomeških izkopaninah, ki naj bi kot zbirka naših večletnih raziskovanj išla čez nekaj let in ponela sloves halštatskih najdb iz Novoga mesta v širni svet.

Problemi so načeti, njihova rešitev pa je odvisna od mnogih dejavnikov in – veliko dobre volje, če nečemo, da bo stvar ostala na slemem tiru. Zda je čas, da pristojni o teh problemih resno razmislijo in se odločijo, moj namen pa je bil, nanje pravočasno opozoriti.

TONE KNEZ

„Še bomo pomagali, če bo treba!“

Cesto med Hinjami in Seli so pomagali utrjevati in širiti tudi novomeški mladinci, ki so se podrobneje spoznali z življenjem tamkajšnjih ljudi - Veseli so, ker so lahko pomagali, in če bo treba, bodo še

Ni še dolgo, odkar smo obiskali Suho krajino in tamkajšnjim prebivalcem, ki z velikim trudom širijo in utrjujejo cesto med Hinjami in Seli, prinesli novice, da jim bodo na pomoč priskočili novomeški mladinci. Bilj so veseli pomoči, čeprav se jim je zdelo, da mladi ljudje, ki sodijo ves dan v šolskih klopetih, ne bodo zmogli težkega dela.

DUSAN DULAR, gimnazijec: »Delal sem v skupini, ki je izravnavala zemljo z minerali. V delovni brigadi je bilo 17 gimnazijcev, med njimi kar 9 iz mojega razreda. V Suhi krajini smo se dobro počutili, ljudje so dobri, pogovarjali so se z nami in ponudili so nam tisto, kar imajo. Zal tega ni veliko. Mislim, da smo z delom dokazali, da nas ni sram žuljavih rok in da znamo delati. Nekaj me je pa vendar motilo: opoldne so se zbrali okrog nas tudi tamkajšnji mladinci, oblečeni v najboljše obleke in nas opazovali. Če bi delali skupaj, bi najbrž podrlj pregrade, ki še stojijo med mestno in vaško mladino.«

MIRJANA KUMP, šola za zdravstvene delavce: »Se vedno mislim na Suho krajino. Zemlja je skopa, dolina pa je daleč. Tamkajšnji prebivalci slabo živijo, nimajo pravega stika med seboj, tepcejo pa jih tudi nesreče: spomladi jim je pridelek uničila suša, zdaj pa ga ogroža divjad. Prav je, da smo spoznali življenje tamkajšnjih ljudi. Morda so med otroki, ki se bodo vozili po cesti, ki smo jo tudi mi gradili, nekaj sposobnih in pridnih,

ki bi radi študirali, pa nimajo možnosti. Če smo prispevali en sam majhen delček za njihovo boljše življenjsko pot, potem smo lahko zadovoljni.«

SLAVKO GIRL, center za kovinarsko stroko: »V naši, vajenski skupini ni bilo nikogar, ki bi mu bilo žal, da se je na prosto nedeljo udeležil delovne akcije. Mirnopečani so ves dan delali z nami, potem pa so jo mahnil kar peš iz Hinj v Mirno peč. Pogovarjali smo se že, da bi bilo prav, če bi tamkajšnjim prebivalcem še kdaj pomagali. Ne morem pozabiti, da hodijo tamkajšnji otroci tudi pozimi po 13 km daleč peš v šolo in nazaj in da marsikatero noč prebedijo skupaj s starši v majhnih čuvajnicah, ki stojijo na poljih, da bi pregnali divjad, ki prihaja uničevati pridelek!«

ERIKA OVEN, ekonomska srednja šola: »Na naši šoli smo delovno skupino tokrat težko organizirali. Dekleta, ki obiskujejo višje letnike, so se pripravljale na šolo, nekatere so morale oditi domov, zato je v Hinje odšlo le 7 deklet iz naše šole. Bilo je zelo prijetno. Če bi bilo treba še pomagati, ne bo nihče izmed nas okleval. Mladinci smo se med delom pogovarjali in bolje spoznali med seboj, po skupnih pogovorih z vaščani pa smo izvedeli tudi, kako živijo in kaj delajo ljudje v teh krajih. Skoda je, ker se naglo bliža zima, cesta pa še ni končana.«

MARIJA PADOVAN

16-letni Slavko Kavčič iz Družinske vasi nam je pred kratkim princel v uredništvo lepega, zdravega jurčka, ki ga je našel 18. novembra ob 17. uri v gozdu nad Topličico. Slavko je navdušen gobar in trdi, da ob tem letnem času še nikoli ni našel jurčkov.

Foto: M. Padovan

Mladi, pišite nam!

V današnji številki vam predstavljamo mladinsko stran, ki je namenjena solarjem, mladim delavcem in kmetovalcem. Povezovala in združevala naj bi mladino iz vseh devetih občin.

Radi bi napisali marsikaj lepega o načrtih in delu mladih ljudi, o težavah, s katerimi se srečujejo, o željah, ki jih imajo.

Prosimo vas, da nam pišete! Radi bomo objavljali vaše sestavke in upoštevali predloge za urejevanje vaše strani, kolikor nam bodo le možnosti dopuščale.

UREDNIŠTVO

Kaj je z mladinskim klubom?

Iz Štipa se nam je oglasil Novomešan Zvonko Pungartnik. Tako piše: »Sem pri vojakih in redno čitam Dolenjski list. Dopisujem si tudi s številnimi prijatelji, ki pa mi nikoli ne pišejo razveseljivih novic o mladinskem klubu, ki si ga mladi Novomeščani tako želijo. Sklenil sem opozoriti mladinsko organizacijo in predstavnik občinske skupščine, da mladi ljudje potrebujejo svoj klub. Prisiljeni so zahajati v javne tokale, čeprav jih starejši obsojajo. Ko sem bil še doma, smo z velikim upanjem izvolili novo predsedstvo občinske konference ZMS. Zdad se spej lahko vprašamo, kaj ti ljudje delajo in ali ne bi bilo bolje, da jih ni. Zakaj sedijo prekrižanih rok? Mar se ne morejo sestati s predstavniki občinske skupščine, z našimi očeti in materami in se enkrat za vselej pogovoriti o naših željah?«

ZVONKO PUNGARTNIK, V. P. 5348/5 Štip - Makedonija

Zgražamo se!

Pred nekaj dnevi je bila v Novem mestu priveden v karist slepm. Tudi nas mladih je bilo v dvorani precej. Kupili smo drage karte, ker smo od imen, ki so bila napisana v programu, veliko pričakovali. Toda marsikdo od nas je po končani prireditvi odhajal razočaran iz dvorane.

Zgražam se nad obnašanjem ansambla UNION, ki nas ni navdušil niti s svojim izvajanjem, še manj pa s prostostnim obnašanjem. Tisti, ki je bil najbolj duhovita, pozna le stare obrabljene šale, in še te zna povedati samo na način, ki sodi v kakšno zakotno gostilno, ne pa v kulturno dvorano. Tudi edina »naročnica«, ki se jo zaigrali in zapeli, je dokazala, da je njihova kultura na psu. Če menijo, da je za nas mlade vse dobro, se zelo motijo. Kaj takega si ne želimo več slišati!

VERA TOMŠIČ dijakinja Novo mesto

Proslave bodo njihova skrb

Igralska skupina »Osp Sesta«, ki jo sestavljajo mladi Metličani, se je ponudila občinski skupščini in družbenopolitičnim organizacijam, da bi samostojno prevzela organizacijo vseh proslav, svečanih akademij in podobno. Tisti, ki bo proslavo naročal, bo prispeval nekaj sredstev za nabavo rekvizitov. Dogovor že velja. Metliški mladinci predlagajo, naj bi na njihovih proslavah sodelovale tudi druge igralske skupine, ki bi se odzvale vabilu na gostovanje.

Klofute zaradi dolgega jezika

Zgodilo se je pred kratkim na eni izmed novomeških šol. Učitelj, ki ga razburila vsaka malenkost, je zapisal v šolski dnevnik ime učenca, ki je zaškrpal s stolom. Ko je ta zsh-teval pojasnilo, ni dobil odgovora. Na pomoč mu je priskočil sošolec. Opozoril je učitelja, da imajo učenci po šolskem statutu pravico vedeti, zakaj so kaznovani. To je izbilu sodu dno. Učitelj se ni zmenil za pojasnilo, pač pa je učenca zagrabil, ga odvlekel na hodnik in ga oklofutal...

Učiteljski zbor je hitro posredoval. Na izredni konferenci so obravnavali za primer in ga obsodili: učitelj je moral poiskati službo drugje, kajti klofutanje učencev ne sodi k sodobnemu pouku.

S tem ukrepom bi moralo biti rešeno vse. Razburjenje bi se moralo poleči. Pa ni bilo tako. Po mestu so se širile najraz-

ličnejše novice. Učencem se je dvignila samozavest. Še: »Jim bomo že pokazali, če zahtevamo vsi, mora biti po našel!« Povedati je treba, da so bili najbolj glavni tisti, ki imajo te-žovalno, tudi nekaj ssa. ih ocen in s svojim delomavno ne označujejo, da se ooleg pravice zaveda, tudi dolžnosti

Velika drznost mladih ljudi njim samim ni lašt. To mišljenje se ne anaša na vzrok neljubega dogodka v šoli, pač pa na posledice. Učiteljski zbor je spoznal in obsodil nepravilno ravnanje enega izmed svojih članov. Učenci oi morali tako odločitev ceniti in spoštovati ter na tej izkušnji graditi most za zboljšanje sodelovanja na šoli. To bi bilo boljše kot dopuščati slabim dijakom iz svojih vrst, da leljajo vihar brez potrebe.

M. P.

Najbolj iskana plošča

Med mladimi Novomeščani - tako zatrjujejo v Mladinski knjigi - je veliko ljubiteljev domačih popevk. Res je, da radi poslušajo beat ansamble, že nekaj tednov pa mladi kupci največ povprašujejo po plošči »Ljubi, ljubi, ljubis, popevki, ki jo poje mlada Eva Sršen. Ze po vseh trgovinah je plošča razprodana, dve ali tri imajo na zalogi le še v »Mercatorju«.

Prodajalci plošč trdijo, da mladi ljubitelji zabavne in domače glasbe ne čuvajo gramofonskih plošč tako, kot bi morali. Dali so nam dober nasvet, kako je treba plošče čistiti:

— Material, iz katerega so izdelane gramofonske plošče, zelo privlačuje prah, zato je potrebno, da jih pred vsako uporabo obrišemo s posebno ščetko ali krpico.

— Zamaščene plošče opre-

zno operite v hladni vodi, in to tako, da samo ploščo namočite v vodo, v kateri je nekaj praška.

— Potem jih sperite v čisti in hladni vodi, preostale kapljice očistite z mehko krpo, ki ne pušča dišice.

— Vzemite suho krpo in jih dobro obrišite.

Cvetka s svojima prijateljema Donom in Jazbecem.

Jazbec se je že vrnil v prostost

Družini Molan iz Krškega se je posrečilo vzpostaviti redko in zanimivo sožitje med domačim psom Donom, pristnim lovskim Springeršpanjelom, ter med divjim jazbecem, ki se je v aprilu letos prikotalil na cesto s hriba.

Franc Molan, pri katerem živi rejenska Cvetka, učenca krške osnovne šole, je znan lovec in ljubitelj živali. Ovetki je svetoval, kako naj vzreja jazbeca. Z veliko previdnosti in potrpežljivostjo je dajala Cvetka jezbecu mleko iz stekleničke, igrala se je z njim in ga vodila na sprehode.

Jazbec in Don sta se dolgo časa dobro razumela, pred kratkim pa je postal čudaški in nemiren. Ni maral več na sprehod, čeprav je prej zmeraj tekal za deklčo kot pes in je vedno nekaj iskal. Postal je divji in popadljiv, zato sta se ga morala izogibati tudi Don in Ovetka. Pred njim nista bila več varna, zamikala ga je zlata prostost in polni vinogradi ter zlata koruza. Sedem mesecev je minilo, odkar je železniški čuvaj prinesel mladega jazbega k Molanovim, vzredili so ga, potem pa se je moral ločiti od doma. Ovetka ima zdaj samo še Dona. OTON MIKULIČ

Pozabljamo na človeka!

Naša podjetja doživljajo pravi razcvet, uveljavljajo se na domačem in tujem trgu, žanjejo pohvale, čeprav rešujejo gospodarsko reformo skoraj samo v tej smeri, na človeka, ki dela, pa pozabljamo

Stane Zupančič, strojni tehnik iz IMV, je bil delegat na tretji redni seji republiške konference ZMS, sjer so obravnavali probleme in naloge mladine v delovnih organizacijah. O tehničnih razpravah je povedal tole:

— Kakšne so tvoje ugotovitve o slovenski mladini o delovnih organizacijah zdaj, ko si poslušal številne razprave?

»Mislim sem, da je samo doljenška mladina nedopisna. Zdad vem, da nismo med najslabšimi. Pri nas vsaj poskušamo delati, čeprav nimamo najboljših pogojev za to. Mladina v delovnih organizacijah ni organizirana tako, kot bi morala biti, zato n čudno, da mladinski aktivni še nrajo opazne vloge. Je ču-tro, če koga med nami tobo zavrnejo, kadar prosimo, da nas za ur, ali dve pustijo na mladinski sestanek?«

— Tudi ti si govoril na konferenci. Zanima me, katerega vprašanja si se lotil?

»Delovni naslov moje razprave bi bil: »Mladina v delovnih odnosih v gospodarskih organizacijah.« Govoril sem o splošni pomanjkljivosti prepotrebnih služb v podjetju. Mlad sem in nekaj me prizadene: podjetje, ki se je razvilo iz nič, posveča veliko pozornosti izvozu na domači in tuji trg in samo na tak način rešuje gospodarsko reformo. Notranjim odnosom, človeku, ki je neposreden proizvajalec, pa ne posveča nobene posebne skrbi. Moji sogovorniki so obravnavali prav tako težka vprašanja: zaposlovanje in šolanje mladih ljudi ter položaj vajencev. Na dnevnem redu je bilo tudi na-

sprotje med starejšimi nesholanimi kadri in mlajšimi, sposobnejšimi in šolanimi strokovnjaki.«

— Kakšni so bili sklepi, ki ste jih sprejeli?

Zaj mi je, ker niso bili tako konkretni, kot bi morali biti. Seznanili smo se s trenutnim položajem, se vedno pa nismo našli pravih rešitev za mlado, ki ostaja osamljena v delovnih organizacijah in ne udeležena v samoupravnem procesu.

— In kje je po tvojem mnenju rešitev?

»V vsaki delovni organizaciji se bodo morali zaposlovati tudi industrijski psihologi, socialni delavci, pravniki, zdravniki. Nedopustno je, da za človeka sploh ne skrbimo tako, kot bi bilo treba. Poznam mladince, ki delajo v težkih pogojih, bolni so, pa si ne upajo odprti ust, ker bi jim lahko kdo rekal: »Če ti ni prav, pojdi!« Skrb za človeka bi morala biti na prve mnestu. Vsaj tako pomembna bi morala biti, kot je skrb za uspeh podjetja.«

M. P.

Med najbolj prizadevnimi!

Janez Kuhelj, prizadevni predsednik športnega društva v Sentjerneju, sodi med tiste športne delavce, ki precej svojega prostega časa posvečajo delu v športni organizaciji. Razen njega delajo v tem vedno bolj znanem športnem društvu tudi drugi, tako da je ta športni kolektiv med najboljšimi v novomeški občini.

— Kako to, da ste ustanovili društvo?

»Partizan ni delal, zato smo 1968 ustanovili SD Sentjernej, ki združuje danes 89 članov.

Prosvetni delavec Janez Kuhelj si močno prizadeva, da bi se SD Sentjernej uveljavilo.

V glavnem so člani iz delovnih organizacij, ker je mladina vključena že v šolskem športnem društvu SPOLETA. Naša delavnost teče v sedmih sekcijah: smučarski, rokometni, at-

letski, kroglastki, namiznoteniški, šahovski in košarkarski.

— Ali kaj moti prisotnost dveh športnih društev v kraju?

»Delo in tekmovanja se dajo uskladiti, tako da ne more priti do nesoglasij.

— Katere sekcije so najbolj delavne?

»Med najbolj delavnimi sta smučarska in rokometna, zadnje čase pa se uveljavlja tudi atletika.

— Od kod imate denar?

»Nekaj denarja nam je dala občinska zveza za telesno kulturo iz Novega mesta, ravno tako tudi delovne organizacije. S pobiranjem članarine za KK SZDEL smo si prislužili tudi nekaj donatorov.

— Vidimo, da pri šoli gradite.

»Te dni bomo asfaltirali igrišča za rokomet, košarko in odbojko. Spomladi bomo uredili še atletsko stezo, tako da bomo usposobili lep športni park, ki bo v okras šoli in v veselje našim športnikom.

— Imate delovni program?

»Naš program je zdaj precej smučarsko polariziran. V programu imamo smučarske skakalne tekme v Sentjerneju in na Javorovici. Najbolj pa se pripravljamo na javorovski veslačni in spomni IV. bataljona Čankarjeve brigade, ki bo prvo nedeljo v marcu.

— Kdo so najbolj prizadevni športni delavci?

»Med najbolj prizadevnimi so Janez Selak, Branko Križič, Benko Rudec, Jože Vide, Marija Zupanc, Peter Mavrin, Tone Zagorec in Tuna Bučar.

S. DOKL

V nedeljo dopoldne so v Leskovcu pri Krškem odprli novo asfaltirano igrišče za rokomet, odbojko, košarko, tenis in kotalkanje. Igrišče je izročil namenu ravnatelj tamkajšnje šole Ciril Plut. V krški občini imajo že pet tako lepo urejenih igrišč. (Foto: S. Dokl)

Leskovec ima novo asfaltno igrišče

Rokometaš Leskovca Ferdo Mlakar se je odlikoval na rokometnem turnirju v Leskovcu. (Foto: S. Dokl)

V nedeljo dopoldne so v Leskovcu pri Krškem slovesno izročili namenu novo urejeno asfaltno igrišče za rokomet, odbojko, košarko, tenis in kotalkanje. Ob tej priložnosti je bil odigran odprtveni rokometni turnir za pokal domačega TVD Partizana.

Želja leskovških rokometišev, da bi osvojili pokal, se ni izpolnila, čeprav so se borili zelo hrabro, jim so ni uspelo, kajti rokometiši iz Krškega so bili najboljše. Rezultati: Krško — Leskovec 18:11. Krško — Cerklje 12:7. Leskovec — Cerklje 12:12.

Pomembni sta se tudi ekipi učencev osnovnih šol iz Krškega in Leskovca. Tekma se je končala s tesno zmago Krčanov s 3:2.

A. GRIBAR

Športnika Dolenjske 1969!

Kajne, da že razmišljate, koga boste izbrali za športnika in športnico Dolenjske v letu 1969!

Branko Božič, napadalec krških rokometišev, se je na turnirju v Leskovcu odlikoval z močnimi strelji na nasprotnikova vrata.

(Foto: S. Dokl)

Ne samo rokomet, tudi drugo!

Ko smo zadnje obiskali Ribničo, smo se pogovarjali s tremi vodilnimi ribniškimi športnimi delavci: inž. Loizetom Marolom, Francem Levstikom in Vinkom Kerščem.

Športni delavci so nam povedali, da je šport številka 1 v njihovi občini rokomet, vendar da je tudi za druge športe (nogomet, kegljanje, marširalni tenis, streljanje, šah itd.) precejšnje zanimanje. Športniki v teh panogah ne dosegajo vidnejših uspehov (razen namiznega tenisa), zato ker tam ni toliko kadrov kot pri rokometu. Posebno zanimanje je za rokomet, saj se je zadnjega seminarja za rokometne sodnike udeležilo 24 kandidatov. Večina jih je uspešno opravila teoretični in praktični del tečaja. Seveda sam sodniški kader ne bo dovolj, vendar se ob tem vzgajajo tudi vodje rokometnih sekcij.

Vodstvo občinske zveze se trudi, da bi športne panoge, vendar da je tudi za druge športe (nogomet, kegljanje, marširalni tenis, streljanje, šah itd.) precejšnje zanimanje. Športniki v teh panogah ne dosegajo vidnejših uspehov (razen namiznega tenisa), zato ker tam ni toliko kadrov kot pri rokometu. Posebno zanimanje je za rokomet, saj se je zadnjega seminarja za rokometne sodnike udeležilo 24 kandidatov. Večina jih je uspešno opravila teoretični in praktični del tečaja. Seveda sam sodniški kader ne bo dovolj, vendar se ob tem vzgajajo tudi vodje rokometnih sekcij.

Danes šahovsko prvenstvo na Dobu

Danes popoldne bo na Dobu in ne v Trebnju, kot smo poročali) občinsko sindikalno šahovsko prvenstvo. Tekmovanje je tradicionalno in ga prireja šahovska sekcija v sodelovanju z občinskim sindikalnim svetom. Zmagovalec dobi prehodni pokal.

250 TEKEM ZVONETA LAPUHA — Na zadnji jesenski nogometni tekmi brežiških nogometašev proti celjskemu Olimpiju je znani brežiški nogometaš Zvone Lapuh (na desni) prejel od predsednika NK »Partizan« Jožeta Strgaska (na levi) v dar ročno uro. Nogometaš Lapuh je za svoj klub odigral 250 tekem in dosegel več kot 300 golov. (Foto: M. Jeranović)

Ob koncu razgovora so nam športni delavci povedali, da imajo v občini še nekatera prizadevna partizanska društva, npr. v Sodražici, Leskem pataku in Gerčarici. Tam je precej delavolnih ljudi, vendar jim manjka najosnovnejše — denar.

Novomeščani niso mogli pomagati

V zadnjem kolu republiške šahovske lige je prišlo do precejšnjega presenečenja. Kočevski šahisti, ki so bili na pragu svojega največjega uspeha, so zaradi katastrofalnega poraza Novomeščanov v srečanju z Ljubljano ostali na odličnem drugem mestu. Novomeščani, čeprav jim nekateri od tujih očitajo, da so srečanje vzeli premalo resno, so se borili tako, kot se znajo. Noben očitok v tej zvezi ni upravičen! V končnem razporedu so Novomeščani pristali na 6. mestu, kar je majhen neuspeh, ker je ekipa po kategorijah zelo močna.

Kočevje : Anhovo 4,5:3,5

V Kočevju sta se v zadnjem kolu I. republiške šahovske lige srečala kandidata za prvo mesto Kočevje in Salonič iz Anhocega. Ekipi sta bili zelo izenačeni in se prav do konca ni vedelo za zmagovalca. Najprej so povedli Anhočevi z zmago na mladinski deski, izenačila pa je Praznikova. Nekoliko kasneje so domačini vodili 3,5:1,5 in vse je kazalo, da bodo ponovno slavili visoko zmago. Gostom je končno uspelo izenačiti, vendar so Kočevjarji po zaslugi borbenega Iviča zmagali.

Rezultati: Osterman — Tinta 1:0, Ivič — Kravčič 1:0, T. Praznik — Cimer — Stančič 0:1, Gornik — Taljat 1:0, Mestec — L. Ipavec — J. Ipavec 0:1, Rakovič — Rutar 0:1 in A. Praznik — I. Ipavec 1:0.

Novo mesto : Ljubljana 1:7

Novomeščani so šli v dvoboj z Ljubljano prepričani, da bodo

dosegli minimalni poraz. Vendar jim ta dan ni prav nič uspelo, saj so doživeli poraz tam, kjer ni kazalo. Edina svetla točka v vrstah Novomeščanov je bil Tone Škerj, ki je porazil dobrega Bratisla. Nekateri partije bi lahko dobili ali v najslabšem primeru remizirali, vendar je sreča točrat bila na strani Ljubljancev.

Rezultati: Penko — Jelen 0:1,

POSVET O ŠOLSKIH ŠPORTNIH DRUŠTVIH ENKRAT ŠŠD ČISTO OD BLIZU

Na zadnjem posvetu o šolskih športnih društvih v Novem mestu so ugotovili, da je športna dejavnost na šolah precej živahna

ENKRAT SSD ČISTO OD BLIZU

Ker bo v Ljubljani kmalu posvetovanje o delu in napredku šolskih športnih društev (ŠSD), je bilo pred dnevi v Novem mestu potrebno posvetovanje za sedem občin. Zbrali so se učitelji telesne vzgoje, pedagoški delavci, predstavniki mladine in zastopniki izobraževalnih skupnosti.

Za uvod v razpravo je svetovalec za telesno vzgojo prof. Jože Glonar poročal o delu šolskih športnih društev s področja štirih občin.

Večina večjih osnovnih šol ima dobro organizirana šSD, po drugih šolah pa se odvija športna dejavnost v kroških. Vsa društva so dejala po skrbno izdelanih programih. Mladina se pri delu SSD seznanja s samoupravljanjem in je zato njihovo delo dobro šola za vzgojo bodočih samoupravljalcev. Pri delu so jim učitelji telesne vzgoje dobri mentorji. Pomagajo jim tudi telovadnice in igrišča otežuje dejavnost šolskih društev. Če že imajo na šoli telovadnico, je ta zasledena s šolskim poukom, tako da ne pride v poštev za delo raznih športnih krožkov.

Glavna in osnovna naloga ŠSD je razvijati množičnost. Zato so potrebne telovadnice, igrišča, finančna sredstva in strokovni kader.

V živahni razpravi so osvetlili prenekatera vprašanja, ki nastajajo na šolah.

Mentor SSD iz gimnazije v Novem mestu prof. Igor Penko je

SAH

Skerj — Bratko 1:0, Sitar — Kosanovič 0:1, Sporar — Petek 0:1, Istenič — Musič 0:1, Udir — Kutin 0:1, Lamut — Halik 0:1, Istenič — Boh 0:1.

KONČNA PRVENSTVENA LESTVICA — ZAHODNE SKUPINE

1. Ljubljana	7	4	1	2	37,5
2. Kočevje	7	4	1	2	36
3. Salonič	7	5	0	2	33
4. Borec	7	3	3	1	29,5
5. Domžale	7	4	1	2	29,5
6. Novo mesto	7	2	1	4	24,5
7. Koper	7	1	1	5	21
8. Cerkljica	7	0	0	7	13

opozoril, da na šoli še ni vseh pogojev za obvezno dejavnost, kaj šele za dejavnost v ŠSD. Predlagal je, naj se ustanovi organ v občinskem in republiškem merilu, ki bo skrbel za tovrstno športno življenje.

Učiteljica telesne vzgoje Draga Mislak, mentorica ŠSD »Katja Rupena« na osnovni šoli v Novem mestu, želi, da bi na vseh srednjih in strokovnih šolah, na katere se vključujejo njihovi učenci, lahko nadaljevali z aktivnostjo ŠSD.

Ravnateljica šole »Katja Rupena« Nada Gostičeva je poudarila, naj v prihodnje TIS nameni sredstva tistim šolah, kjer delajo ŠSD.

Učitelj Jože Pečnik iz Vavčevsi je razpravjal o težavah ŠSD na vasi in o odnosih s TVD Partizanom.

Predstavnica TIS iz Krškega Rezi Pirce je poudarila večje sodelovanje s pionirskimi organizacijami na šoli, koordinacijo dela med organizacijami in neurejeno finančno vprašanje.

Predstavniki ObZTK Novo mesto Robert Romih je ugotovil, da je zveza pomagala pri ustanavljanju SSD. Tudi finančno jih podpirajo, imajo pa tudi komisijo za ŠSD.

V razpravi so se oglašili še drugi udeleženci posvetovanja, tako da bo imel koordinacijski odbor za SSD dovolj bogato gradivo za bližnje republiško posvetovanje.

Prof. Jože GLONAR

Tudi to je rešitev!

Zadnje čase smo tudi na Dolenjskem pričeli, da delovni kolektivi sprejemajo pokroviteljsvo nad nekaterimi znanimi dolenjskimi športnimi kolektivi: BELT (črnomejski rokometiši), KEMOOPREMA (trebanjski odbojkarji), LABOD (novomeški rokometiši), INLES (ribniški rokometiši), CELULOZA (krški plavalci) itd. Vsi ti delovni kolektivi so se obvezali pomagati športnikom. Preskrbeli jim bodo opremo in jim omogočili sodelovanje na tekmovanjih.

Resnica je, da naše športne organizacije, ki tekmujejo v zahtevnejših republiških tekmovanjih ne morejo več živeti od občinskih dotalcij. Zato je rešitev za naš šport, da jim pomagajo delovni kolektivi. Seveda se jim bodo športniki oddolžili s tem, da bodo na dresih nosili znak delovne organizacije, ki jih podpira.

Znano nam je, da so še nekatera naše športne organizacije v težavah. Prav bi bilo, da bi tudi ostali posnemali zgled omenjenih delovnih kolektivov, ki bodo delež svojega dohodka žrtvovali za razvoj športa. Vsak tak dinar je plodno naložen: namenjen je mladim ljudem, ki s športom krepijo svoje fizične in druge sposobnosti.

S. DOKL

ŠPORT

Od tu in tam

■ METLIKA — V počastitev občinskega praznika je bil odigran prijateljski hitropotemski dvoboj med ekipama Črnomlja in Metlike. Metličani v postavi Avsec, Adamič, Kerčan, Inž, Kostelec, Puhar, M. Udovc in N. Petric so z visokim rezultatom 31:18 odpravili Črnomlajce, ki so nastopili z naslednjo postavo: Malešič, Papež, Vidovič, Inž, Ajdnik, Vujović, Dragvič in Bedič. Po končanem dvoboju je bil odigran še hitropotemski turnir 12 igralcev; zmagal je Tone Zlagar z 8,5 točk; sledijo: Papež 7,5, Adamič 7, Inž, Kostelec in Inž, Ajdnik 6,5 itd. (P. A.)

■ TREBNJE — Mladinska košarkarska vrsta TVD Partizan Trebnje se je minul teden srečala s ekipo srednje knjižarijske šole na Ormu. Zmagali so Trebanjci z rezultatom 44:42 (M. I.)

■ LOKA PRI ČRNOMLJU — Pred dnevi sta se v košarkarski pomrili ekipi »Postojen« in »Lobos«. Loka je zmagala z rezultatom 72:34. Najboljša igralca pri Loki sta bila S. Zupanc (30) in B. Ivančič (20). Za goste sta bila najuspešnejša Kurc in Felkovič.

■ NOVO MESTO — Na tretje-mestogoriškem šahovskem turnirju so odigrali 5 kol. V vodstvu sta Hrovatič in Venc s 5 točkami, sledijo: Klevčar in Rakovič 3,5, Vidmar 3 itd. (S. R.)

■ KRŠKO — Karate klub Krško je ponovno organiziral začetni tečaj karateja, ki bo vsak torek in četrtek s pričetkom ob 18 uri v šolski telovadnici. Nove člane se vedno vpisujejo, čeprav se je doslej prijavilo že več kot 40 kandidatov, ki redno obiskujejo vadbo. (I. H.)

■ BREŽICE — V počastitev dneva republike so se pozornosti sindikalne reprezentance občin Brežice in Samobor. Domačini so v teku že tradicionalnem srečanju visoko zmagali, saj so razen v namiznem tenisu povsod zmagali. V kegljanju so Brežičani slavili zmago 338:312, v namiznem nogometu 11:1, v odbojki 3:1, streljanju z zračno puško 1463:1425 krogov ter v šahu 6,5:3,5. V namiznem tenisu so zmagali gostje s 5:1. (V. P.)

■ SEVNICA — V zadnjem kolu celjske nogometne podzveze lige so nogometaši serijskega Partizana nastopili tekmi katastrofalno porazili nogometaše iz Pomurja s 12:1. Sevničani so igrali samo z eno igračko, ker so nekateri dobri slovenski rajši gledali tekmo, kot da bi igrali. Široki so bili: Kelnaršič (4), Oreškovič (3), Štrecer (2), Kmetič (2) in Črepišček (1).

■ HRASTNIK — Šahisti šahovskega kluba »Milan Majcen« iz Sevnice so se udeležili nagrajnega šahovskega turnirja v Hrastniku in osvojili med 16 ekipami 9. mesto s 22 točkami. Prvo mesto je osvojila ekipa Ferralita iz Zelca. Za Sevnico so igrali: Pfeifer (19,5), Maurer (9), Derstvenšek (6,5), in Stopar (3). Sevničani so premagali Dol s 4:0, Iskro Trbovlje 3:1, Steklarno II 3:1, TKI Hrastnik 3:1 in Etol Celje 4:0.

■ NOVO MESTO — V nedeljo je bila na Stadionu bratstva in enotnosti prijateljska nogometna tekma med trejše utvršeno slovensko ekipo Svoboda iz Ljubljane in domačim Elanom. Čeprav so Novomeščani nastopili močno oslabiljeni, so dosegli proti zelo dobrih nogometašem iz Ljubljane zadovoljiv rezultat 6:3. Gostje so še vodili s 5:0, vendar je domačim uspelo rezultat smanjšati. Ob tej priložnosti moramo grahiti odsotnost nekaterih najboljših Elanovih nogometašev, ki so raje opazovali tekmo s tribune, kot da bi pomagali svojim tovaršim. Če bi Elan nastopil v standardnem sestavu, bi moral Svobodaš prejeti večjih rokavov. Za odlično igranje zasluži pohvalo borbeni Bučar. (I. P.)

■ TREBNJE — 18-letni Alojz Babnik, član odbojkarke vrste Trebnje, je porabljen na labor kandidatov za državno mladinsko odbojkarstvo reprezentanco, ki se bo pripravljala za evropsko prvenstvo v Madridu. (M. I.)

■ KRŠKO — V začetku letošnjega poletja je Elektro Celje — poslovna enota Krško odklopila elektriko v prejšnjih telovadnicah TVD Partizan Krško, ker društvo ni plačalo računa v znesku 2000 dinarjev. Zastavila se vprašanje, kdaj in kje bo društvo moglo najti sredstva za poravnavo računa, saj so dotalcije ObZTK edini vir sredstev. Nekateri člani društev ugotavljajo, da bi tekar moral pomagati krajevna skupnost, da bi spet zaklevalo delo v telovadnici. Minilo je že pol leta, telovadnica je ob večerih prazna, zato se upravičeno sprašujemo: Koliko časa bomo še čakali, da bo v Krški telovadnici spet zasvetila luč?

■ BREŽICE — V prijateljskem nogometnem srečanju so nogometaši Brežic, čeprav brez dveh standardnih igralcev, prepričljivo odpravili najboljšo nogometno ekipa celjske garnitije. Na nedeljski tekmi sta se posebno odlikovala borbeni Kolesnik in Bosina.

Sreča je izbrala KRKINE nagrajence

Osební avtomobil je šel v Brod na Kolpi - V nagradnem tekmovanju je sodelovalo 2113 nabiralcev zdravnih zelišč iz vse Slovenije - Do 15. novembra odkupila tovarna zdravil 900 ton zelišč

Oddelek za zdravila zelišča pri novomeški tovarni zdravil je do 15. novembra odkupil od nabiralcev širom po Jugoslaviji 900 ton grenkih rož, sladkih korenin, suhih gob, lubja in raznih drugih zelišč v vrednosti 12 milijonov din. Slovenski odkup zavzema v tem le 13 odstotkov, kar je še razmeroma malo. Za KRKO pa so zdravila zelišča zelo pomembna, zlasti za njen izvoz, v katerem zavzemajo tremuino kar tretje mesto. Da bi spodbudila slovenske nabiralec, se je KRKA odločila za nagradno tekmovanje in preskrbela v ta namen res vabilne dobitke.

Osební avtomobil zastava 750, pralni stroj, moped, šivalni stroj, motorna žaga, 80-litrski kotel za kuhanje žganja, televizor in drugi dobitki, ki jih je pripravila KRKA za svoje nabiralec širom po Sloveniji, so na nagradnem žrebanju kuponov za prodana zdravila zelišča v nedeljo, 23. novembra dopoldne, v novomeškem gostišču na Loki ob Krki dobili nove lastnike. Zrebanju nagrad je prisostvovala tudi okoli 20 najboljših nabiralcev iz raznih krajev Slovenije, med njimi taki, ki so prodali tovarni zdravil za 3900 din zelišč.

V nagradnem tekmovanju, ki je trajalo od 1. maja do 31. oktobra in so se ga lahko udeležili vsi, ki so nabrali najmanj za 50 din zelišč, je sodelovalo 2113 nabiralcev s 6679 nagradnimi kuponci. Največ kuponov je prišlo z območja KGP Koočevje (1724), iz novomeške okolice (1040) in Suhe krajine (763). Kjer je bilo tudi največ nabiralcev, 62. gospodarskim organizacijam v Sloveniji, zlasti kmetijskim zadrugam, prek katerih je bil organiziran odkup zdravnih zelišč. Je tovarna zdravil izdelala 20.350 kuponov. Podatek, da 22 takih organizacij sploh ni vrnilo 4.322 kuponov, kaže, da zainteresiranost ni bila povsod enaka, kar pa ne velja za nabiralec. Le-ti so Krki poslali precej pisem, v katerih sporočajo, da so nabrali za 700 din zelišč, oblatuje-

Komu nagrada? Kar na gostilniških vratih so čakali nabiralec zdravnih zelišč iz okolice Novega mesta na nedeljskem žrebanju KRKINIH nagradnih kuponov na Loki. Sreča le ni šla čisto mimo njih. (Foto: Ivan Čisto)

ma pa vsej Sloveniji. Zelo zadovoljni so lahko tudi Cigani iz črnomaške, kočevske in novomeške občine in okolice Žužemberka, saj je sreča lastnika za prenekateri večji dobiček izbrala prav med njimi. Najbolj srečna pa je gotovo Milena Polnovič z Broda na Kolpi, ki ji je nagradni kupon št. 014105 prinesel osebni avtomobil Zastava 750.

Miha Zupan, vodja oddelka pri tovarni zdravil KRKA, je povedal, da je nagradno tekmovanje v glavnem izpolnilo pričakovanja obojestrno dobro spodbudilo nabiralec zdravnih zelišč. Podariti je, da bo KRKA tako tekmovanje razpisala tudi prihodnje leto, kar pričakuje, da bo odvis še boljše. Sploh naj bi ta oblika postala tradicionalna.

Prve zimske igre pionirjev Jugoslavije

Republiški odbor Jugoslovanskih pionirskih iger pri ZPM s sodelovanjem Zavoda za šolstvo SRS, s Smučarsko zvezo Slovenije, Partizanom, Drsalno zvezo, Hokejsko zvezo in Šahsko zvezo organizira prve zimske igre pionirjev Jugoslavije na črnogoriškem snegu. Igre bodo v Celju in na Golicih od 28. februarja do 1. marca 1970. Pionirji bodo tekmovali v smučanju, sankanju in drsanju. Organizatorji ne za vznemirjajo, da bi se vključilo čimveč pionirjev iz vseh republik in občinskih tekmovanjih, kajti zimske igre bodo imele uspeh le, če bodo množične.

Shawova
Slavni pisatelj tudi ni mogel trpeti domišljave aristokracije. Ko je dobil rablo, na katerem je med drugim pisalo: »Lord C. bo doma v torku med četrtjo in šesto uro.« ga je vrnil s pripisom: »George Bernard Shaw tudi.«

Lepo te prosim dragi, nikar med oddajo za otroke...

„Kar odborniku se zahvalite!“

Neutemeljeni očitki jemljejo odbornikom voljo do dela

Ko se volivci odločajo, kdo naj jih zastopa v občinski skupščini, prav gotovo izbirajo med tistimi, ki jim najbolj zaupajo. Kaj slabo uslugu pa jim delajo pozneje z neupravičenimi očitki, ki krožijo na primer med vaškani v dolinskem okolišu.

Če so davki letos večji kot lani, je kriv zanj odbornik, čeprav je sprejemala odlok še prejšnja skupščina. Franc Bajs in Stanko Gajski iz okolice Velike Doline morata prenesti marsikatero pikro na ta račun. Obdava občinstva nastope tistih davčnih izterjevalcev, ki pridejo med kmete in jim mimogrede dajo vedeti, naj se za zvišanje davka zahvalijo svojim odbornikom. Saj vendar posameznik v skupščini nič ne pomeni, če ga ne podpro glasovi drugih.

Razen tega pa menim, da bi se morali vsaj za eno stvar zahvaliti. Stanko Gajski je to doživel. J. TEPPEY

Kmet Lojze Košak posveti večji del svojega delovnega dne vzreji krapov.

TUDI KMETJE IMAJO SVOJE KONJICE

Košakovi krapji prijemajo

Kmet Košak iz Dol, Maharovca ima svoj ribnik - Drugo leto bi ga rad odprl turistom - Ga bodo v njegovih prizadevanjih podprli?

Lojze Košak, kmet iz Dol, Maharovca, si je razen tega na kmetiji omislil še lasten ribnik. Svoji zamožljivosti travnik in bližnji potok je uporabil za ribnik, ki ustreza približno 10 arov, v njem goji krape, linje, kienje in še nekatere druge vrste rib.

Za Košakov ribnik sem zvedel slučajno. Bilo je nekega jesenskega dne ob Krki. Lovil sem rabe, streljal od mene pa je Lojze Košak reševal samo, ki ga je hotela pogostiti, nenasitna vda. Beseda je dala besedo. Lojze mi je takrat omenil, da njemu ni nobena težava, če bi ribo, jaz pa da se toleto mučim. Ze sem pomislil na krivolovca, vendar mi je očitali kmečki izraz 50-letnega možaka takoj pregnal sam. Vrtal sem dalje ter zvedel, da ima kmet Košak doma svoj ribnik.

Zato sem zadržje dni ok tobra odrazil v Dolni Maharovci z namenom, da si ogledam zanimivost. Prišlo sem v nedeljo, 22. novembra popoldne, so Janez Bradič-Vančko iz Cegelnice in še dva Cigani na Krcovcem dvorišču v Bučni vasi krmili kokoši in jih vabili v hišago. Ko je to videl sosed Stane Skufca, je prišel na dvorišče in hotel Ciganom preprediti kraljo. Vančko mu je takoj zagrozil, da se mu bo masčeval. Medtem pa je že potegnil revolver iz žepa in ukazal mlajšemu prijatelju, naj strelja v Skufca, vendar se je ta še pravočasno umaknil. Oze nekaj trenutkov so za zadržje zvedeli tudi mlajšniki iz Vančeve prijelji.

Predlogi za višje nagrade vajencev

Občinska konferenca ZMS v Sevnici je v zadnjem času posvetila veliko skrb mladim ljudem. Pred kratkim se je sestala komisija za gospodarstvo in samoupravljanje pri predsedstvu občinske konference ZMS in razpravljala o predlogih občinske skupščine o najnižjih nagradah vajencev in osebnih dohodkov delavcev, ki delajo pri zasebnikih.

Orednja razprava se je vrstila okoli materialnega položaja vajencev, pokazalo pa se je, da tudi delovni odnosi ponekod niso najboljše; vajenci delajo po več ur, kot je predpisano, v delavnišah pomagajo tudi po tem, ko so v šoli, nekateri so prikrajšani za poštenice in podobno.

Predlogi o povišanju nagrad za vajence so bili sprejeti. Za I. letnik naj bi nagrada znašala 150 (namesto 100 din), za II. letnik 200 (namesto 130) in za III. letnik 250 din (namesto 160 din). ALFRED ŽELEZNIK

V Metliki: gad z dvema glavama

Tone Mušič iz Trnovca je nad vasjo našel mlado kačo z dvema popolnoma razvitima glavama - Gada je prinesel v šolo, čeprav mu je neki Cigan ponujal zanj 1.000 dinarjev

Tone Mušič iz Trnovca, pletilec v tovarni BETI, se je 4. novembra hitro znašel, ko je kakih 200 metrov nad vasjo na skali ugledal mlado kačo z dvema glavama. Z bratom sta šla proti gozdu sekat drva, a ker je vedel, da se tam rade združujejo kače, je pozorno gledal okoli sebe.

»Lani sem na istem mestu našel svetil dan ubil 5 gadov.« mi je povedal nekaj dni po dogodku, ki se je naglo razvedel po Metliki.

Kako ste kačo ujeli? - Pritulila sva jo z lesom, medtem pa je eden tekel domov po kozarce za vlaganje. Kačo - jaz mislim, da je gad - sem nesei najprej pokazal v lekarno, nato v muzej k prof. Du-

Tone Mušič, ki je kačo našel in na tistem mestu pokončal že več primerkov kačjega rodu.

Oj te javne luči!

Javno razsvetljavo bi radi skoraj v vsaki vasi na območju krajevne skupnosti Osilnica, kjer je še nimajo. Kjer pa javna luč imajo, jih boli glava, ker je njihovo vzdrževanje drago, precej večja pa tudi elektrika. Če bu javna luč preveč, bo šla vsa dotacija, ki jo krajevna skupnost dobira za plačilo tokovine. Ze zdej plačuje krajevna skupnost na leto okoli 2900 dan za tokovino in druge stroške v zvezi z javno razsvetljavo.

Nenavadna kača je fotografirana s povečavo, v resnici pa je dolga le kakih 15 centimetrov. Obe glavi sta dobro razvili in imata vsaka svoj izčitek.

Na Planini ne morejo brez osličkov

Planina, vasica na slovensko-hrvatski meji, dve uri hoda od Podbočja v Gorjanah, šteje 12 hiš. Tamkajšnji prebivalci se po svoje trudijo, da bi si z bormim prideikom zagotovili življenje, vsaj približno tako kot ljudje v dolini.

Na ostri Planini sem pred dnevi srečal gospodinja Marijo Stitčič z njeno sestvo spremljevalko oslice. Guzo, siar 13 let. Zenska je bila še kar pripravljena postaviti se pred fotoaparata, nemirna Guzi pa je nekoliko sramežljivo obracala glavo. Kot bi hotela reči: Saj sem že nekoliko prestara, da bi me vlačili po časopisih.

Marija je povedala, da imajo osličke pri vsaki hiši v

Balkon ga je ubil
23. novembra se je smrtno ponesrečil 52-letni Jože Ovnik iz Gotne vasi. Ko je na Vrhu pri Dolžu odstranjeval podpornike pri balkonu hiše, se je od zidu odlomila betonska plošča in ga ubila.

Hi, osliček, hi... tako počene oslice Guzi gospodinja Marija Stitčič s Planine v Gorjanah. (Foto: S. Doki)

Poelovno združenje za cestni transport »VEKTOR« LJUBLJANA Smartinska 104 razpisuje prosto mesto PRIPRAVNIKA V POSLOVALNICI NOVO MESTO Pogoji: dokončana srednja prometna šola ali srednja ekonomska šola. Ponudbe pošljite na poštni naslov najkasneje 10 dni po objavi.

Zlata značka za rešitelja

V pretekli številki smo poročali o pogumnem Marjanu Grišinu iz Koočevja, ki je s svojo prisebnostjo in požrtvovalnostjo obvaroval vsaj dveh poškodovanih, če ne celo hujšega, dvehpolletno Jadranko Bobič, ki je padla skozi okno 10 m globoko. Za to dejanje mu je republiška Zveza prijateljev mladine podelila zlato značko društev prijateljev mladine. S takim značkam nagrajujejo le tiste, ki s svojim dejanjem rešijo življenje otroku ali mladincu, ter najzastojše doboletne delavce na področju dela z mladino. Zlato značko so Grišinu podelili na izredni seji Zveze prijateljev mladine Koočevje, ki je bila 25. novembra a večer v prostorih hotela »Pugleda«.

Savo Avsec ujel največjega sulca

24. novembra popoldne je v spremstvu ribiča Marjana Soneca na jezu v Straži ujel 18-kilogramnega sulca. Ribiča se nista preveč trudila, saj sta v rekordno kratkem času ukrotila in spravila na breg letos največjega ulovljenega skraljke vrbice v Krki. Lopo trofijo so dali nagučiti in bo služila za propagando ribolova v Krki.

Trnovec: na mokri cesti ga je zaneslo

Ivan Kostelec iz Metlike je 17. novembra vodil osebni avtomobil proti domu. V Trnovcu je vpadel na mokri cesti v jarek, kjer se je prevrnil na bok in obšlo na kolesih. Med prevrženjem si je poškodovana Magdalena Kostelec in 6-letni otrok. Skoda so ocenili na 5.000 din.

Drugič so prišli neke temne noči. Grmelo je in veter je zviljal veje starih jablan. Pripravljalo se je k nevihti. Nenadoma je nekdo potkal na okno. »Kdo je?« je vprašala sestra - »Mi smo, partizani! Odprite, nevihta bo!«

Sestra je prižgala svetilko, nato pa odprla vrata. Vstopili so, posedli okrog mize in si oddahnil, ker so bili pod streho. Prve kapije so že udarjale ob šipe. Bili so resni, a ko so začutili, da so na varnem, so se začeli veselo pomenkovati. Zapeli smo nekaj partizanskih pesmi in skoraj pozabili na vojno in nevihto, ki je že penjajavala. Z Jožetom sva si povedala, da sva si všeč in hotel mi je podariti svoj prstan in znamenje zaroke. Seveda ga nisem vzela, ker mu tako hitro nisem mogla, niti hotela verjeti.

Ko so odhajali, se je že prebujalo čisto poletno jutro. Šla sem na vrt in ogledovala rožne cvetove. Vdihala sem svež in hladen zrak, kakršen je lahko le po nevihti, v srcu pa sem čutila toploto poletnega jutra. Navdajalo me je veselo upanje, da bo vojna kralu konec in da se bo potem vrnil on, ki je v mojem srcu zanezil iskrico ljubezni.

Dnevi so hitro minevali. Sestro sva imeli polne roke dela, če sva hoteli obdelati kmetijo. Bila sem na njivi, ko sem od daleč zagledala skupino partizanov, med katerimi so bili naši znanci. Tudi Jože je bil z njimi. Šli so v akcijo proti Gradcu, kjer so podminirali železnico za tovarni vlak. Ko so se vračali, je nekdo sredi noči potkal na okno: »Odpri!« - »Kaj sem, Stariček partizan.« - »Kaj bi pa rad?« - je vprašala sestra. »Videl bi vas rad, samo videl.«

Šla je odprti, jaz pa sem se hitro obledela. Ko so drugi počivali pred vasjo, je Jože stekel naprej, da bi nas videl. Ni bilo časa prižgati luči, srečala sva se v temi, sredi izbe. Dal mi je roko in rekel: »Po to vem prišel.«

To je bilo najino slovo, čeprav tega takrat nisva vedela. Tovariši so ga že klicali, nisva se poljubila, le moje roke ni mogel izpustiti. Hotela sem se mu izvit, pa bi mu skoraj z vrati priprila roko, zato se je pošalil: »Ker si poredna, me ne bo več.«

»Saj nič zato,« sem z nasmehom odgovorila. Ne jaz ne on nisva vedela, da je to najino zadnje snidenje. Kmalu po tem, ko sta s tovarišem hotela prespati noč na nekem sklednju pri Grabrovcu, so ju fašisti skoraj na spečem zaklali. Bila sta izlana.

Tisti dan sem bila nekam otožna. V poletni vročini je bilo delo na kmetiji težko. Razmišljala sem, zakaj ni Jožetovih partizanov tako dolgo tod mimo in kje neki so. Nenadoma je veter zganil za mojimi hrbtom suho čebulno listje. Močno je zasumelo in me zdrnilo. Ustrašila sem se in se naglo ozrla v upanju, da stoji za menoj on in da ga zdaj zdaj ugledam. Toda bilo ni nikogar.

Zvečer, ko se je sonec že skrilo za hribom in je na zemljo padal prijeten hlad vetera, sem izvedela, da je mrtel. Zelo me je prizadelo. Jokala sem na skrivaj, saj ni še nihče vedel za konaj začeto bežno čustvo moje lju bezni. Jokala pa nisem sama, saj je imel mster, ki je bila vdova in je izgubo sina še težje prpbolala.

Pokopali so ga nekje pri cerkvi sv. Jakoba pod Suhorjem. Po enem letu sem hotela obiskati njegov grob, a ga nisem našla. Sop belih lilij sem položila na pokopališče, morda blizu njegovega groba.

Tako se je končala tih in nežna ljubezen slovenskega partizana.

(Honorar 100 din)

A. K.

Solarji za Banjaluko

Ločinskemu odboru Rdečega križa so poslali učenci osnovne šole Skopice 45 dinarjev pomoči za Banjaluko. Zbiranje so končali razen tega še v Kapelah, kjer je 43 otrok prispevalo kar 120,05 dinarja. Učenci podružnične šole na Čatežu so zbrali za ta namen 56 dinarjev. Zelo lepo se je odrezal mladinski aktiv iz Bukoška, saj je zbral brez kakršnega koli opozorila 300 dinarjev za prizadete v Bosenski krajini. Kolektiv METALA-Jesenice je pred kračkim sporočil, da je namenil kot pomoč Banjaluki 3000 dinarjev. Druge šole pionirski dinar še zbirajo.

Vinska polnilnica v Orešju

Poročali smo že, da bo KZ Bizeljsko gradila predelovalni obrat. Polnilnico bo začela snovati v stari kleti pod gradom Orešje. Februarja nameravajo že polniti v steklenice bizeljsko rdečo in bizeljsko belo vino ter muškadni silvanec z zaščitnim znakom. Za polnjenje je za druga zadržala v kleti približno 50 vagonov vina.

Gimnazijci o mladinskih urah

21. novembra je bila v brežiški gimnaziji konferenca mladinskega aktiva. Dijaki so zelo živo razpravljali o vsebini in obliki mladinskih ur, ki naj bi po prizadevanjih republikanske konference Zveze mladine sčasoma postale obvezne. Dijaki so se dogovorili za ustanovitve komisije, katere dolžnost bo proučiti najprimernejše teme za obravnavo na mladinskih urah. Če bodo te ure obvezne, potem želijo, naj republiška konferenca Zveze mladine določi ranje vsaj okvirni program. V Brežicah so te ure že imeli, vendar so jih opustili, ker zanje ni bilo dovolj zanimanja, pa tudi za snov so bili vedno v zadregi.

Na konferenci so namenili precej časa samoupravljanju na srednjih šolah. Ravna tel prof. Marjan Gregorič je dijakom svetoval naj najprej uredijo razredno skupnost, ki bo osnova za razpletanje širših niti v dijaški samoupravi.

Pred letno konferenco Zveze mladine v Brežicah

Predsedstvo občinske konference Zveze mladine v Brežicah se pripravlja na letni delovni obračun. Sekretar Franc Kene piše analizo o mladini v organih samoupravljanja po delovnih organizacijah. Konferenca bo v drugi polovici decembra.

Gimnazijkam in gimnazijcem so dnevi telovadbe na prostem šteti: ko prideta mraz in sneg, se morajo umakniti v zasilno telovadnico v šoli. Upanje na gradnjo nove telovadnice poleg gimnazije je še vedno živo. Nekaj denarja se je že zbralo na ta račun, potem pa se je akcija prav na tihem ustavila. (Foto: J. Teppey)

NOVO DELOVNO HALO SO POSTAVILI DELAVCI BREZPLAČNO

Beseda desetletnikov ob jubileju

V podjetje so prišli, ko svojega bodočega poklica niso poznali

Obrtno kovinarsko podjetje Dobova bo dan pred praznikom republike slavilo desetletnico obstoja. V kolektivu dela še šest desetletnikov, ki se jih bodo ob tej priložnosti spomnili s spominskimi darili.

To so Ludvik Jurman, direktor podjetja, Slavko Gramc, Miha Kežman, Jože Lupšina in Jože Petelin. Trije od njih so v pogovoru obudili spomine na čase, ko so dobili delo v neznanem podjetju, ki je zrastle na mnogih žuljih in mnogih odgovorih zaposlenih.

Slavko Gramc pripoveduje: »Tam, kjer zdaj malicamo, smo začeli delati samokolnice in vozičke za beton.

Prešli smo se lahko na prste, bilo nas je komaj se-

dem. Takrat sem zaslužil po 35 do 40 dinarjev na uro. Delo je bilo naporno, vzdržati je bilo treba tudi po 16 ur na dan, če smo hoteli sprosti izpolniti naročila.

»In kako ste vi zašli sem, tovariš Petelin?«
»Bil sem prvi delavec takaj. Priporočil me je svak. Stroke nisem poznal, ker sem do tistega časa oral na njih doma v Selih.«

»Kaj delate zdaj?«
»V orođjarni sem. Nove mi poklicu sem se že zdavnaj privadil. Veseli me, da podjetje na težki poti ni omagalo, kot so nekatera druga iz te stroke. Za to se imamo gotovo zahvaliti dobremu vodstvu.«

»Kdo daje boljši zgled za prihodnost, starejši ali mlajši?«

»Mislim, da ne bo narobe, če rečem, da smo starejši bolj z dušo pri delu. Mi

ti in pol sem bil pomožni delavec. Nato sem šel v tečaj za varilce in zdaj sem že osem let v tem poklicu. Delo je sicer napornejše, a je tudi bolj plačano. V podjetju si želimo predvsem več mehanizacije. Pravkar smo dobili avto-dvigalo, radi bi pa še marsikaj drugega.«

J. T.

KDOR NE BO IZPOLNJEVAL DOLŽNOSTI, BO RAZREŠEN

To bo podaljšana roka občine

Delegati poznajo področja, ki jih zastopajo

V republiko bo zastopala občinsko skupščino Brežice šest delegatov. Izvolili so jih na seji 12. novembra. Za financiranje družbeno-političnih skupnosti, komunalni sistem in javno varnost so izbrali predsednika občinske skupščine Vinka Jurkasa, za družbeno planiranje podpredsednika Ivana Živiča, in za komunalno ter stanovanjsko gospodarstvo Jožeta Ureka.

Kadar bo na dnevnem redu skupščine prostorsko planiranje in urbanizem, bo zastopal Brežice delegat inž. Karel Filipič. Kulturo, izobraževanje in vzgojo so zaupali direktorju gimnazije prof. Marjanu Gregoriču. Dr. Marko Pirč bo zastopal skupščino za vprašanja zdravstvenega in socialnega varstva.

Izvolitev delegatov občine so prisotni pozdravili. Od njih bodo zahtevali odborniki obeh zborov, da obvezno zastopajo mnenje in stališča skupščine. Kolikor bi na sejo prišli kateri od delegatov ne povedal stališča in predlogov svoje občinske skupščine ali bi jih predstavil v drugačni luči, da bo skupščina razrešila še pred potekom roka, za kate-

DO POMLADI BODO V DOBOW IMELI DOM

Upokojenci pod novo streho

Dom upokojencev v Dobovi je pod streho. Večino dela so opravili člani prostovoljno in brezplačno. Denar so zbrali iz vseh vetrov. Za svojo streho so si veliko prizadevali in žrtvovali precej prostega časa.

Začeli so pred dvema letoma. Takrat so odločili o gradnji na občnem zboru. Prihodnje pomlad bi radi imeli občni zbor že v novem poslopju. Prepričani so, da jim bo uspelo. Samo mojstre morajo najemati in plačevati, sicer pa se sami lotijo vsakega dela.

Anton Zakšek, tajnik društva, je povedal, da so upokojenci prispevali za dom tudi denarne prispevke. Nekateri so dali celo po 20.000 starih dinarjev. V domu bo dvorana za prireditve, pisarna in stanovanje, v katerem bosta prebivala hišnik ali hišnica.

Dobovski upokojenci so zelo družabni. Le malo je taktih, ki se za dom niso navdušili. Tovariš Zakšek se bo tudi denarne prispevke. Nekateri so dali celo po 20.000 starih dinarjev. V domu bo dvorana za prireditve, pisarna in stanovanje, v katerem bosta prebivala hišnik ali hišnica.

Na vprašanje, kdo vse jim je pomagal z denarjem, je odgovoril tajnik, da republiški odbor društva upokojencev, občinska skupščina in krajevna skupnost. Z združenimi sredstvi in delovno močjo bodo do prihodnjega uresničili že pred leti zasnovljeni načrt. Vsega skupaj so dobili nekaj čez sedem starih milijonov din, prostovoljnega dela pa v to še niso vračunali.

Predlog za prost dan

Svet za zdravstvo v Brežicah je predlagal občinski skupščini, da bi sprejela prost dan za krvodajalce. Mišljen je tisti dan, ko prostovoljci dajejo kri. Rdeči križ ta predlog podpira, ker je prepričan, da bo odziv ljudi iz delovnih organizacij v tem primeru mnogo boljši, kot je bil doslej. Krvodajalska akcija v Brežicah bo 11. in 12. decembra letos.

Zlati par iz Brezine

Na Martinovo nedeljo sta praznovala 50-letnico skupnega življenja zakonca Franciška in Jože Krošl. Gospodinja Franciška Krošl se je rodila 1895, mož Jože, sedaj upokojeni železničar, pa 1891. Zloteemu paru čestitajo s sorodniki in prijatelji vred vsi tisti, ki ju poznajo. Jubiliantom želijo še dosti trdnega zdravja in dolgo, srečno skupno življenje.

FRANC GLOGOVSEK

RADIO BREŽICE

PETEK, 28. NOVEMBRA: 18.00 - 18.10 Napoved programa in poročila. 18.10 - 18.30. Nove plošče RTB, obvestila in števila. 19.30 - 19.50 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami. 20.15 - 22.00 Direktni prenos osrednje proslave dneva republike s koncertom UPZS Emil Adamič iz Ljubljane.

SOBOTA, 29. NOVEMBRA: 9.00 - 9.25 Poslušaljen naš praznik! - recital. 9.25 - 11.15 Vročita delovnih kolektivov za dan republike.

NEDELJA, 30. NOVEMBRA: 11.00 Domače zanimivosti - Prihodnji teden v republiški skupščini - Za naše kmetovalce: Martin Gramc - Nekaj nasvetov kmetovalcem - Zabava vas ansambel Vilija Petriča - Nedeljski razgovor ob jubileju Prevoza Brežice - Ponor, simfonijski prednostni - Pogovor s poslušalci - Obvestila, reklame in spored kinematograf, 13.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 2. DECEMBRA: ODDAJA ODPADE.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Gerjavič iz Kijulca - Zlatica, Marija Ernest iz Sevnice - dočka, Martina Baj iz Nove vasi - Gregorja, Vilijemina Meke iz Gorovje vasi - Bojana, Marija Saljovec z Zigarškega vrha - Božica, Zofka Markovič iz Brežic - Mihaela, Danica Kos iz Sentenarta - Natala, Ljubica Vebič iz Jeresivasa - dekle, Marija Sepetavc iz Zupolovca - Franca, Marija Zarn iz Val, vasi - dočka, Emilija Glas iz Dol Brezovega - Lotta, Matilda Roguljč iz Brežic - Dušana, Marija Leskovič iz Brežice - dekle, Ivanka Stefančič iz Gor, Pirošice - dočka in Teresija Dvornik iz Rigone - Suzano. - Čestitamo!

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

Jože Kodrič, delavec iz Brezja, je padel s podstrešja in si zlomil levo nogo; Janez Brill, upokojenec iz Dobrove, se je ušel s sekuro po levi roki; Anton Kopljč, žagar iz Gaberje, je padel na poti in si poškodoval levo nogo; Ivan Trbušič, kmet iz Movca, si je na otokarju poškodoval desno roko; Otga Bat, gospodinja iz Klanjca je padla na dvorišču in si poškodovala desno nogo in glavo; Ivan Novosele, delavec z Malega vrha, je padel s motorjem in si poškodoval levo nogo.

NOVO V BREŽICAH

INSPEKCIJSKA SLUŽBA, je ugotovila, da mnogi avtomobilisti v občini uporabljajo kot pogonsko gorivo gorilno olje namesto nafte. Olje je za skoraj polovico cenejšo od nafte, ker je predvideno za uporabo v gospodinjstvu in zato oproščeno prometnega davka. Za avtomobiliste, ki se spuščajo v takšne spekulacije, so predvidene precej hude kazni.

PRVA PRIDONJNE LETO bo potekel rok za prehod na 42-urni delovni teden. Delovne organizacije so se nanj že pripravile, za odhajajo pa zaslediti, vsi lastniki gostinskih obratov in frizerskih salonov. Njihov delovni čas se ni prilagojen novemu delovniku in presega 8 ur.

ZIMA SE NE NI DOBRO ZAČELA, a že se Brežičani pritožujejo nad pomanjkanjem prenoja. Gozdno gospodarstvo ga nima na voljo. Čeravno je letok popravševanje izredno veliko. Večina gospodinjstev naroča velenjski lignit, ki ga rudarji ne morejo dovolj nakopati, kljub temu, da delajo tudi ob nedeljah. Premog morajo ljudje naročiti dva ali ce-

lo tri mesece prej, preden ga dobijo. Premog s Benovega je lažje dobiti, običajno ga pripeljejo že v dobrih 14 dneh po naročilu.

DANES TEDEN je folklorna skupina »France Marolt« gostovala v brežiškem prosvetnem domu. Gostovanje je organiziral Zavod za kulturo in doklival silno razočaranje, kajti v dvorani se je zbralo le okoli 50 odraslih občanov in približno 200 mladincev in mladnic. Organizatorji ne najdejo opravičila za tako slab obisk. Vstopnice so bile zadnji dan v prodaji celo v delovnih organizacijah. Zavod za kulturo se sprašuje, če so ljudje res tako zračeni s kulturnimi dobrinami, da jih tako kvalitetna prireditve ne pritegne več. Z druge strani pa je vedno siliti pripombe o kulturnem mrtilu, pomanjkanju gostovanj itd. Za to gostovanje bo moral zavod odšteti 3.000 dinarjev, iztržil jih je pa komaj 700. V dvorani so pogrešali tudi domače folklorne skupine. Artilčane in Dobovčane, ki bi jim ogled prav gotovo nudil bogato doživljanje.

smo rasi s podjetjem in mu pomagali na nogo, zato čutilmo, da je napredek odvisen od naše prizadevnosti.

Jože Lupšina je nekoliko mlajši od prvih dveh. »Sem sem prišel naravnost od vojakov,« je pojasnil. »Dve le-

»Divje žage« ob cestah

Zadnje čase so v brežiški občini kakor gobe po dežju zrastle nekatere »divje« žage. Postavljajo jih večinoma kar ob cestah, kjer žagajo na črno posekan les. Pred kratkim so takšno žago odkrili v Arnovih selih. Inspekcijska služba je takoj ukrepala. Za lastnike takih žag so predvidene zelo ostre kazni.

Mala šola se bo podaljšala

Nadzor nad varstvom dojenčkom se da vpeljati

Program, ki ga je sprejela občinska Zveza prijateljev mladine v občini Krško, daje velik poudarek predšolski vzgoji otrok. Povsod tam, kjer ni vrtcev, lahko male šole veliko pripomorejo k postopnemu privajanju otrok v organizirane kolektivne oblike igre in dela.

Zato bodo mrežo malih šol v občini temeljito izpopolnili in podaljšali trajanje. S tem bo njihov uspeh še boljši, kot je bil ob dosedanjih kratkotrajnejših oblikah.

Predšolske ustanove bodo v prihodnje razširjale svojo dejavnost navzven tako, da bodo vključevale v svoje programe otroke iz širšega okoliša krajevne skupnosti. Organizirale bodo vzgojno delo na igriščih, v krožkih, na prireditvah, na letovanjih in podobno. To so načini, ki ne zahtevajo dosti več denarja, kot ga zdaj lahko dobijo, pa vendar bi se s tem krog otrok pod okriljem takih ustanov močno razširil.

V krški občini čutijo veliko potrebo po organiziranem varstvu dojenčkov. Kjer to možnosti nimajo, se bodo odločili za varstvo v tujih družinah. Seveda bi bilo tem družinam treba nuditi strokovno pomoč in družbeni nadzor, podobno, kot je to urejeno za rejništvo.

Zveza prijateljev mladine podpira predlog za daljšo prekinitev dela ob rojstvu otroka, kar to daje materi možnost, da ga sama

neguje v najboljše razvojnem obdobju.

Eden izmed pomembnih načrtov zveze je nadalje skrb za pravilno prehrano otrok v predšolskem in šolskem obdobju. Ponovno se nameravajo lotiti prosvetljevanja staršev, zlasti mladih ljudi, da bi izboljšali prehrabene navade v družini. Društva si bodo skupaj s šolami in vrtci prizadevala, da bodo šolske mlečne kuhinje zares nudile otrokom to, kar najbolj potrebujejo. J. T.

Posojilo za ceste

Občinska skupščina Krško bo pri Dolenjski banki in hranilnici Novo mesto najela posojilo 400.000 din, da bo z njim modernizirala nekatere ceste. Na cesti Videm-Brestanica je treba takoj napraviti zaporni sloj asfalta, isto delo pa jih čaka na cesti IV. reda od Staciona Matije Gubca do Leskovec. Prvi del posojila naj bi bil odobren še letos, posojilo za ceste na desnem bregu pa prihodnje leto.

Otvoritev nove hale v Brestanici

Invalidske delavnice v Brestanici slavijo letošnji praznik republike z uradno otvoritvijo novih delovnih prostorov, ki so jih postavili v neposredni bližini elektrarne. Podjetje ima na tem kraju lepe možnosti za nadaljnje širjenje. Že letos je zaposlilo precej novih ljudi, število zaposlenih pa bo v prihodnjih letih še povečalo. Vodstvo se trudi urediti delovni proces tako, da bi se lahko zaposlilo čimveč invalidov.

Zadnja pot Kotarjevega očeta

20. novembra so v Sentjanžu sprejeli na zadnjo pot Marka Kotarja s Pristave. Bil je človek, ki je od svoje zibelke do groba ostal zvest svoji zemlji in kmečkemu poklicu. V življenju ga je spremljalo garanje in skrb za številno družino. Leta 1941 je moral v

izgnanstvo, kjer je ostal dolgo štiri leta. Po vrnitvi se je nekaj časa udeleževal tudi kot občinski odbornik. Med vaščani je bil priljubljen, saj je bil vedno pripravljen pomagati, kadar je bil kdo v stiski. Trdo in težko delo je zrahljalo njegovo zdravje, da se je moral že v 59. letu posloviti od življenja. Bil je dober in umen gospodar.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

BORIS DEBELAK, Krmelj

Na cestah tudi ob nedeljah

Papir daje vsakdanji kruh Transportu Krško

Kolektiv podjetja Transport Krško je sklenil, da bo šele 1970 odločil o prehodu na 42-urni delavnik. Do sedaj jim ni kazalo skrajševati delovnega časa, sicer bi lahko s preuranjenim ukrepom škodovali sami sebi.

Podjetje je letos kupilo šest novih tovornjakov znamke TAM. Zdaj imajo vozil za 206 ton, kar je lep napredek za razmeroma kratko dobo obstoja.

Trenutno imajo v delovnem razmerju 47 delavcev in še 11 vajencev se učijo poklice mehanika in šoferja. Kolektiv si služi kruh pretežno s prevažanjem papirja za časopisno podjetje Delo v Ljubljani, za Mariborski tisk, za Novi list in Raški in za Vjesnik v Zagrebu.

Osebnih dohodkov so odvisni od prometa. Šoferji so na poti tudi ob nedeljah in so-

Prestavljanje tirov in druga zemeljska dela na postajnem območju v Krškem bodo zagotovo dokončana do 29. novembra, z napeljavo pa najbrže ne bo šlo vse gladko. (Foto: Jožica Teppey)

1.200-ČLANSKI KOLEKTIV PRED PONOVNIM STARTOM

Kaj piše v legitimaciji CELULOZE

Slehera delovna roka je prispevala svoj kamen za veliko zgradbo

Tovarna celuloze, ki je pred tridesetimi leti zrasla na Vidmu, je bila za tiste čase najsodobnejša. Po vojni so njene zmogljivosti močno povečali leta 1955 in 1963. Zdaj je kolektiv spet na startu za velik skok. Uresničiti mora načrte za 60-milijardno investicijo.

V Sloveniji je krška tovarna največji porabnik lesa. Pred vojno so ga porabili 100 prostorninskih metrov na dan, a danes že 14-krat toliko ali 500 tisoč kubikov na leto. Ze sama poraba lesa daje slutiti, kako močno je poskočila proizvodnja od rojstva tovarne do njene tridesetletnice.

Proizvodnja celuloze se je povzpela na 30 tisoč ton od predvojnih 5 tisoč ton. Razen tega ustvari kolektiv na novih strojih še 35 tisoč ton papirja in do 32 tisoč ton

lesovine. Vsak dan proda podjetje 21 vagonov svojih izdelkov.

Pred vojno je pomenil delež krške tovarne 6 odst. proizvodnje, danes je 19 odst., a bi bil še večji pred postavitvijo novih tovarn.

Od osvoboditve dalje je kolektiv vložil v povečanje in modernizacijo tovarne bilku 22 milijard Sdin, 60 milijard pa še zahtevajo obsežni načrti, po katerih naj bi se bistveno povečala rentabilnost in obseg dela. Za petintridesetletnico upajo, da se bodo lahko postavili pred skupnostjo z novimi uspehi.

Kolektiv, ki šteje danes 1.200 zaposlenih, se zaveda trde poti, po kateri mora stopati, če hoče uresničiti sprejete načrte. Spoprijeti se bo moral z marsikatero težavo, ki bo spreminjala napre za modernizacijo.

Ribeza že 30 hektarov

V krški občini so za gojitev ribeza zelo dobri pogoji. Z ribezom zasajene površine obsegajo trenutno 30 hektarov. Vsako leto jih nameravajo povečati za 10 hektarov, dokler ne bo zasajenih 100 hektarov. Ribez je zelo iskan sadež na domačem in tujem tržišču. V kooperaciji so ga letos kmetje pridelali 40.776 kg.

Veliko dolžnikov

Tovarna celuloze in papirja ima pri kupcih vezanih nad 50 milijonov dinarjev, medtem ko so njeni dolgovci dobaviteljem le nekaj nad 14 milijonov dinarjev. Neredno plačevanje kupcev zmanjšuje poslovni sklad podjetja in ovira njegov nadaljnji razvoj.

»SAVA« uspešno v 22 letih obstoja

V gradbenem podjetju »Sava« (Krško) so krenili zadnje čase precej naprej. Podjetje zaposluje okoli 150 ljudi, ki so raztreseni po obratih. Gramoznic in predelavo betonskih izdelkov imajo na Drnovem, kamnolom v Brestanici, peskolom pa v Guntah. Po podatkih za prvih 9 mesecev tega leta je kolektiv ustvaril nad 1.000 dinarjev skladov.

Vsak vlagatelj, ki ima v DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI vložnih najmanj 500 novih dinarjev, je zavarovan za primer nezgodne smrti. Razen visokih obresti za hranilne vloge skrbi DBH tudi za vaše nezgodno zavarovanje!

Kmetijstvo pred skupščino

Za današnjo sejo skupščine so odborniki prejeli obsežno analizo problematike zasebnega kmetijstva. V njej so obsežne tudi smerice za izdelavo študije za razvoj posameznih dejavnosti v okviru te panoge. Razprava bo verjetno osvetlila pomen/kljivosi v skrbi zasebnega kmeta in poučarila njuno specializacije v kmetijstvu.

Prosvetarji v Kostanjevici

Na redni letni konferenci sindikata prosvetnih delavcev občine Krško, ki je bila 22. novembra v Kostanjevici je profesor Vinko Znidar, kustos slovenskega šolskega muzeja, predaval o svetlih trenutkih v 100 letih slovenskega šolstva. Pedagoški svetovalec Oto Mikulčič je poročal o učnih uspehih in težavah, ki se pojavljajo v zvezi z napredovanjem učencev, predsednik sindikata Slavko Smerdel pa je poročal o delu izvršnega odbora. Udeleženci sobotnega zborovanja so zvedeli še informacijo o financiranju šol v letu 1970, ki jo je podal predsednik temeljne izobraževalne skupnosti in poslanec prosvetno-kulturnega zboranja Ciril Plut.

Nič pripomb na statut

Sindikalne organizacije niso poslane nobenih pripomb k osnutku statuta občinskega sindikalnega sveta. Na predsedstvu so osnutek dopolnili tako, da lahko ustanovijo sindikalno organizacijo tudi zasebni inštituti in drugi nosilci obrtnih dejavnosti.

Dopisniki v kolektivih

Informacije, ki jih izdaja občinski sindikalni svet, bodo prihodnje izhajale za večje število članstva. V delovnih organizacijah bo uredništvo organiziralo redne dopisnike, da bodo sproti pisali o dogodkih v kolektivih. Sindikalno glasilo bo dopolnilo dosedanje vsebino s prispevki o dogajanjih v občini, in ne le v podjetjih.

Spremenjena pravila

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta Krško se je 17. novembra sestalo na redni seji. Obravnavalo je predlog začasnega statuta Zveze sindikatov Jugoslavije ter spremembe in dopolnitve pravil občinskega sindikalnega sveta.

KRŠKE NOVICE

DANES PO SEJI bodo odborniki obeh zborov občinske skupščine obiskali nove obrate novomeške tovarne perila LABOD v Krškem. Poslovne prostore so modernizirali in jih za dan republike izročajo v obratovanje. Danes popoldne bo ogled obrata na voljo tudi vsem občanom, ki jih zanima napredek LABODOVE konfekcije.

V TOREK, 25. NOVEMBRA, je skoklja za kulturo pri občinski konferenci Krško povabila na sejo predstavnik prosvetnih društev in predstavnik kulturnih ustanov v občini ter skupaj z njimi obravnavala osnutek zakona o kulturni skupnosti in financiranju kulture v naši republici. Na seji so prisotni nasteli vrsto vprašanj, ki se porajajo v okvirih novih samostojnih skupnosti in njihovega financiranja.

ZA SPREMEMBO STATUTA občine Krško in za sestavo poslovniške občinske skupščine je bila imenovana 13-članska komisija. Vodi jo Jože Račje — predsednik skupščine, člani pa so Slavko

Smerdel, Vid Budnja, Peter Markovič, Edo Komolar, Janez Rožker, Janjo Pibernik, Cveto Bevk, Marjan Šibret, Karel Reocar, Silvo Mozer, Rudi Družkovič in Martin Cimerman.

V POGODBENO SODELOVANJE z družbenim sektorjem kmetijstva je v krški občini vključeno blizu 900 kmetijskih gospodarstev. 43 kooperantov prideluje ribez, mleko 302 kooperantna in blizu 60 se jih ukvarja s pisanjem telec. Kooperacija v šivinarstvu bo verjetno še bolj številna, kakor hitro se bodo uredili tržni pogoji.

V KRŠKI OBČINI znaša skupna obremenitev kmetov za leto 1969 3 milijone 451.000 dinarjev. Letos se je povečal prispevek za zdravstveno zavarovanje za 1 odstotek, na novo je bil predpisan 2-odstotni prispevek za pokritje izgub kmečkega zavarovanja, razen tega pa se je povečal tudi pavšalni znesek od 150 din na 200 din. Skupna obremenitev je torej precej večja od lanske, vendar le na videz, ker je občinska skupščina sprejela vrsto olajšav.

OBVESTILO ORCINSKA SKUPŠČINA KRŠKO

obvešča

vse uporabnike, posestnike in lastnike zemljišč v k. o. Krško, da bo na podlagi 23. člena uredbe o izdaji izmeritve in zemljiškega katastra in njenem vzdrževanju (Uradni list SPRJ št. 44/67)

razgrnila javnosti na vpogled podatke revizije katastra

v dneh 8., 9., 10., 11. in 12. decembra 1969, vsak dan od 8. do 15. ure v prostorih katastrskega urada, soba št. 37.

Nov opomin k previdnosti

Kako nevarno je prečkati ture na nedovoljenem mestu, je na sevniški železniški postaji znova opozorila huda nesreča, v kateri je prejšnji teden izgubil obe nogi 28-letni Marko Gurčevik, doma iz Bitole. V Sevnici se je mudil, ko je prodajal slike po hišah, njegova neprevidnost pa je povzročila, da se je pot končala v celjski bolnišnici. Na kraju nesreče so mu takoj nudili zdravniško pomoč, tako da so ubogemu Marku rešili vsaj življenje.

Pomoč Banjaluki

Do petka so na območju sevniške občine prispevale za prizadete prebivalce Bosenke krajine še naslednje delovne organizacije: Mizarstva zadruga 10 travčev, Kopicarna 20.000 novih dinarjev, Trgovsko podjetje Sevnica za 2000 dinarjev oblačil, občinski sindikalni svet 350 dinarjev, občinska konferenca SZDL 300 din, občinska konferenca ZKS 300 din, osnovna šola Sevnica 1727 din, vaješka šola 202 dinarja. Zbiranje pomoči še ni končano.

Podvrh: nadomestne volitve

Na Podvrhu menijo, da bi bilo potrebno v njihovi volilni enoti čimprej izvesti nadomestne volitve za občinskega odbornika. Njegov odbornik Franc Ganc je že daljša časa na delu v Nemčiji, zato volivci ne more zastopati na zasedanjih občinske skupščine. Tako je sklenila tudi krajevna organizacija Socialistične zveze.

Načrti sevnških ribičev

Ribiška družina Sevnica, ki nosi ime narodnega heroja Maroka, bo imela 21. decembra letno konferenco, na kateri bodo obravnavali poročilo o dosedanjem delu ter načrte za leto 1970. Med drugim nameravajo prihodnje leto v Rajnem potoku, pritoku Mirne, urediti vališče za postvri, za kar so ribiči že kupili zemljišče. Začasno bodo izpraznili tudi ribnik v Prelesju pri Bistrici, del krapov prenesli v ribnik v Sevnici, skupe pa v ribnik Strit. Ribiška družina šteje zdaj že okoli 160 ribičev, ki delajo v štirih pododborih.

SEVNIŠKI PABERKI

TATICE NA DELU. Postaja milice je imela te dni opraka s tremi mladoletniki, ki so kradle v blokih, okoli poslopj in na vlakih. Najprej so prijeli mladoletnici I. P. in J. B., doma iz sevnške občine, kasneje pa se 14-letno J. K. iz Bosne in Hercegovine. Slednja pa je železničarske mu uslužbenca, ki jo je spremljal na vlak, znova pobegnila, tako da je do konca minulega tedna še niso našli. Postaja milice opozarja na previdnost.

NUNA JE — SLOGA. Prebivalci Zajčje gore in Ledine imajo za prihodnje leto v načrtu, da bodo dokončali gradnjo ceste Smarje—Zajčja gora. Izkušajo se je že, da bodo uspeli le, če bodo vsajani res sodelovali. Dostoj namreč ni bilo vedno tako.

OTVORITEV KLUBA. Če bo šlo vse po sreči, bodo te dni odprli v Sevnici prenovljen mladinski klub. Klub bo pomenil polivitev mladinskega življenja v kraju.

SPET BREZ DELAVCA. Gasilsko društvo in gasilska zveza morata znova iskati človeka, ki bi skrbel za gasilske naprave. Slavko Stopar je dal odgovor in si je polskal drugo delo. Kaj je treba narediti, so se pogovarjali na seji društva prejšnji teden.

Na zasedanju občinske skupščine Sevnica, 25. novembra je bila na dnevnem redu cela vrsta občinskih odlokov, med njimi odlok o obratovalnem času v trgovini, gostinstvu ter v dejavnostih, ki so posebnega družbenega pomena. Po tem odloku morajo biti na primer trgovine z industrijskim blagom (na sliki je nova konfekcijska prodajalna Trgovskega podjetja Sevnica) odprte vsak delavnik od 8. ure do 11.30 ter od 13.30 do 17. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure. (Foto: M. L.)

20. NOVEMBRA JE BILA V SEVNICI SKLICANA SKUPŠČINA LT Kje so vzroki, da je delo pešalo?

Odgovarja dosedanji predsednik odbora Ljudske tehnike Franc Drobne

Najin pogovor so vmes kar naprej prekinjali pozivi telefonov. 43-letni Franc Drobne je vlakovodni odpravnik, hkrati pa že nekaj let predsednik občinskega odbora Ljudske tehnike. Beseda je tekla med kratkimi presledki, ki so jih dovoljevali prihodi in odhodi vlakov na zelo prometni sevniški postaji.

»Zaka, mislite, da Ljudska tehnika ni delovala tako, kot bi želeli?«
»Ze sam sestav odbora ni bil najbolj posrečen. Če vzamem sebe: kot vlakovni odpravnik največ delam na železniški postaji v Zidanem mostu in kljub dobri volji nisem mogel več časa posvetiti tehniki, čeprav me veselilo.«

ŽE IMATE TELEVIZOR?

Pred nakupom televizorskega sprejemnika obiščite trgovino ELEKTROTEHNA v Sevnici!

V tej prodajalni imajo večno veliko izbiro in nudijo ugoden kredit. (PO-E)

»S čim pa se organizacija vendarle lahko pohvali? Inna le kake dejavnosti?«
»Hvaliti se je težko, vendar je treba povedati, da sta delovali dve sekciji: radioamaterska in fotoamaterska. Obstajali sta po zaslugi prizadevnih posameznikov, ki so vztrajali v zelo težavnih razmerah. Pred nekaj leti je delovala tudi kmetijska sekcija, ki je pomagala vzgajati kmečke fante v tehniškem duhu. V preteklosti smo prirejali celo raziskave.«

»In kaj je po vašem mnenju največji problem, da je delo pešalo?«

»Pomazkanje denarja in primernih prostorov.«
»Morda tudi ljudi?«

»Ljudi, posebno mlade, bi pridobili, če bi jim imeli kaj nuditi. Tehnika je zelo hvalježno področje udejstvovanja.«
»Po lanskim dogodkih na Češkoslovaškem smo se pri

FRANC DROBNE

nas zavedali večjega pomena Ljudske tehnike. Ste občutili večjo naklonjenost do dela vaše organizacije?«

»Smo, čeravno bolj, z besedami kot dejanji. Res pa je tudi, priznam, da bi mi kot organizacija dobili več denarja, če bi tudi več pokazali. Voljan nam je pomagati odsek za narodno obrambo, mladinska konferenca in drugi. Predvideni so prostori, pa tudi denarja bomo v prihodnje več dobili. Rad bi tudi, da bi novi predsednik Jože Teraž uspešno vodil organizacijo.«

M. LEGAN

Strah pred šolanimi?

Drugače si skoraj ni mogoče razložiti odnosa nekaterih podjetij do pripravništva

Na juljskem zasedanju občinske skupščine v Sevnici je bilo sklenjeno, da morajo vse delovne organizacije izdelati načrte za sprejem pripravnikov, ki so jih po zakonu dolžni sprejemati na delo. Da ni do predvidenega roka niti ena organizacija predložila načrta, dokazuje, koliko pomembnosti pripisujejo njih vodstva pripravništvu, ki ima namen omogočiti zaposlitev absolventom šol, hkrati pa izboljšati kvalifikacijsko strukturo zaposlenih.

Zadnje mesece so nekatera podjetja na opozorila vendarle predložila načrte, po katerih predvidevajo zaposliti komaj 16 pripravnikov, kar je izredno malo, vrhu vsega pa so pripravniki večinoma že

sprejeti, tako da za nove ni prostora. Preseneča tudi, da so delovne organizacije kaj malo pripravljene zaposliti ljudi, ki so doslej poslala načrte, so končali visoke šole, čeravno je bilo pripravništvo uvedeno nemalo zaradi njih. Vsa podjetja, ki so pripravljena zaposliti kot pripravnike enega samega diplomiranega ekonomista, kar je toliko kot nič.

Gospodarstvo terja več znanja in vse bolj sposobne ljudi. Nerazumljivo in kratkoviden je zato odnos do pripravništva, zlasti do zaposlovanja absolventov visokih šol. Ni se mogoče zuebiti vtisa, da se šolanji ljudi marsikje (iz znanih vzrokov) celo bojuje.

M. L.

Živeti z domačimi kraji

S skupščine študentov sevnške občine in Radeč: v prihodnje bolj sodelovati z občino

Sredi novembra je bila v Ljubljani skupščina študentov sevnškega študentskega kluba, ki združuje okoli 40 študentov iz sevnške občine in Radeč. Udeleženci so sprejeli delovni program kluba ter obravnavali več aktualnih problemov, ki zadevajo življenje študentov.

Študentje so ugotovili, da bi bilo koristno v prihodnje bolj sodelovati z delovnimi organizacijami v občini. V ta namen nameravajo prirediti razgovore z gospodarstveniki občine ter predstavniki družbeno-političnih organizacij, kar bi vodilo do boljših odnosov tudi v pogledu štipendiranja.

Na skupščini so menili, da je treba izpopolniti upravni odbor sklada za štipendiranje nadarjenih študentov in dijakov, ki nosi ime Dušana Kvedra. V odboru naj bi bil tudi zastopnik študentov, ki bi pripomogel do boljše delovanja sklada.

Govorili so še o družbenem življenju študentov. Člani kluba stanujejo na različnih krajih in obiskujejo različne visoke šole, zato bi bilo v prid sodelovanju, da bi se večkrat srečevali tudi na kulturnih in družabnih prireditvah. V ta namen bi bilo koristno prirediti v Sevnici študentski ples, na katerega bi prišla še druga mladina.

Večer opernih arij

V čast dneva republike sta občinski konferenci SZDL in ZKS priredili 25. novembra v domu TVD Partizan v Sevnici večer opernih arij. Nastopili so solisti Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane.

Zabukovje: čez 2.000 udarniških ur

Javno pohvalo zaslužijo po mnenju vodstva občinske organizacije SZDL, prebivalci Zabukovja in okolice. Pri gradnji cest in vodovoda so opravili čez 2000 prostovoljnih delovnih ur, kar je v primerjavi s številom prebivalcev zelo veliko. Pa ne bodo še mirovali: sprejeli so program komunalnih del za leto 1970, ki predvideva gradnjo ceste Zabukovje—Podvrh in Lase—Pusti vrh. V nedeljo je bilo tudi prvo kmetijsko predavanje v letošnji sezoni v tem kraju. Še eno veliko željo imajo, ki pa ni odvisna od njih: Zabukovčani bi radi, da bi zdaj, ko so usposobljeni, vozil šolski avtobus vse do vasel.

Studenc: odbor je izvoljen

Krajevno organizacijo Socialistične zveze bo tudi v prihodnje v tem kraju vodil Anton Smedelj. Tako so odločili na prvi seji odbora. Tajnik bo Jože Zibert, blagajnik Ivan Starc, predsednik nadzornega odbora pa Jože Štojs. Organizacija čaka veliko dela, posebno še pri pomoči krajevni skupnosti. V kraju je treba dograditi vodovod, za kar so prebivalci vložili že veliko dela.

Krmelj: prvo je vodovod

Vse bolj nujno je zgraditi nov most čez Mirno, želijo pa tudi, naj Lisca poveča obrat

Na letni konferenci krajevne organizacije SZDL v Krmelju, na kateri so obravnavali delo v minulem obdobju ter program za naprej, se niso mogli ogniti mnogim neurejenim komunalnim problemom kraja. Ob tem so dali priznanje svetu krajevne skupnosti, ki je dobro zastavil delo, za kar pa je potrebna še večja družbena pomoč.

Po vrstnem redu je prvi vodovod; ta je zastarel, ima premalo vode, razen toga pa nanj še niso priključene vse stanovanjske hiše. Da bi varčevali z vodo, je treba čimprej vgraditi vodometre, vendar so na konferenci gradili Komunalno stanovanjsko podjetje Sevnica, češ da opravlja to delo prepočasno.

Ker je razvoj Krmelja in okolice mnogo odvisen od napredka Metalne, so na konferenci znova opozorili tudi na most čez Mirno, ki je mnogo pre slaboten za teška bremena, ki jih po cestah vozijo

iz tega obrata. Metalna je pripravljena sama narediti železno konstrukcijo za most, potrebna je le še dodatna pomoč.

V Krmelju in okolici še vedno primanjkuje delovnih mest za ženske. Razumljiva je torej tudi želja ljudi, naj bi konfekcijska Lisca razširila svoj obrat v Krmelju, ki daje že zdaj zaposlitev in kruh čez 70 dekletom in ženam.

Novice iz Loke

UREJENA CESTA. Krajevna skupnost Loka je popravila cesto od postajališča do naselja. Posut je gramoz in urejen odtok vode.

HIŠE ZA POROČENE UPOKOJENCE. Pri domu počitka v Loki urejajo hiše za poročene upokojence, ki bodo prav udobne za bivanje.

ZEMLJIŠČE PRIPRAVLJENO. Na prostoru pod župniščem so razmerili zemljišče za gradnjo stanovanjskih hiš. Z gradnjo novih stavb bo kraj dobil tudi lepšo zunanjo podobo.

S. Šk

Na Impoljci spet novi prostori

Na sobotni slovesnosti v domu počitka na Impoljci so v prisotnosti predstavnikov občinske skupščine Sevnica ter društev upokojencev izročili namenu na novo urejene prostore za delovno teparijo varovancev doma. V ta namen je bilo porabljeno 80.000 novih dinarjev, ki so jih zbral s pomočjo društev upokojencev iz več občin. Kot je dejala ob otvoritvi predsednika delovne skupnosti doma Lidija Kocjan, je Impoljca prvi dom počitka v Sloveniji s takimi prostori, kar bo počutje varovancev še izboljšalo.

Tržišče: končno primeren prostor

Te dni bodo dokončno uredili dvorano v novem stanovanjskem bloku v Tržišču, ki jo bodo uporabljali za različne prireditve, predvsem pa bo v korist tamkajšnji osnovni šoli. Manjkajoči denar je prispevala občina. Ko so sklenili na zadnjem seštevku v tem kraju, se bo krajevna skupnost lotila še nekaterih komunalnih del: popravila razsvetljave, urejanja kanalizacije, skrbela pa bo tudi za zunanji videz naselja.

Načrtno tudi v kulturi

Priprave na naslednjo sejo občinske konferen-
ce SZDL, ki bo posvečena kulturi v občini

Naslednja, decembrska se-
ja občinske konference So-
cialistične zveze bo posveče-
na kulturi v trebanjski ob-
čini. V ta namen je izvršni
odbor imenoval sekcijo, ki
pripravlja gradivo. Prejšnji
teden je bil sestanek sekcije,
na katerem je bilo sklenje-
no, da je treba sestaviti
vprašalnik in ga razpustiti
vsem organizacijam na po-
dročju kulture.

S pomočjo podatkov, ki
jih bo dobila na podlagi
vprašalnika, želi sekcija na-
tančneje ugotoviti, kakšne
so dejanske razmere v kul-
turi in kaj je mogoče nare-
diti, da se bo stanje popravi-
lo.

Razmere v kulturi so se
zadnja leta precej spremenile.
Medtem ko peša amater-
ska kulturna dejavnost, ki
je prva povojna leta še mar-
sikje živela, so se pojavile
tudi druge oblike predvsem
pasivnega kulturnega ude-
stevovanja, kar sta omogoči-
la zlasti televizija in radio in
tudi sicer »skrajšana«
razdalja do most.

Socialistična zveza ugotav-
lja, da je dosedanja kultur-

na dejavnost premalo načrt-
na. V merilu občine ni pro-
grama razvoja, premalo je
tudi spodbujanja k amater-
skemu delu, ki se odvija od-
visno le od prizadevnosti ne-
katerih posameznikov. Skrat-
ka: veliko je vprašanj in
problemov, h katerim mora
odločilno prispevati tudi So-
cialistična zveza.

Dobrava: odgovor glede toče

V gradivu za današnje za-
sedanje občinske skupščine
tudi odgovor na odborniško
vprašanje Jožeta Jeriča, za-
kaj so glede letošnje toče
upoštevani samo nekateri
kmetovalci. Rečeno je, da
zakon o prispevkih in dav-
kih dovoljuje olajšave le v
primerih, če toča povzroči
škodo za najmanj 20-odstot-
no zmanjšanje celotnega ka-
tasterskega dohodka kmetije.
Cenilna komisija je tolikšno
škodo ugotovila le pri 8 las-
tnikih, drugim 11, ki so tudi
prijavili škodo, pa je toča
povzročila od 6,9 do 15 od-
stotkov škode, zato po zakonu
nimajo pravice do zni-
žanja prispevkov.

Ukradli so prašiča

V noči od petka na sobo-
to so Antonu Kužniku iz
Dolge nlive pri Sentiovren-
cu neznanec ukradli prašiča,
težkega okoli 40 kg in pri-
mernega za pečenje na roš-
tju. Osumili so Cigane, ki
so se tisti čas potikali okoli
vasi.

Čeprav povpraševanje za pi-
ščanci stalno narašča, mora
biti človek pripravljen na
vse, modruje gospodar.

Jeršinovi dobe enodnevne
piščance pasne hubert po
železnici iz Neverk. Tudi mo-
čna krmila doba od tam. Če-
prav je reja piščet zelo za-
hteven in natančen posel,
jim gre dobro od rok. Naj-
važnejše je - razkuževanje
prostorov in red, brez tega
ni nič.

»Z odkupno ceno piščan-
cev sem zadovoljen, čeprav
vem, da mesar dobi pri ki-
logramu včasih celo več kot
rejec. Prevelika zamuda je,
da bi sami prodajali. Naj to
delajo tisti, ki so za to po-
klicani. Če sem tudi glede
denarja z rejo zadovoljen,
vprašate? Drugače bi jo že
opustil.«

»Kaj pa gnoj? Ze zaradi
tega se izplača. Zdjaj kosimo
travnike trikrat, prej pa še
enkrat ni bilo kaj,« je Igna-
ca dopolnila njegova žena.

Človek je vesel, ko sreča
zadovoljne kmečke obraze.

M. LEGAN

Danes o kanalščini

Današnja 7. redna seja
obeh zborov občinske okup-
ščne Trebnje bo posvečena
zlasti urbanističnim zadevam
in komunalnemu gospodar-
stvu. Tako je med drugim
na dnevnem redu predlog
odloka o uvedbi kanalščine,
posebnega prispevka, ki bo
namenjen za vzdrževanje ob-
stoječe kanalizacije ter za
gradnjo nove. Skupščina je
že na juljski seji sklenila,
da je treba pripraviti pred-
log. V predlaganem gradivu
je predvideno, da bi kanal-
ščina znašala toliko kot vo-
darina. Na ta način bi se na
območju Trebnjega in Stare-
ga trga zbralo 30.000 dinar-
jev na leto.

Čatež:

za drugačno mejo

Na sestanku odbora kra-
jevne organizacije SZDL v
tem kraju so prejšnjo sre-
do ponovili zahtevo, da bi
bilo dobro delno spremeniti
mejo krajevne skupnosti.
Tako naj bi v KS Čatež spad-
ali tudi vasi Križ in Kriška
rober, ki ju na Čatež včas
mnogo več vezi kot na Rač-
je selo. Verjetno ni ovir, da
ne bi tega spremenili.

Prva seja konference ZK

Za včeraj popoldne je bila
v Trebnjem sklicana prva se-
ja novotvoljene občinske
konference Zveze komuni-
stov. Na dnevnem redu je
bila informacija o družbeno-
političnem položaju v občini
ter volitev novih organov
konference: komiteja, komi-
sij in častnega razsodišča
ter članov medobčinskega
sveta ZK. Obširneje prihod-
nišč.

IN SE ENA ZLATA POROKA: v soboto sta jo praz-
novala 76-letna Ana in 73-letni Jože Božič z Griča pri
Trebnjem. Razen svojcev so se slovesnosti udeležili
tudi predstavniki krajevne organizacije ZB Trebnje.
(Foto: Legan)

DROBNE Z MIRNE

■ Z JANUARJEM OTROSKO
VARSTVO. Predvidoma v začet-
ku prihodnjega leta bodo končana
obnovitvena dela v stari šoli, kjer
bo v zgornjih prostorih organizirano
otroško varstvo. Čeprav
sprejemanja še niso razpisani, je
že prijavljeno 20 otrok, njih število
pa se bo še precej povečalo, če
bodo organizirali avtobusni pre-
voz iz Slovenske vasi.

■ LOVCI SE ZANIMAJO ZA
KOCO. Te dni je bil sestanek od-
bora TVD Partizan, na katerem
so razpravljali tudi o usodi
koče na Debencu. Zanj se za-
nimajo mirenski lovci, vendar je
vprašanje, kako bodo zbrali denar
za nakup. TVD Partizan bi rad
čimprej denar, ker je nujno po-
praviti telovadni dom.

■ DOBRA KUHINJA V »DANI«.
Gostje v restavraciji »Dana« po-
hvalijo dobro kuhinjo, odkar je
tam zaposlena nova glavna kuha-
rica. Restavracija je lopo uredila
dva prostora, motiljo le venčke
tudi, ki visijo z nizkega stropa.
Povedo, da je arhitekti tako bo-
tel.

■ ENI PLACAJO, DRUGI NE.
»Kako je s plačilom prispevka za
uporabo mestnega zemljišča? Ga
niso dolžni plačevati vsi lastniki
stavb in zemljišč?« sprašujejo ti-
sti, ki jim ta prispevek obravnava
že ob najemini za stanovanja.

Od lastnikov hiš namreč ne iz-
terjujejo prispevke, tako da s
plačilom odirajo iz meseca v me-
sec. Prav bi bilo: vsi ali nihče.

■ MLADI STRELCI. 47 pionir-
jev se je te dni pristoje priprav-
ljalo na pionirsko občinsko strel-
sko prvenstvo, ki so ga strelske
društve pripravile v čast dneva
repulike.

■ VADRA V SOLSKI TELO-
VADNICI. Vodstvo šole je dovo-
lilo TVD Partizan, da bo imel v
novi solski telovadnici vadbo za
člane društva. Nogometaši in
strelci bodo se naprej gostovali v
starem domu.

■ SPOR ZARADI OBLEK. Ško-
da bi bilo, da bi se našli pevol
Mirma in Mokronoga zaradi spora,
ki je nastal ob nakupu blaga
za enotne obleke vseh pevcev. Jav-
nost, ki ceni prizadevnost in spo-
sobnost pevskega zbora Mirenske
doline, pričakuje, da bodo iz tega
naši primeren izhod.

■ MANJKA OBRATNIKOV. Na
Mirmi manjka nekaterih obratni-
kov, zlasti šivilj in čevljarjev, pa
tudi drugih. To spodbuja šušmar-
stvo, ki kar dobro cvete.

■ KAJ BO Z VRTIČKI? Blizu
20 vrtičkarjev, ki najemajo zem-
ljišče na Devčah, bi rado vedelo,
kako bo z najemanjem v prihod-
nje. Omerjeno zemljišče je pre-
zela tovarna Dana.

S sobotnega zbora prosvetnih delavcev. (Foto: Legan)

Dan prosvetnih delavcev

Zanimivo predavanje univ. prof. dr. Vlada Schmi-
dta o sodobnih problemih šolstva in vzgoje

Za tradicionalni dan pro-
svetnih delavcev so se v so-
boto, 22. novembra, zbrali v
sveti osnovne šole v Trebnjem
prosvetni delavci iz vse ob-
čine. Zbora so se udeležili
tudi gostje: prof. dr. Vlado
Schmidt, predsednik IO
republiške izobraževalne
skupnosti in poslanec
Ludvik Zajc, poslanec Mar-
jan Jenko, Jože Suhadolnik,
Ivan Gole, predsednik Obs
Ciril Pevec, načelnik Janez
Zajc ter nekateri upokojeni
učitelji. Pozdravno besedo je
imel Adolf Grum, ravnatelj
trebanjske šole.

O sodobnih problemih šol-
stva in vzgoje je predaval
prof. dr. Vlado Schmidt.
Opozoril je zlasti na premaj-
šno zavest, kako pomembna
je vzgojna vloga šole. Dejal
je tudi, da je moralna vzgo-
ja v naših šolah v bistvu po-
litična vzgoja, ki premalo po-
udarja tradicionalne moral-
ne vrednote. Zanimiva so bi-
la tudi njegova razmišljanja o
vrednotenju učiteljevega dela.

KEMOOPREMA pokrovitelj nad odbojko

Na petkovi seji delavskega
sveta KEMOOPREME v
Trebnjem je bilo dokončno
odločeno, da podjetje pre-
vzema pokroviteljstvo nad
odbojgarsko sekcijo TVD
Partizan Trebnje, katere čla-
ni nastopajo v prvi sloven-
ski odbojgarski ligi. Ker bo
KEMOOPREMA denarno po-
magalna sekciji, je pričakova-
ni, da se bo ta sport, ki ima
v kraju tradicijo, še bolj raz-
mahnil. Za sedaj ima poleg
članske še mladinsko in pi-
onirsko vrsto, tako da se s
tem sportom redno ukvarja
okoli 30 ljudi. Za denarno po-
moč se bo sekcija vsaj delo-
no oddolžila s tem, da bo
spremenila ime in s njim
delala reklamo za pokrovitel-
ja.

Zbiranje pomoči nadaljujejo

Zbiranje pomoči za Banja-
luko poteka v trebanjski ob-
čini po več tirih: pomoč zbi-
rajo sindikalne podružnice,
krajevne organizacije SZDL
in krajevne organizacije Rde-
čega križa. Odkar smo zad-
nič objavili poročilo o pri-
spevkih, smo zbrali še na-
slednje podatke: v Sentru-
bertu je krajevna organiza-
cija SZDL zbrala 1.000 dinar-
jev, v Slovenski vasi 260 din-
arjev, na Čatežu je krajevna orga-
nizacija RK zbrala 400 din-
arjev, druge organizacije pa zbira-
nja še niso končale.

Mirna: zbirajo za šol- sko kuhinjo

Mirenska osnovna šola po-
ziva starše, naj tako kot la-
ni pomagajo šolski kuhinji,
da bo obrok kar najcenejši.
V teku je nabiralna akcija,
v kateri zbirajo otroci raz-
lične pridelke, kar zlasti
kmečki starši mnogo lažje
pogrešajo kot donar. Šolska
malica bo tudi v prihodnje
veljala toliko kot doslej.

M. L. 8 novih dinarjev.

DODATEN ZASLUŽEK JE UTRDIL KMETIJO

Pri kmetu, ki zaklada občino

Gre za piščance: Ignac Jeršin iz Račjega sela si je poiskal dopolnilni
zaslužek, s tem da oskrbuje gospodinjstva s piščanci - Pomaga si sam

Casi se spreminjajo in mi z njimi. Prideš h
kmetu Ignacu Jeršinu na Račje selo, pa ti gospodi-
nja postreže z odlično pripravljeno črno kavo. Na
kmetih s črno kavo. »Piščanci so nas spremenili, ra-
zen tega pa so nas prisilili tudi, da smo začeli bolj
razmišljati in računati, kako in kaj s kmečkim
delom.«

Veliko piščancev, ki jih
gospodinja pokupijo po me-
snicah v trebanjski občini,
zredijo pri Jeršinovih. Gospo-
dar je ponosen na to: »Naši
piščanci so težki in dopir-
ni s koruznim zdrobom, ki
popravlja okus mesa.«

»Pred dobrimi tremi leti
me je za to navdušil brat,
ki dela v znani kurji farmi
v Neverkah pri Pivki,« pravi
Ignac. »Dejal mi je: vztrajaj
zdaj, ko je začasno na-
stopila kriza. Ker imaš na
voljo stare stavbe, se ti bo
še vedno izplačalo, četudi bo
cena tako nizka, da bodo
večje farme reje opustile.«

Jeršin je začel. Preuredil
je hleve, v katerih je imel
nekadaj prašiče in govedo,
ter se lotil reje piščancev,
za govedo in prašiče pa si
je našel prostor drugje. Vse
skupaj ga je veljalo okoli 2
milijona starih dinarjev.

»Ze dolgo prej sem razmi-
šljal o kakem dodatnem za-
sluzku. Naše kmetije so pre-
majhne in premalo dajejo.
Piščanci precej bolj zapos-
lajo družino. Kupili smo tudi
traktor, tako da naš svet z
lahkoto obdelamo.«

Tako pravi Ignac, ki ob de-
lu na srednje veliki kmetiji
zredi in proda še tri do štiri
tisoč piščancev, ko dose-
žejo težo poldruga kilo-
grama. Ob starih, preureje-
nih prostorih pa bo gradil
še nov hlev in občinska ko-
misija mu je že odobrila
prostor. Ko bo dograjen, bo
zredil skupno trikrat toliko
piščancev.

»Seveda razmišljam, kaj
ne bi! Vtakniti prisluženi de-
nar za nekaj, kar ne bi šlo,
bi bilo hudo napak. Za vsak
primer bom gradil tako, da
bo stavba uporabna tudi za
govej hlev ali kaj drugega.

PISČANCI Z RAČJEGA SELA: redi jih Ignac Jeršin

TREBANJSKE NOVICE

Danes proslava dneva republike

Danes, 27. novembra ob 19. uri, bo v dvorani množičnih organizacij v Kočevju proslava dneva republike. Na njej bo govoril predsednik občinske skupščine Miro Hegler, v kulturnem delu programa pa bodo nastopili člani gimnazijskega MKUD »Matej Borš« in učenci glasbene šole. Po proslavi bo v Likovnem salonu otvoritev razstave akademskega slikarja Franca Godca.

V sredo seja konference ZK

V sredo, 3. decembra, bo prva seja nove občinske konference ZK Kočevje. Na njej bodo razpravljali o analizi dela volilnih konferenc organizacij ZK. Sklepi, ki jih bo konferenca sprejela, bodo odraz stališč organizacij in aktivov ZK ter seveda napotili zadnjih sej OK ZKS. Vendar bodo vsebovali le glavne naloge komunistov, se pravi tiste, ki so bistvene za nadaljnji razvoj občine. Izvojlili bodo tudi 9-članski komitej, sekretarja konference, 5 komisij konferenčne in dve komisiji komiteja.

Zanimanje za vikende

Do letos ni bilo posebnega zanimanja za gradnjo vikendov v gornjem območju reke Kolpe (Fara, Osilnica) v kočevski občini. Pred meseci pa so tudi na tem območju prodali štiri parcele, na katerih si bodo posamezniki postavili hišice za oddih. Na območju ribniške in kočevske občine so najprej začeli postavljati vikende na Travnj gori in pri Velikih Poljanah ter v okolici Dola. Zdal pa je poraslo zanimanje tudi v zgornjem delu Kolpe, in to na hrvaški in slovenski strani.

Novi podporni člani

Občinski odbor Rdečega križa Kočevje je pred kratkim dobil novega podpornega člana, in sicer delovno organizacijo LIK Kočevje. Tako ima doslej skupno 9 podpornih članov, ki mu v denarjem in v drugih oblikah pomagajo pri izvrševanju njegovih nalog. Podporni člani prispevajo na leto najmanj 100 din za razne delavnosti občinskega odbora RK.

DROBNE IZ KOČEVJA

PRECEJ PRIREDITEV BO v prihodnjem mesecu, Dvorano v Domu Jožeta Šelka sta doslej rezervirala predsedstvo občinske konference Zveze mladine in Ljubljansko mestno gledališče dogovori za rezervacijo pa poteka kaja še a dvema ansamblioma. Za konec novembra je dvorano rezerviral ansambel Henček, ki bo nastopil s svojimi pevci in humoristom.

STROKOVNI TEČAJ za šoferje, na katerem si bodo pridobili višjo kvalifikacijo, je spet organizirala kočevska podružnica Zveze šoferjev in avtomobilistov. Prijavitelj se je nad 30 kandidator. Tečaj se je pred kratkim začel v prostorih doma telesne kulture.

ODONI ZBOR bo imelo v začetku decembra telesnovogajno društvo »Partizani Kočevje«. Na njem bodo razpravljali tudi o spremembi društvenih pravil.

OBCINSKA ZVEZA za telesno kulturo bo v teh dneh razpravljala o predlogih komisij zveze z najustreznejšimi oblikami vzdrževanja in financiranja domov ter športnih objektov. Razen tega se bodo pogovorili o pripravah dolgoročnega načrta investicij za potrebe telesne kulture na območju občine in o ne-

Kočevski šahisti so v zadnjem kolu premagali Salonit (Anhoj) s 4,5:3,5 in s tem osvojili drugo mesto v zahodni skupini prve slovenske šahovske lige. Drugo mesto je sicer lep uspeh, vendar ni mnogo manjkalo, da bi bili prvi. Za ljubljansko ekipo so zaostali le točko in pol. (Foto: Primc)

Tokrat zagotovljena enakopravnost

LIK Kočevje je imel s prešnjimi združitvami slabe izkušnje - Tokrat bo vsak razpolagal z doto, ki jo bo prinesel v družino, in z vsem, kar bo v novi skupnosti sam ustvaril - V Kočevju združitve še letos

Pretekli teden smo obiskali Alojza Ješelnika, v. d. direktorja LIK - Lesne industrije Kočevje, in se z njim pogovorili o predvidenem združevanju lesne in kemične industrije v Kočevju in njuni nadaljnji združitvi s podjetjem SLOVENIJA LES. Doslej smo namreč bolj ali manj podrobno pisali o tem predvidenem združevanju le, kadar so o njem razpravljali na sestankih izven LIK. Prav pa je, da zvemo nekoliko več iz ust predstavnika tega podjetja. Naš razgovor je potekal tako:

Kdaj hu prišlo do združitve LIK in kemične tovarne, se pravi do ustanovitve združenega podjetja znotraj občine?
Ta združitve bo opravljena predvidoma že do novega leta. Naš delavski svet je že dal soglasje zanjo, prav v teh dneh pa podrobno seznanjamo z njenimi nameni in cilji člane kolektiva.

Načrti Faranov

Krajevna skupnost Vas-Fara je pred kratkim dobila novo vodstvo. Za predsednika so izvolili Toneta Skvarča. Sprejeli so tudi delovni program, ki predvideva, da bodo zgradili vodovod za Krkovo, popravili kuželjski most (na hrvaški strani), popravili pokopališče pri Stefanu in dokončali popravilo pokopališča v Fari ter popravili celo poškodovano pot od Fara do Zage.

In kdaj hu prišlo do združitve tega kočevskega združenega podjetja s podjetjem SLOVENIJA LES?

Vse potrebne priprave bomo predvidoma opravili v prvem polletju prihodnjega leta.

Vase podjetje je že bilo združeno z drugimi delovnimi organizacijami (s KGP in z INLES), a ste se ločili. Kaj menite o novem združevanju glede na slabe izkušnje v preteklosti?

Tokrat se združujemo kot enakopravni partnerji. Izdelane imamo perspektivne programe razvoja posameznih obratov, ki jih pri prejšnjih združitvah nismo imeli. Prav izpolnitev teh programov je tudi cilj združitve. Nadalje bomo obdržali večjo samostojnost pri delitvi dohodka, ki je v prejšnjih primerih nismo, vsaka enota pa bo sama odločala tudi o osebnih dohodkih. Sredstva, ki jih združujemo, bodo točno evidentirana in kasneje tudi tista, ki jih bo vsaka enota v okviru združenega podjetja ustvarila. Nobena prelivanja sredstev ne bo! Noben obrat ne bo živel na račun drugega. Seveda pa

si bodo obrati lahko sredstva na podlagi samoupravnih določitev posojali. Vso to evidenco bomo vodili točno, čeprav bomo imeli v Kočevju v bodoče le ono podjetje in seveda tudi eno knjigovodstvo.

Kaj vaš kolektiv od združitve pričakuje oziroma kakšne prednosti si obeta?

Pri LIK si obetamo predvsem možnost za hitrejšo rekonstrukcijo obrata za proizvodnjo šolskega pohištva, boljše izkoriščanje obratnih sredstev, lažje dopolnjevanje proizvodnih programov znotraj združenega podjetja, boljše organizacijo skupnih strokovnih služb, možnost za mehanizacijo nekaterih služb... Seveda pa je teh prednosti še več.

In kaj si obetata od združitve vašo bodočo partnerja - kemična tovarna in SLOVENIJA LES?

Nekatera njihova pričakovanja so podobna našim, nekatera pa so tudi drugačna, vendar o njih podrobneje ne bi rad govoril.

JOZE PRIMC

Naiboljši oddelki

Ob nedavni prvi redovni konferenci v tem šolskem letu so imeli najboljši učni uspeh naslednji oddelki višjih razredov kočevske osemletke: 5. d (96,3 odst. pozitivno ocenjenih), 6. a (89,6 odstotka), 7. g (75 odst.) in 8. f (87,1 odst.). Povprečno je bilo pozitivno ocenjenih v vseh višjih razredih 70,29 odstotka učencev.

Niso izpolnili programa

Za podporno članstvo Društva prijateljev mladine se je odločilo le 5 delovnih organizacij

Na nedavni seji upravne odbora Društva prijateljev mladine Kočevje so ugotovili, da niso mogli izpolniti svojega programa, ki so ga sprejeli pred približno letom dni, ker niso imeli dovolj denarja.

Računali so namreč, da bo letos 27 delovnih organizacij na račun podpornega članstva v njihovi organizaciji vplačalo okoli 10.000 din članarine. Vabilu društva pa se je odzvalo le 5 delovnih organizacij, ki so skupno vplačale samo 1350 din članarine.

V svojem neizpolnjenem programu je društvo predvidelo za enoletno obdobje izgradnjo dveh otroških igrišč, nameravali so omogočiti letovanje zdravstveno in socialno ogroženim otrokom, prirediti prjetno praznovanje noveletne letke itd.

Društvo je opozorilo delovne organizacije, da lahko same določijo, za kakšen namen naj bo porabljen denar, ki ga bodo prispevale v obliki podporne članarine.

Zanimivo je, da je lani večina delovnih organizacij obljubila, da bodo prispevale denar za potrebe društva, obljubo pa so izpolnile le redke in še te so običajno prispevale manj, kot so ob-

ljubile. Letos pa društvo iz delovnih organizacij sploh ni dobilo nobene denarne podpore.

Decembra redna proizvodnja v IVERKI

Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da bo nova tovarna ivernih plošč, ki dela zdaj poizkusno v eni izmenah, prešla v teh dneh na delo v treh izmenah, v decembru pa v redno proizvodnjo. Ko bo delala v dveh izmenah, bo zaposlovala 40 ljudi.

Največ bolnih v Stano- vanjskem podjetju

Kljub vsem ukrepom, da bi obvarovali delavce pred nesrečami in boleznimi, je bilo po podatkih zdravstvenega doma izgubljenih zaradi nezmožnosti za delo v ribniški občini od začetka leta do konca septembra 12.664 delovnih dni. Delovne organizacije so izplačale boleznino za 8.211 dni, ostale pa je plačal Komunalni zavod za socialno zavarovanje. Največ članov kolektiva so imeli v bolniškem staležu v Stano- vanjskem podjetju, in sicer 4,82 odstotka, na drugem mestu pa je INLES s 4 odstotki.

V nedeljo, 23. novembra, so na kočevski osemletki sprejeli v pionirsko organizacijo 158 cicibanov. Ob tej priložnosti so jim njihovi šolski izvedli krajiški kulturni program. Po slovesni zaobljubi so nove pionirje tudi pogostili. Slavja so se udeležili tudi starši. Foto: Primc

Vedno manj strokovnjakov na Kočevskem

Le malo strokovnjakov se vrne po končani višji ali visoki šoli v Kočevje, hkrati pa visoko solani kadri v zadnjem obdobju zapuščajo Kočevsko - V občini ni prave kadrovske politike, kar bo lahko usodno

Na nedavnem posvetovanju o zaposlovanju v kočevski občini, ki so se ga udeležili predstavniki občinske skupščine, družbeno-političnih organizacij, kadrovske službe delovnih organizacij in zavoda za zaposlovanje, so razpravljali predvsem o izdelavi oziroma dopolnitvi splošnih aktov delovnih organizacij o sistemizaciji, o izobraževanju in usposabljanju, planiranju potreb po kadrih in zaposlovanju žensk.

Za razpravo o zaposlovanju je pripravil zelo dobro, dokumentirano gradivo vodja kočevske enote Zavoda za zaposlovanje Marko Zvokej. Osnovne ugotovitve tega poročila so, da so v kočevski občini sredstva za delo premalo izkoriščena, da število prebivalstva narašča

hitreje, kot je bilo predvideno, hkrati pa je število zaposlenih v zadnjih petih letih občutno upadlo. Število nezaposlenih je v primerjavi z zaposlenimi znašalo leta 1965 le 2,5 odstotka, letos pa že 7,4 odstotka. Letos je nezaposlenih 41 ljudi, od tega kar 316 žensk.

Upravne in tehnične službe v podjetjih so zelo pomanjkljivo zasledene s strokovnjaki, čeprav pri tem upoštevamo, da so v pravilnikih o sistemizaciji pogosto previsoke zahteve za posamezna delovna mesta. Čeprav da kočevska gimnazija v zadnjih petih letih na leto okoli 50 maturantov, se vrne v občino le malo ljudi z visoko in višjo šolo (dva ali trije na leto), in še ti so skoraj sami pedagogi. Razen tega v zadnjem obdobju Kočevje celo zapuščajo visoko solani kadri (pravniki, inžen-

Varoval sem ranjence

France Prijatelj iz Vinic pri Sodražici, ki ima danes 62 let, se tako spominja vojne:

»Skupaj z drugimi ribniškimi fanti in možmi so me Italijani prijeli avgusta 1942 in me internirali najprej v Padova, nato pa na Rabu. To smo bili takrat lačni!

Po razsulu Italije sem šel v rabsko partizansko brigado, nato pa se je naš bataljon priključil Sercejevji brigadi. Napadali smo Kočevje in Zdenko vas, šel sem pa tudi na pohod proti Stajerski s 14. divizijo. Zaradi bolehnosti so me kmalu dodelili v četo, ki je varovala partizansko bolnišnico nad vasjo Gaj na belokranjski strani Gorjancev.

Tukaj nam je šlo dvakrat pošteno za nohte. Jeseni 1944 so nas napadli ustaši in takrat smo ranjence prenesli v vas Zareber. Vendar ustaši do bolnice niso mogli. Tudi napad belih in Nemcev iz Novega mesta smo odbili. Bolnice nismo le varovali,

ampak skrbeli tudi za hrano za ranjence.

Ko sem zbolel, so me za 3 tedne odpeljali z letalom v Bari, nato pa sem se spet vrnil na Gorjance.

Pred koncem vojne sem se boril tudi v Trstu, jeseni 1945 pa sem prišel domov.

Jubilejno leto ribniške občine

V prihodnjem letu bodo v ribniški občini proslavili 70-letnico telesne kulture, 25-letnico osvoboditve in telesne kulture v Jugoslaviji, 20-letnico društev »Partizan« in 10-letnico rokometu

17. novembra je bila razširjena seja občinske Zveze za telesno kulturo Ribnica. Na njej so sklenili, da proglašajo prihodnje leto za jubilejno. Razen članov izvršnega odbora so se seje udeležili predsednik občinske skupščine Bogo Abrahamsberg, sekretar občinske konference SZDL Dušan Lavrič ter zastopniki šol in delovnih organizacij

Na seji so sprejeli delovni program občinske Zveze za telesno kulturo in proglasili prihodnje leto za jubilejno. V letu 1970 bodo namreč praznovali 70-letnico organizirane telesne kulture v Ribniški dolini, 25-letnico osvoboditve Ribnice in obstoja telesne kulture v socialistični Jugoslaviji, 20-letnico društev »Partizana« in 10-letnico načrtnega razvoja in gojitve rokometu.

Vsi ti jubileji zaslužijo primeren program, ki pa ga bo mogoče izvesti le s tesnim sodelovanjem vseh družbeno-političnih sil v občini. Na seji so imenovali posebno komisijo, ki bo izdelala podrobni program dela in prireditve v prihodnjem letu s posebnim poudarkom na množičnosti.

Zahtevali so, tudi, naj

sklad za financiranje telesne kulture zaživi. Z občinskim odlokom so že določeni stalni dohodki tega sklada. Na seji pa so sprejeli še posebno priporočilo, naj bi vsi delovni kolektivi v občini na podlagi samoupravnih dogovorov namenjali v bodoče v ta sklad po 2 din na mesec za vsakega zaposlenega.

Nadalje so imenovali komisijo za izdelavo srednjoročnega plana razvoja telesne kulture v občini in komisijo za vzdrževanje telesnovzgojnih objektov. Sklenili so tudi, da bo zaradi boljše informiranosti članov in tesnejšega sodelovanja z osnovnimi telesnokulturnimi organizacijami izdajala občinska Zveza za telesno kulturo vsak mesec svoje glasilo. Na seji so poveljali tudi delo »Partizana« Ribnica zaradi vgraditve centralne kurjave v dom in »Partizana« Sodražica zaradi izgradnje rokometnega igrišča.

Znanemu ribniškemu javnemu delavcu Francu Levstiku so ob njegovi 60-letnici priredili predstavniki družbeno-političnih organizacij sprejem. Ob tej priložnosti so mu čestitali in mu izročili spominsko darilo. (Foto: Mohar)

Ob 60-letnici Franca Levstika

Ribniške družbeno-politične organizacije so 19. novembra priredile sprejem znanemu javnemu delavcu Francu Levstiku, ki je tega dne praznoval 60-letnico. Ob tej priložnosti so mu čestitali v imenu občinske konference SZDL sekretar Dušan Lavrič, v imenu občinske konference ZK sekretar Danilo Mohar in v imenu občinske zveze za telesno kulturo predsednik inž. Lojze Marolt. V imenu vseh organizacij je slavljenicu izročil darilo Dušan Lavrič.

Slavljenec se je zahvalil za izredno pozornost in obljubil, da bo tudi vnaprej s zavzetostjo opravljal dolžnosti, ki mu jih bo družba zaupala. V sproščenem razgovoru je nato povedal marsikaj iz svoje bogate zakladnice spominov. Doživljaj je precej zanimivih dogodkov, posebno še na področju telesne kulture, kjer tudi sedaj opravlja več vodilnih dolžnosti.

Doživljaj je precej zanimivih dogodkov, posebno še na področju telesne kulture, kjer tudi sedaj opravlja več vodilnih dolžnosti.

učitelje. Pri tem pa ponekod pozabljajo, da stanovanjska reforma traja že četrto leto in da imajo pri Stanovanjskem podjetju vezan denar. Kolektivni šol se bodo morali pozanimati, koliko je tega njihovega denarja in tudi kako je porabljen. Prav gotovo tega denarja ni toliko, da bi lahko na hitro rešili vse stanovanjske probleme učiteljstva. Vendar pa bi se lahko dogovorili o združenju tega denarja in njegovi načrtini uporabi, se pravi, da bi ga namenili za gradnjo stanovanj za učitelje na tistem območju, kjer so jih najbolj potrebni.

Nov šoferski tečaj

Prvega šoferskega tečaja, ki ga je organiziralo Avtomoto društvo Ribnica za območje Loškega potoka, Dražice in Podpreske, se je udeležilo 34 tečajnikov. 29 izmed njih je izpit že uspešno opravilo. Pretekli teden se je začel drugi tečaj, za katerega se je prijavilo 11 kandidatov.

Slavja ob dnevu republike

Glavna proslava, ki jo pripravlja ribniška mladina, bo jutri zvečer - Slovesnosti v šolah

Jutri, 28. novembra ob 8. uri, bodo v osnovni šoli Ribnica slavnostno sprejeli 78 najmlajših solarjev-cicibanov v pionirsko organizacijo. Istoga dne popoldne bodo podobne slovesnosti tudi na podružničnih šolah v Dolenji vasi, kjer bodo sprejeli v pionirsko organizacijo 26 učencev, v Sušju, kjer bo sprejetih 18 učencev, in Velikih Poljanah, kjer se bo od cicibanstva poslovalo 5 učencev.

Pionirski odredi teh šol so skupaj z odbori za proslavo pripravili kulturne programe. Novi pionirji bodo poudarili čepice, rutke, značke in iskaznice, nato pa jih bodo vodstva šol pogostila.

Seveda bodo v teh dneh tudi po ostalih šolah na območju ribniške občine podobne slovesnosti.

Glavna proslava dneva republike, ki bo namenjena občinstvu, bo isti dan ob 19.30 v domu »Partizana« organizacija v sodelovanju z Pripravlila jo bo mladinska

V teh dneh bodo dobili osnovno šole. prehodne zastavice oddelki na centralni ribniški šoli in razredi podružničnih šol, ki so bili najboljši v tekmovalstvu za čim boljši učni uspeh in v discipliniranosti. V prvem konferenčnem obdobju so bili na centralni šoli najboljši 2. a, 3. a, 4. a, 5. c, 6. d, 7. d in 8. c; na šoli v Dolenji vasi 3. razred, na šoli v Sušju pa 2. razred.

Ugotavljajo upravičenost

Občani Kota, Jurjevice in Brež so predlagali občinski skupščini, naj organizira prevoz njihovih otrok v ribniško šolo, ker so njihovi kraji oddaljeni nad 4 km od šole. Pri Vinku Kersničju, načelniku oddelka za splošne zadeve in družbene službe občinske skupščine Ribnica, smo zvedeli, da upravni organi ugotavljajo upravičenost te zahteve. Zaposlili so naručno kataster, naj jim da točne podatke, če so te vasi od šole res oddaljene nad štiri kilometre. SAP pa je tudi že obljubil, da bo prevoz organiziral, če bo cesta primerna za avtobusni promet.

Seja konference ZK

Za 26. november popoldne je bila sklicana prva seja nove občinske konference Zveze komunistov z naslednjim dnevnim redom: poročilo o osnovnih nalogah občinske organizacije ZK in njenem delu v naslednjem mandatskem obdobju, sprejem sklepa o organiziranosti ZK v občini, poslovnik o delu občinske organizacije in poslovnik o delu medobčinskega sveta ZK Ljubljana, izvolitev komiteja, sekretarja konference, komisij konference in častnega razsodišča.

Cene v Kočevju in Ribnici

Protokoli ponedeljk so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje Ribnica (cena v din za kg)	
krompir	0,70	0,80
in	0,35	
svete zelje	1,70	1,70
kislo zelje	2,30	2,30
kisla repa	2,20	2,10
cvetična	3,70	3,50
rižol v arnju	5,85	4,50
do	7,35	
šena	11,90	18
solata (ital.)	7	4,30
paradižnik	—	8
korenje	2	2
peteršilj	4,10	4
jabolka	1,80	—
brusnice	—	4,20
grodje	4,80	3,60
limone	6,20	3,20
pomaranče	6	3,90
banane	6,20	6,50
jablca (cena za kos)	0,70	0,67
do	0,85	0,82

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

SE ENO GOSTILNO so dobili na Hribu v Loškem potoku. Uredila jo je kmetijska zadruga Cerkljica v hiši Jožeta Kordiša, kjer je nekdanji gostilna »Pri Rusu«. Tako so sedaj na Hribu kar druga pri drugi tri gostilne. Za konkurenco je torej postrobljeno, upajmo pa, da bo tako številu kaj pripomoglo tudi k napredku turizma. Nova gostilna je lepo opremljena.

PREKOPANA JE BILA v preteklih dneh cesta v središču Ribnice, pa tudi po drugih krajih, kjer so telefonski kabel polagali pod zemljo.

PRVI SNEG smo dobili 18. novembra. V nižinah ga je zapadlo malo in se tisti je kmalu skopnel. Travnja in Velika gora pa sta bili kar precej pobeženi. Upajmo, da tudi v višinah sneg ne bo dolgo ostal in da se prava zima že na bo začela. Šeprav otroci komaj čakajo, da bi se sankali smučali in kopali.

NOVO AVTOMATSKO KEGLJISCE ima zasebni gostilni

čar v Prigorici. Tudi pri gostilni Mohar na Hribu v Loškem potoku bodo kmalu odprli avtomatsko kegljišče, ki pa bo še mo. democije, kot je v Prigorici. Kegljisče bo v Potočane lepa pridobitev, saj bodo s tem dane možnosti za športno kegljanje. Razen kegljišča bo v isti stavbi lastnik uredil, kot smo zvedeli, najodbojniji gostinski lokal na tem območju.

PRESELELA SE JE dav. ona uprava, in sicer v zgradbo bivše občine (ali stare sodnje). Zasedla je prostore v prvem nadstropju.

TUDI LETOS, kot že nekaj minulih let, bo med zimskimi počitnicami na Travnji gori več amaterskih tečajev za učence nekaterih ljubljanskih šol. Uprava turističnega doma je sklenila do govora z več šolami, ki bodo tu organizirale prauk v naravi. Ljubljanski otroci, ki prihajajo na Travnjo goro že vrsto let, se tu vedno dobro počutijo in nauče smučati.

ORTNEŠKI DROBIŽ

POGRALA SE JE narava 18. novembra je padel sneg, naslednjega dne popoldne pa je solarka hitra v zatišju za pokopališko cvetjivo naša spomladanski teloh in rdeče godne jagode. Pomadani saradi tega sklopajo, da bo še dolgo lepo vreme in da bo zima kratka ter ne preveč mrzla.

V GERKVI STRASI, pravijo nekateri, ki so opazili zvečer v zapuščenih in praznih pokopali. Ški cerkvi svetlobo. Nihče se ni upal bliž, da bi ugotovili, za kaj gre. Zelo verjetno pa se je v

cerkvi vtihotopil kakšen nočni obiskovalec, ki je iskal kipe ali slike, a se je zaman mučil, ker je cerkev prazna. Take kraje so sedaj v modi.

ZADNJA NERRECA, ki se je razmeroma srčno končala, nas spet opominja, da so čestni znaki vredni upoštevanja. Tam, kjer je prišlo do nesreče, je včasih stal znak STOP, danes pa ga ni več. Ko so cestne znake barvali, je znak izgubil, nazaj pa ga ni nihče prinesel. Vendar bi ga morali spet namestiti, kaj je čestni priključek iz Velikih Poljan zelo prometna.

Kdo bo najugodnejši ponudnik

Za gradnjo nove osnovne šole v Loškem potoku so poslala ponudbo štiri gradbena podjetja - Graditi jo bodo začeli spomladi 1970

Na natečaj za gradnjo nove osnovne šole v Loškem potoku so poslala ponudbo tri dolenjska gradbena podjetja in eno ljubljansko. Ko so proučevali njihove prijave, so ugotovili, da so vsa štiri za tako gradnjo sposobna, zato so jim poslali posebne obrazce, na katerih naj izdelajo dokončne ponudbe. Upravni odbor za gradnjo in dograditev osnovnih šol v ribniški občini bo še letos o vseh ponudbah razpravjal in izbral najugodnejšega ponudnika.

Kot smo zvedeli iz zanesljivih virov, bodo novo šolo v Loškem potoku začeli graditi marca ali aprila prihodnje leto. Sklad za gradnjo osnovnih šol v ribniški občini ima tudi že pisмено začetno odobrovanje izobraževalne skupnosti, da bo za to šolo namenila v prihodnjem letu 1,2 milijona din v obliki kredita. Kot je znano, so v ribniški občini ave

dil samoprispevek za gradnjo, dograditev in obnovu šol in z njim (razen tega pa še s prispevki delovnih organizacij in republiškim krediti) že zgradili novo osnovno šolo v Ribnici in dogradili šolo v Sodražici.

Dopolnjevali so začeli tudi načrt za gradnjo, dograditev in popravila šol za obdobje 1970 do 1972, ki predvideva obnovo starih šol v Ribnici in dograditev tolovadnice pri osnovni šoli v Dolenji vasi. Kazne podražitve in drugi višji stroški pri gradnji nove šole v Ribnici in dograditvi šole v Sodražici so pobrali namreč precej več denarja, kot je bilo prvotno predvideno.

Obnovo ostalih podružničnih šol bo potrebno opraviti z denarjem, ki ga bodo osnovne šole abrale v obliki amortizacije. Vse kaže, da bo uveljavljeno načelo, da se bo amortizacija združevala v okviru republike, kar bo omogočilo načrtno obnovo osnovnih šol.

Marsikje vodstva šol tudi opozarjajo, da nimajo dovolj primernih stanovanj za

Spet so samostojni

Na nedavnih ustanovni konferenci ponovno samostojne organizacije Zveze rezervnih oficirjev in podoficirjev Ribnica, so ugotovili, da bo samostojna organizacija dosegla še boljše uspehe, čeprav tudi dosedanji, ko je delala v sklopu Zveze borcev, niso bili majhni. Ugotovili so, da bo glavna naloga ZROP usposabljanje prebivalstva za vseljensko obrambo in načrtna vzgoja rezervnih oficirjev ter podoficirjev. Izvolili so novo vodstvo in člane ter delegate za višje organe svoje organizacije.

Prikladen stroj

V ribniškem »RIKU« izdelujejo zelo prikladne ročne stroje za čiščenje snega z dvorišč, dohodov do garaž, a pločnikov itd. Upravljanje

in vzdrževanje je zelo predrsto. Naročite ga lahko v Ribniški kovinski industriji. Stroj je razmeroma poceni, saj stane le okrog 1.900 din.

Spominki pri zadrugi

Odsek za odkup in proizvodnjo spominkov (v kooperaciji s izdelovalci) ter drugih proizvodov domače obrti bo z novim letom organizirala kmetijska zadruga Ribnica. Delovno mesto za ponavalca spominkov so že razpisali in tudi dobili nekaj prijav.

V spomin Francu Kalčeviču

Vrzel, ki je nastala v krajevnih družbeno-političnih organizacijah na Vinici s prerano in tragično smrtjo enega najbolj delavnih občanov, borca NOV, organiziranega čebelarja, sofarja in avtoprevoznika ter kmeta Franca Kalčeviča iz Učakovca 15. bo še vrsto let nezpolnjena. Boleče se bomo spominjali njegovih vrlin, vzornega dela in kmetovanja.

Pokojni Kalčevič ni bil le navaden kmet, kot so preminogi kmetje v okolici, bil je napreden in vzor vsem sosedom. Kot eden prvih aktivistov OF in borcev NOV je bil tudi po vojni med prvimi poborniki socialističnih načel in ekonomskih izboljšav na domačem območju. To njegovo delovanje pa je naglo prekinila nepričakovana smrt. Dno 13. novembra se je okoli 22. ure ponesrečil pri padcu skozi nezavaran vhod v kletne prostore, kjer je nameraval graditi stopnice. Tako nevarno se je poškodoval, da je že med prevozom v bolnišnico podlegel poškodbam.

Star je bil komaj 56 let, med ljudmi pa priljubljen tako, da je imel najlepši pogreb, kar jih je bilo kdaj na Vinici in v njeni okolici.

FRANC PAVLAKOVIČ

Za dan republike

29. november bodo v Crnomlju počastili z nastopom oddelkov Partizana, ki bo v telovadnici osnovne šole 27. novembra ob 17. uri. V petek, 28. novembra, pa bo ob 18. uri v Domu ljudske proslave v čast dnevu republike bodo tudi v vseh večjih občinskih središčih, organizirale pa jih bodo krajevne organizacije SZDL skupno s šolami.

Centene kupce obveščamo, da zaradi obračuna v mesecu decembru ne bomo prodajali blaga na 5-mesečni kredit. S prodajo blaga na kredit pa bomo zopet pričeli v mesecu januarju prihodnje leto.

Deletekstil CRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

V LETOSNJEM LETU je bilo na območju občine Crnomelj rekordno število požarov. Pogosti in pretresljivi svaki gasilskih alarmov ter nastopi gasilcev na požariščih so med gasilskimi organizacijami vzbudili večje zanimanje za izpopolnjevanje opreine in nabavo novih motornih brigoln.

V SOBOTO SE JE ZACEL v Crnomlju režiserski seminar. Ob praktičnih vajah crnomaljske dramske skupine, ki študira komedijo Mire Stefanca »Večna lovinca«, bodo obravnavali še naslednje teme: teoretične osnove mišlarscene, klubsko uprisoritev, maskiranje in scenografijo. Seminar bodo vodili priznani strokovnjaki Marjan Belina, Jozef Vozny, Janes Povše in Mako Furjan in bo tako režiserjem kot igralcem in skupinam, ki bodo sodelovale na letošnjem Zupaničevem natečaju, v veliko pomoč. Na seminarju je bila lepa udeležba, največ zanimanja pa so pokazali gimnazijci.

NOVICE crnomaljske komune

Z nedeljske jubilejne proslave 25-letnice I. avstrijskega bataljona v Tribučah. Med udeleženci proslave (na sliki v sredini) sta bila tudi generalni konzul republike Avstrije v Jugoslaviji dr. Heinrich Riesenfeld in Janko Rudolf, predsednik republiškega odbora ZZB NOV. (Foto: Ria Bačer)

PO KONČANIH LETNIH KONFERENCAH ZVEZE KOMUNISTOV

Komunisti so odgovorni za politično vzdušje

V krajevnih organizacijah Zveze komunistov na crnomaljskem področju so razpravljali o dosedanjem delu. Največ uspehov so imeli pri razreševanju težav v gospodarstvu, najmanj pa na ideološko izobraževalnem področju. Konference ocenjuje politični sekretar občinskega komiteja ZKS Jože Vajš:

Komunisti so v krajevnih organizacijah kritično ocenjevali dosedanje delo, obenem pa razpravljali bodočih nalogah, začrtanih v smernicah po 8. plenumu CK ZKS ter

V Čudnem selu bi radi vodovod

Občani Čudnega sela, skrbni katerega gre vodovod proti Gradcu, že dalj časa iščejo dovoljenje za napeljava pitne vode v stanovanjske hiše. Ze večkrat so se obrnili na komunalno podjetje v Metliki, a privoljenja še niso dobili. Ljudje so pripravljani napeljava vodovoda v hiše sami plačati. Vodovod v Čudnem selu je tudi v programu občinskih javnih del, zato bi bilo prav, še bi željam vaščanov ustregli, če tudi gradnja vodovoda do Gradca še ni zaključena.

predsedstva in izvršnega komiteja ZKJ. Povsod so izvolili tudi člane občinske konference. Število članov ostaja enako kot doslej, 58, garnizija Crnomelj pa bo v konferenci zastopana s tremi člani.

Na konferencah so precej razpravljali o nedelavnosti posameznih članov in tudi ukrepali. V posameznih organizacijah pa glede tega preveč čakajo na ukrepe komiteja, namesto da bi se sami ukrito pogovorili z ljudmi, ki se delajo ali na kakršen koli način kršijo statut.

V nekaterih krajevnih organizacijah so kritično ocenili tudi delo komunistov v drugih družbeno-političnih organizacijah in društvi ter menili, da so komunisti povsem odgovorni za izboljšanje političnega vzdušja na terenu.

Ugotavljali so, da ponekod posamezni komunisti ve-

liko naredijo za napredek kraja, ker pa ni organizirane akcije, tudi ni čutili vpliva ZK v njihovem okolju.

V aktivni mladli komunistov ni šlo brez manjših napak kajti v več primerih na novo sprejeti mlajši komunisti niso bili dovolj pripravljani na članstvo, da bi lahko postali dobri in delovni člani organizacije.

V organiziranem delu imajo največ uspeha komunisti na Vinici, v delovnih organizacijah pa v Beltu, na rudniku in v kmetijski zadrugi. V teh podjetjih je močno čutili vpliv komunistov.

Pri dosedanjem delu Zveze

komunistov v naši občini je bilo največ zavzetosti za nadaljnji razvoj gospodarstva in samoupravljanja ter za usklajevanje samoupravnih aktov z novimi ustavnimi določili, ob tem pa so razreševali tudi težave organizacijskega pomena in v nekaj primerih razčiščevali medsebojne odnose. Najmanj pa je bilo narejenega na področju idejnega izpopolnjevanja članov, zato menim, naj bo to prvenstvena naloga nove konference.

Predvideno je, da bo občinska konferenca ZK v začetku decembra, kjer bomo o bodočih nalogah komunistov še več govorili.

Kolpa ne razdvaja, temveč združuje

Belokranjski občini poglobljata sodelovanje s tremi hrvaškimi sosedi, s katerimi jih veže precej skupnih nerešenih zadev

Pretekli teden so bili v Crnomlju na obisku sekretarji občinskih konferenc Zveze komunistov iz obkoljskih hrvaških občin Ozalj,

Duga Resa in Vrbovsko. S predstavniki občine in družbeno-političnega življenja Crnomlja in Metlike so imeli razgovor o tesnejšem sodelovanju na političnem, kulturnem in gospodarskem področju.

Sodelovanje med petimi obkoljskimi občinami je bilo že prej vpeljano, vendar so bila srečanja bolj slučajna, medtem ko nameravajo v bodoče vpeljati stalne stike, da bi reševali skupne težave pri zaposlovanju prebivalstva, komunalni gradnji, turističnem razvoju, šolstvu itd.

Ko so ocenjevali politični položaja na terenu, so ugotovili, da na obkoljskem področju ni nikakršnih mednacionalnih nasprotij. Teh ne poznajo ne prebivalci ne vodstva občin in organizacij na slovenski in hrvaški strani. Kaka Kolpa predstavlja le geografsko mejo, ki pa je med ljudmi ni opaziti. Prej bi lahko rekli, da Kolpa združuje, kot pa razdvaja ljudi.

Na sestanku je bilo sklenjeno, da bo 12. decembra še širše snidenje v Crnomlju, na katerem bodo sodelovali tudi poslanci republiških zborov iz vseh petih občin.

• Vaški aktivni ne delajo

Občinska zveza ZMS v Crnomlju ugotavlja, da vaški aktivni ne delajo tako, kot bi morali. Mladina iz Orešnjeva, Vranovičev in Tribuč na številne dopise, ki jih je odposlala občinska konferenca ZMS, sploh ni odgovorila, nikogar pa ni bilo niti na pogovor.

jeve brigade, so domačini in dva avtobusa gostov iz Avstrije počastili jubilej. Ob tej priložnosti so nekdanji borci podarili vaski soli snemalno kamero in projekcijski aparat, za kar se je ravnateljica šole Vida Zupančič lepo zahvalila.

Prisrčnemu snidenju je pripomogla tudi belokranjska gostoljubnost. Vaščanke Tribuč so po slovesnosti postregle z domačimi jabolki, orehi in slivovko, širša slovesnost s kulturnim programom pa je sledila v crnomaljskem prosvetnem domu.

Prijateljstvo med našimi in avstrijskimi borci, začeto v skupnem boju proti fašizmu, v povojnih letih ni bilo pozabljeno, saj se srečanja v Tribučah ponavljajo vsakih pet let. Sklenili so, da bodo v bodoče sodelovale še uvrstili.

Ob obisku v Beli krajini so gostje iz Avstrije obvestili naše predstavnike, da so zbrali 3000 šilingov za prebivalce Banjaluke, obenem pa so povabili na počitnice v Avstrijo večje število otrok iz prizadete Bosanske krajine.

Na vrsti je Kolodvorska cesta

Krajevna skupnost Crnomelj je te dni začela pripravljati Kolodvorsko cesto, kjer na več jamastih mestih prelaga kocke. Po mnenju občanov so ta dela nujna, menijo pa, da je to le začasna rešitev, ker bi bilo treba cesto asfaltirati.

Hrvaški gostje, sekretarji ZK, so obiskali novo osnovno šolo v Crnomlju, tovarno Beisad in Iskro v Semiču. Rekli so, da je tudi na gospodarskem področju več možnosti za boljše sodelovanje.

Novi prispevki za Banjaluko

Iskra v Semiču je spet pokazala darežljivost - Lepa pomoč tudi s terena

Do 20. novembra so za prizadele prebivalce Banjaluke prispevali v crnomaljski občini še: tovarna Iskra - Semič se je odrezala kar s 40.000 dinarji, delavci podjetja Klavnica in mesnica so dali 902 din, zaposleni v gozdnem obratu Crnomelj 3.150 din, zaposleni v gimnaziji in internatu so dali enodnevnih zasluzok, ki znaša v gimnaziji 600 din, v internatu pa 150 din. Rudnik se je odločil za 2-odstotni prispevek od enodnevnega zasluzka, valjenci mlin pa za pošiljko moke v vrednosti 1.000 din. Denar so zbrale tudi krajevne organizacije Rdečega križa: Butoraj 190 din, Sinji vrh 310 din, Griblje 848 din, Streklevec 2228 din, Rožni dol 381 din, Vinica 2.325 din. Kot pri Semiču 290 din in Crnomelj 1.873 din. V Crnomlju akcija še ni končana. Razen tega so prispevali 41 din učenci osnovne šole iz Rožnega dola in 340 din učenci osnovne šole Semič. Vsem najlepša hvala!

O kmetijstvu so rekli

Z zadnjega zasedanja občinske skupščine Metlika nekaj izjav brez komentarja

JANKO BRAČIKA IZ METLIKE: — Zadržati mlade ljudi na kmetijah je osnovno, kar moramo narediti. Naloga družbe pa je izenačiti kmeta z industrijskim delavcem.

TOŠE SUKLJE IZ BUSINJE VASI: — V kmetijstvu ne moremo tekmovali z Dansko, Švedsko in nekaterimi drugimi državami severne Evrope. Tam so izvedli komasacijo (založbo parcel) že pred 300 leti, pri nas pa se šele zdaj govorimo o tem.

JOŽE KOZJAN IZ BOŽAKOVEGA: — Omejene cene kmetijskim proizvodom so ena izmed glavnih ovir za napredek kmetijstva. Vpeljati bi morali garantirani odkup! Standard kmeta bistveno zaostaja za delavcem. Vidimo, kako si delavci po Metliki gradijo hiše, kmet pa na gradnjo sploh ne more pomisliti.

JOŽE ZLOGAR IZ RAVNAC: — Mladino smo silihi v mesta, vlagati kmetovanje ne diši več. Lepa zemlja marsikje stoji, ker je nima kdo obdelovati. Prizadeti pa smo tisti, ki smo ostali na kmetje.

ANTON PLUT IZ TRNOVCA: — Kmetovanje je danes na tako slabem glasu, da fant s posestva ne more več dobiti žene. Dekleta se branijo kmečkih fantov, četudi imajo močne grunte. Reje vzamejo navadnega delavca.

DR ANTON SUKLJE: — Problematike kmetijstva ne bomo rešili na ravni občine. Vemo, kaj bi morali narediti, da bi se položaj kmeta popravi: 1. uvesti bi morali popolno zbiravstvo zaščito za kmečke ljudi, 2. v stareli kmetje bi morali dobiti pokojnine, 3. zvišati bi morali cene kmetijskim pridelkom, 4. vpeljati bi morali dolgoročno kreditiranje kmetijske mehanizacije, 5. uvesti bi morali specializacijo proizvodnje in 6. spremeniti zakon o dedovanju, da se ne bi še nadalje drobile parcele.

TOŠE NEMANIČ IZ RADOVIČ: — Majhne parcele so naše zlo. Kmetje bi morali parcele združevati ali jih zamenjavati, da bi imel vsak čim večji kos na enem kraju. Urediti pa bi morali tudi prepise na katastru in v zemljiški knjigi.

STANE NEMANIČ IZ GRABROVCA: — Ni res, da vsi kmetje slabo živijo. V bližini večjih industrijskih središč se kmetu dobro godi, ker lahko pridelke vozijo na trg. Ni pa prav, da družba obravnava hrbovskega kmeta z enakimi merili kot onega v bližini mesta. Mi, oddaljeni kmetje, nimamo komu prodajati pridelkov.

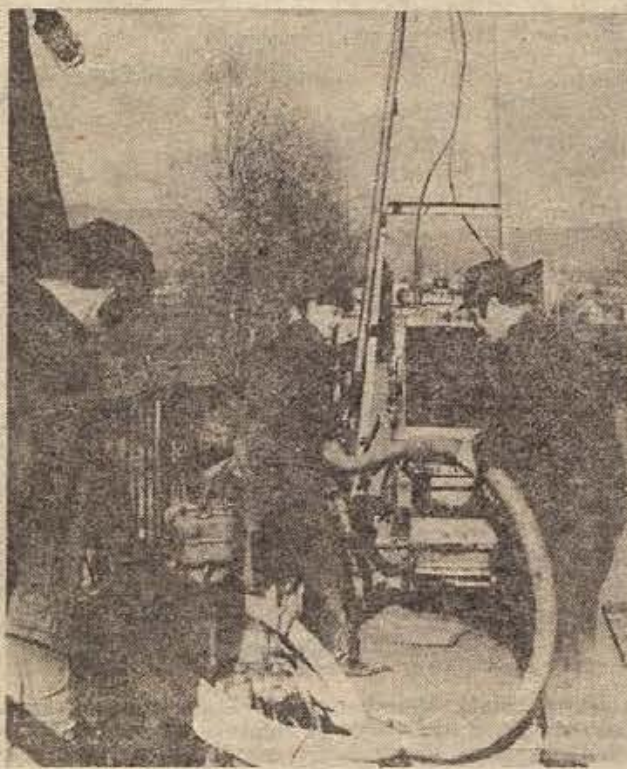
MARTIN ČRNUGLJ IZ METLIKE: — Kmet nima zaupanja v kmetijsko politiko, saj se je ta spmo v zadnjih 10 letih močno zasukala. Kje je zagotovilo, da je sedanja smer v podpiranju zasebnega kmeta trajna? Kaj bi bilo, če bi nas zatekla vojna ob današnjem stanju kmetijstva? Lačni bi bili vsi po vrsti. Menim, da je 25 let eksperimentiranja s kmetijstvom dovolj.

MARTIN PLUT IZ DRASICEV: — Vinogradništvo ima pri nas bodočnost, toda kmet ne zmora sam obnove vinogradov. Ranjka Avstrija in Jugoslavija sta podpirali kmete pri rigoljanju vinogradniških parcel, danes pa nam zadruga priskrbi samo buldozer, a ga mora plačati kmet sam. Z ugodnimi posojili za obnovo vinogradništva bi morali kmetom takoj pomagati.

FRANC VRVISCAR IZ METLIKE: — Ne samo zasebno, tudi družbeno kmetijstvo ni izpolnilo pričakovanj. Veseli me, da ni prevlekega zmanja in da smo vsi pripravljene pomagati. Čas pa je, da družba prizna nerazvita področja na robu Slovenije in da o njih nekaj reče.

INZ. JULIJ NEMANIČ IZ METLIKE: — Pri delitvi sredstev sklada za pospeševanje kmetijstva moramo paziti, da se ne bo delitev sprevrgla v socialne podpore. S posojili bi morali pomagati sposobnim kmetom, od katerih bi se denar najhitreje vračal. Predlagam, naj ima obnova večjih vinogradniških parcel prednost pri tem skladu.

MARTIN STEFANIČ IZ METLIKE: — Ni se treba bati, da bo ta casprava ostala samo na zapisniku. Kmetijstvo je zdaj v takem položaju, da so ga začeli resno jemati tudi v Zvezi komunistov in drugih organizacijah. Družba bo morala narediti svoje, mi v občini pa bomo pomagali takoj po svojih najboljših močeh.

Tokrat gre zares! Delavci Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij iz Ljubljane vrtajo na metliškem mostu ter preizkušajo trdnost temeljev. To sodi k pripravljalnim delom za gradnjo novega mostu, ki se bo kmalu začela. (Foto: Ria Bačar)

Domača vina so ocenjena

Nagrade in diplome so dobili najboljši vinogradniki, katerih pridelke je ocenila komisija

V soboto, 22. novembra, je strokovna komisija pod predsedstvom prof. inž. Mirana Veseliča ocenila vzorce vin metliških vinogradnikov. V pridelku belega vina so ocenili 25 vzorcev, med temi pa so bili najboljši: 1. Janko Pečarič iz Čuril, ki prejme 500 din denarne nagrade, 2. Martin Plut iz Drašič — 300 din nagrade, tretje mesto ni bilo podeljeno, 4. Alojz Bajuk z Radovica, 5. Franc Zugelj iz Čuril in 6. Jože Nemanč iz Božakovega.

Izven konkurence je sodelovala tudi Vinska klet in zasedla po kvaliteti 1. in 4. mesto, vendar ne dobi nagrade, temveč samo diplomu.

V tekmovalju pridelka pri rdečih vinih je bilo 32 vzorcev, 1. nagrado in 500 din prejme Janez Nemanč iz Vič, 2. nagrado in 300 din dobi Niko Pečarič iz Drašič, 3. nagrado 200 din Stanko Vrančič iz Čuril, 4. nagrado 200 din Martin Plut iz Drašič, 5. mesto (brez denarne nagrade) je zasedel vinogradnik Franc Stariha iz Drašič in 6. mesto Janko Pečarič iz Čuril.

Pokušnjo nagrajenih vin so večerj odprli v hotelu Bela krajina in bo odprta do 30. novembra vsak dan od 9. do 15. ure.

Na Božakovem nobene ženske

Letna konferenca SZDL na Božakovem je bila sicer dobro obiskana, žal pa med navzočimi ni bilo nobene tovariške. Dosedanji predsednik Anton Nemanč je poročal o delu Socialistične zveze in sodelovanju z drugimi organizacijami in društvi ter pohvalil posebno gasilce in člana prosvetnega društva. V razpravi so kot najbolj pereč problem omenjali položaj kmetijstva, razpravljali pa so tudi o delu krajevnih skupnosti. Izvolili so tudi novo vodstvo organizacije, v katerem je precej mlajših ljudi. Novi predsednik vaše organizacije SZDL je postal Slavo Težak.

Nasadi pripravljene za zimo

Delavci Komunalnega podjetja so prejšnji teden že začeli gojiti in rahljati nasade in zelenice v Metliki in jih tako pripravljali na prezimovanje. Vrtnarska skupina, ki je s svojim delom prav gotovo pomagala, da se je Metlika uvrstila na odlično 6. mesto med slovenskimi prizadevnimi turističnimi mesti, bo urenila tudi okolico novih stanovanjskih blokov in otroškega vrta.

Dom upokojevcev svečano odprt

V nedeljo dopoldne slovesnost pred domom

V nedeljo dopoldne so v okviru praznovanja občinskega praznika Metlika svečano odprli dom upokojevcev, ki je bil zgrajen s prispevki društva Novo mesto, s pomočjo upokojevcev Metlika in doma počitka in občinske skupščine.

Na svečanosti se je zbralo precej ljudi. Najprej je govoril Ignac Štupar, predsednik podružnice metliških upokojevcev, zatem pa pokrovitelj slavlja, predsednik občinske skupščine Ivan Žele, ki je izročil v imenu občine v dar televizijski sprejemnik.

Za vsa družbeno pomoč in lepo darilo ob otvoritvi se je zahvalila upravnica Mimica Molek in prevzela ključce. Sledil je krajsi kulturni program uencev osnovne šole, nato pa so si gostje, udeleženci svečanosti in občani, ogledali novi dom.

PEKARNA pod novim vodstvom

Martin Zupančič je bil na zadnji seji občinske skupščine imenovan za novega direktorja Pekarije, polemu ku je bil stari direktor razresen dolžnosti. Za kadrovske spremembe so se v podjetju žito, kamor pekarija spada, odločili zato, ker so se občani stalno pritoževali nad kvaliteto kruha in neredno preskrbo. Večkrat se je zgodilo, da so peki premalo pekli, in če niso gospodinjke hotele ostati brez kruha, so morale ponj v Črnomelj ali v Novo mesto.

Nov gasilski avto v Metliki

19. novembra so člani metliškega gasilskega društva (tov. Bračika, Flajšman, Horvat in Okorn) odšli v Maribor, kjer so v tovarni avtomobilov prevzeli novi gasilski avtomobil TAM, tip 5500. Avto ima vgrajeno cisterno za 2200 litrov vode, ki jo nadržuje z lastno črpalko. V vozilu je prostora za sedem oseb.

Avto bo svečano predan v uporabo v začetku prihodnjega meseca, (verjetno v nedeljo, 7. decembra), ko je predviden tudi zbor vseh metliških gasilcev.

SPREHOD PO METLIKI

KOMISIJA ZA POIMENOVANJE NOVIH CEST in ulic v Metliki se je prvič sestala 19. novembra. Poimenovali bo treba ulice v novem naselju okoli tovarne BETI, na Bavnlah ulicah; na Veljarju in Bregu revolucije. Vsaka bo potrebno izbrati okoli dvajset imen. Komisija je mnenja, da bi se ostanje poimenovala po morebitnih starih ledinskih imenih, po belokranjskih kulturnih delavcih in osebnostih oziroma dogledkih iz NOB. Zbrali bodo predloge nazivov, o njih pa bodo dokončno razpravljali tudi prebivalci novih ulic.

BELOKRANJSKO GRADBENO PODJETJE je pred kratkim uspešno dokončalo svoja dela na otroškem vrtcu, zdaj pa se bo lotilo preurejanja spornih prostorov v hiši Maneka Fuca, ki jih je odkupilo ljubljansko trgovsko velepodjetje Metalka. Delavci so ogradili del bližnjega parkirnega prostora na Dragah z lesenimi ograjami, za katero so že pričeli dovajati gradbeni material.

ŠTEVILNI METLICANI so 19. novembra spremlili na zadnji

KRVODAJALCI, PRIDITE 2. DECEMBRA!

Občinski odbor Rdečega križa v Metliki bo organiziral 2. decembra prostovoljno krvodajalsko akcijo za potrebe novomeške transfuzijske postaje. Vabijo občane, naj se k prostovoljni oddaji krvi priključijo svojim krajevnim organizacijam RK. Metlika je tokrat dolžna zbrati 50 krvodajalcev. Prevoz je preskrbljen.

Nova razstava kluba FOKUS

Prizadevni člani foto-kino kluba Fokus so spet presenetili metliško občinstvo. 22. novembra zvečer so namreč to jesen odprli že drugo svojo fotografsko razstavo. Tokrat so ji dali naslov «Metlika v objektivu». V počastitev občinskega praznika so zbrali vrsto motivov rodnega mesta in tako ohranili pozabi marsikak zanimiv metliški detalj ali osebnost.

Ob otvoritvi razstave, za katero je klubu odstopil prostor Belokranjski muzej je spregovoril Toni Gasperič ki je poudaril poštvalno delo članov kluba, ki so za to razstavo žrtvovali številne ure in tudi precej lastnega denarja. Zato je prav, da jim družba da obljubljeni denarno pomoč.

Zanimiva razstava bo odprta ves decembar.

Kdo so v upravnem odboru?

Odborniki metliške občinske skupščine so z odlokom ustanovili sklad za pospeševanje kmetijstva, obenem pa imenovali upravni odbor, ki bo razdeljeval sredstva tega sklada. Predsednik je inž. Janez Gačnik, člani pa so: inž. Jule Nemanč iz Metlike, Tone Pezdirc, kmet iz Krašinea, Stane Nemanč, kmet iz Grabrova, Ivan Zupančič, kmet iz Primosika, in Anton Simončič, kmet iz Drašičev.

Posojilo za urejanje vodovoda

Metliška občina je najela 250.000 din posojila pri Kreditni banki in hranilnici v Novem mestu, da bo lahko zgradila čistilne naprave na Veselici. Oskrba s pitno vodo se bo potem občutno izboljšala. Voda ne bo več kalna, kot je zdaj, v gospodinjstvih pa je ne bo zmanjkovalo tudi po zaslugi tovarne BETI, ki za svoje potrebe gradi vodovod iz Kolpe. Z gradnjo objekta za čistilne naprave bodo začeli že letos.

SPREHOD PO METLIKI

KOMISIJA ZA POIMENOVANJE NOVIH CEST in ulic v Metliki se je prvič sestala 19. novembra. Poimenovali bo treba ulice v novem naselju okoli tovarne BETI, na Bavnlah ulicah; na Veljarju in Bregu revolucije. Vsaka bo potrebno izbrati okoli dvajset imen. Komisija je mnenja, da bi se ostanje poimenovala po morebitnih starih ledinskih imenih, po belokranjskih kulturnih delavcih in osebnostih oziroma dogledkih iz NOB. Zbrali bodo predloge nazivov, o njih pa bodo dokončno razpravljali tudi prebivalci novih ulic.

BELOKRANJSKO GRADBENO PODJETJE je pred kratkim uspešno dokončalo svoja dela na otroškem vrtcu, zdaj pa se bo lotilo preurejanja spornih prostorov v hiši Maneka Fuca, ki jih je odkupilo ljubljansko trgovsko velepodjetje Metalka. Delavci so ogradili del bližnjega parkirnega prostora na Dragah z lesenimi ograjami, za katero so že pričeli dovajati gradbeni material.

ŠTEVILNI METLICANI so 19. novembra spremlili na zadnji

Brezvladje v hotelu končano

Za prevzem gostinskega podjetja s hotelom v Metliki je dala doslej najugodnejšo ponudbo tovarna BETI — Novi direktor Karel Vardijan

Parocali smo, da je občinska skupščina Metlika ponudila prevzem hotela domačim gospodarstvenim organizacijam, na zadnji občinski seji pa so odbornikom pojasnili, kako daleč je prišla sanacija gostinskega podjetja, s katero se že leto dni ubadajo.

Več domačih podjetij je bilo zainteresiranih za prevzem hotela, vendar je najugodnejša ponudba tovarne BETI, zato se bodo razgovori s tem podjetjem nadaljevali.

Prisilne uprave v podjetju ni bilo mogoče več podaljševati, zato so na seji prisilno upravo ukinili, obenem pa za novega direktorja hotela imenovali Karla Vardijana, doslej zaposlenega v BETI.

Do konca letošnjega leta bo hotel še samostojno poslovati, po letni bilanci pa bo verjetno prišlo do priključitve k BETI, če se bo kolektiv tovarne na referendumu odločil za to.

Vsekakor bi bila to najboljša rešitev tako za občino, ki bi se znebila vedne skrbi za usodo hotela, kot za tovarno BETI, kajti z gostinstvom imajo velike nártne.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Martin Satar, član IMV Novo mesto; Jože Pačar, član Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Martina Ivančič, Janez Jurman, Srečko Plut, Zdravko Plut, Uroš Belko, člani IMV Črnomelj; Milka Janežič, Stanica zdravstvenega doma Novo mesto; Ivan Pogravec, član splošne bolnišnice Novo mesto; Marija Jaklič, Slavka Brinčec, Jože Čandelj in Henka Pate, člani BETI, Mirna peč; Alojz Mikec, član Občinskega sveta, član BETI, Marija Pavlin, Marija Tomažin, Martina Koracin in Silvo Presiček, člani Novotokca, Novo mesto; Jožica Klajder, članica Centra za socialno delo, Novo mesto; Anton Kraševac, član Iskre, Novo mesto; Anton Jakofčič, Jože Jaklič, Matevž Kralj in Matija Jakofčič, amcije iz Gribelj; Katarina Rožman, gospodinja iz Purge; Franciska Rogina, gospodinja iz Buznika; Pepca Segina, Katica Maric, Cvetka Cimerman, Angela Delinšek, Pepca Zunič in Marija Plevnik, članice BETI, Črnomelj; Anton Srebrnjak, član Laboda, Novo mesto; Vinko Kulovec, dijak novomeške gimnazije; Milena Simc in Marija Požek, delavki iz Gribelj; Marija Rožman, gospodinja iz Velikega Neračja; Marija Cvar, gospodinja iz Čuril; Francka Car, Marija Godina in Marija Kralj, članice iz Črnomelja; Katarina Smalcelj, Bara Pezdirc, Pepca Krizan, Neža Henigman, gospodinja iz Gribelj; Katarina Brinc, članica KZ Črnomelj; Marija Malešič, gospodinja iz Podklanca; Marija Staresinč, gospodinja iz Čerkviča; Janjo Frankovič, Stanislav Krizan, Alojz Aučičič, Anton Štefančič, učenci poklicne šole Črnomelj; Stefa Kulovec, članica osnovne šole Gribelj; Ludvik Marčičič, kmet iz Lučkovec; Franc Kastelic, član Dano, Mirna; Franc Vrančič, kmet iz Podloga; Neža Brežan, Franciška Crnič, Ana Tkalič in Barbara Zunič, gospodinjice iz Priblavec; Cvetka Slak, članica SVP Novo mesto; Bara Balkovec, gospodinja iz Balkovec. Iskrena hvala!

DOLENJKA za 10-letnico

22. novembra je kolektiv trgovskega podjetja DOLENJKA v zbiravilnici Dol. Toplice privadil pogostitev za dva člana, ki odhajata v pokoj, in za 36 članov, ki delajo pri podjetju nepretrgoma že 10 let. Omenjenim 38 članom so v priznanje in zahvalo za prizadevano delo podelili zapestne ure z vgrviranim posvetilom.

Pionirji zbirajo obleko

Učenci osnovne šole Katje Rupena so zbrali že veliko obleke in obutve za banjaluške otroke, ki so v Sloveniji Marsikateri med njimi je za banjaluške sovrstnike oddal tudi igrače, šolske potrebščine in podobno. Na šoli zbirajo obleko in obutve vsak dan, pionirji pa sprejemajo in čuvajo darovano blago. Ko bo zbiralna akcija končana, bodo prek občinskega odbora RK odpisali zbrano blago v poštne škatle domov, kjer se mudi jo otroci iz Banjaluke.

Lovske specialitete v Kandiji

Novomeški hotel Kandija bo imel odslej na svojem jedilnem listu tudi lovške specialitete. Gostje bodo lahko naročili divjega prašiča, jelena in srno, iz kočevskih host pa bodo od časa do časa dobili še zajca, fazane in divje rabe. Ob ljubljanskem Zlatorogu bo novomeška restavracija ena redkih v Sloveniji, ki bo imela stalno na jedilnem listu tudi divjačino. V hotelu so v ta namen kupili nov zamrzovalnik. Vsekakor bodo lovške specialitete dobrodošle tudi tujim lovčam, ki v naših lovskih ostanejo včasih praznih rok; hotel bo na ta način še pospeševal lovski turizem.

Skoraj še enkrat več elektrike

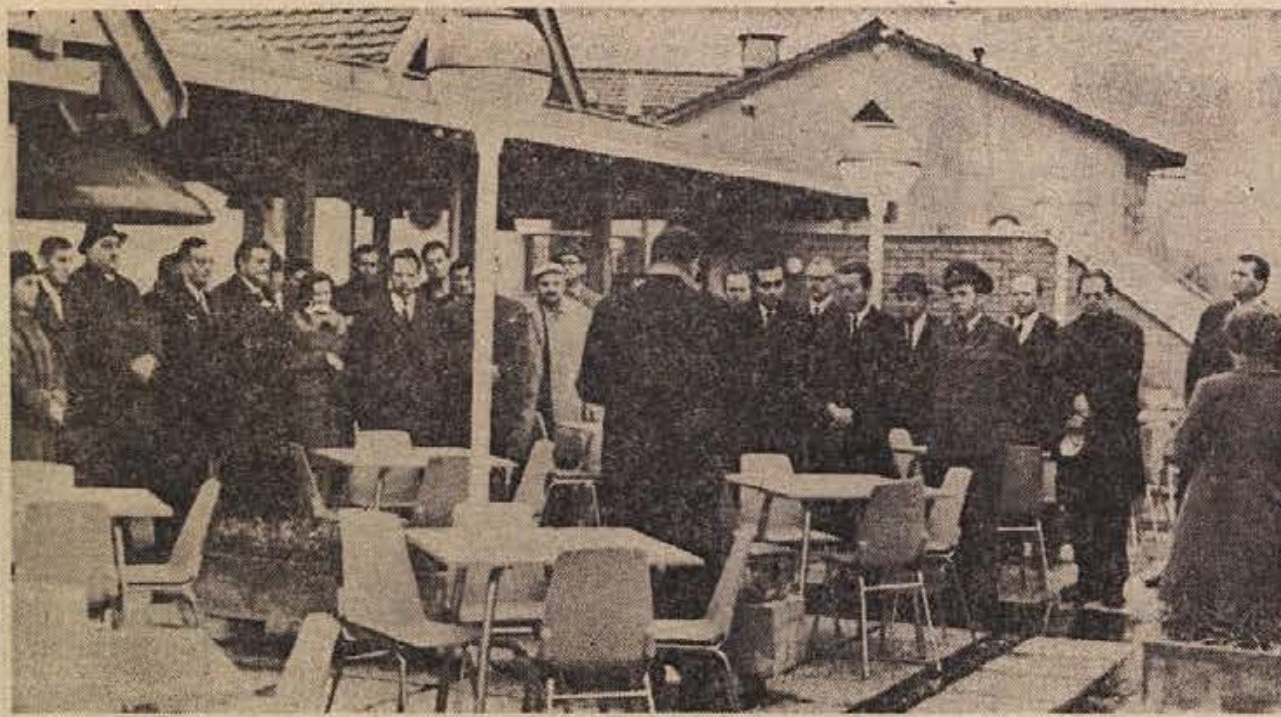
Poraba električne energije je letos v novomeški občini izredno porasla. Vse lansko leto je bilo v občini porabljeno 41.100 kilovatih ur električne energije, do konca oktobra letos pa 81.100 kilovatih ur. Poraba se je torej letos povečala za 80 odst.

Od ribolova že 110.000 din

Novomeški ribiči so z letošnjim iztržkom od ribolovnega turizma več kot zadovoljni. V desetih mesecih so od domačih in tujih ribičev dobili 110.000 dinarjev, kar je precej več kot lani v enakem času. Največ denarja so v blagajno ribiške družine prispevali tujci, in to 82.000 din, domači ribiči pa znatno manj.

Ali hmeljišče ali igrišče?

V Vavti vasi je prišlo pred kratkim do nesoglasij med kolektivom osnovne šole in KZ »Krkas«. Osnovna šola Vavta vas nima igrišča. Računali so, da ga bodo uredili za šolo, hmeljiška zadruška pa namerava razširiti hmeljišče. Ker hmelj večkrat na leto škropijo s škropivi, ki bi otrokom škodovala, je KZ predlagala osnovni šoli, naj igrišče uredijo raje na drugi strani ceste. Vse bi bilo lepo in prav, če šola ne bi stala v bližini hmeljišča, šolarji pa so tudi tako zastavili škodljivemu škropivu. Nesoglasja bo razčistil sanitarni inšpektor, ki bo dovolil razširitev hmeljišča le tadaj, če to ne bo škodovalo zdravju šolarjev.

21. novembra popoldne je kolektiv hotela Metropol izročil namenu novo ekspresno restavracijo na avtobusni postaji in preurejeno kavarno poleg nje. Oboje je izdelano po zamisli inž. arh. Danila Lapajneteta in po načrtu Emona projekta iz Ljubljane. Novo mesto je z restavracijo in preurejeno kavarno pridobilo dva izredna gostinska prostora. Na sliki: otvoritvena slovesnost na terasi ekspresne restavracije med govorom direktorja hotela Metropol Rudija Pintarja. (Foto: M. Jakopec)

PROIZVODNJA IN IZVOZ SE POVEČUJETA

Še vedno z enako hitrostjo

Tudi oktobrski proizvodni rezultati so več kot razveseljivi - Tovarna zdravil KRKA je povečala letos svoj izvoz za 1573 odst.!

Res lajmno povečevanje proizvodnje, ki ga gledamo v novomeški občini že vse leto, se je nadaljevalo tudi v oktobru. Število zaposlenih se je ob tem letos povečalo v primerjavi z lanskim letom za 4 odst., v oktobru pa je bilo v primerjavi z lanskim oktobrom večje za 24 odst.

Ker je primerjava proizvodnje po količini težja zaradi obilice proizvodov raznih vrst, ki jih izdelujejo v posameznih podjetjih, si oglejmo njeno rast raje v

vrednosti. Po vrednosti je bila proizvodnja v industrijskih podjetjih v oktobru letos v primerjavi z lanskim oktobrom večja za 35 odst., če pa primerjamo letošnje letoletno proizvodnjo z enakim obdobjem 1968, se je povečala za 48 odst.

V posameznih podjetjih je bila vrednost proizvodnje do konca oktobra v primerjavi z enakim obdobjem 1968 večja za toliko: v ELEKTRO za 78 odst., v IMV za 77 odst., v KRKI za 57 odst., v OPREMALESU za 54 odst.,

v ISKRI za 35 odst., v NOVOLESU za 21 odst., v LABODU za 20 odst., v NOVOTEKSU za 11 odst., v Opakarni Zalog za 9 odst. in v Industriji obutve za 8 odst.

Čeprav se je proizvodnja tudi v oktobru še naprej povečevala, se zaloge izdelkov in surovin v podjetjih niso povečevale z enako silovitostjo. To je najbrž posledica pomanjkanja obratnih sredstev pomanjkanja nekaterih materialov na tržišču in seveda tudi tega, da povpraševanje na trgu še ne upada.

Najbolj srno lahko veselili lepili dosežkov v izvozu. V oktobru je bil celotni izvoz za 189 odst. večji kot lani: na zahodna tržišča se je povečal za 260 odst., letošnji izvoz pa znaša že 11.098.000 dolarjev, medtem ko je znesek v enakem obdobju lani le 4.856.000 dolarjev.

Največ so zbrali pionirji

Zbiralna akcija za Banjaluko se v novomeški občini še vedno nadaljuje. Zadnje dni so bili pri zbiranju najbolj prizadevni pionirji, ki so za banjaluške sovrstnike darovali veliko obutve in obleke. Na nekaterih osnovnih šolah so pionirji že pobrali pionirski solidarnostni dinar, zbrani denar pa bodo odposlali tistim banjaluskim otrokom, ki obiskujejo pouk v slovenskih obalnih poštinskih domovih in na Rakitni. Veliko obleke in obutve so zbrali tudi na novomeških srednjih šolah.

Do sobote, 22. novembra, se je zbralo na žiro računju že

Delitev se je le malo izboljšala

V novomeški občini je ostalo lani delovnim organizacijam 71,7 odst. ustvarjenega družbenega proizvoda, družbi pa so v obliki dajatev odvedle 28,3 odst. V prvem polletju se je delitev le za malenkost izboljšala v dobro delovnih organizacij: tem je ostalo 71,9 odst., družbi pa so odvedle 28,1 odst. Razmerje sicer ni slabše, kot znaša republiško povprečje, kljub temu pa se udeležba delovnih organizacij prepočasno povečuje.

Danes za dan republike

V počastitev praznika 29. novembra bo v Domu kulture v Novem mestu danes ob 19.30 slavnostna akademija. V sporedu sodeluje učiteljski pevski zbor Slovenije »Emil Adamič« pod vodstvom dirigenta Branka Rašterja. Vstopnine ni! K udeležbi vabi občinska konferenca SZDL Novo mesto!

ZIVINOREJCI PRED PREIZKUSNJO

Cene ne bodo ostale enake

Ne odklanjamo pogodb za pranje goveje živine, ki jih ponujajo republiške rezerve

Ze nekaj mesecev čutimo pomanjkanje mesa: v mesnicah ga ni na izbiro, vrhu vsega pa je neprimerno dražje, kot je bilo. Iznenada se je letos obrnilo: v zadnjih treh letih je bilo vse do zdaj živine na pretek, ker

se je izvoz ustavil. Cene niso bile spodbudne, zato so kmetje in družbeno posestva opuščali živinorejo. Hlevi so se izpraznili. Letos so se cene povečale in zdaj živine primanjkuje.

Odgovora na vprašanje, zakaj nismo bili pred dvema letoma sposobni rešiti, kot smo trdili, zamotanega vprašanja živinoreje z zelo preprostimi posegom v potrošnikov žep, kot smo to storili šele zdaj, ko je voda že tekla v grlo, najbrž ne bomo dobili. Tudi tega, kdo je kriv za to, najbrž ne bomo nikoli svedeli.

Dejstvo pa je, da so se tudi kmetiči hlevi izpraznili in da živine ni. Preden se obnovi osnovna čreda, mine nekaj časa. Zato je treba pozdraviti pobudo republiškega zavoda za rezerve, ki daje zasebnim rejcem po 500 din predujma za vsako po pogodbi spitano govedo in »arantira odkupne cene Omenjeni zavod sklepa takšne pogodbe za 5 let. Zasebni rejci pa se ustavljajo prav ob garantiranih cenah in trditvi: »Za takšno ceno ne bomo redili, dovolj dolgo so nas gnili!«

Cene živine še pred letom resda niso bile spodbudne. Zaman pa bi bilo pričakovati, da bodo ostale takšne, kot so zdaj! Poraba mesa bo namreč padla, ker potrošnik nakupa ne bo zmogel. Zato ni prav, da zdaj odbijamo ponujeno roko, kakršne bi bili zelo veseli še pred dobrim letom!

M. J.

5 in 1 križ Franca Zorana

odgovarja. Pa še kar dobro je šlo.

■ Kaj ste pravzaprav zdaj?

»Z obema rokama sodelavec Centra za socialno delo v Novem mestu. Za stopam pravice mladoletni kov ter telesno in duševno prizadetih, poleg tega pa skrbim za njihovo premoženje. V tem imam kot nekdanji sodnik in načelnik občinskega oddelka za zdravstvo in socialno varstvo precej izkušenj. Zadnje čase me bolezen v družini precej priklepa na dom. Če le morem, grem tudi ribiško palico namarikat. To je moja strast.«

■ Ste že bili kdaj v časopisu?

»Pri časopisu in v časopisu. Delno sem kriv, da je začel izhajati Dolenjski list. Bil sem nekaj časa tudi eden izmed njegovih devetnajstih nehonornih zunanjih dopisnikov. Dopisoval sem zelo rad, to pa mi je omogočalo terensko delo, ker sem bil na bivšem OLO.«

■ Pet križev imate, zato vam dajem posebno prilžnost, da poveste še kaj, ne da bi vas vprašali!

»Ne pet, ampak šest križev! Šesti je, bi rekel, zaradi vas. Bralec Dolenjskega lista še vedno mislijo, da so članki, pod katerimi je podpisani Ivan Zoran, moji. No, pa ni preveč graje...«

■ Hvala!

IVAN ZORAN

V 5 letih bo denarja dovolj

Tako pravijo v tovarni perila LABOD v Novem mestu zato, ker že imajo načrt, kako bodo ustvarili svoja obratna sredstva in se sami, brez izgovorjanja na druge, rešili težav nelikvidnosti

Pri nas se je močno udomačila bolezen, da zelo neradi pometamo pred svojim pragom in se strašansko radi izgovarjamo na sistem in dejavnike izven nas. Ta bolezen je še posebej razpasena v času večjih preplahov. Eden takšnih je tudi nelikvidnost. Večina podjetij čaka na to, kaj bodo rekli in storili soni zgoraj (res je, da ne bo odveč, če bodo tudi oni kaj storili), pozabljajo pa, da se da doma, v domači tovarni, tudi marsikaj storiti. Tako so menili v novomeškem LABODU, zato pogledajmo, kaj in kako.

Do 31. avgusta so prodali za 30.929.000 din izdelkov, kar je za 32 odst. več kot v enakem obdobju lani. Polletni ob račun je pokazal, da se je dohodek v polletju povečal v primerjavi z lanskim za 18 odst. To pomeni, da se je njihova gospodarska moč zmanjšala in ne dohaja povečevanja proizvodnje, saj se je proizvodnja povečala za 32 odst., dohodek pa le za 18 odst.

Ko so tehtali razmerja med kupci in dobavitelji, so ugotovili zanimive stvari. Kupci so bili konec avgusta dolžni podjetju 10.260.000 din, kar je ena tretjina letos ustvarjenega prometa. To pomeni, da plačujejo kupci LABODU njegove račune povprečno šele v 50 dneih!

Slika z dobavitelji je precej boljša: LABOD je dolžan dobaviteljem 1.602.000 din, vendar je njihov dejanski dolg večji, ker so od tega, kar dobaviteljem dolgujejo, že odbili predplačila za uvoz surovin. Blago iz uvoza morajo plačati, preden ga dobijo, v ta namen pa uporabljajo posebne kredite, ki jih dajejo

banke. Dejansko razmerje med kupci in dobavitelji pa je 2,5:1, kar pomeni, da so kupci dolžni LABODU dvainpolkrat več, kot je dolžan LABOD dobaviteljem.

Kadar tehtamo plačilno sposobnost podjetja, so zelo važne zaloge, ker so tudi zaloge del imetja, ki se bo prej ali slej spremenil v denar.

Skupne zaloge surovin, nedokončane proizvodnje in izdelkov, so le za 4% večje kot lani in so po vrednosti za okoli 5 odst. manjše od tega, kar dolgujejo LABODU kupci. Ti podatki so zelo razveseljivi, če upoštevamo, da se je vrednost proizvodnje letos, kot smo že rekli, povečala v primerjavi z lanskim za 32 odst. Se bolj razveseljivo pa je dejstvo, da so ob tolikšnem porastu proizvodnje, gotovi izdelki sorazmerno malo udeleženi v skupnih zalogah: za 37 odst. jih je manj, kot jih je bilo lani! Zaloge gotovih izdelkov predstavljajo po svoji vrednosti samo 6 odst. tega, kar so v LABODU letos prodali.

Zresnili so se, ko so ugo-

tavljali, koliko jim dolgujejo kupci in kako je sestavljeno njihovo imetje. Od vsega imetja, s katerim kolektiv upravlja, je dejansko njegova last 31 odst. (to je odplačal), za preostalih 69 odst. svojega imetja pa ima še najete kredite.

Nič boljše ni z obratnimi sredstvi: le 36 odst. denarja, ki ga potrebujejo za obratovanje, imajo v LABODU, za vse drugo pa morajo najemati občasne in kratkoročne kredite.

Podatki, ki smo jih razgrnili, ne bi dali popolne slike, če ne bi dodali, da so začeli graditi nove proizvodne prostore in posodobljati proizvodno prav v reformi. To je bilo takrat, ko je bilo denar v te namene že tako težko dobiti, če si ga pa dobil, si ga dobil pod precej težjimi pogoji kot včasih. Mnoge težave izvirajo zato od takrat.

Razumen sklep, ki so ga potegnili iz te analize, je jedrnat: ne tarnati pač pa ustvarjati svoja obratna sredstva! Pet let ne bodo uporabljali za naložbe skladov, pač pa, kolikor bodo naložbe nujne, le amortizacijo. Ves razpoložljivi denar iz skladov, to je po 1,5 milijona na leto, bodo namenjali za obratna sredstva. Čez pet let bo imel LABOD dovolj obratnih sredstev.

M. JAKOPEC

Zapostavljamo obratna sredstva

Obratna sredstva so po svojem sestavu v gospodarstvu še vedno vse preveč odvisna od kratkoročnih kreditov. Nelikvidnost je v veliki meri posledica tega. V prvem polletju letos so bila obratna sredstva sestavljena takole: 23,7 odst. iz poslovnega sklada, torej iz sredstev delovnih organizacij in 23 odst. iz dolgoročnih, ter 53,3 odst. iz kratkoročnih kreditov. To pomeni, da so kolektivi v večji meri usmerjali dobiček v naložbe in premalo v povečevanje obratnih sredstev.

V četrtek zjutraj je začelo goreti v leseni mizarški delavnici Franca Straška v Volčičevi ulici v Novem mestu. Ognjen se je razširil iz zakurjene peči. Čeprav so novomeški gasilci takoj prihiteli na pomoč, jim je uspelo rešiti le nekaj desk. Lesena stavba je popolnoma pogorela, poškodovan pa je tudi skobelnik, ki je ostal v delavnici. Po nestrokovni oceni znaša škoda približno 10.000 din. (Foto: M. Padovan)

V Šmarjeti grozijo z ostavko

Območni odbornik inž. Lado Kotnik je na seji v torek opozoril občinsko skupščino, da podjetje PTT Novo mesto ni upoštevalo mnenja skupščine, sprejetega na zadnji seji. Skupščina je takrat sprejela stališče, naj ostaneta pošti Šmarjeta in Bela cerkev z enakim obsegom delovanja še naprej. Na seji je bila prebrana resolucija vodstev družbeno-političnih organizacij in KS iz Šmarjete, v kateri so omenjena vodstva zagrozila z odstopom, ker podjetje PTT ni upoštevalo stališč skupščine in zahtev prebivalcev. Občinska skupščina je s ponovnim glasovanjem na torkovi seji potrdila, da vztraja pri prvotnem stališču. Izvoljena je bila 5-članska odborniška komisija, ki naj zadevo razišče in poroča skupščini.

Kaj bo v stari šoli

V Šmarjeti razmislijo, kako bi najkoristneje uporabili stari šolo, ko se bodo učenci preselili v novo zgradbo. Je več predlogov in želja eni se navdušujejo za novo trgovino, drugi so za poživitev kulturno-prosvetne dejavnosti, v manjšini pa niso niti tisti, ki se zavzemajo za usposobitev manjšega obrtnega podjetja. Vrednost šole je 200.000 din, stara pa je več kot sto let.

Bila je prijetna delovna akcija

84 novomeških mladincev je v nedeljo priskočilo na pomoč vaščanom v Suhi krajini, ki s prostovoljnimi delom širijo in utrjujejo pot med Hinjami in Seli. Delali so ves dan, zvečer pa so združili koristno in prijetnim in se udeležili tovariškega srečanja na Dvoru. Za prijetno vzdušje je poskrbel vojaški orkester. Mladinci obljubljajo, da bodo Suho-kranjcem še priskočili na pomoč, če bo treba.

Novomeška kronika

SASA ZAJC, miss Evrope, se bo v decembru dva ali tri dni mudila v Novem mestu. Ker je uslužbenka pri podjetju »OBRTNIK«, bo v novomeški »NOVI MODI« pomerjala nekatero modelo, strgala strankam in pripovedovala o svojih potovanjih po Evropi.

SVETLECE ORESKE za novoletna drevesca so že začeli prodajati v Mladinski knjižnici. Cene segljejo med 2,5 in 20 din.

SAMO 6 ZENA se je prijavilo pri Solskem centru za gostinstvo za gospodinjstvi tečaj. Ker je število prijaviteljev tako majhno, se tečaj ne bo začel v novembru, kot so predvidevali, pač pa kasneje, čimno je, da za ta tečaj ni pravega zanimanja med mladimi ženami, saj bi si lahko v kratkem času pridobile prepotrebno znanje, ki ga mora imeti vsaka gospodinja in mati.

PROSLAVE za 29. november, dan republike, se bodo začele že 28. novembra. Pionirji osnovne šole bodo imeli proslavo v Domu kulture. Da bi si jo lahko ogledali vsi učenci, bodo nastopali člani dramskega in pevskega krožka, ki so proslavo pripravili, kar trikrat. Raadredne proslave bodo tudi na drugih šolah, zekoja za kulturo pa je pripravila proslava v Dijaškem domu Majda Sile.

SOLIDARNOSTNI KROŽKI, ki so jih na osnovnih šolah ustanovili zato, da bi člani krožka v novembru in decembru pletli kape, šale, nogavice in rokavice za banjaluške otroke, ki obiskujejo pouk v oblnih poštinskih domovih, se niso začeli delati. Učitelji se ponekod upravičeno razburjajo, da otroci ne znajo plesati, saj so ročna dela izločili pri predmetu tehnični pouk, ker učni progra-

Prva seja ZK

V torek popoldne je bila prva seja nove občinske konference ZK. Razpravljali so predvsem o vsebinski preobrazbi ZK v občini, o delu osnovne organizacije ter izvolitvi nov organ konference. Za sekretarja komiteja konference je bil izvoljen Boris Gabrič.

Veliko potrošniških kreditov

Podjetje »OBRTNIK« v Novem mestu, ki ima bogato izbiro konfekcije, perila in športne opreme, daje potrošnikom pod ugodnimi pogoji potrošniški kredit brez porokov in brez pologa, v višini mesečnega osebnega dohodka. Ljudje se kreditov radi poslužujejo. V zimskih mesecih so zabeležili potrošniške kredite tudi do višine 100.000 dinarjev. Za podjetje je to ugodno, saj tako pridobijo kupce in razprodajo blago domače proizvodnje.

Zdaj pa še trobentice!

Naši bralec nas opozarjajo, da spet raste spomladansko cvečje; vijolice, trobentice in marjetice. V pomlad je v naše uredništvo prišel lep šop trobentic Dušan Cesar iz Bučne vasi. Nabral jih je na travniku ob smihelski cesti v Novem mestu. Ne vemo, do kdaj bo še trajala cvetlična pomlad!

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Anica Kocičper iz Kostanjevce — Dušana, Ljubica Crivković iz Brihova — Vesno, Milena Rožič iz Lože — Branka, Marija Kočvar iz Petrove vasi — Bernardko, Franciška Gatiš iz Dolenjega Grčevca — Polonca, Marija Planinc iz Krškega — Andreja, Stanislava Strucej iz Gribelj — Sonja, Marija Skubic iz Gornjih Kamena — Marijo, Dragica Stravs iz Gradca — Borisa, Tončka Mitelko iz Sela pri Zagorici — Slavka, Marija Plut iz Malega Lešca — Antona, Katka Bajuk iz Primoška — dečka, Mara Deanović iz Dragobrevca — dečkico, Dušanka Simončič iz Črnomlja — dečka, Anžela Turk iz Sela pri Zajčjem vrhu — dečkico in Vera Bavec iz Sentjanja — dečka. — Čestitamo!

mi tega niso upoštevali. Čeprav bo Pionirski list prinašal natančno navodila za pletenje, si otroci ne bodo mogli dosti pomagati, če ne znajo vsaj nekoliko plesati.

NA TRGU so se v ponedeljek ome sadja in zelenjave gibale takole: solata 4,5, grozdje 3, jabolka 2, banane 6, kisel zelje 2, paprika 3, bruske 4,5 in 5, limone 7, paradiznik 4, cvetaca 4,5, zelje 1 din za kg. Jajca so bila po 90 par.

RODILI STA: Alenka Štedelj s Mestnih nlih 11 — Vanjo in Vida Rodič iz Koštalove 40 — Roberta

— Ena gospa je rekla, da bi lahko zdaj šolski otroci lopo štrikali nogavice in šale za banjaluške otroke. Nekateri tovarišje v republiki pa so pred leti predlagali, naj se štrikanje umakne iz tehušnega pouka, ker ni več sodobno. Prav bi bilo, ko bi zdaj te tovarišice v solidarnostnih krožkih štrikale šale in nogavice, ker naši šolarji tega več ne znajo!

LOVSKE SPECIALITETE
v novomeškem hotelu
KANDIJA

Za sladokusce: jelen, srna, divji prašič in druga divjad
POIZKUSITE!

BO ZDAJ KONEC MLAČNOSTI IN NEODLOČNOSTI?

Izpod šotorov v posebno šolo!

Predlagajo, naj bi v stari osnovni šoli v Mirni peči uredili posebno šolo z internatom za vse šoloobvezne Cigančke iz gozda Žabjek

Nedavno revolversko obračunavanje Ciganov na novomeških ulicah je močno odjeknilo med prebivalstvom, vendar pa se komisija za ciganska vprašanja v Novem mestu 20. novembra ni sesla samo zaradi tega. Bolj so jo spodbudili take razlogi:

● da lanska stališča občinske skupščine glede ciganskega vprašanja niso v ničemer uresničena,

● da so odborniki pred kratkim spet zasuli predsedstvo občinske skupščine (oziroma službe) z vprašanji, kaj napraviti s Cigani, ki delajo škodo in ogrožajo ljudi;

● da se dolenjski poslanci zanimajo za to problematiko in

● da Cigan niso prav nič prenehali izsiljevati.

Člani komisije so se odločili, da tokrat ne bodo pogrevali starih referatov in ugotovitev, ker je dovolj očitno, da je nerešeno cigansko vprašanje velik madež. Po vsestranski presoji vprašanja so sklenili, da je treba:

● za vse šoloobvezne otroke iz Zabjeka v stari izpraznjeni mitnopoški šoli

urediti posebno šolo z internatom, v drugih krajih, kjer živijo Cigani, pa v osnovnih šolah organizirati oolodnevno bivanje ciganskih otrok;

● na določen dan popisati vse ciganske družine v občini, doseljence pa brez milosti pregnati v njihov kraj;

● razmisliti, kako bi najhitreje in najučinkoviteje in za zmeraj urednili stališče občinske skupščine do stalne naselitve Ciganov v krajih, kjer bo omogočeno, da si bodo zlagoma pridobili delovne navede.

V razpravi so navedli, da bi ureditev vsega tega družbo manj veljalo, kot je škoda, ki jo naredijo Cigani.

Poudarili so tudi, da so ukrepi namenjeni zlasti tistim, ki se nočejo civilizirati in ki poznajo samo pravice, ne pa tudi dolžnosti. Civiliziranim Ciganom in tistim, ki to žele biti, pa mora pomagati širša družbena skupnost.

»Ne smemo dovoliti, da bi nerešeno cigansko vprašanje večno nihalo nad nami kot Damoklejev meč,« so dodali.

I. Z.

Za 7,4 odst. višji osebni dohodki

Povprečni osebni dohodki v občini letos še vedno naraščajo iz meseca v mesec. V februarju je bil povprečni mesečni dohodek zaposlenega 988 din, v maju pa že 1078 din. V prvem polletju letos je bil povprečni osebni dohodek 1022 din, kar je za 7,4 odst. več kot je bil za vse leto 1968.

Občinska skuščina NOVO MESTO

oddelek za upravno pravne zadeve

obveščča

občane, da bo dne 6. decembra 1968 ob 9. uri na dvorišču zgrajbe občinske skupščine, Ljubijanska cesta 2, ponovna

JAVNA LICITACIJA IN PRODAJA najdenih koles.

Jo, spekel sem se!

Otroci, ki šele začenjajo razumevati življenje okrog sebe, še ne morejo vedeti za nevarnosti, ki na vsakem koraku prežijo na njihovo zdravje — Zato naj starši skrbijo za njihova mlada življenja in preprečujejo nesreče, ki imajo večkrat lahko trajne posledice

Iz ordinacije dr. Alojza Boha na otroškem oddelku novomeške bolnice je stopila mati z enoletnim sinkom v naročju, ki je imel obvezana ušeska. Z velikimi očmi, iz katerih so tekle debele solze, je prestrašeno gledal okoli sebe in objemal tolažečo mamičo. Čakalnica je bila polna malih bolnikov in njihovih mamic, ki so čakali, da pridejo na vrsto.

Pacienti dr. Boha so stari do 15 let. Največ je takih, ki pridejo zaradi vnetja dihalnih organov in ušes. Taka obolenja so v svetovnem merilu na prvem mestu vse letne čase.

Veliko je tudi otrok, ki se pridejo v bolnico zdraviti zaradi zastrupitve, bodisi s škropivi, z zdravili, gobami ali z alkoholom. Tu pa velik del krivde nosijo starši.

Spomnadi in poleti se zdravi veliko otrok, ki se zastrupijo s škropivi. Starši velikokrat hranijo škropiva v steklenicah različnih osvežujočih pijač, in to na mestih, ki so otrokom dostopna.

Pogosto so zastrupitve z zdravili. To je izključna krivda staršev, kor ne shranjujejo zdravil dovolj previdno, ali pa celo dajejo otrokom za igranje stekleničke in škatle zdravil, ki se niso prazne. Najpogostejše zastrupitve te vrste so s pomirjevalnimi sredstvi, ki jih uživa vedno več ljudi.

Zaradi nepazljivosti staršev pride pogosto, predvsem pri manjših otrocih, v otrokovo telo tujek. Starši naj bodo pozorni, če postane otrok nenadoma hripav. Zelo nevaren tujek je fiziol, ker nabrekne in lahko otroka zaduši.

Povprečno se zdravijo otroci na tem oddelku 14 dni, zato izrazitih primerov hospitalizma tu ni. Prilagodljivost otrok na novo okolje je zelo velika in redkokdaj traja več kot dva do tri dni. Krmečki otroci se laže vzviyo kot mestni. Teže je s Cigančki, ki večkrat skušajo pobegniti.

Negovalke se zelo trudijo, da otroci čim manj pogrešajo starše in dom. Za manjše otroke imajo igralni prostor, za večje pa knjižnico.

Tudi na kirurgiji je otroški oddelek s 17 posteljami. Tu ležijo otroci z najrazličnejšimi poškodbami.

Pozimi prihaja dosti otrok v bolnico zaradi opeklin in zlomov, prav tako zaradi zlomov rok in nog spomladi v času čiščenja.

Vse leto je dosti poškodb glave in pretresov možgan, ko se otroci igrajo na novih stavbah in na nezavarovanih balkonih. Marsikatero tako nesrečo bi starši lahko preprečili, če ne bi puščali otrok v bližino takih stavb.

Pogosti so zlomi v gležnju, za kar nosijo vso odgovornost starši, ker otroke vozijo na nezavarovanih kolesih. Otroci vtakne nogo med kolo in nesreča je tu.

Vedno manj pa je nesreč v gospodinjstvu, ubodov z iglami, s škarjami ali urezov z noži, kar je dokaz prevladnosti staršev, posebno dokler so otroci manjši.

Starši naj kar se da budno pazijo na varnost otrok, dokler so manjši, poznajo pa naj jih opozarjajo na posledice neprevidnega obnašanja in jih učijo na primerih. Samo prometna vzgoja v šoli dostikrat ni dovolj učinkovita, da bi se število nesreč zmanjšalo. A. V.

Boj proti alkoholizmu

Starši, sole in družbene organizacije, ki skrbijo za otroke in mladino, morajo seznanjati mlade ljudi s težkimi posledicami alkoholizma. Abstinentna družstva v solah in izven njih, zdravstvene druge službe naj opozarjajo starše in otroke na škodljivost alkohola.

Za uspešen boj proti alkoholizmu moramo vedeti, da »alkoholomanija« ne izvzema mladine. Statistike kažejo, da se 40 odstotkov učencev beograjskih sol in izogiba alkoholu, od teh pa jih 2 odstotka uživa žgane pijače. Podobno lahko ugotovimo tudi za mladino na dolenskih solah, verjetno pa bi bil tu odstotek alkoholikov še večji.

Starši morajo otroke poučiti, da alkohol škodljivo vpliva na delovno sposobnost. V tem je treba iskati tudi vzroke za manjše in večje neuspehe v šoli in za čudaško obnašanje mladine obeh spolov v družini in družbi. Mladi, ki uživajo alkohol, so v večini pacienti zdravnikov in psihologov in večkrat bolehaljo, kar ovira njihovo redno šolanje in pravičen duševni razvoj.

Venerične bolezni spremljajo prav tiste mlade ljudi, ki uživajo alkohol v večjih količinah. Mladi alkoholiki lahko postanejo tudi žrtve raznih mamil.

Urejeno družinsko življenje in starši — abstinenti največ prispevajo k pravilni vzgoji otrok in borbi proti alkoholizmu. Otroci iz takih družin ne bodo postali alkoholiki, ker ne bodo čutili potrebe, da bi v alkoholu iskali uteho za mučne družinske razmere, ki jim vladajo alkohol, moralne, živčne in psihopatske ne-normalnosti.

V borbi proti alkoholizmu med mladino lahko največ storijo starši v sodelovanju s šolami in družbenimi organizacijami v mestih. To je najuspešnejši način zatiranja alkoholizma.

Prof. V. COLOVIC

Oglašujte v Dol. listu!

Pogovor z zdravnikom

Človekov dnevni ritem

Prav tako kot pri živalih in rastlinah se tudi pri človeku pozna dnevni ritem. Pri tem mislimo na ritem 24 ur. V tem času se spreminja človekova telesna temperatura, utrip žile, število krvničk v krvi, sestavina urina in še drugih sokov in snovi. Določen čas človek spi, ob približno določenem času je lačen, gre na potrebo in podobno.

Da je ritem takšen in v rednih časovnih presledkih oziroma ob določenem času dneva prav tak in nič drugačen, je odvisno od notranjih in zunanjih vzrokov.

Notranji vzroki se niso povsem razjasnjeni. Nihanja so prav gotovo odvisna od zlez z notranjim izločanjem, vendar ni jasno, če prinese to otrok že ob rojstvu s seboj ali po svoji izbiri.

Zunanji vzroki, boljše rešeno regulatorji ali usmerjevalci dnevnega ritma človeka, so predvsem dejavniki okolja. Nedvomno je vpliv svetlobe in topline in hladu zelo velik, nastopajo pa tudi motnje tega. Nekateri vplivi so zelo močni, drugi spet slabotni. Zelo močno vplivajo npr. delovne navade, letni časi, temperatura in osvetlitev stanovanj. Vse to po svoje vpliva na živčni sestav in zleze z notranjim izločanjem, kar šele daje normalne rezultate pri vsakem človeku.

Iz teh razlogov 24-urni dnevni ritem pri ljudeh ne odgovarja povsem sončnemu dnevu in je individualen. Seveda so zaradi tega tudi odstopanja od 24-urnega ritma, saj najdemo ljudi, pri katerih se ta ritem odvija med 26 in 28 urami.

Tak biološki 24-urni delovni ritem je normalno pri povprečnem človeku harmoničen in v redu. Poskušajmo pa je pokazati, da se po večmesečnem bivanju v polarnem dnevu, ki traja 6 mesecev, ta ritem pokvari, saj je vpliv dnevnih luči in temperature okolja praktično skoraj ves čas enak. Vendar je najmanj prve tri mesece normalen.

Motnje pa se pojavijo na potovanjih z reaktivnimi letali, ki v kratkem času prelete več časovnih pasov. Približno 70 odstotkov potnikov občuti pri takih potovanjih utrujenost in zmanjšano duševno aktivnost. Podobno opažamo tudi pri delavcih v izmenah, če jih nenadno razporedimo iz jutranje izmene v nočno, ali obratno.

Če ritem velja za zdrave ljudi, ga je še toliko bolj treba upoštevati pri bolnikih. Če je človek bolan, je šu težje prilagodljiv spremembam 24-urnega ritma, ki je najljubše adaptiran. Pri bolnikih opažamo prav ob določenih urah nekatere spremembe. Tako nastopijo tudi nadihuje in srčni infarkti najpogosteje ob štirih zjutraj (takrat se tudi največ ljudi rodi), malarija začne tresi med 6. in 8. uro zjutraj, med 9. in 12. uro se izloči z urinom največ vode, steroidov in drugih snovi, med 15. in 17. uro se pojavi temperatura, med 22. in 23. uro božjastni napadi in med 22. ter 24. uro umre največ bolnikov zaradi komplikacij po operacijah.

Vsak zdravnik ve, da ima injekcija insulina ob štirih zjutraj ali ob 16 uri popoldne največji učinek, ker se prav takrat najbolj povisajo ketonske snovi. Srčni bolniki bolje reagirajo na zdravila za odvajanje vode zvečer kot zjutraj.

Dobro je torej, da vemo, kako odgovarja človek na 24-urni ritem. Morda bo potem bolj jasno, da tudi za zdravega človeka motenje tega naravnega ritma s ponočevanjem, pretiravanjem z delom ponoči in podobnim ni dobro. Če pa je nekdo bolan, pa je vsako pretiravanje še bolj škodljivo, ker je jasno, da bolnik še bolj občuti spremembe 24-urnega ritma in da se jim še težje prilagodi, ker pomeni to zanj dodaten napor že tako bolezensko spremenjenega delovnega organizma. Taka nasilna sprememba lahko postane celo usodna.

Drugače povedano: zdrav človek, predvsem pa bolnik, potrebuje normalen red v 24-urnem dnevu, če hoče ostati zdrav oziroma če hoče čimprej ozdraveti.

Dr. BOZO OBLAK

PRESKRBA

KRŠKO

vam nudi v svoji prodajalni ŽELEZNINA v Krškem vse vrste gradbenega, vodoinstalacijskega in elektroinstalacijskega materiala, steklo, porcelan, harve — lake, kemikalije ter lovske in športne potrebščine po konkurenčnih cenah.

Posebno ugodnost nudimo pri nakupu gospodinjstvih in akustičnih aparatov ter emajlirane posode.

Za obisk se priporoča kolektiv in hkrati čestita za dan republike!

44

ILKA VAŠTETOVA:

VRAŽJE DEKLE

(Zgodovinski roman)

Ura na cerkvi sv. Janeza Evangelista je bila pet tresočih se, zateglih udarcev. Laboratorijska vrata so se odprla in — točno kakor vedno — je vstopil baron.

Marija je pomivala trebušaste retorte. Baron je pristopil in jo pogladi po črnih lasih. V njegovih očeh je bila zgolj ljubezen in dobrot.

»Dobro jutro, mater spiritualist!«

»Dobro jutro!«

Pogledala ga je v bledikasti, sbrujšani obraz in povesila glavo nad delom.

Z glasnim vzdihom se je spustil učenjak v naslanjač pred pisalno mizo. V holecinah prečeta noč mu je trgala telo.

»Ali napiševa danes odgovor gospodu knežjemu svetniku Erazmu Francisciju v Nürnbergu? Tu me vprašuje, kdaj mu pošljem svoje najnovejše delo v pregled. Hm, kaj praviš, dekle moje, kaj mu odgovoriva?«

»Da mu dela sploh nikdar ne pošljejo,« je Marija odločno poudarila.

»Zakaj ne?« se je zganil učenjak.

»Ker ga je škoda, da bi ga ta človek s svojim skrotovincem besedičenjem izpridil.«

»Marija!« se je obrnil Valvasor. »Ne veš, kaj govoriš.«

»Vem. To vem, da bi bila njihova »Ehrea« še mnogo lepša, če bi ne bilo v njej onih neslanih Franciscijevih opazk.«

Valvasor je vzdihnil.

— Saj je dekle imelo prav — a vendarle — nürnbergska nemščina je bila najbolj priznana! Hm... Pameten pes tuli z volkovi...

Učenjak je sklenil, da odgovori korektorju drugikrat, saj njegovo novo delo še ne bo kmalu končano. Odložil je pismo, se naslonil nazaj, podprl gla-

vo z roko, a se takoj zopet sključil in ustne so se mu stisnile v bolečinah.

Marijin pogled je plaho ošvignil baronovo sključeno postavo, njegovo črno zametno obleko, ki mu je v zlovesnih gubah visela na ramenih. Bele čipke na zapetju niso popolnoma zakrile blede koščene roke, ki je segla po gosjem peresu in ga trepetaje pomočila v ornilo.

Marijine oči so se vlažno zasvetile. Molče je zaprla okno, kajti od Save je pihala mrzla jutranja sapa. Nato je vzela s skrinje plišasto odejo in jo pogrnila Valvasorju čez kolena.

Hvaležno se ji je nasmehnil. Stopila je k mizi sredi sobe in pospravljala okrog risalne deske raztreseno risalno orodje v rdečo usnjeno škatlo.

Med delom so potekale ure.

Sluga Jernej je tiho odprl vrata:

»Velečastiti gospod gvardijan s častitim fratrom Inocencem,« je naznanil.

Baron je samo pokimal, odložil pero in se ozrl. Smehljaje je ponudil gvardijanu koščeno orko in odzdravil fratru — Grajzarju.

Mariji se je tresla roka, ko je postavila stolce z očiščeni epruvetami na polico. Vsa se je zdržnila, ko jo je pozval Valvasor:

»Marija! Ponovili bomo večerajšnji poizkus, le kremenjakovega prahu prideneš nekoliko manj. Prosim, pripravl vse potrebno. Gospod frater, prosim, pomagajte Mariji!«

»Hvala! Ni potreba!« je Marija presekala tako odločno, da jo je Valvasor začuden pogledal. Potem se je ozrl na fratra, ki mu je rdečica zalila blede lice. Baronu se je obraz stemnil. Gvardijan pa se je nasmehnil:

»Oho! Naša mater spiritualis podcenjuje zmognosti fratra Inocenca.«

»Poznam jih prav dobro,« je odvrnila trdo.

»Hm. Castivredna devica lorej ne potrebuje fratrove pomoči. Ampak frater potrebuje pomoči naše matris spiritualis prav zelo. Kot najmlajšemu članu svoje družine sem mu zaupal okrasitev cerkve za jutrišnji praznik. Zelo veliko uslugo mi stori devica Marija, ako pride danes popoldne v cerkev in pomaga fratru s svojim nasvetom in priznanim okusom. Moški smo v takih rečeh bolj nerodni.«

Marija se je posmehnila:

»Velečastiti so pozabili, da je frater Inocenc umetnik!«

»No, seveda je. Ampak če stoji visoko na lestvi, vendar ne more vsak trenutek zlesti dol, da premoči simetrijo in harmonijo svojega dela. Vsekakor potrebuje nekoga, ki stoji spodaj in mu daje navodila in nasvete. In kdo naj to stori, ako ne naša mater spiritualis?«

»Ne bodi sitna, Marija!« je posredoval baron.

»Zakaj bi ne izpolnila ljubemu gostu te male želje?«

Pogled, poln trpljenja, je zadel baronove oči. Dekletu so se zatresle ustne, a ničesar ni odgovorilo. Baron je prebledel.

LEOPOLD SUHODOLČAN: PRVO SREČANJE

Ob petih je bilo na postaji na Dobrihah pol doma in še kopica drugih radovednežev. Razdelili so se v manjše gručice. Upravnik je stal s Hojko, Rubico in Rosico, pozneje je pristopil k njim še Tevž. Tega petošolca so imeli vsi radi, saj je znal vsako stvar obrniti na smešno stran. Bil je velik za svoja leta. Kadar je govoril, mu je poskakovalo v grlu nenavadno veliko jabolko.

»Kako ga bomo prepoznali?« je vprašal Tevž.

»Najbrž bo prišel z njim moj znanec,« je rekel upravnik. »Sicer pa bo prav gotovo podoben Hojki.«

»Kaj veste, tovaris upravnik! Tudi jaz imam brata,« je hitel Tevž, »pa sva si tako podobna kot petelin in konj. Jaz imam dolge noge, on kratke. Glejte, moj nos je kot šilo, bratu pa raste na tem delu obraza krompirček. Jaz nosim na glavi ježev bodice, brat pa se postavlja s kordrasti lasmi kot kakšna deklica.«

Ribica in Rosica sta se na glas zasmejala, upravnik se je samo sramežljivo mugal. Hojka je sicer poslušala Tevža, njeno srce pa je bilo drugje. Kar naprej je pogledovala k ustju doline, kjer se bo prikazal vlak. Z vsa močjo je stiskala v roki robec. Čeprav je bila drugače drobno dekle, je bila videti v plašču dosti močnejša. Izpod bele kape so ji nagajivo kukali pšenični lasje.

Naposled se je na ovinku pri Votli peč oglasil pisk lokomotive, Hojka je vtrepetala. Srečala se je z očmi Ribice. Nato je pogledala stran in opazila Minča in njegovo družino.

Vlak je zavozil na postajo, zavore so cvileč pozdravile čakajoče. Najprej so se usuli iz srednjega vagona izletniki, učenci osnovne šole. Vračali so se s Pohorja. Hojka in drugi so brez besed begali z očmi od vrat do vrat.

»Tamle je!« je vzkliknil upravnik in pokazal proti pryemu vagonu. Pozabil je na Hojko. Kar sam mu je pohitel naproti. Hojka bi bila

obstala na mestu, da je ni Ribica prišla za roko in jo potegnila za sabo. Vlak se je medtem spet premaknil, spustil paro in odpeljal s postaje dalje proti Poljani.

Zdaj je Hojka prišla že tako bizu, da ga je različno videla. Kazala se ji je kaj čudna slika. Poleg izredno visokega in čokatega moškega je stal droben fantiček s kratko pristrženimi lasmi. Iz topole vetrovke je kuzala cmrjasta glavica. Kdor je pogledal čudni par, je lahko dejal: Pripeljala sta se velikan in palček. Palček je plašno iskal pravi dekliški obraz. In že ga je upravnik doma prijel okrog ramen in hitel z njim proti Hojki. Da je ni Ribica držala za roko, bi bila Hojka zbežala. V tistih trenutkih, ko se ji je bližal palček, ki naj bi bil njen brat, njen veliki in močni brat, Peter Klepec s čudežno močjo, v tistih trenutkih se je v Hojki podiral svet, ki si ga je bila zgradila prejšnji dan pravzaprav šele preteklo noč. Zazdelo se ji je, da čuje Minčev smeh, porogljiv in zmagoslavni smeh, na obrazih je brala razočaranje.

»No, tu ga imaš zdaj!« je ves nasmejan vzkliknil upravnik. Videti je bilo, da je on edini srečen in vesel. »Glej

jo! Mu ne boš dala roke?«

Hojka mu je dala roko, še nasmehnila se je, vendar je vse odslej počela brez volje, brez tiste sračje, ki jo je šutila v svojem sreču do prihoda vlaka.

»Mislim sem, da se boš zokala od veselja, ko ga boš zagledala,« je nekam razočarano dejal upravnik. »Pa mu še besede ne rečeš v pozdrav! Ne verjameš, da je tvoj brat? Pogledaj vendar, kako ti je podobna!«

In res je bilo tako. Bil je slaboten v obraz in suhljat, a lice mu je zalivala zdrava rdečica. Res ni mogla pričakovati, da bi bil velik kot gora, saj ju je povila ista mati. Toda o tem Hojka ni razmišljala. Sploh ni mislila nič več. Kar vesela je bila, da so krenili s postaje. Vsi so ju namreč gledali, ko da sta pravkar priletela z Marsa. Minč je s svojo družino hodil pred njimi. Večkrat so se vsi hkrati obrnili in ju pogledali. Hojka je vsakokrat povesila oči. Z bratom sta hodila tesno drug ob drugem, a nista govorila. Se dobro da je bil upravnik tako zgovoren.

»Glej, fant, tu je naša železarna,« je razlagal Primož. »Gotovo si že kaj slišal o njej, kajne. Na vse strani sveta pošiljajo izdelke. Zdaj hodiš v četrto, ali ne? No, če boš priden, boš nekega dne stopil skozi vrata tovarne kot inženir metalure ali kot tehnik...«

Primož je upravnika pazljivo poslušal, vendar si ni zapomnil niti ene njegove be-

IVE SUBIC: ilustracija v knjigi Leopolda Suhodolčana: Deček na črnem konju (Mladinska knjiga, zbirka MOJA KNJIZNICA - 1969)

sede, ker je ves čas čakal, kdaj bo spregovorila Hojka. »Si že dolgo na Dobrihah?« jo je vprašal; to so bile prve besede, ki jih je spregovoril s Hojko. »Tretje leto,« je odgovorila Hojka.

»Potem hodiš v tretjo. Seveda, eno leto si mlajša od mene... Jaz sem bil v Mariboru samo eno leto, prej sem bil na Dolenjskem...«

Njun pogovor se je pretrgal. Zavili so v breg proti gradu. Minčeva družina je stopila na kraj ceste in jih spustila mimo. Tudi drugi, ki so stanovali spodaj v trgti, so se poslovili.

»Vidiš, fant, tu boš zdaj doma!« je dejal upravnik, ko so se ustavili na širokem grajskem dvorišču. Primož je popeljal svoje oči po stari grajski stavbi, nazadnje pa pogledal Hojko. Prvič ni povesila oči.

»Upam, da bomo odslej srečevali Hojko z veselimi obrazom. Pridi, dečko, pokazal ti bom, kje boš stanoval. Potem pa vaju bomo pustili sama, saj vemo, da si imata mnogokaj povedati.«

Upravnik je nasmejan prijel kovček in odvedel Primoža v spalnico. Velikan, ki ga je spremljal, je molče stopil za njima.

»Tovaris upravnik! Ključ imam jaz!« je vzkliknil Tevž in pritekel za njimi po stop-

nicah. »Meni ga še najraje zaupajo, ker me imajo za ključavničarja. Od takrat namreč, ko se mi je posrečilo, da sem odprl sto let staro ključavnico na vratih v grajsko klet...«

Tevž je vtaknil ključ v ključavnico, a za noben denar ni mogel odkleniti.

»Sto let staro ključavnico si odprl, te, ki smo jo lani dobili, pa ne moreš! Tevž, ti si res ključavničar in pol!«

Ko se je Tevž že pošteno utrudil, se je izkazalo, da vrata sploh niso bila zaklenjena.

»Ta postelja je še prosta, kajne?«

»Ne, v tisti spim jaz,« je rekel Tevž. »Tale je prosta.«

»No, le pridi bliže, fant! Glej, tu boš odslej doma. Okno je na južno stran, tako da te bo jutraj zbudilo sonce. In v grajski park boš lahko gledal, če boš utegnil...«

»V sobi spita še Aneja in Bucika. Aneja še ni. Domov je šel, ker mu je mama zbolela. Bucika pa je tamle,« je predstavil Tevž visokega fanta, ki je neprestano pomežikoval. »Boš videl, ni napačen, samo luna ga večasih nosi...«

Bucika se je grenko nasmehnil.

»Kar odloži svoje stvari. Omaro si boš delil z mano.«

Tevž je odprl neprepleskano omaro in začel zlagati svoje stvari na eno stran.

»Se boš vrnil z večernim vlakom ali jutri zjutraj?« je upravnik vprašal velikana, ki je prišel s Primožem.

»Z večernim vlakom.«

To so bile prve besede, ki jih je spregovoril velikan.

»Potem pa le brž z mano!« Upravnik je odšel z velikanom.

Se isti trenutek se je oglašil Tevž.

»Tale, ki je prirajal s tabo, tri leta prežvekuje vsako besedo, preden jo izgovori. Kdo pa je?«

»Upravnik mi ga je dal za spremstvo. Tudi na vlaku sva samo dvakrat spregovorila. Sprva sem mislil, da je mutast.«

»Kaj praviš, Bucika, ali ne bi bil odličen za hišnika? Ta, ki ga imamo zdaj, namreč preveč govori.«

In potem se je obrnil k Primožu.

»Kako ti je že ime?«

»Primož. Primož Sopek.«

STO KNJIG ZA MLADE BRALCE

Knjižna zbirka Mladinske knjige MOJA KNJIZNICA, ki izhaja v razrednih skupinah od 4 do 8 knjig, je med učenci in starši najbolj razširjena mladinska knjižna zbirka. Dosele je v njej izšlo že 100 knjig najbolj priljubljenih domačih in tujih pisateljev. Prvi letnik z 48 knjigami (od tretjega do osmega razreda) je izšel leta 1965. Dve leti zatem je izšel drugi letnik s 24 knjigami, za šolsko leto 1969-1970 pa je izšel tretji letnik z 28 knjigami. Razširjen se na drugi razred. Med knjigami za učence šestih razredov je tudi povest Leopolda Suhodolčana »Deček na črnem konju«.

Pisatelj Leopold Suhodolčan se je rodil 10. avgusta 1920 v Zireh v Poljanski dolini. V Mariboru je obiskoval gimnazije in učiteljske, nato v Ljubljani višjo pedagoško šolo od leta

1950 pa živi v Prevaljah na Koroškem.

Njegovo pisateljsko delo je namenjeno mladini in odraslim: Za mladino so napisane naslednje knjige: Ognjeni možje, Sejem na zelenem obkolu, Deček na črnem konju, Skriti dnevnik, Hi, konjiček, Ulaz rdečega zmaja, Potovanje slona Jumba, Velikan in Pajac, Narobe stvari v mestu Petpodi, Rdeči lev, Pikapolonček, Moj prijatelj Jumbo, Srečna hiša Doberdan, Veliki in mali kapitan.

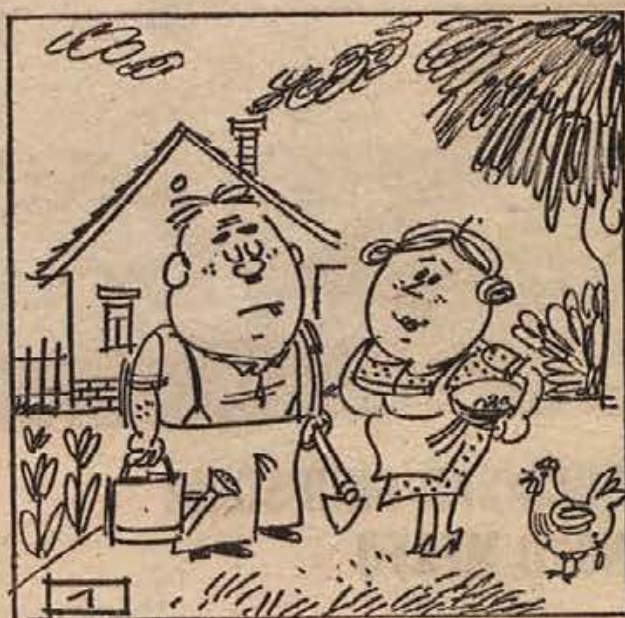
Tudi za odrasle bralce je izšlo že lepo število njegovih knjig. Poznamo ga pa tudi po radijskih »grah: Čudezna sračca, Srnjaček z belo nogo. Najlepši smeh in drugi.«

»Deček na črnem konju« je njegova prva daljša povest za mladino. V njej je upodobil koroško pokrajino, kjer živi: Prevalje, Ravne in železarno in

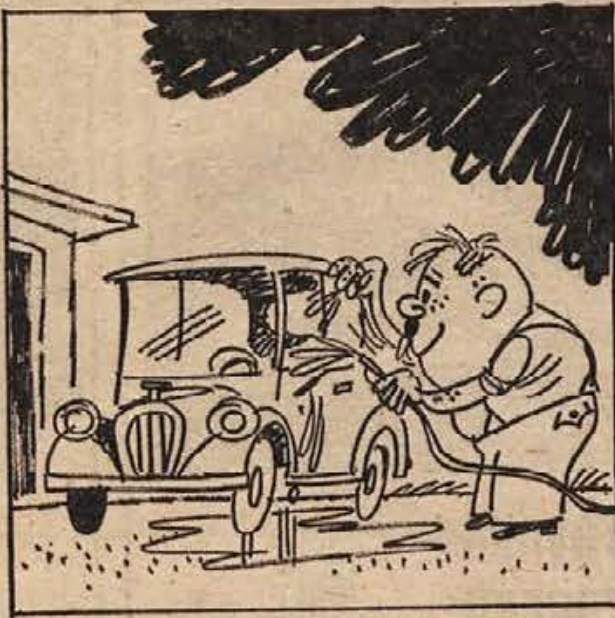
školico, kotije in Uršijo guro. To je povest o mladini iz internata, ki je bil nekaj časa po vojni v gradu grofa Thurma na Ravnah. Med gojenci je bilo tudi dosti vojnih sirot, ki so se v svoji boleči osamljenosti močno navezovali na sovrstnike, iskali iskrena prijateljstva, preživljali osebne stiske, prva razočaranja in občutili vse posledice vojne. To je povest o bratu in sestri, Primožu in Hojki, ki v vojni izgubita starše in dom, o njunem ponovnem počasnem zblizevanju in navezovanju, o njunih prijateljih Tomžu, Vanču, Rosci, Minču, Zmajcu, Buciki in drugih. Mladi bralci bodo z veseljem sledili napetim dogodkom in usodam junakov te povesti.

Na tej strani objavljamo tudi odlomek iz knjige »DEČEK NA ČRNEM KONJU«, ki ga je pisatelj označil v poglavju »PRVO SREČANJE«.

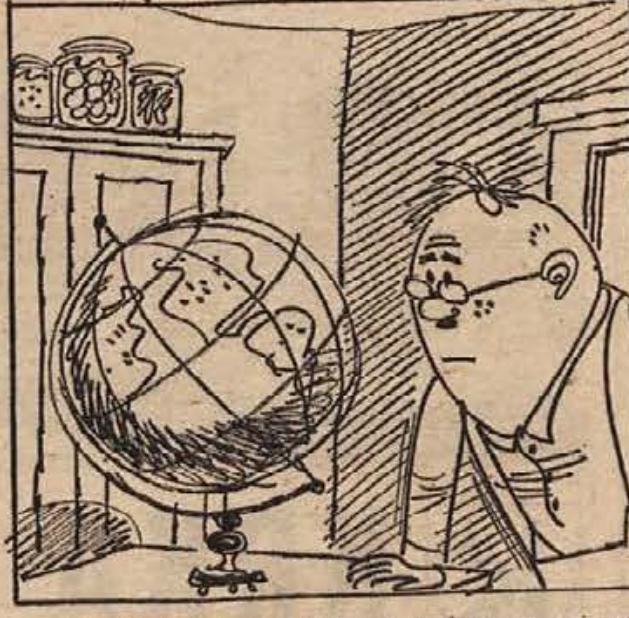
skok v zameystvo

1 - Povsod je lepo, a doma je najlepšo! pravi stari pregovor. Ni razloga, da mu ne bi verjeli - pa vendar! - tudi stare reanice velja kdaj pa kdaj preizkusiti, jih odnesti na veter edinovneljavne prakse. Treba je torej kdaj pa kdaj zapustiti toplo domače gnezdo, vzleteti v zeleni svet! - Tako sta menila Paradižnik in Paradižni-

ca iz Košate lipe - saj se ju še spominjamo! Ni še dolgo, kar smo trepetali zanj, ko sta v svojem dičnem kabrioletu vratolomno obredla svojo ožjo domovino... - Torej naš Paradižnik in njegova žena Klara sta ponovno sklenila, da bosta nehala pitati svoje putke, obirati grahek in občudovati tulipane pred svojo hišico.

Sklenila sta spet vzeti pot pod noge, oziroma pod gume. Kupček v banki je bil dovolj velik in vreme je tudi dobro kazalo. - Paradižnik se je tehtno zazrl v globus, Paradižnica pa je odštorkljala v samopostrežnico z največjim ceekarjem, ki sta ga premogla. Vse je tako kazalo, da bo pot dolga!

29.11.
1943

ZA DAN REPUBLIKE ČESTITAJO:

29.11.
1969

**EMI
MIRNA**

Za novoletna darila naročite pri nas:

nalivna peresa z zlato ali iridij konico, flo-mastre, kemične in tehnične svinčnike ter brisalce avtomobilskih šip.

TEKSTILNA TOVARNA

NOVO MESTO

Prporočamo
NAŠE KVALITETNE KAMGARNE IN
DIOLENE

**OBČINSKA
SKUPŠČINA
TREBNJE**

občinska konferenca SZDL - občinski ko-
mite ZKS - občinski odbor ZZB NOV -
občinski sindikalni svet - občinski komite
ZMS

Za praznik republike, 29. november,
čestitamo vsem delovnim ljudem naše
domovine!

**KOVINAR-
SKA
KRŠKO**

Izdelujemo
industrijsko opremo
in konstrukcije.

Pozdrav 29. novembra!

**TRANSPORT
KRŠKO**

Poslužujte se naših prevozov!

Trgovsko podjetje na veliko in drobno

KRKA BREŽICE

Obiščite naše trgovine, ki so vedno dobro založene!
POZDRAV 29. NOVEMBRU!

**RUDNIK RJAVEGA
PREMOGA
SENOVO**

Prporočamo
naš kvalitetni rjavi pre-
mog!

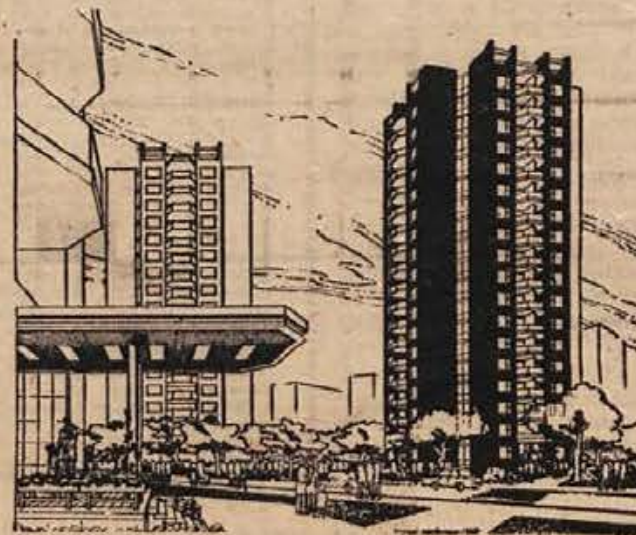
Tovarna čokolade

**IMPERIAL
KRŠKO**

Kupujte našo čokolado
in žvečilni gumi!

**SGP
PIONIR
NOVO MESTO**

S svojimi poslovnimi
enotami gradimo vse
vrste objektov visoke in
nizke gradnje s priznano
kvaliteto in v dogovor-
jenih rokih.
POZDRAVLJAMO
DAN REPUBLIKE!

**OBČINSKA SKUPŠČINA
NOVO MESTO**

OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI KOMITE ZMS

Vsem prebivalcem Dolenjske in naše domovine
iskreno čestitamo za praznik republike!

**KRKA TOVARNA
ZDRAVIL
NOVO MESTO**

Prporočamo naše kozmetične in druge proizvode.
OB DNEVE REPUBLIKE POZDRAVLJAMO
VSE DELOVNE LJUDI!

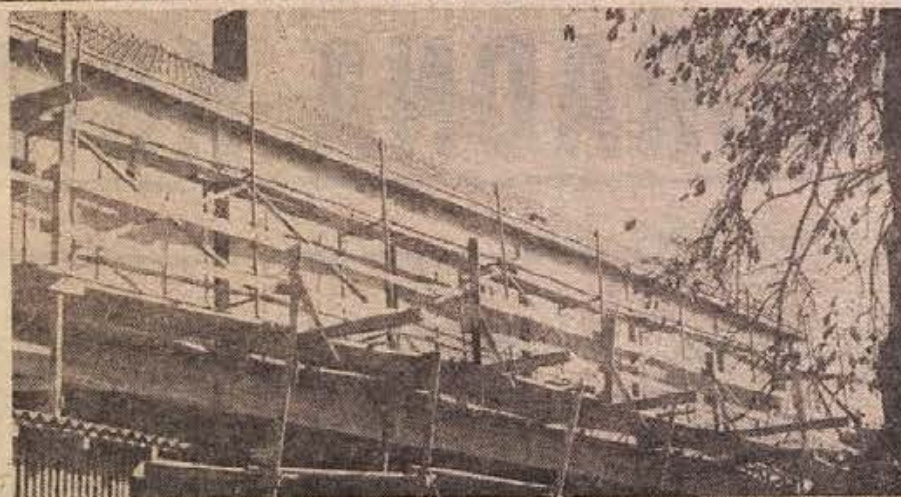
Belokranjsko
gradbeno
podjetje

BEGRAD

ČRNOMELJ

Gradimo vse vrste visokih in nizkih gradenj.

Za dan republike
čestitamo!

**OPEKARNA KANIŽARICA
PRI ČRNOMLJU**

- opečni izdelki
- betonski votlaki

Čestitamo za praznik republike!

**STANOVANJSKO PODJETJE
ČRNOMELJ**

Čestitamo za dan republike, 29. november!

OBČINSKA SKUPŠČINA KRŠKO

občinska konferenca SZDL

občinski komite ZKS

občinski odbor ZZB NOV

občinski sindikalni svet

občinski komite ZMS

Za dan republike čestitamo vsem delovnim ljudem Spodnjega Posavja in državljanom SFRJ!

**INVALIDSKE DELAVNICE
BRESTANICA**

Izdelujemo elektromehanične naprave. Priporočamo se za naročila in hkrati čestitamo za dan republike!

KEMOOPRREMA TREBNJE

- KOVINSKE KONSTRUKCIJE
- CISTERNE

Za dan republike pošljamo iskrene čestitke!

**OBČINSKA SKUPŠČINA
ČRNOMELJ**

GRADBENO OPEKARSKO PODJETJE

MIRNA NA DOLENJSKEM

Gradimo stanovanjske in druge objekte.

- opekarna ● žaga ● peskokop

Priporočamo se za naročila in čestitamo za praznik republike!

Občinska konferenca SZDL - Občinski komite ZKS - Občinski odbor ZZB NOV - Občinski sindikalni svet - Občinski komite ZMS

Pozdravljamo vse delovne ljudi in jim želimo veselo praznovanje dneva republike!

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA

KANIŽARICA PRI ČRNOMLJU

Nudimo kvaliteten premog.

Za praznik republike, 29. november, iskreno čestitamo!

**TERMoeLEKTRARNA
BRESTANICA**

Čestitamo za dan republike!

ISKRA — ELEMENTI

OBRAT

KERAMIČNI KONDENZATORJI ŽUŽEMBERK

Pridružujemo se čestitkam za dan republike!

**KOVINSKO OBRTNO
PODJETJE**

KOVINOPLAST

**JESENICE
na Dolenjskem**

Proizvajamo razno vijračno blago iz medenine, bakra in jekla. Izdelujemo tudi natezne vijake. Telefon: 72-185-8

Čestitamo za praznik republike!

OBČINSKA SKUPŠČINA SEVNICA

Občinska konferenca SZDL - Občinski komite ZKS - Občinski odbor ZZB NOV - Občinski sindikalni svet - Občinski komite ZMS

Za dan republike čestitamo vsem delovnim kolektivom in občanom!

**RUDNIK
RJAVEGA PREMOGA
KOČEVJE**

Priporočamo kočevski premog in
čestitamo za dan republike!

**TEKSTILNA
TOVARNA
SUKNA
KOČEVJE**

Čestitamo za 29. november — dan republike!

**LESNA
INDUSTRIJA
LIK
KOČEVJE**

Iskreno čestitamo za dan republike!

**VODNA SKUPNOST
ZA VODNO PRESKRBO
KOČEVJA IN RIBNICE**

Čestitamo za dan republike!

**SGP „ZIDAR“
KOČEVJE**

Izvajamo vse vrste visokih in nizkih
gradenj na območju Kočevja, Ljub-
ljane in Reke.

Za dan republike čestitamo!

29. 11. 43

**OBČINSKA
SKUPŠČINA
RIBNICA**

Občinska konferenca SZDL
Občinski komite ZKS
Občinski odbor ZZB NOV
Občinski sindikalni svet
Občinski komite ZMS

Za dan republike čestitamo vsem de-
lovnim kolektivom in občanom!

Obrtno podjetje

**OPREMA
KOČEVJE**

Priporočamo naše usluge in hkrati čestitamo za
dan republike!

**ELEKTRO LJUBLJANA
enota - KOČEVJE**

Čestitamo za dan republike!

**OBČINSKA
SKUPŠČINA
KOČEVJE**

Občinska konferenca SZDL
Občinski komite ZKS
Občinski odbor ZZB NOV
Občinski komite ZMS
Občinski sindikalni svet

Za dan republike 1969 pošljamo po-
zdrave vsem delovnim ljudem in jim
želimo še veliko novih delovni zmag!

29. 11. 69

**TISKARNA
KOČEVSKI TISK
KOČEVJE**

Nudimo tiskarske usluge.
Za dan republike iskreno
čestitamo!

**AVTO
KOČEVJE**

Čestitamo za praznik republike!

RIKO

**RIBNIŠKA KOVINSKA
INDUSTRIJA
RIBNICA**

Priporočamo naše izdelke in čestitamo
za dan republike!

**GOSTINSKO PODJETJE
HOTEL PUGLED
KOČEVJE**

Obiščite naše gostinske obrate v
Kočevju!

Za dan republike toplo čestitamo!

**TRGOVSKO PODJETJE
TRGOPROMET
KOČEVJE**

V naših poslovalnicah vam nudimo
izbiro vsega trgovskega blaga.

Za dan republike iskreno čestitamo!

**ELEKTRO CELJE
enota KRŠKO**

s tehničnimi izpostavami v Krškem,
Sevnici in Brežicah čestitamo za dan
republike!

OPOZORILO!

OPOZARJAMO, da so vse elektrifikacijske naprave na železnici

OD SEVNICE DO VKLJUČNO DOBOVE STALNO POD NAPETOSTJO 3000 V.

Glede na to opozarjamo, da je vsako dotikanje kovinskih delov elektrifikacijskih naprav, posebno pa žic, stikal in nosilcev,

SMRTO NEVARNO.

Da se zavaruje varnost ljudi in pravilno delovanje elektrifikacijskih naprav, je treba posebno paziti na prehodih čez progo, da ne pride do dotika z napeljavami elektrifikacije.

ZŽTP - Zavod za investicije Ljubljana

»NOVOTEHNA« - Novo mesto

razpisuje naslednji prosti delovni mesti:

1. delovno mesto poslovodje prodajalne s tehničnim blagom, železnino in gradbenim materialom v Metliki;
2. delovno mesto knjigovodje - saldokontista.

POGÓJI:

pod 1.: VK trgovski delavec z najmanj 3 leti prakse v trgovini kovinsko-tehnične stroje, ali KV trgovski delavec z najmanj 5 leti prakse v trgovini kovinsko-tehnične stroje, pod 2.: končana ekonomska srednja šola; prednost imajo knjigovodje z znanjem strojnega knjizenja. Poskusno delo do 3 mesecev. Osební dohodki za delovni mesti so določeni s pravilnikom o osebnih dohodkih. Glede na stroko in pogoje dela se le-ti lahko določijo tudi za delovno mesto poslovodje po medsebojnem dogovoru. Prošnje sprejema splošni sektor podjetja 15 dni po objavi.

Komisija za sklepanje delovnega razmerja ZDRAVILIŠČA ČATEŠKE TOPLICE

razpisuje prosto delovno mesto

NOČNEGA ČUVAJA

Na razpis se lahko prijavijo moški srednjih let, zdravi, s primerno izobrazbo. Poseben pogoj je poskusno delo, ki bo trajalo 3 mesece.

Interesenti naj pošljejo prijave Zdravilišču Čateške Toplice najkasneje do 2. decembra 1969.

KMETIJSKA ZADRUGA TREBNJE

nudi v svoji

BLAGOVNICI

v združenem domu v Trebnjem:

- perilo in konfekcijo
- kozmetiko in igrače
- pohištvo in stavbno pohištvo

za dan republike 29. november iskreno čestitamo!

Kmetijska zadruga »KRKA« - Novo mesto

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

**TRAKTOR FERGUSON 35
TRAKTORSKI NAKLADALNIK »PESCI«
2 MLATILNICI
KOSILNICA BCS
VEČ ŠKROPILNIC
PUHALNIK ZA SENO
OBRAČALNIK ZA SENO
VOZOVA GUMARJA
in več drugih osnovnih sredstev.**

Dražba bo v ponedeljek, 8. decembra 1969, ob 10 uri na obratu Draškovec pri Sentjerneju.

Interesenti morajo pred začetkom dražbe položiti varščino v višini 10 odst. cenilne vrednosti. Ostali pogoji bodo objavljeni pred začetkom dražbe.

Stanovanjsko in komunalno podjetje BREZICE

razpisuje

natečaj o oddaji prevoza smeti v mestu Brežice

Natečajni pogoji so na vpogled na sedežu podjetja. Ponudbe se vlagajo do 10. 12. 1969.

TRANSPORTNI DELAVEC

dobi delo

v skladišču Novo mesto

Pogoj: končana osemletka in odslužen vojaški rok.

Ponudbe sprejema kadrovska služba Veletrgovine Ljubljanske mlekarne, Ljubljana, Tolstojeva 63 (tudi preko skladišča Novo mesto - Trška gora).

marsikoga je rešila le naravna

tovarna zdravil
NOVO MESTO
ODDELEK
ZA ZDRAVILNA
ZELIŠČA

OBJAVLJA IZID VELIKEGA NAGRADNEGA ŽREBANJA

za nabilce zdravilnih zelišč v Sloveniji

Dne 23. novembra 1969 so bili izžrebani naslednji nagradni kuponi:

Dobitek:	St. nagr. kupona
Avto »Zastava« 750	014105
Pralni stroj »Gorenjek« 653	000347
Moped T-12	016076
Motorna žaga 0,50 »Husqarna«	010753
Televizor »Orion« 848	010718
Kotel za žganjekuho (80 litrov)	003705
Šivalni stroj Bagat »Jadranska«	016208
Šivalni stroj Bagat »Jadranska«	011044
Sotor za 4 osebe »Vikenda«	005192
Hladilnik »Himo« (80 l)	014605
Hladilnik »Himo« (80 l)	002060
Radioaparati »Simfonijski« AF	014368
Radioaparati »Simfonijski« AF	014431
Radioaparati »Simfonijski« AF	010311
Kolo »Poni« P-1	007318
Kolo »Poni« P-1	017276
Gramofon »Emona« GK-56	014192
Gramofon »Emona« GK-56	020000
Tranzistor »Old Start«	001799
Tranzistor »Old Start«	002365

Za 180 praktičnih daril v vrednosti 100 do 150 novih dinarjev so bili izžrebani naslednji nagradni kuponi:

000308	012014	003473	001964	014719	014927
018533	005973	014396	007112	002918	005848
013035	014227	004801	005784	019960	018018
004575	005617	002301	017270	001378	002229
018017	007215	016210	004217	005794	003682
000865	017303	002337	007202	010692	018836
015406	005914	000009	001984	004421	015201
000824	000002	003463	004757	019227	006810
001793	007148	012106	014272	005702	012049
000574	006465	014475	004223	002343	015447
002352	015909	004479	002156	001784	003772
005725	014269	001705	015335	019252	020342
002374	014876	000053	005204	002134	002184
012753	015189	015015	013801	014487	010678
007224	007278	006696	002059	018812	004822
015911	019253	016383	002218	006699	002225
015417	004528	018528	017259	014933	004603
003012	005787	005763	004214	017312	006700
003726	005642	005833	002003	002560	001732
002555	002078	015324	012139	005167	000776
018097	015209	015170	014734	019250	005563
014494	015242	018151	016445	018260	003785
002861	018087	005195	015222	002161	019248
005903	004360	017250	000332	018901	002561
002459	000584	019055	005403	018566	019976
016138	003459	017289	004492	012702	020346
004549	018103	004724	018020	000487	001973
004607	005603	003486	018012	013808	011825
005105	002886	019070	016151	011702	001737
020339	004521	001606	001650	004625	003770

Dobitke izdaja oddelek za zdravilna zelišča, Novo mesto, Novi trg 9, do 30. januarja 1970, od 6. do 14. ure.

Oranžna mlečna čokolada

ZITO LJUBLJANA

Gorenjska šumi

Zavarovalnica SAVA

poslovna enota Novo mesto

obvešča

svoje zavarovance in ostale prebivalce Trebnjega in okolice, da je v mesecu decembru 1969 prevzel delo

ZAVAROVALNEGA ZASTOPNIKA

tov. Božo KRAVCAR, Frapročje, p. Trebnje

Prosimo, da se obračate za vse, kar je v zvezi z zavarovanjem, na novega zastopnika.

Agraria
BREZICE

LASTNIKI MOTORNIH VOZIL POZOR!

Vse rezervne dele, avto gume, letne in zimске, za vaša motorna vozila dobite po konkurenčnih cenah v naši trgovini

AVTOMATERIAL

V BREŽICAH, Pod obzidjem 32!

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 8.00, 8.50, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22. uri glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 28. NOVEMBRA — 8.40 Operna matineja, 9.05 Pionirski teater, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Anton Vadnal: Zanimljivi letošnji statistični podatki v kmetijstvu, 12.40 Nastop mesanega zbora iz Skoflje na Koroskem, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Napotki za tuje goste, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Človek in odraščanje, 18.15 Rad imam glasbo, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Mihe Dovžana, 20.00 Pesmi jugoslovanskih narodov, 21.15 Oddaja o mojni in pomorskih, 22.15 Igramo na ples.

SOBOTA, 29. NOVEMBRA — 8.45 Orkestralna skladba iz mladinskega albuma, 10.05 Otroci vojne so odrasli, 10.25 Sončne poljane, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.10 Čestitke za praznik, 13.30 Matjaž Vražjak: Bela krajina od partizanov do danes, 13.50 Melodije iz filmov, 14.05 Domače melodije — glasbeni godci, 16.00 Opazila 69a, 17.00 Ples ob petih, 18.00 Gremo v kino, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Borisa Krombja, 20.00 Radijska igra — Mladena, Ojčala — Borut Trekmari: Kizilozar, 22.15 Oddaja za naše človečence.

NEDELJA, 30. NOVEMBRA: 8.40 — 8.00 Dobro jutro! 8.04 Vse-

ti tobogan, 9.05 Koncert iz naših krajev — Zagorje, 10.05 Krišna Petrin: Nastajanje nove Jugoslavije v tujini, 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 11.50 Pogovor s poslušalci, 13.30 Nedeljsko sporno popoldne, 15.30 Domači zvoki, 16.40 Nekaj zabavnih zvokov, 17.30 Radijska igra — Hans Christian Andersen — Helmut von Cube: »Cesarjev slavček«, 18.40 »Spomini na poletno sonce«, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbena razglednica, 20.00 »V nedeljo zvečer«, 22.15 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 1. DECEMBRA: 8.04 »Prvošolkin dan«, 9.05 Z veselimi zvoki v decembrsko jutro, 10.25 Slovenske narodne pesmi in više z domačimi ansambli, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.10 Opoldanski spored priljubljenih melodij, 13.30 Milenko Šober: RTV Ljubljana in svet, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.00 Vsak dan za vas, 17.05 Pravični koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana, 18.35 Mladinska oddaja: »Interna 49a«, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Maksa Kumra, 20.00 Ob 25-letnici umetniškega dela solistov Ljubljanske opere, 22.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 2. DECEMBRA — 8.04 Operna matineja, 9.05 Radijska igra za srednje stopnjo, 10.15 Pojdimo v Prekmurje, 10.45 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrt v decembru, 12.40 Od vas!

vasi, 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Mladinska reportaža: Na poti s kilaro, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 18.15 V torek na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Henčka Burkata, 20.00 Prodajalna melodij, 21.30 Iz slovenske lahke orkestralne glasbe.

SREDA, 3. DECEMBRA — 8.04 Glasbena matineja, 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Jaka Perjan: Zakaj in kako urediti rejo črno pasastih prašičev, 12.40 Priljubljeni pesmi slovenskih narodnih pesmi, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Mladina sebi in vam, Glasbena razglednica, 20.00 »TI in 10.00 Lahko noč, otroci! — 19.15 opera, 22.15 S festivalov jazza.

ČETRTEK, 4. DECEMBRA — 8.04 Glasbena matineja, 9.05 Radijska igra za višjo stopnjo, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Vilko Stern: Cilj agrarne politike in delo kmetijske pospeševalne službe, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 »Pesem iz mladih let«, 14.50 Lirika za otroke: »Melnurčič«, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 18.15 »Morda vam bo všeče«, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Eldo Viler, 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov, 21.00 Literarni večer, 22.15 Iz zakladnice naše simfonične literature.

Založba MLADINSKA KNJIGA

»SO BILI BOGOVI ASTRONAVTI?«

Erich von Däniken

SPOMINI NA PRIHODNOST

Bestseller 1968/69

Erich von Däniken je prepričan, da so naše prednike obiskala bitja z drugih planetov, iz drugih sončnih sistemov — in sicer ne enkrat! V svoji knjigi izziva strokovnjake, naj se vnovič, brez predsodkov lotijo egiptovskih piramid, starih ameriških kultur, jamskih slikarjev, velikih epov, biblije in podobno.

Vprašanja strokovnjakom so neposredna: Odkod v votlinah Kohistanja skice, ki kažejo položaj zvezd pred 13.000 leti? Odkod je bila Sibircem že zdavnaj znana tehnika zmrzovanja? Odkod galvanske baterije v Bibliji?

SPOMINI NA PRIHODNOST

pomenijo po Pasternakovem »Doktor Živago« največji uspeh na mednarodnem knjižnem trgu.

Knjiga stane 40 dinarjev. Naročite jo lahko v vseh knjigarnah, pri poverjenikih in zastopnikih založbe ali pa pri Oddelku za direktno prodajo založbe Mladinska knjiga v Ljubljani, Titova 3 s priloženo naročilnico.

NAROČILNICA

Ime in priimek: _____

Natančen naslov: _____

Pokle: _____

Neprekljeno narocam knjigo SPOMINI NA PRIHODNOST. Ceno 40 dinarjev bom plačal(a) — naenkrat — v dveh zaporednih mesecnih obrokih po 20 din — takoj po prejemu računa in položnic na tekoči račun Mladinske knjige v Ljubljani 501-130/1.

Neustrezno prečrtajte!

Datum: _____

Podpis: _____

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 30. NOV.

9.00 KMETIJSKA ODDAJA V MADZARŠČINI (Pohorje, Pletivec) (Beograd)

9.30 PO DOMACE Z ANSAMBLIOM MIHE DOVZANA (Ljubljana)

10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Zagreb)

10.45 PROPAGANDNA ODDAJA (Ljubljana)

10.50 OTROŠKA MATINEJA: Nova dogodivščina Huckleberryja Finna, Na otroškem igrišču, Stan in Oho (Ljubljana)

11.30 TV KAZIPOT (do 12.10) — (Ljubljana)

11.45 JUDO: Prvaki Jugoslavije: prvaki Evrope (Beograd)

12.15 BALKANSKE KOMBINACIJE (Zagreb)

12.45 BOKOMET ZA ŽENSKO: Lokomotiva — Jalgris (Litva) — prenos (Beograd)

13.00 GLASBA NE POZNA TEME — posnetek nastopa narodnozabavnih ansamblov — (Ljubljana)

13.25 KO SO DALTONOVI JAHALI — ameriški film (Ljubljana)

13.45 CIRKAK (Ljubljana)

14.00 TV DNEVNIK (Beograd)

14.30 3-2-1 (Ljubljana)

14.35 KONCERT PEVKE SARAH VAUGHAN (Beograd)

14.45 VIDEOPON (Zagreb)

14.50 SPORTNI PREGLED (JRT)

15.10 RAZGOVORI O FILMU NERETVA (Sarajevo)

15.25 TV DNEVNIK (Beograd)

20.35 A.P. Čehov: OBČESINA KRCMA — drama TV Beograd (Ljubljana)

21.45 GLASBA Z ELIZEJSKIH POIČAN — posnetek (Ljubljana)

22.30 POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:
17.30 VECERNI ZASLON — (Sarajevo)
17.45 TV VRTEC (Zagreb)
18.00 MALI SVET (Zagreb)
18.20 ZNANOST (Beograd)
18.50 GLASBENA ODDAJA — (Zagreb)
19.20 TV POSTA (Zagreb)
19.45 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
21.00 SPORED ITALJANSKE TV

TOREK, 2. DEC.

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.30 RUSCINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.45 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.30 RUSCINA — ponovitev — (Zagreb)
16.10 ANGLESCINA (Beograd)
16.40 ODDAJA ZA PROSVETNE DELAVCE (Beograd)
17.50 RISANKA (Ljubljana)
18.00 LUTKOVNA ODDAJA — (Skopje)
18.20 PO SLEDEH NAPREDKA — (Ljubljana)
18.40 GOSPODINJSKI PRIPOMOČRI — Ojine peči (Ljubljana)
18.50 VOKALNO INSTRUMENTALNI SOLISTI: Marijana Darda in Lidia Kodrič (Ljubljana)
19.15 ČLOVEK — serijski film — (Ljubljana)
19.45 PET MINUT ZA BOLJSI JEZEK (Ljubljana)
19.50 CIRKAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 FANFAN LA TULIPE — francoski celov. film (Ljubljana)
22.10 MEDNARODNI JAZZ FESTIVAL V LJUBLJANI (Ljubljana)
22.30 POROČILA (Ljubljana)

SREDA, 3. DEC.

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
17.15 VELIKI IN MAJHNI — oddaja za otroke (Zagreb)
18.00 ZAŠČITA ŽIVIL PRED RBE KONTAMINACIJO — (Ljubljana)
18.20 KOSARKA ZA ŽENSKO: Vojvodina — Lenzosi — prenos (Beograd)

10.30 GLASBENI FILM — (Ljubljana)

19.45 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 A. AYCOUD: POLOVICNE RESNICE — predstava Mestnega gledališča Ljubljana (Ljubljana)
22.35 POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALJANSKE TV

ČETRTEK, 4. DEC.

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.30 NEMSCINA (Zagreb)
11.00 FRANCOŠČINA (Beograd)
14.35 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.30 NEMSCINA — ponovitev — (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (do 16.30) — (Beograd)
17.45 VESELI TOBOGAN — oddaja za otroke (Ljubljana)
18.15 PO SLOVENIJI (Ljubljana)
18.40 SPOMINI EDVARDA KARDELJA (Beograd)
19.10 DUBROVNIŠKE POLETNE PRIREDITVE (Zagreb)
19.45 CIRKAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 Thomas Mann: BUDDENBROOKOVI — nadaljevanje (Ljubljana)
21.20 KULTURNE DIAGONALE: 50 let slovenske univerze (Ljubljana)
22.10 SHENANDOAH — serijski film (Ljubljana)
22.35 POROČILA (Ljubljana)

PETEK, 5. DEC.

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 ANGLESCINA (Beograd)
14.45 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
16.45 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Pletivec) — (Beograd)
17.45 NOVE DOGODIVŠČINE HUCKLEBERRYJA FINNA — (Ljubljana)
18.15 MLADINSKI KONCERT: Izgi Bocharini — Koncert za celo v B-duru (JRT) — (Ljubljana)
19.00 SVET NA ZASLONU (Ljubljana)
19.30 NAŠ GLOBUS (Ljubljana)
19.50 CIRKAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 MOJSTRI BESEDE NA FILMSKEM PRAKU — F. Kafka: Proces, francosko-italijansko-nerški film (Ljubljana)

22.30 GLASBA NE POZNA TEME — posnetek nastopa bend ansambila (Ljubljana)

23.00 POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:
17.25 POROČILA (Zagreb)
17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 ODDAJA ZA OTROKE — (Skopje)
18.15 MLADINSKI KONCERT — (Ljubljana)
19.00 KULTURA DANES (Beograd)
19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALJANSKE TV

SOBOTA, 6. DEC.

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
17.45 PO DOMACE Z ANSAMBLIOM RUDJA BARDORFERJA — (Ljubljana)
18.15 VELIKI POTEPUH — nadaljevanje mladinske igre — (Zagreb)
19.15 SPREHOD SKOZI ČAS — (Ljubljana)
19.40 PET MINUT ZA BOLJSI JEZEK (Ljubljana)
19.45 CIRKAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 TV MAGAZIN (Zagreb)
21.35 REZERVIRANO ZA SMIH: Stan in Oho (Ljubljana)
21.50 NOVI ROD — serijski film — (Ljubljana)

Koteks Tobus
IMPORT-EXPORT
LJUBLJANA

20 LET

NAGRADNO ŽREBANJE

Kmetovalci in rejci prašičev!

Podjetje KOTEKS-TOBUS je za vse prinašalce svinskih koz tudi v letošnji sezoni pripravilo NAGRADNO ŽREBANJE z bogatimi dobitki kot motorna kosilnica, televizor, hladilnik, šivalni stroji, tranzistorški sprejemniki in več potovanja v tujino.

Žrebanje bo 20. aprila 1970

KMETOVALCI IN REJCI PRAŠIČEV!

Pazljivo odcrite vsakega prašiča in kože oddajte najbližji zbiralnici KOTEKS-TOBUS ali Kmetijski zadrugi. Prejeta potrdila, ki vam dajejo pravico do udeležbe pri žrebanju, pa skrbno hranite.

Izid nagradnega žrebanja bo objavljen v dnevnem tisku in po radlu.

Ob tej priložnosti čestitamo vsem poslovnim prijateljem k grazniku republike »29. november«!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 26. novembra — Jakob
Sobota, 27. nov. — Dan republike
Nedelja, 28. novembra — Andrej
Ponedeljek, 1. decembra — Marjan
Torek, 2. decembra — Blanka
Sreda, 3. decembra — France
Četrtek, 4. decembra — Barbara

KINO

Brežice: 26. in 29. 11. ameriški film »Lepota dnevas, 30. 11. in 1. 12. ameriški film »Goloroki šerifa. Črnomelj: 26. do 30. 11. angleški barvni film »Ladys. Kočevje — Jadransko: Od 26. do 30. 11. »Angelika in sultane. 1. 12. ameriški barvni film »Gola ostrica. 2. 12. italijanski barvni film »Vojna špijonaža. 3. 12. ameriški barvni film »Maček detektive.

4. 12. angleški film »Kriča pota. Kostanjevica: 29. 11. ameriški barvni film »Prerija casta. 30. 11. ameriški barvni film »Arabeska. Metlika: Od 26. do 30. 11. francoski film »Drug. dibe. Od 28. do 30. 11. ameriški barvni film »Revolvers Vako. Mirna: Od 29. in 30. 11. ameriški film »Begunec do kraja smrti. Mokronog: 29. in 30. 11. ameriški barvni film »Čast odpadnika. Novo mesto: 28. in 29. 11. francoski barvni film »Caroline Cherie. 30. 11. in 1. 12. ameriški barvni film »Ko pada noč. — POTUJOČI KINO NOVO MESTO: Od 28. 11. do 2. 12. ameriški barvni film »Volkov Teksasa. Ribnica: Od 26. do 30. 11. jugoslovanski film »Nasprotja. Sevnica: 29. in 30. 11. danski film »Rože kvilku, Fredey. Sedrišča: 29. in 30. 11. »Simeon. Trebnje: 29. in 30. 11. nemški barvni kriminalni film »Grabevec in Sohojas.

Novembrsko vreme v pregovorih

Ce na mrtvih dan deži, vreme po snegu diši. — Kakršno vreme na Lenarta kane, tako vse do božiča ostane. — Kadar Martin oblake preganja, nestanovitna se zima oznanja. — Sonce na Martina — pred durmi huda zima. — Ce na Cecilijo grmi in treska, bo ob letu žita kot peska. — Katarina nam ne laže: po sebi prosinca vreme kaže. — Sneg na Andreja — je polju slaba odeja.

LUNINE MENE:
2. 12. ☾ ob 04,50
9. 12. ☽ ob 10,42
16. 12. ☽ ob 02,09

ZAHVALA

Ob nenadni, bridki izgubi moje ljubljene žene in naše dobre mame

VIKTORIJE RUS

iz Gornjih Dobravc St. 9
se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v teški uri stali ob strani, nas tolažili in spremlili pokojnico na zadnji poti. Zahvaljujemo se še za tolažilne besede in čestitke, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in nas tolažili. Še enkrat hvala vsem dobrih vaščanom.
Zalujoči: muž Martin, sin Tonček in hčerka Martina, tača Marija, brat Niko in sestra Ivanka z družinami.

Ob bridki izgubi dobrega moža, očeta, brata, strica in starega očeta

MARTINA JAKŠETA

mesarja in posestnika iz Otočca se najlepše zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in cvetja. Najlepša hvala gasilskemu društvu za podarjeni venec in govorniku Ivanu Grčarju, Mesarji Novo mesto za podarjeni venec, gospodu župniku za tolažilne besede in večkratni obisk. Iskrena hvala vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in nas tolažili. Še enkrat hvala vsem dobrih vaščanom.
Zalujoča žena Ana, hčerka Justina in družina Jakše, Otočec, Smarjeta, Chicago, Argentina, Stopiče

Ob teški, boleči izgubi dobrega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

MARKA KOTARJA

s Pristave pri Sentjanju na Dolenjskem se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje ter vsem, ki ste ga spremlili do njegovega ino preranega groba ter nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo družinam Bec in Musar za nesebično pomoč in teških trenutkih, osebju bolnice Brežice za skrbno nego, dr. Humarju za nego na domu, g. župniku za obrede, govornikom za postovilne besede, še posebej pa vaščanom. Hvala za njihovo pomoč.
Zalujoči: žena Fani, otroci: Janez, Marko, Lojze, Fani, Milena, Jožica z družinami, sestre Rezi, Marija, Angela, Amalija in ostalo sorodstvo.

Veterinarska postaja Novo mesto

obvešča živinorejce, da v ponedeljek, 1. 12. 1969

ne bo sejmice zaradi praznika. Sejmica bo v ponedeljek, 8. 12. 1969.

Oddamo v posvojitve 7 mesecev starega fantka brez staršev.

Interesenti dobijo naslov v upravi lista

Ob bridki izgubi naše mame, stare mame in sestri

MARIJE REDEK

s Krke 9 pri Novem mestu se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje ter vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo tovarni NOVOTEKS za podarjene vence in družinam Moharjevi in Raščekovi za vso pomoč ter gospodu župniku za spremstvo.
Zalujoči: sinova Rudi in Martin, hčerka Mimi z družinami, vsukinji Vida in Nata z družinami, brat in sestri ter drugo sorodstvo.

Ob tragični izgubi mojega dragega moža, očeta, starega očeta

PETRA DEZELAKA

iz Mrlovca 5, Boštanj se najiskrenejše zahvaljujemo sosedom, znancem in sorodnikom, Kopitarni Sevnica, občinski skupščini Sevnica, ZB Boštanj za darovane vence in cvetje. Hvala tudi gospodu kaplanu in govornikom pri odprtem grobu, vsem ki ste nam izrekli sožalje, nam pomagali v teh težkih dneh ter ga spremlili do njegovega mnogo preranega groba. Prisrčna hvala Zalujoča žena Pepca, sinova Jože in Drago z družino Boštanj, Sevnica, dne 20. 11. 1969

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

FRANCA GOLETA

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so se še zadnjič poslovlili od njega, ga v tako lepem številu spremljali na njegovi zadnji poti in mu poklonili toliko cvetja. Zahvaljujemo se gojni knudnici Kočevje, pionirskom iz Soteske in okolice, delovnim skupnostim Rudnika Kočevje in Usluge Rudnik, ZZB NOV Dol. Toplice, SZDL Soteska, Slovenski izseljenki matici in vsem družbeno-političnim organizacijam iz Kočevja. Iskrena hvala govornikom tov. Antonu Virantu, tov. Tonetu Kukoviču, tov. Nacetu Karmčniku in tov. Petru Sobarju za postovilne besede. Z globoko hvaležnostjo se bomo spominjali še nesebične pomoči, ki nam jo je nudila družina Fifolt, kakor tudi vsestranske pomoči, ki nam jo je naložila delovna skupnost uprave občinske skupščine Kočevje. Vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, naša iskrena zahvala!

Zena Ana, hči Ana z možem Jožetom in drugo sorodstvo

Ob bridki izgubi naše mame,

NEŽE STARIHA

iz Rožnega dola se iskreno zahvaljujemo znancem, sosedom, podjetjem IMV in Industriji obutine iz Novega mesta, Novolesu iz Stráže in Iskre iz Senkca. Zahvaljujemo se tudi dr. Metodovi in dr. Kvasiču iz Crnomlja, gospodu kaplanu in vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti.
Zalujoči otroci z družinami

Ob bridki izgubi očeta, starega ata

JANEZA MAVCA

z Rakovnika se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, ki so nam ob teških trenutkih kakorkoli pomagali in nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo kolektivom in društvom: KG Slovenska vas, sindikalna podružnica Dob, kolektiv Dana Mirna, BSNZ Ljubljana, Manufaktura Ljubljana, Desnik Ljubljana, ZB, DU, ZVVI Sentrupert za poklonjene vence. Jožetu Bizjaku za postovilne besede ob odprtju groba in povakemu društvu Svoboda Mirna. Še enkrat vsem in vsakemu posebej — hvala.
Zalujoči: hčerke in sinovi: Mimi, Rezi, Milka, Justa, Ivanka, Slavka, Branka, Ivan in Domoluck z družinami

Ob bridki izgubi dragoga moža, očeta in starega očeta

ANTONA STARIHE

iz Coklova 5 pri Semiču se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prijateljem za podarjene vence. Posebno se zahvaljujemo PGD iz Strekljčeva, govorniku Francu Pašiču, govorniku Zdravku Mušiču po liniji DU ter vsem ostalim, ki so nam stali ob strani ter z nami sožaljevali.
Zalujoči: žena Antonija, sin Toni, hčerki Tonka in Marija z družino

Ob tragični smrti našega ljubega sinca

RAFKA VIDMARJA

iz Smihela pri Zuzemberku se najlepše zahvaljujemo vsem, ki ste se trudili, da bi mi ohranili življenje. Posebna hvala Vidmarju, Mavru in Vorcu, vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, gospodu župniku Alojzu Zupanu pa za lep spoved.
Zalujoči: očka, mamica, sestrič Anika in Slavica

Medvedjek: prehitena se ni posrečilo

20. novembra sta drug za drugim vozila proti Zagrebu tovornjaka koprake in ljubljanske registracije. Pri Medvedjeku ju je prehitel ljubljanski avtomobilist Edi Selhaus v hipu, ko je naproti hotel z osebnim avtomobilom njegov sosesčan Jože Tratar. Selhaus je zavil na desno, vendar je Tratar že trčil vanj. Tratarjevo vozilo je zaneslo sem ter tja, nakar je zadelo še tovornjak a ljubljanske registracije. Voznik Tratar in sopotnik Stane Jurec sta bila ranjena. Škoda pa so ocenili na 12.500 din.

Karteljevo: nepredvidna voznica

22. novembra je nameraval z avtomobilske ceste pri Karteljevem zaviti na odcep proti Novemu mestu voznik osebnega avtomobila Pioravante Bigaran. Zagrebčan Zvonimir Orešar ga je nameraval prehiteti, ker pa je naproti prišlo neko vozilo, tega ni storil. Izra ovinka se je tedaj pripetila naproti z osebnim avtomobilom Stefica Karagoviča. Ker je vozila precej hitro, je treščila najprej v Orešarjevo, nato pa še v Bigaranovo vozilo. Škoda so ocenili na 6.500 din.

Črnomelj: kolesar podrl otroka

Stanko Frankovič je 21. novembra na ulici Pod lipo v Črnomlju podrl s kolesom 9-letnega Mirka Zupančiča in se odpeljal dalje. Deček je z glavo udaril ob pločnik. Prvo pomoč so mu nemudoma dali v zdravstvenem domu.

ČESTITKE

Dragi Mici Sajc iz Smihela ob njemem življenjskem prazniku iskreno čestitajo vsi, ki jo imajo radi.

Jožetu Pacju z Odrge pri Trebnjem iskreno čestitke za 41. rojstni dan. Želimo, da bi bil vedno tako skrben očka, oziroma mož. Zena Milka, sinko Jožko, hčerki Jožica ter Vida z možem Francijem.

OBVESTILA

GOSTILNA »Cugelj« z Odrge pri Trebnjem priredi za praznik 29. novembra zvečer veselico. Za dobro jedajo in pijačo bo poskrbljeno. Igral bo Lojze Barbo s svojim triom. Vabljeni!

GOSTILNA v Beli cerkvi vabi na zabavo v nedeljo, 30. 11. 1969. Za jedajo, pijačo in ples preskrbljeno. Vabljeni.

ZAVAROVALNICA SAVA

poslovna enota NOVO MESTO razpisuje 2 prosti delovni mesti zavarovalnega zastopnika:
1. V NOVEM MESTU
2. V SENTRERNEJU

Lastnoročno spisane vloge je treba poslati na naslov do 15. decembra 1969.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gosnik (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, Slavko Dočki, Miloš Jakopčec, Marjan Legan, Marija Padovan, Jože Primec, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA VSAK ČETRTEK — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 32 Ndin (3200 S din), polletna naročnina 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačljiva je vnaprej — Za tiskovništvo 62,50 novih dinarjev (6250 Sdin) oz. 5 ameriških dolarjev — Tekoči račun pri podr. SDK v Novem mestu: 521-5-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Ljubljana trg 3 — Poštini predal: 33 — Telefon: (063)-21-227 — Nenaročnih rokoplsov in fotografij ne vračamo — Tiska OGP »Delos« v Ljubljani

Poljane: zaspal za volanom

Med vožnjo proti Ljubljani je Vladimir Pavšer iz Cella 19. novembra zvečer zaspal za krmilom osebnega avtomobila, zapeljal s ceste in se prevrnil. Škoda so ocenili na 3.000 din.

Korenitka: tovornjak se je prevrnil

Eygen Skrbec iz Ljubljane je 18. novembra zjutraj pri Korenitki zapeljal tovornjak na neutrno bankino. Po nekaj metrih je vozilo znašlo na nasipu in se prevrnilo. Škoda je bilo za 10.000 din.

Poškodovan kolesar

24. novembra ob 8.30 se je na Roški cesti v Kočevju zgodila huda nesreča. Voznik kombija Janez Horvat iz Kočevja je pred srečanjem s široko opozoril kolesarja Franca Medvedčka, naj se umakne še bolj na desno stran ceste, ta pa je zapeljal pred kombij in trčil vanj. Kolesar je bil hudo poškodovan in so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Preiskava je pokazala, da je bil voznik kombija trezen, za kolesarja pa še ni znano.

Isčemo

KV črkoslikarja KV mizarja

Nastop takoj, odličen za služek, samsko stanovanje.

Reklamni ateljeji FRANC MERJASEC, aranžer-mojster — Ljubljana, Sentvid. Guncle, Štrukljeva 17 — tel. 51-641.

PREKLICI

Opozarjam Fanike Lavrič iz Starih zag., n.h., Dolenjske Toplice, da prubeha širiti razne lažne besede o meni in naši družini. Če tega ne bo upoštevala, jo bom sodno preganjal. Božena Lavrič in ostali Lavričevi iz Starih zag. Dolenjske Toplice.

inles

INDUSTRIJA STAVBENEGA POHISTVA

OKNA, POLKNA VRATA

(sočna, vžočna, garžna) PRODAJA NA KREDIT ZAHTEVATE PROJEKTI

ribnica

Za dan republike čestitamo

maloglasni

SLUŽBO DOBI

SPREJMEMO gospodinsko pomočnico. Lešnjak, Majde Šilo 13, Novo mesto.

KVALIFIKIRANEGA pekarskega pomočnika, mlajšega, sprejme takoj Pekarna Silenk, Brežice.

SPREJMEM samostojna mizarstva pomočnika. Plača 5 do 6 din na uro, samsno stanovanje zagotovljeno. Naslov v upravi lista (2262/69).

STAREJŠO ZDRAVO ZENSKO, upokojenko, ki bi gospodinjila 4-članski družini vsemu in v svo osterbo, takoj, v mirnem bloku z centralno kurjavo. Ponudbe na naslov: Alfred Krajnc, Orto-mirova 21/c, Ljubljana.

SLUŽBO ISCE

VZAMEM V VARSTVO enega ali dva otroke. Smihel 21, Novo mesto

STANOVANJA

ISCEM SOBO in kuhinjo v Novem mestu ali okolici. Subotič, Glavni trg 1, Novo mesto.

ODDAM prazno sobo ter kletno stanovanje. Najemnika plačljiva za dve leti vnaprej. Naslov v upravi lista (2251/69).

ODDAM neopremljeno sobo s centralno kurjavo. Naslov v upravi lista (2263/69).

V NOVEM MESTU nujno potrebujem kakršnokoli prazno stanovanje. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista (2235/69).

ISCEM SOBO v Novem mestu ali bližnji okolici. V protislugo lahko pomagam tudi v gospodinjstvu ali pazim na otroke. Naslov v upravi lista (2233/69).

V BLIZINI Novega mesta oddam stanovanje in garažo. Naslov v upravi lista (2244/69).

PRODAM

PRODAM hrastovo spalnico. Marija Kos, Koštalova 22, Novo mesto.

POCENI PRODAM vridljivi desni za levi štedilnik z bakrenim kotličem, dobro ohranjen. Naslov v upravi lista. (2264/69).

PRODAM starejšo, dobro ohranjeno spalnico. Vukadinovič, Zagrebška 18, stanovanje 12.

RABLJENO SPALNICO z vzmetnicami in trodelnimi žimnicami ugodno prodam. Vprašajte v upravi Dolenjskega lista.

PRODAM dobro ohranjeno otroško posteljo s žimnatim vložkom in razstavljeno sobno peč (kamnin) Malči Perkoča, Krško, Erjavčeva 2.

PRODAMO ojačevalec »Hohners« (60 W), orgle Bauer, tenor sak-

OBVESTILO

Obveščamo vse uporabnike tržnice Novo mesto, da bo zaradi praznika 29. novembra

TRŽNI DAN V TOREK,

dne 2. decembra 1969, in ne v ponedeljek, dne 1. decembra 1969.

Tržnica bo odprta: v soboto, 29. novembra, od 7. do 11. ure v nedeljo, 30. novembra, ni prodaje v ponedeljek, 1. decembra, od 7. do 11. ure

PODJETJE DOMINVEST NOVO MESTO